EMELIE HÖGQVIST

ROMANTISERAD SKILDRING AV **SYLVIA** (SARA PFEIFFER)

STOCKHOLM BEIJERS BOKFÖRLAGSAKTIEBOLAG

STOCKHOLM 1915. TRYCKT HOS BEIJERS BOKFÖRLAGSAKTIEBOLAG

Förord till den elektroniska utgåvan

Signaturen **Sylvia** publicerade 1890 denna romantiserade skildring om skådespelerskan **Emelie Högqvist**. En ny utgåva kom 1901. Den tredje utgåvan från 1915 använder modern stavning och digitaliserades i maj 2013.

»Flyg, minnets duva, flyg! i dessa stunder av stilla vemod, klagan utan ljud, till skuggorna i Söderns myrtenlunder, där näktergalen sjunger för sin brud. Vem sover där? — en kvinna ifrån Norden, en konstnär, frigjord ifrån konstnärns kval, en ljuv prästinna, ryckt från fosterjorden, vestaliskt *skön* — nu *ren* som en vestal.

Allfader, ack! Han sitter ej och mäter med vattenpass vår dunkla levnadsstig, han slöjar av vårt hjärtas hemligheter och vinkar barnen alla hem till sig. Lägg då ej stoft på hennes vita vingar, du tadelsjuka med din skarpa syn, som över känslans offer gisslet svingar: det givs en högre domstol ovan skyn.»

Johan Jolin.

_____*_____

FÖRSTA KAPITLET.

På den rymliga vinden vid Oxtorget, där herr Selinder öppnat sin barnteater, gick det som vanligt ganska fritt och ogenerat till.

Man uppförde denna afton ett feeri-lustspel med dans och de små sujetterna hade tillvunnit sig åskådarnes odelade bifall.

»Det var rätt!... Den där är säker!... Ge inte tappt!» hördes en och annan basstämma uppmuntra det förföljda älskande paret, under det man alltmer högljutt gav tillkänna ett otvetydigt bifall med händelsernas gång.

De uppträdande barnen, vanda vid en orolig och blandad publik, läto sig icke störas. Applåderna livade dem endast att alltmera con amore utföra sina roller, och då i slutscenen de älskandes skyddsängel visade sig i rosenfärgad belysning bland silverskir och konstgjorda moln, ville bifallsstormen icke taga något slut. Det var också det mest tjusande änglahuvud med de klaraste blåa ögon och det ljuvaste småleende, som väckte denna entusiasm.

Nog är det sant, att man knappast hörde de av henne otydligt upplästa slutverserna, men jublet överröstade vad som felades. Känslofulla mödrar torkade till och med sina ögon, medan en och annan av de manliga åskådarne på ett reelare sätt erkände sin tillfredsställelse genom att till föremålet för den allmänna hyllningen insända en del

mystiska papperspåsar.

Det var en formlig triumf man firat, men så förstod sig också herr Selinder på att arrangera.

Så snart ridån för sista gången var fördragen, skyndade flickan med ett vigt hopp ned ifrån de improviserade molnen samt ilade fram mellan väggar av väv, som darrade liksom de skakandeväggarne i ett underminerat hus. Det dröjde icke många sekunder, innan hon uppnått det hörn, där det gemensamma klädrummet var avplankat, och hållande de erhållna presenterna högt i luften, ropade hon: »Se ni... allt det här har jag fått.»

»Du måste söka till att tala tydligare, Emelie», sade en välkänd röst bakom henne.

Flickan vände sig om. Det glädjestrålande uttrycket var försvunnet och modfälld dristade hon sig knappast till att möta hans blick.

»Det är alldeles olidligt att höra dig...»

»Jag bjöd till att göra mitt bästa, herr Selinder», svarade hon urskuldande.

»Ditt bästa», upprepade han otåligt, »det hördes åtminstone inte», men kanske bevekt av det bönfallande och försagda i hennes hållning, tillade han mildare. »Nå ja, alla barn i början... för talscenen är det ju också inte meningen och i dansen gör du rätt goda framsteg... jag är nöjd, att jag skaffat dig in vid kungliga baletten.»

»Men jag skulle ändå... ändå hellre vilja...»

»Bli en stor aktris», inföll han skrattande. »Men med din organ och för övrigt...» han höjde lätt på axlarne, i det han kanske tänkte på den omgivning, i vilken flickan växte upp. »Man lär sig inte till att bli aktris med att springa omkring som en vildfågel på gatorna... därtill fordras allt något annat...»

Han var borta, men hon stod orörligt kvar.

»Något annat?»

Orden hade ett dunkel, som förvirrade henne. »Vad var det då egentligen som fordrades?»

Ett muntert sorl från den avplankade kammaren ljöd i detta ögonblick starkare än förut. Det var verkligen på tiden att icke längre stå orörlig som en bildstod.

»Har du blivit förnäm efter alla applåderna», sade den äldsta bland flickorna, då Emelie med ett frånvarande uttryck stod framför henne. »Ämnar du promenera hem klädd i silverskir eller tänker du kanske nyttja dina vingar?»

»Lydia är sig lik», anmärkte en liten flicka, i det hon knöt en stoppad bahytt över sitt ljusa hår.

»Skynda dig, Emelie», manade en mängd röster och en del stojande ungdom störtade härvid på dörren.

»Vad har du för gott i påsarne?» återtog den, som blivit kallad Lydia. »Men det kvittar mig lika, ty du är nog en sådansnålvarg, att du inte delar med dig», och med ett avundsamt uttryck betraktade hon Emelie, som småskrattande uudersökte de nyss mottagna gåvorna och nu höll till godo med trakteringen.

»Riktigt pinfärska bakelser...»

»Färska, kan tänka... när de knastra under tänderna på dig som småsten...»

»Aj aj, Lydia... det är surt, sa' räven om rönnbären», anmärkte den ljushåriga flickan i bahytten, som satt sig på en stol invid dörren. »Men raska nu på, Emelie!»

»Det skall inte dröja fem minuter, Marie... men jag satte mina kängor där i vrån bredvid dina, och jag kan inte finna dem.»

»Lydia tog nyss bort dem...»

»Skäms du inte, Marie, ska' du narras!»

Och härvid rusade Lydia fram emot angiverskan och skulle säkerligen tuktat henne, därest icke Emelie, som,

ehuru flera år yngre och spensligare, var fullt ut lika högväxt, hade fattat henne om armarna för att med hela sin kraft hålla henne tillbaka.

»Det är inte första gången du söker till att göra Emelie ett spratt», ropade den lilla, som med det försvar hon rönte icke var den, vilken gav vika. »Jag vet för resten var du har dem... de sticka ju fram ur din kappficka.»

»Låt bli att bråka», bad Emelie, i det hon från det uppgivna gömstället drog fram sina skodon. »Mina kängor äro minsann i bedrövligt skick och jag undrar inte på, att du frågade, om jag tänkte flyga... Nej, låt Marie vara... du vet jag inte tål, att du rör henne...»

»Orsaken känner man nog till», muttrade Lydia.

»Än sedan», inföll Emelie med ett klingande skratt. »Det rör dig inte vem jag tycker om!... Men vad går åt dig Marie? Det ser ut som om du sålt smöret och tappat pengarna...»

»Det är ingenting... jag är bara så trött...»

»Och så hungrig kan jag förstå... där, ät, så blir du kry», härvid bjöd hon Marie samt de få elever, som ännu inte hunnit avlägsna sig, med frikostig hand av de erhållna rariteterna. »Se så, Lydia», fortfor hon glättigt, i det hon gjorde en intagande rörelse, »vi äro ju goda vänner igen...»

»Hon borde inte få något för hon kallade dig 'snålvarg'»... anmärkte Marie mumsande.

»Det är inte värt att fästa sig vid småsaker», inföll Emelie och, ivrig att avbryta den ordstrid, som var på vippen att bryta ut igen, fattade hon väninnans arm och drog henne brådskandened för de många trapporna. »Låter det inte trevligt när snön knarrar så här?» fortfor hon, medan kölden föranledde henne och Marie att närmare sluta sig tillsammans.

Ehuru det var långt lidet på kvällen, voro gatorna ännu icke folktomma. Den skarpa kölden föranledde fotgängarne att raska på sina steg, där de voro på hemvägen från sällskaper och spektakler eller skyndade bort för att söka nya förströelser, och det lilla sällskapet från vinden vid Oxtorget dröjde icke att följa exemplet.

Den tiden fanns ej gasbelysning, icke ens Argandska lampor. Svagt flämtande lyktor, eller s. k. 'vargögon' brunno här och där och förtogo icke månens sken, vilket skarpt glittrade mot fönsterrutor och snöhöljet på gator och tak.

Här och där hördes hästtrav och bjällerklang och en och annan släde svängde hastigt förbi barnen, som för fortgångens skull nu var för sig traskade framåt mot Klara-trakten, där ett par av dem voro boende. På detta sätt hade de hunnit fram till Drottninggatan samt skulle springa över den, då Emelie halkade och föll omkull i samma ögonblick en häst, förspänd en kappsläde, med häftig fart kom svängande om hörnet.

»Håll», ropade en röst från släden. En väldig kusk i björnskinn ryckte till sig tömmarna, hästen stegrade sig och den åkande, klädd i mössa och uniformskappa, var med ett lätt språng bredvid Emelie. »Har ni gjort er illa?»

»Inte det ringaste...»

Släden var åter borta, men Emelie vände sig om och såg efter den. »Så vacker han var... det var bestämt kronprinsen», sade hon.

»Ja, naturligtvis», inföll Lydia spefullt. Hon hade hunnit glömma den läckra tårtan och fortfor med ett kort skratt: »Gentilt skall det vara, då det gäller dig... det kan inte gå an med mindre än en prins.»

»Kom, så luffa vi ifrån henne», ropade Marie, en uppmaning, som Emelie icke var sen att följa, och där hon ystert rusade åstad, för att vid Maries port söka till att vara den sista, som skulle ge 'nattklappen', samt därvid flög fram och tillbaka med fladdrande kappa och hår, var hon sannerligen lik en liten vildfågel.

Denna liknelse föll henne kanske också i tankarne. Leken upphörde. Den hade plötsligen förlorat sitt behag och med långsamma steg närmade hon sig hemmet samt trevade sig fram i den mörka portgången.

*

ANDRA KAPITLET.

»Jag gick just och tänkte på fru Moberg... kanske har jag en kopp kaffe att bjuda», sade fru Högqvist, som sysslade vid kakelugnen, där hon just var i färd med att blåsa eld på några sura halvförkolnade vedstickor, och, medan hon sväljde en mängd rök, muttrade hon otåligt: »Det hör den onde till att koka utan ved!»

»Han förstår nog bäst den konsten», småskrattade fru Moberg, som tagit plats på en rankig pinnsoffa, över vilken var utbrett ett blommigt överdrag. Men jag skall väl inte ha traktering var gång jag sticker näsan hit.»

»Bevars, det är väl inte något att tala om», inföll fru Högqvist, som inför sig själv erkände, att hon hade sina randiga skäl och rutiga orsaker för att vilja stå väl med sin grannfru.

»Det är alltid så trevligt, när fru Moberg någon gång slår sig lös...»

»Åh ja, det händer just inte så ofta... jag är formligen kedjad vid hemmet», med en martyrs uttryck skakade hon sitt huvud, »och ändå menar min gubbe, att jag inte gör något annat än springer omkring och skvallrar... man får minsann ha fördragsamhet.»

»Som gift får man pröva på litet av varje», erkände fru Högqvist, i det hon, nästan uppgiven av trötthet över det misslyckade försöket att få kaffepannan till att koka, reste sig upp från sin knäböjande ställning. »Jag tror det är bäst att försöka elda på med papper...»

»Det är bättre att vara brödlös än rådlös...»

»Så där, nu puttrar det», inföll värdinnan. »Inte kunde jag tro att med brudkronan bara följde vedervärdigheter... men i alla fall, nog har jag sett bättre dagar», ett plötsligt leende lyste upp hennes ännu rätt vackra, men inte särdeles milda anletsdrag, »då jag gifte mig, var min man hovmästare hos excellensen De Geer.»

»Det var ju ett riktigt fint parti...»

»I så fall kan jag visst inte klaga... det dröjde likväl inte många år som han orkade arbeta... han hade klent bröst. I alla fall så länge han levde... nå, det kokar då äntligen!»»Var det inte på De Geerska stiftelsen i hörnet av Lilla Trädgårdsgatan, som han dog... Efter vad jag vill minnas hade han någon uppsikt där på fattighuset?»

»Till en början, men sedan... nå ja, man hade ändå tak över huvudet!... nej, nu tror jag det skall vara klart», härvid bar fru Högqvist kaffepannan fram till bordet samt började servera bräddfulla koppar. »Tak över huvudet», upprepade hon, »detta var ändå något... Sedan Andreas var borta, fingo vi likväl inte stanna kvar och det blev att söka slå sig ut så gott man kunde. Skam till sägandes har man mer än ett bekymmer att bära på.»

»Tror nog det!» instämde fru Moberg deltagande, i det hon sög på en pepparkaka.

»Snart är jag här skyldig ett halvt års hyra», återtog fru Högqvist, som tycktes finna en verklig tillfredsställelse i att lätta sitt hjärta. »Det här gamla rucklet är visst inte mycket värt», hon blickade sig omkring i det halvskumma rummet, vars flottiga tapeter och bristfälliga möblering var en allt annat än trevlig syn. »Men ändå fordrar husvärden ett rätt högt pris och i förra veckan sa' han mig rent ut, att han inte längre väntar på att få betäckt sin fordran.»

Fru Moberg skakade på huvudet — en fordringsägares uppriktighet är naturligtvis högst obehaglig.

»Man får därföre tänka på att få någon inkomst», återtog den talande. »Jag har funderat hit och dit, tills jag rent av varit yr i mössan... men jag har kommit till det resultatet, att det ingenting gagnar till att sitta med händerna i kors och grubbla.»

»Sant, sant», sade fru Moberg och smuttade på sin 'påtår' med ett uttryck, som ansåg hon sin väninna ha funnit den vises sten.

»Jag vet för närvarande bara ett enda sätt för att kunna skaffa oss vår nödtorftiga bergning...»

»Nå låt höra», uppmuntrade fru Moberg med en godmodig blinkning.

Fru Högqvist, som länge gått omkring målet lik katten kring het gröt, lutade sig inställsamt framåt. »I denna affär kan ingen ge mig en bättre handräckning än fru Moberg.»

Om en bomb hade slagit ned framför den lilla kvinnan, skulle den icke gjort värre effekt. »För min del har jag visst inte så bra ställt, att jag kan lämna någon hjälp... om man också inte behöver svälta, så...»»Så menade jag heller inte... men jag tänkte... jag hoppades att möjligtvis genom fru Moberg kunna få ett litet förord...»

»Förord?» den värda kvinnan hade visst icke något emot att uppträda som ett slags beskydderska. »Låt höra», bad hon och, ännu litet nervös, ryckte hon i den tunna silkesduk, hon bar knuten över sin finveckade mössa.

»Jag tänkte», återtog fru Högqvist, »att jag möjligtvis kunde få hyra någon lokal i och för att ställa till ett litet dansnöje.»

»Men jag förstår inte...» inföll den andra ännu alltjämt en smula reserverad.

»För min egen del har jag så få bekantskaper... framför allt är jag utan mynt... utan särskild rekommendation skulle man väl svårligen betro mig...»

»Till och med en sådan är kanske inte tillfyllest.»

»Efter vad jag sport», återtog fru Högqvist, som icke tycktes beakta några invändningar, »så finns det här långt nere på gatan en outhyrd lägenhet med stor sal... att hyra den för en gång skulle väl inte vara så blodigt... och om det bar sig, så kunde man framdeles...»

»En outhyrd lägenhet med stor sal?» upprepade fru Moberg. »Ah ha, jag vet... det är inte mycket som jag ej har reda på... och jag vet också, att gubben Sandell haft många myror i huvudet för att få folk i lägenheten. Han är noga om förtjänsten, och som rummen ligga avsides och över ett par butiker, så bli andra hyresgäster inte störda... I så fall är det gott och väl...»

»Att betala i förskott är mig omöjligt, men om fru Moberg ville säga några vänliga ord och rekommendera mig till det bästa...»

»Min söta, min söta, jag kan inte ikläda mig det ringaste ansvar...»

»Jag är säker på att detta är en spekulation, som kommer att rendera oss inkomster, så att herr Sandell inte blir lidande.»

»Ja, hm... kan så vara, men...»

»Hanna är figurantska vid baletten», fortfor fru Högqvist, utan att låta avskräcka sig, »och där finnes en mängd flickor, som gärna vilja roa sig och nog komma att dra' folk.»

»Förslaget är kanske inte så oävet», erkände nu fru Moberg begrundande.

»Se, det är bara att kunna börja... detta är knuten... Jag skulle inte det ringaste bry mig om hela tillställningen, om inte Hanna vore den som yrkade därpå, och hon skulle inte göradet, om hon inte åtminstone visste att inkomsterna skulle betäcka utgifterna... hon hör till det folket, som förstår att göra sina beräkningar.»

»Hon är nog inte så oäven...»

»Nej, det får jag erkänna... utan att hon bidragit med sina små förtjänster, skulle vi rent av dukat under. När man har stugan full med barn, så tarvas det inte så litet till deras underhåll... men vart skulle det ta vägen om inte alla som myror drogo till stacken? Min älste son tänker jag snart sända i bokbindarlära... lille Jean är den ende, som ännu inte kan bidraga... Emelie har visst inte mycket, men litet är bättre än intet, och det skulle vara mer, om hon inte hörde till de slags människor, som låta allt rinna mellan fingrarna...»

»Ett så sött ansikte hon har...» inföll fru Moberg, då den talande höll för gott att äntligen hämta andan.

»På utseendets vägnar kan ingen klaga», avbröt fru Högqvist, som mot sin vana syntes vara särdeles hågad för

meddelanden.

»Men jag kan inte låta bli att förarga mig över hennes släpphänthet... om hon är aldrig så hungrig och inte har själv mer än en brödbit, så är hon likväl färdig att ge bort den till den första bäste, som ber därom. Hon är för resten riktigt tokig och jämt vill hon stå alla människor till tjänst. Nu till exempel är hon hos Werners, där lilla Maria sjuknat i skarlakansfeber... den har lyckligtvis mina barn redan haft, så att jag inte behöver vara rädd för någon smitta... men det är ju ingen reson i att jäntan tillbjudit sig under sjukdomen springa alla deras ärenden. Men för sådant där lovar jag en vacker dag att sätta p», tillade hon med en energisk nick. Måhända fann hon dock, att det ämne hon vidrört var en smula ömtåligt och att det kanske var oklokt att alltför mycket häckla erbjuden tjänstaktighet, varför hon hastigt övergick till herrskapet Sandell och beskrev en ny salopp, som äldsta dottern hade burit förliden söndag, då hon gick till kyrkan, samt undrade, om hon vore förlovad med en ung man, vilken begagnade glasögon och som ofta följde henne.

»En ny salopp», upprepade fru Moberg, »jag förstår inte att somliga personer ha råd att kosta på sig allt möjligt... vad fästmannen beträffar, så gratulerar jag honom till att få en riktig odåga!»

»Nej, när jag tänker närmare på saken», avbröt fru Högqvist, »så är detta nog inte förhållandet... jag har sett honomett par gånger förut och man sa' då, att han skulle vara förlovad med... med Lotten Brink här uppe i hörnet...»

»Allt bättre och bättre», skrattade fru Moberg. »Detta skall då bli riktigt intressant att taga reda på... åh, jag förstår den konsten... jag lovar att det inte finns något, som jag ej skall kunna spana ut!»

»Fru Sandell och jag», fortfor hon efter en paus, »ha varit uppvuxna barn tillsammans, fastän vi inte råkats mycket på senare åren. Men nu har jag ett ärende att framföra... var övertygad snälla fru Högqvist, att jag skall göra mitt bästa!»

»Om någon har hjärtat på rätta stället, så är det fru Moberg...»

»Man vore väl annars en sten», svarade hon känslofullt. »Emellertid kan jag så gott först som sist springa bort till Sandells... Det vore inte illa, om Lotten Brink, som bär sitt huvud så högt, skulle få sig en liten näsbränna... hon har varit läskamrat med min yngsta flicka, men nu är hon alltför fin för att känna igen henne... Jag tycker vad min Gusten skall skratta, då hon får höra det här...»

Hon hade talat i en allt livligare tonart och tycktes roa sig av hjärtans lust. »Det var inte så dumt», fortfor hon förtroligt, »att jag tog schalen över mig, då jag gick hit... det är ju ingen visit jag gör, utan kommer tillfälligtvis för att tala om affärer... en omklädsel skulle endast utsätta mig för att bli moraliserad», och i hastigheten att undkomma sin äkta hälft smällde hon dörren igen efter sig.

»Jag tror vi lyckas få lokal», sade fru Högqvist till Hanna, som kort härefter inträdde och brådskande började göra sig i ordning för teatern. »Fru Moberg var inte så lätt att få till förespråkerska... jag talade en lång stund som till döva öron, men slutligen förstod jag att ta henne...»

»När det gäller, är mamma nog den, som kan tala för skålen...»

Fru Högqvist myste, i det hon kände sig smickrad. »Sandells sal lär inte gå av för hackor», sade hon.

»Flickor skall jag nog skaffa... flickor, som förstå konsten att locka fina och rika kavaljerer.»

»Det är naturligtvis huvudsaken... Men hör du Hanna, kom i håg vinerna och...»

»Allt det som serveras måste vara riktigt utsökt», inföll flickan, och i det hon med en skälmsk åtbörd satte händernai sidan, fortfor hon: »Bokhållaren i Brinks vinhandel här i hörnet är pin galen i mig... genom honom skall jag nog få vad som behöves... han kan ju i värsta fall följa med sina varor och få räkningen likviderad när festen är slut.»

»Du tror då att allt skall gå bra, och vi med heder komma att gå ifrån våra utgifter?»

»Och få lite inkomster också!»

*

TREDJE KAPITLET.

»Var gång det knäpper, så tror jag någon kommer», sade Emelie, som, klädd i en något urblekt, men stärkt och nystruken gingarnsklänning samt ett blått band knutet kring håret, med barnslig nyfikenhet följde sin mor i spåren och beundrande åsåg en mängd nödiga tillrustningar.

Herrskapet Sandells sal hade väl icke fått ett hemtrevligt utseende, men de tomma väggarne stodo ej längre öde. Vitmålade bänkar med stoppade röda dynor voro uppradade kring det med tre fönster försedda rummet och väggarne voro fullhängda med spegelglaslampetter, i vilkas armar primade tjocka formljus.

Fru Högqvist hade nyss slutat att hänga upp gardinkappor och gick mönstrande omkring samt fann, att det kanske kunde vara på tiden att ljusen borde tändas. Hon kunde därvid icke underlåta att kasta en blick i de många speglarna. Hennes ståtliga gestalt i den svarta bombasinsklänningen, vars slitna utseende något hjälptes upp av ett prydligt förkläde, och den vita mössan hon bar gåvo henne ett aktningsvärt, matronlikt utseende, som hon själv icke kunde annat än gilla och som var just passande, då hon skulle uppträda som värdinna åt en mängd levnadslustig ungdom.

Flera dagar hade familjen burit, släpat och knogat i sitt anletes svett. Det var också ingen småsak att från skilda håll låna ihop en mängd nödvändighetsartiklar. Det är nog sant att i sidan, fortfor hon: »Bokhållaren i Brinks vinhandel här i hörnet är pin galen i mig... genom honom skall jag nog få vad som behöves... han kan ju i värsta fall följa med sina varor och få räkningen likviderad när festen är slut.»

»Du tror då att allt skall gå bra, och vi med heder komma att gå ifrån våra utgifter?»

»Och få lite inkomster också!»

*

TREDJE KAPITLET.

»Var gång det knäpper, så tror jag någon kommer», sade Emelie, som, klädd i en något urblekt, men stärkt och nystruken gingarnsklänning samt ett blått band knutet kring håret, med barnslig nyfikenhet följde sin mor i spåren och beundrande åsåg en mängd nödiga tillrustningar.

Herrskapet Sandells sal hade väl icke fått ett hemtrevligt utseende, men de tomma väggarne stodo ej längre öde. Vitmålade bänkar med stoppade röda dynor voro uppradade kring det med tre fönster försedda rummet och väggarne voro fullhängda med spegelglaslampetter, i vilkas armar primade tjocka formljus.

Fru Högqvist hade nyss slutat att hänga upp gardinkappor och gick mönstrande omkring samt fann, att det kanske kunde vara på tiden att ljusen borde tändas. Hon kunde därvid icke underlåta att kasta en blick i de många speglarna. Hennes ståtliga gestalt i den svarta bombasinsklänningen, vars slitna utseende något hjälptes upp av ett prydligt förkläde, och den vita mössan hon bar gåvo henne ett aktningsvärt, matronlikt utseende, som hon själv icke kunde annat än gilla och som var just passande, då hon skulle uppträda som värdinna åt en mängd levnadslustig ungdom.

Flera dagar hade familjen burit, släpat och knogat i sitt anletes svett. Det var också ingen småsak att från skilda håll låna ihop en mängd nödvändighetsartiklar. Det är nog sant attett och annat kanske saknades, att en ljuskrona skulle gjort god effekt och givit åt salen ett mera inbjudande utseende.

»Men man kan inte hänga sig för det», mumlade fru Högqvist, som i det hela var rätt nöjd med resultatet av sina anordningar, och i det hon drog en suck av lättnad, tröstade hon sig med, att det inte var synnerligen högt till taket och att genom en krona de dansande endast skulle riskerat att slå sig i huvudet. Vad de närgränsande rummen beträffade, så voro de uteslutande avsedda till förfriskningsrum och ägde icke några synnerliga bekvämligheter — nå, balgästerna kommo säkerligen icke tillsammans för att mönstra, utan för att ha roligt, och en känsla av tilltagande belåtenhet med vad hon förmått åstadkomma smög sig över henne.

»Så fint ha vi förut aldrig haft», vid denna anmärkning for ett leende över Emelies ljuva ansikte, som dock hastigt fick ett nästan sorgset uttryck, och hon tillade drömmande: »Gossarna voro så förtretade för att de inte kunde få vara med.»

»Med deras lappade byxor och urslitna knappar... det skulle sett ut något!... Man skall vara mer än människa för att hålla dem hela och rena...»

»Jean sov då jag gick... han somnade så snällt, för jag gav honom ett äpple, som jag fått av fru Werner... men store bror sprang sin väg, han är nog och åker kälkbacke...»

»En vacker dag bryter han nog halsen av sig», anmärkte fru Högqvist så lugnt, som om hon talade om något slags extra nöje. »Men tyst... här tror jag vi ha några av flickorna.»

Dörrarna slogos upp i detsamma och Hanna inträdde i spetsen för en del, om icke de utmärktaste, så dock de vackraste sujetterna vid balletten.

»Vi komma något sent», sade en täck brunett. »Det var så många applåder och inropningar, att jag trodde operan aldrig skulle sluta. Min gubbe kommer straxt efter», tillade hon skrattande, »och han är inte den som knusslar, utan han skall nog spendera vackert på oss... jag är säker på, att vi endast komma att dricka champis i kväll.»

»Utan kavaljerer bli vi inte», inföll glättigt en av de andra unga damerna, »de eleganta herrarne vid beskickningarna äro inte svåra att locka... Det här var ju ett riktigt roligt påhitt, snälla fru Högqvist...»

»Kan ni tänka er», sade Hanna, som hade sin mors ståtliga växt och en påfallande likhet med henne i anletsdragen. »Kanni tänka, att Ida inte vill komma!» Och man höjde på axlarna åt den lilla barnsliga, okunniga figurantskan, vilken hade så gott som ingen betalning, men som dock kunde föredraga att sitta hungrig hos sin mor i stället för att vara på en fin tillställning, som kunde rendera fördelaktiga bekantskaper.

»Se här ha vi äntligen våra dansörer», ropade den brunetta, varvid damerna omringade några eleganta herrar, som med enkeltjusare i ögat förtroligt nickade mot dem.

Allt flera gäster började samlas, musiken kvintilerade och mitt under en vals' glättiga toner inträdde en flicka med ett blont, älskligt barnansikte och den smärta gestalten helt och hållet höljd i en rosenfärgad florssky.

»Åh Laura!» jublade Hanna henne till mötes, »vi trodde inte du skulle komma...»

»Och varför inte?»

»Därför att *han* är ju så sjuk, att man knappast tror... man har sagt mig att han är döende.»

»Om man förlorar något», inföll den tjusande blondinen, med ett litet kort skratt, »om man förlorar något, söker man få det ersatt.»

»Ingen kan roffa åt sig värre än hon», viskade några flickor förstulet bakom henne, »hon har redan nästan ruinerat två arvtagare...» Och man följde med ögonen den intressanta företeelsen med det oskuldsfulla ansiktet. Det kunde naturligtvis vara rätt pikant att ta reda på, vem hon tänkte utse till sitt nästa offer.

»Jag kunde tro det skulle bli han», viskade man betydelsefullt till varandra, då den rosenröda dans efter dans fördes av en vacker yngling, som nyss blivit myndig över en enorm rikedom, vars kapital han icke var rädd att minska.

»Vilken vacker ring ni har», sade hon och sjönk flämtande ned på en bänk.

»Ni gör mig ett nöje, om ni vill bära den...»

»Jag vet inte om det går an», viskade hon brydd, men lät honom utan motstånd behålla den lilla handen, vars fint knutna, högt över armbågen gående silkesvante han ryckte bort, och hon småskrattade mot de blixtrande stenarne, som i detta ögonblick lyste på ett av hennes smala fingrar.

Natten skred framåt och musiken ljöd allt livligare.

Champagnens outtömliga springvatten, den sprittande glättigheten, den fria tonen, kinder i brand och glödande blickar — alltberusade. Och det täcka intagande barnet Emelie var inkastad i detta virrvarr av lössläppta lidelser.

Ofta lyftades hon upp på en tröttnad och vilande dansörs knä, som höljde henne med jollrande smekningar och avsiktslösa kyssar, under det någon valsör mera betydelsefullt lade armen om livet på hennes syster, Hanna.Crusenstolpe i Miniatur-Almanach 1852.

»Vid den här tiden borde ditt lilla huvud ligga på en kudde och du borde sova gott», sade den vackre ynglingen, som nyss dansat med Laura, och han fattade härvid om Emelies lockiga hår samt vände hennes ansikte upp emot sig.

Han hade emellanåt språkat med henne och hon betraktade honom redan som en gammal bekant.

»Jag tycker om att se på dansen», svarade hon.

»Måtte väl det», inföll Laura, i det hon förd av en ny kavaljer svävade bort, »hon är ju elev vid baletten.»

»Det är en skön skola», anmärkte på bruten svenska en närstående mörkhyad man, vars regelbundna, hånfulla, trötta ansikte och lugna, obesvärade hållning tillkännagav aristokraten. »Det är en skön skola, som den lilla här växer upp i.»

»Jag går inte i någon skola alls.»

Barnets naiva uppfattning kom gentlemannen att kasta en sarkastisk blick på ynglingen, och som världen ännu ej gjort denne helt och hållet känslolös, var det icke utan ett visst medlidande som han betraktade henne.

»Det var skada du inte går i skola», sade han. »Du sade ju nyss att du tänker bli aktris... är du inte road av att läsa?»

»Inte så värst...»

»Men det behövs om man vill bli en bra aktris.»

Emelies klara blå ögon sågo upp till honom. »Måste man då nödvändigt gå i skola?»

»Det ser ut som om den frågan gällde liv eller död för dig», sade han skrattande. »Jag tror vi ha samma smak... för min del gjorde boken mig inte heller något synnerligt nöje.»

»Det går inte an», inföll hon och såg nästan lillgammal ut. »Det går inte an att man helt och hållet lever som en vildfågel.»

»Nej, det har du rätt i... det behövs allt något annat...»

»Något annat?» Där hörde hon återigen de ord hon så mycket grubblat på. »Och vad är det då?» frågade hon enträget.»Bildning och kunskaper, min lilla vän», och han gav henne en leende nick, i det han lyfte henne upp och satte henne på bänken samt skyndade ifrån henne för att söka Laura, som nyss slutat sin dans och nu hängde sig nästan maktlös vid hans arm.

Emelie såg härunder en smula oroligt efter honom. Tanken på skolan gjorde henne icke synnerligen glad. En och annan av hennes kamrater hade gjort en mindre lockande beskrivning på de undervisningsanstalter, som stått dem till buds. Skolbarnen voro i hennes föreställning förföljda offer, utsatta för att störtas i en neslig skamvrå och att plågas med smäll av linjalen över fingrarna.

»Jag skall tala med Fritz», tänkte hon och kom därvid i håg, att hans mor sagt, det han läste som en präst och att

han kunde skriva som... För denna hans skicklighet fann hon icke någon liknelse, men hon började känna sig lugnare och nöjdare till mods.

Balsalen, de nedbrunna ljusen, de svävande paren, klingandet av glasen, skrattet, musiken — allt detta började småningom bli ofattbart och skymmas. Slutligen förlorade hon all förnimmelse av ljud och föremål och hennes huvud sjönk mot bänkens hårda dyna.

»Ligg inte där och sov som en stock!» Vid dessa ord kände hon en hård ryckning i armen, och hon rusade yrvaken upp.

De många ljusen voro släckta, gästerna borta och i den gråaktiga morgonbelysningen såg hon sin mor, som kastade till henne huva och kappa.

»Är det slut med dansen... var är Hanna?» Och alltjämt yrvaken såg hon sig omkring.

»Vad rör det dig... skynda på... jag är så trött, att jag knappt kan hålla mig uppe.» Och fru Högqvist tog Emelie vid handen samt drog henne med sig mot hemmet. Innan flickan visste ordet av, låg hon i sin säng och i samma ögonblick, som om hon nyss ej blivit störd, sjönk hon åter i en lugn, djup slummer.

»Alla voro så belåtna», hörde hon plötsligen systerns röst. »Det här göra vi snart om igen... vi kunna betala hyran och ännu lite därtill... jag skulle tro att vi ha födgeni.»

Det var nu full dager, men Emelie kunde icke vakna helt och hållet, utan sträckte sig tung och dåsig.

Fattigmans bekymmer och fattigmans glädje över att kunna övervinna dem förstod den lille Emelie till fullo. Ett leendeöppnade hennes läppar och öron, men i denna stund var hon den enda i rummet som var riktigt vaken.

Nattens festlighet och tanken på, att det var söndag och att hon skulle tala med Fritz stod åter klart för henne. Lätt som en vind var hon mitt på golvet, doppade ansiktet i en skål vatten, plaskade lustigt omkring och kom därifrån, frisk och drypande som en ros i en regnskur. Sedan det guldskiftande, hoptrasslade håret blivit ordnat och den enkla klädseln avslutad, smög hon sig ljudlöst till dörren, som hon omsorgsfullt stängde igen efter sig, och sedan bar det av bort över gatan samt uppför en mängd trappor och snart stod hon nästan andlös i ett rymligt fyrkantigt rum.

Bohaget var där fullt ut lika tarvligt som i Emelies eget hem, men detta saknade den anstrykning av behag som fanns här. De stärkta långgardinerna hade här en bländande vithet; man såg en kanariefågel i en bländande mässingsbur och kring fönsterna slingrade sig grönskande krypväxter. Visserligen hade man här icke någon annan utsikt än grannarnas skorstenar och tak, men vintersolen, som i detta ögonblick kastade en svag strimma över golvet, gav en ljusning åt det hela. Den lilla flickan hade ännu icke något begrepp om att göra jämförelser, hon tyckte endast, att hon här trivdes bättre än annorstädes, och hon såg i denna stund med ett leende upp till fru Werner, vars bleka ansikte var lutat över en tjock bok, i vilken hon nyss hade läst. Med en liten smäll slöt hon tillsammans de tjocka läderpermarna samt blickade upp, medan i hennes sinne samt runt omkring henne låg full söndagsstämning.

»Fritz är i högmässan naturligtvis», sade hon, »men Marie kryar på sig för var stund som går... se där, gå in till henne bakom skärmen», sade hon vänligt. »Jag är glad, att jag får behålla henne... Ske Herrens vilja har jag alltid sagt», fortfor hon med en suck, »och detta har lärt mig bära mer än en prövning... nå, sådant förstår du ännu inte, lilla Emelie... men hör nu småttingar, ni få inte pladdra för mycket, medan jag på en stund går ut i köket.»

*

FJÄRDE KAPITLET.

»Vart skall det bära hän?» frågade fru Moberg, då hon en morgonstund i portgången sammanträffade med fru Högqvist, som ledde Emelie vid handen och därvid såg tämligen bister ut. »Herrskapet ämnar sig ut på

promenad, tror jag? ... Vad den flickan alltid ser näpen ut.»

»Det är så lagom med den saken», muttrade fru Högqvist, »uppriktigt sagt har hon en oerhörd förmåga att trötta ut folk ...»

»Kära hjärtandes...»

»Det är inte ringaste reson i henne... både natt och dag käxar bon om att få gå i skolanUppgiften om Emelie Högqvists vistande i pensionen är hemtad ur 'En skådespelares äventyr', bilder ur verkligheten av August Blanche. och jag har till slut blivit så uppgiven att...»

»Min Gusten bar fått lära litet av varje», inföll fru Moberg en smula förnämt. »Man har andra pretentioner nu än i vår ungdom, snälla fru Högqvist.»

»Jag ger hin i de där pretentionerna... det är bara dumheter och infall av Emelie, och härtill har hon fått fru Werner att riktit hålla predikningar för mig om nyttan och behovet av en god uppfostran... liksom den där människan skulle förstå sådant... nej, hon såväl som jag kan nog knappast skriva sitt namn en gång!»

Fru Moberg skrattade. »Det där läsandet och skrivandet, vad gagnar det oss också egentligen till?» sade hon mindre förnämnt och mera förtroligt. »Vi ha så länge varit det förutan, att vi nog också fortfarande kunde reda oss... kan man bara sin katekes från perm till perm samt koka en gryta mat, så... men detta är, bevars, inte längre nog och börjar bara den ene med en dumhet, så följer snart den andre, i synnerhet när det är fråga om att överglänsa varandra. För rike mans döttrar går det nog an, på dem kan man ju kosta på vad som helst men... hm...»

»Vad mig beträffar, har jag inte en daler att ge ut för det skräpet, och kan hon inte utan kostnader få lära något, så blirdet som det är... nej, jag tänker just gå och tala med fru Fernqvist, som har skola vid Munkbrogatan...»

»Fernqvist... den där stora pensionen?» avbröt fru Moberg och såg ut som om hon vore fallen från skyarna, »att där få en friplats för Emelie... i så fall kan ni då riktigt trolla.»

»Ja, få se huru jag kan», inföll fru Högqvist, som under det hon avlägsnade sig ej kunde tillbakahålla ett leende.

»Nej, nu går skam på torra landet», ropade fru Moberg, i det hon nästan andlös trädde in till sin äkta hälft, som med korsade ben satt uppflugen på ett bord och i sitt anletes svett sömmade knapphål i en rock, »Högqvistskan tänker sätta Emelie i pension och det går inte av för mindre, än hon skall palamentera franska...»

»Nå, än sedan?»

»Än sedan?... det ligger en hund begraven under det här och så sant jag heter Lovisa, skall jag ha reda på den.»

»Om du ändå skötte ditt hus hälften så bra som du sköter om sådant, som inte rör dig», sade den lille skräddarmästaren, i det han över glasögonen såg bort till sin Lovisa, »jag skall emellertid skratta, om du inte får reda på den där hunden ...»

I så fall fick herr Moberg skäl för ett gott skratt, ty fru Högqvist var oåtkomlig, sedan hon vid hemkomsten helt kort hade förklarat, att hennes förslag icke rönt något synnerligt motstånd.

»Jag tror fru Moberg har svårt för att smälta, det Emelie kommer ut bland fint folk, då hennes Gusten fick nöja sig med en simpel syskola», sade fru Högqvist en tid härefter till Hanna, då de båda voro sysselsatta att efter omständigheterna ordna Emelies garderob. »Men så är det, när man har reda på litet av varje», tillade hon småskrattande. »Ja, för en gång har jag låtit övertala mig till något, vilket jag tycker vara onödigt nog, och jag gav efter, inte så mycket för skolgångens skull som för roligheten att sätta en smula skräck i den där nobla fru Fernqvist, som flerfaldiga gånger vänt nacken åt mig, då vi mött varandra.»

»Du må tro, hon blev riktigt gredelin i ansiktet, när hon fick se mig... jag kan inte låta bli att skratta, var gång jag tänker därpå», fortfor fru Högqvist i den förtroliga ton, varmed hon ofta talade med sin äldsta dotter. »Jag tror, hon gärna skulle visat mig på dörren, om hon vågat, men jag lät henne så fint förstå, att en viss händelse inte var

helt och hållet glömd,och det blev då genast: 'söta ni' och 'söta ni'... så förändrad... det är då verkligen ni...»

»Det måtte ha liknat en riktig komedi», anmärkte Hanna, som ivrigt arbetade på att snygga upp en gammal klänning. »Jag skulle gärna velat varit med på ett hörn.»

»Det hade kanske inte varit så oävet... du skulle ha sett henne, när hon torkade ögonen med spetsnäsduken och talade om sin man, vilken varit skrivare vid rätten, och huru hon som tröstlös änka hade satt upp en skola, i vilken en infödd fransyska var lärarinna, samt att det alltsedan gått henne väl i händer... och så grannt hon var klädd och förmaket hade betsade möbler, speglar och broderade dynor... Det är annat än den tiden, då jag var kammarjungfru hos grevinnan, och hon läste ABC-boken med småfröknarna... då var det hon som fick dra' det kortaste strået... Jag glömmer aldrig den dag det upptäcktes att unga greven hade förgapat sig i henne... precis som om yttersta domen vore kommen och jag tror hon inte var missbelåten över att hastigt och lustigt lämna huset och det förskräckliga uppträdet bakom sig.»

»Som hon nu har fått det ställt», fru Högqvist gjorde en paus under besväret att träda tråden i nålsögat, »och därtill förstår konsten att lägga huvudet på sned och se helig ut, så skulle det nog inte falla henne behagligt att låta en historia basuneras ut, som troligtvis skulle sätta hela uppfostringsanstalten i misskredit. Hon känner till, att jag hållit tyst med saken, och är naturligtvis angelägen om, att jag fortfarande skall göra det...»

»Det är nog hennes bästa råd att stå på god fot med mamma...»

»Så tänkte jag också, och det rönte inte heller något motstånd med min förfrågan om en friplats för Emelie... hon låtsade för övrigt, som om mitt besök var henne särdeles kärkommet, men jag hade i gott minne alla de gånger hon på gatan lyckats krångla sig undan att se åt mig, och det gjorde mig en riktig fröjd, att hon visste, då jag nu stod öga mot öga med henne, jag inte var den, som lät huta åt mig som en hund.»

»Det var inte ledsamt att kunna kväsa henne...»

»Däri har du rätt, min flicka... Jag trodde emellertid hon skulle bli tokig, då jag sade, att Emelie var vid baletten och att hon fortfarande skulle stanna där... hon såg i taket och började jämra sig på franska samt skrek: 'det är omöjligt... det går inte an!'... 'Det gör det visst', sa' jag, 'det är det enda ställe, där hon kan påräkna att en gång få sitt brödstycke...man kan minsann få rykte om att vara lätt på foten, om man också inte är vid balletten!' Och de där orden måtte ha tagit skruv, ty hon började nu själv inse nödvändigheten... men yrkade i stället på, att flickan skulle komma till henne som helpensionär, med tillåtelse att en och annan gång om söndagarna titta hit... vete katten varför hon var så angelägen att få henne hemifrån... ja, mig kvittar det lika...»

»Men om hon nu», sade Hanna tvekande, »om hon nu skulle vara missbelåten...»

»Ja, inte tror jag hon är så synnerligen belåten», avbröt fru Högqvist med ett kort skratt.

»Då så... jag menar... hon måtte väl aldrig bli för svår mot Emelie...»

»Prat... jag tror du börjar bli hjärtnupen... men jag kan trösta dig med, att om flickan får lite mothugg och någon, som lär henne att hennes vilja inte är den gällande, så skall det inte skada... Titta hit, Hanna, hur jag vänder och vrider får jag inte den här lappen till att passa...»

»Låt mig hjälpa.» Flickan höll därvid sitt arbete så att dagen föll över det. »Klänningen kommer nästan att se ny ut...»

»Ändå kommer hon kanske att sticka av som fluga i kål mot de andra eleverna», muttrade fru Högqvist.

»Inte blir hon så nätt som hon borde vara, det är nog sant... jag vill emellertid bjuda till att göra henne så fin som möjligt... vi ha god tid på oss att ändra och laga... förrän efter midsommarlovet skall hon ju inte börja skolan...»

Omsider var dock denna högtidliga stund inne och första söndagen Emelie fick komma hem hade hon mycket att berätta. Ingen av flickorna hade fått smäll på fingrarna — detta hände visserligen någon gång, men skolan led total brist på en skamvrå. 'Mabonne' hade ett annat skymfligt straff för grova förseelser, men vari detta egentligen bestod visste ingen av flickorna, ty under deras tid hade det aldrig blivit använt. Det enda, som kändes

litet svårt, var att man endast fick två vittensskorpor till en halv kopp kaffe före middagen — visst hade det i hemmet ofta varit knappt, men hungern hade där icke varit så kännbar. Vad undervisningen beträffade, så kunde hon nu tämligen obehindrat läsa innantill, och hon hade börjat skriva... det skulle nog icke dröja länge innan hon fick läsa franska.

Beskrivning på allt detta gjordes icke allenast i hemmet, även fru Werner fick del av den och hon strök Emelies vackrahår och önskade att hennes Marie också skulle få lära något, men hon hade ingen annan utsikt än att själv uppträda som lärarinna och med den saken, det måste hon erkänna, blev det nog både si och så.

Fritz, som ju var så oerhört skicklig, skulle kunna läsa med systern, men han hade fått plats som springgosse på ett kontor, med utsikt att en gång som kontorist få fast anställning.

»Han är nu borta och städar», fortfor fru Werner, »men nästa gång du kommer hem, Emelie, så träffar du honom, tänker jag... vi kunna ju då komma överens om att göra en av våra vandringar ut till Haga.»

Det dröjde icke länge, innan denna utflykt kunde företagas, och fastän den matkorg, som skulle medtagas, var oerhört lätt, så var det minsann ingen småsak att rusta sig i ordning. En svägerska till fru Werner hade också sällat sig till sällskapet och i den lilla kammaren hördes det precis som i en bikupa, innan den svärmar ut.

Fritz, som lyckats förtjäna sig en ny rock, vandrade i spetsen för de andra en smula stolt framåt: »Jag har hört, Emelie», sade han, »att du inte har det så värst med mat... så är det i alla pensioner... men jag har sparat lite av mina frukostpengar, och du skall få några skillingar av mig...»

»Åh, du behöver dem nog själv... ser du, jag har funnit på råd», tillade hon skrattande, »jag dansar för flickorna, då 'Mabonne' är ute och frukosterar, och jag får både bröd och ost av dem. I det hela är det inte alls så dumt att vara där... skolsalen har flera fönsterlufter och jag har fått plats vid en av dem... alla som få sitta där äro så nöjda, det är mycket roligare att sitta där än att begagna egna pallar och sitta på rad.»

»Då skall jag kika upp mot fönstren om mina vägar bära förbi... vänta du, tills jag en gång kommer på kontoret, Emelie... då skall jag ge dig så många fina klänningar och allt vad du vill...»

»Det du förtjänar har du nog andra att ge...»

»Asch, det räcker nog till oss alla...»

»Jag vet rakt inte hur det till slut skall gå för oss», sade fru Werner, som icke tycktes dela hans förhoppningar, »visst är det en liten inkomst med att sy 'kråkor' och nankinsvantar, men de börja inte längre vara så nymodiga... bahytterna och omstoppningarna av muffarna om vintern är väl det enda, som håller i sig, men mina ögon börja bli så klena...»»Och din bror ger fortfarande inte med sig», anmärkte svägerskan, som jämte fru Werner bildade eftertruppen.

»Jag skrev, som du vet, nyss till honom, för jag ville så gärna att Fritz skulle studera, men han svarade mig inte och sedan dess har inte jag heller låtit höra av mig.»

»Det är då en riktig skam att ha en rik, ogift bror, som skall vara så hårdnackad, till på köpet när frågan gällde något så viktigt.»

»Han ville jag skulle stannat och hushållat för honom. 'Efter detta lägger jag inte två strån i kors för dig... som du kokar får du äta', sa' han ... nej, han tog ingen reson, då det blev fråga om mitt giftermål...»

»En sämre man hade du kunnat få», muttrade svägerskan.

»Vi voro så lyckliga», suckade fru Werner, »och så länge han levde, saknade vi ingenting... Nå, det är bäst att repa mod... men hur det nu än må gå, och om jag skall sträva aldrig så, har jag föresatt mig, att Marie inte mera kommer till Selinders... betalningen är ju så gott som ingen och det där flygandet och dansandet är inte bra, hon har ju också efter sjukomen blivit så klen... det är ju knappast att hon orkar följa med barnen därborta... Jag är nöjd, att vi snart äro framme vid grindarna...»

Det var solsken och sommardag. En del familjer hade lägrat sig på gräsmattorna och fru Werner var icke sen att följa exemplet. Ljud av skämt och skratt hördes här och där och en blind spelman tröttnade icke att på en ostämd fiol gnida en jämrande vals, som tycktes ha den mest livande verkan, ty par om par hade muntert börja svänga omkring.

Här har man god överblick», sade svägerskan, som tyckte om att mönstra de förbigående och nu tog plats överst på en kulle. »Det är just inte finte folk, som nu för tiden tågar hitut.»

»Det är jämngott folk, som, liksom vi, tycker om att få en näsa frisk luft...»

»Annat var det i min ungdom», svägerskan kastade en ringaktande blick på ett par förbipasserande flickor med söndriga handskar och rispiga skor. »Då var här liv i var buske, regementsmusik och sång... parken och stränderna vimlade av damer med pudrat hår och herrar i knäbyxor och korta sidenkappor. Just från den här platsen såg jag en gång kungliga löpare, hovvagnar och plymagerade hattar och som en blixt skymtade jag kungens vagn och hörde ett jublande sorl... man hadejust då börjat lägga grunden till slottet därborta, det var en evig skam, att det aldrig... men se på Emelie och Fritz, nu dansa de också och förstör sina skodon liksom hade de ingen svårighet att få nytt igen...»

»Snälla du, jag tycker det är väl att barnen roa sig...»

»Ja, inte mig emot, jag är inte den som består eller har lust att göra några anmärkningar... Vad kan Emelie ha för mycket att språka med spelmannen om, och nu klappar hon honom på axeln liksom hon vore en gammal kamrat... milde himmel, ger hon honom inte vatten och detta av vår egen bägare, som hon hemtat ur korgen... nej, detta går för långt», och därpå trippade svägerskan bort till gruppen.

»Det var då riktigt uppfriskande», sade spelmannen, som nu torkat sig i ansiktet med en rutig bomullsnäsduk, varefter Emelie stack något i hans hand.

»Det är inte mycket, men det är det enda jag har», viskade hon.

»Tack, lilla mamsell... varenda styver är välkommen... jag har en gammal mor att försörja.»

»Ge mig bägaren... jag skall gå och skölja den och göra den ren...»

Emelie rodnade, i det hon kastade en förlägen blick bort till spelmannen, och som han ivrigt hade börjat gnida sin fiol igen, hoppades hon att han ingenting hade hört.

»Se så, nu är den blank som om den vore av silver», sade svägerskan, som började hjälpa fru Werner att lägga en duk över gräsmattan samt rada upp korgens innehåll. »Man kan naturligtvis inte vänta sig några seder av den där flickan... hennes föräldrar voro ju inhyseshjon på De Geerska fattighuset... fadern lär vara död och jag har hört berättas att hennes mor, som inte längre vistas på försörjningsinrättningen, den sista vintern givit rätt renommerade baler ...»

»Jag känner inte till det där», genmälde fru Werner kort, »men jag vet att flickan är snäll och mina barn tycka om henne... då Marie var sjuk, hjälpte hon mig både med ett och annat och, fastän hon bara är omkring elva år, så var hon mig till verklig nytta.»

»Kära du tag inte så hett vid dig... jag är inte den som någonsin är road att klandra min nästa, och när du tycker om att låta dina barn vara lekkamrat med någon, som växer upp i ett hem, där...»»Hon växer inte upp i sitt hem... hon är helpensionär hos en fru Fernqvist, som har en rätt ansedd och besökt skola...»

»På Munkbrogatan?... Nej, är det möjligt!» och svägerskan höll av lutter förvåning på att släppa brödkorgen. »Bevars, den skolan känner jag mycket väl till!... Där gå bryggar Anderssons och lärftkramhandlar Simonssons flickor... och fru Fernqvist, som varit i så fina hus och är ansedd att riktigt förstå sig på det passande samt vara så belevad... mig synes, som om hon likväl inte vore särdeles nogräknad... nå, jag lägger mig inte i andras åsikter, men det skall bli roligt att någon gång tala med Julia Simonsson...»

»Det kan du ju roa dig med ...»

»Jag tror jag råkat i onåd, för det jag i all välmening vågat yttra mig», och svägerskan skrattade gott åt den effekt hennes ord hade gjort och möjligtvis skulle komma att göra, medan fru Werner ropade barnen, som snart med frisk aptit angrepo den enkla anrättningen.

*

FEMTE KAPITLET.

»Nu har jag då äntligen fått börja att läsa franska», sade Emelie, då hon en söndag på senhösten tittade in till fru Werner. »Det är rätt roligt i skolan och i fredags trodde jag, det jag skulle skratta mig fördärvad åt Mabonne.»

»Skratta åt fru Fernqvist?... det var inte vackert, Emelie.»

»Jag rådde inte för det», en rosensky for över flickans i hast helt allvarliga ansikte, därpå sköt en leende blixt ur hennes ögon. »Det var så, kära tant, att den gamle vaktmästaren från operan kom med tillsägelse, att jag följande dagen skulle infinna mig på teaterns magasin... han hade inte träffat jungfrun, som eljest brukar ta emot bud i tamburen, och han trädde in till oss mitt under en lektion. 'Mon dieu... vad skall det betyda?' ropade Mabonne och såg ut precis, som om man doppat henne i »Hon växer inte upp i sitt hem... hon är helpensionär hos en fru Fernqvist, som har en rätt ansedd och besökt skola...»

»På Munkbrogatan?... Nej, är det möjligt!» och svägerskan höll av lutter förvåning på att släppa brödkorgen. »Bevars, den skolan känner jag mycket väl till!... Där gå bryggar Anderssons och lärftkramhandlar Simonssons flickor... och fru Fernqvist, som varit i så fina hus och är ansedd att riktigt förstå sig på det passande samt vara så belevad... mig synes, som om hon likväl inte vore särdeles nogräknad... nå, jag lägger mig inte i andras åsikter, men det skall bli roligt att någon gång tala med Julia Simonsson...»

»Det kan du ju roa dig med ...»

»Jag tror jag råkat i onåd, för det jag i all välmening vågat yttra mig», och svägerskan skrattade gott åt den effekt hennes ord hade gjort och möjligtvis skulle komma att göra, medan fru Werner ropade barnen, som snart med frisk aptit angrepo den enkla anrättningen.

*

FEMTE KAPITLET.

»Nu har jag då äntligen fått börja att läsa franska», sade Emelie, då hon en söndag på senhösten tittade in till fru Werner. »Det är rätt roligt i skolan och i fredags trodde jag, det jag skulle skratta mig fördärvad åt Mabonne.»

»Skratta åt fru Fernqvist?... det var inte vackert, Emelie.»

»Jag rådde inte för det», en rosensky for över flickans i hast helt allvarliga ansikte, därpå sköt en leende blixt ur hennes ögon. »Det var så, kära tant, att den gamle vaktmästaren från operan kom med tillsägelse, att jag följande dagen skulle infinna mig på teaterns magasin... han hade inte träffat jungfrun, som eljest brukar ta emot bud i tamburen, och han trädde in till oss mitt under en lektion. 'Mon dieu... vad skall det betyda?' ropade Mabonne och såg ut precis, som om man doppat henne isjön, och så bedyrade hon, det hon aldrig i sin tid hade hört att jag var anställd vid baletten... Men det visste hon lika bra som jag själv... jag var ju närvarande, när hon och mamma talade med varandra, vilket jag också höll på att säga... i samma ögonblick rusade hon fram mot mig och nöp mig i armen samt frågade om jag ville hon skulle få sina vanliga konvulsioner? De stora flickorna ropade: 'vatten!' och Mabonne satt med glaset i banden och kippade efter andan. Småflickorna och jag skrattade så, att vi voro färdiga att gömma oss under bänkarna...» och hågkomsten härav väckte åter hennes skrattlust, i vilken Marie snart instämde.

Emelies nästa besök skedde dock icke i en så munter sinnesstämning. Hon hängde med huvudet samt såg nedslagen ut och det hände härefter ofta, då hon kom på besök, att hon syntes alltmera försagd, så att fru Werner slutligeu frågade: »Vad går åt dig... mår du inte bra, lilla Emelie?»

»Det är så att», tårarna störtade härvid ur hennes ögon, »att flickorna inte vilja låta mig få leka med dem... inte alla, förstås, men de flesta... allt vad jag gör är galet... och då de gå förbi mig, viska de: teaterunge...»

»Men detta är inte allt», under det häftiga snyftningar skakade hennes späda kropp, och i känslan av de deltagande ögon, som betraktade henne slog hon sina armar om fru Werners hals. »I går hängde de i smyg en mängd av kort utklippta hästar och gubbar på min rygg och hurrade när jag gick förbi... Jag törs knappast sova om nätterna... så fort jag det gör, ritar man med bränd kork svarta fläckar i ansiktet på mig... Mabonne kom själv in en morgon och fick se det, och hon läxade duktigt upp flickorna... och hon sa' sedan enskilt till mig, att det var för mitt eget bästa, som hon hade önskat, att flickorna inte skulle veta att jag var vid teatern, och hon frågade mig, om jag inte villle lämna den... jag artade mig så bra, sa' hon... men jag kan inte slå den ur hågen...»

»Mabonne är ju snäll mot dig... bry dig inte om flickorna, de bli nog snart vänliga mot dig igen.»

»Det blir allt värre och värre... jag vet rätt nu inte vad jag skall taga mig till... Mabonne sa' att det inte är värt jag talar om något för mamma... hon hade sagt henne huru det skulle gå, men hon brydde sig inte därom och det gör hon nog inte heller, för då jag gick till skolan, sa' hon: 'kom ihåg attdetta är ditt eget påfund... om du kommer och klagar, får du ett kok stryk av mig...'»

»Ja, min lilla flicka, det är bäst att vara tålig», sade fru Werner och strök Emelies upphettade kinder. »Med tålamod övervinner man allt.»

Emelies fördragsamhetskänsla var dock kanske icke så stor, ty en vinterdag mitt i veckan rycktes fru Werners dörr häftigt upp, och flickan störtade in med lågande ögon och darrande läppar.

»Jag sätter aldrig mera min fot till skolan», ropade hon och, liksom om andedräkten tröt henne, fortfor hon avbrutet: »Tänk er, tant, i dag har jag som ett allmänt spektakel fått stå på den blåmålade kistan, och jag har fått bära en hög, uppsatt mössa med lång, svart plym, en förfärlig 'bonnet' från Ulrika Eleonoras tid... jag såg ut som ett åkerspöke... flickorna skrattade samt pekade fingret åt mig och... och jag trodde, jag skulle dö...»

»Det är ju några förfärliga flickor», erkände fru Werner, »att du inte sprang ifrån dem... du borde klagat för fru Fernqvist...»

»Det var... det var Mabonne, som lät mig undergå det skymfliga straffet...»

»Och vad hade du då gjort, kära barn?»

»Ett par små flickor... halvpensionärer... äro mycket vänliga mot mig... I går, då jag skulle gå till teatern, mötte jag dem och kom då till att nämna, det man skulle spela 'Turken i Italien' samt att jag skulle vara med och dansa som bondgosse.

'Har ni lust att gå på spektaklet?' frågade jag. 'Ni ska' få stå mellan kulisserna för ni ä' snälla mot mig...'»

»Man skall nog inte tillåta oss det», sa' den ena.

»Det är bäst att vara påhittig du», sa' Louise Simonson, »om du ber din mamma att få gå till mig, så kan jag be min att få gå till dig och så följas vi åt.»

»Jag hade god tid att vänta på dem, och så förde jag dem med mig... det var inte så lätt att få dem in på teatern, men slutligen fick jag lov att de skulle få stanna en stund, och de tyckte det var roligt och glömde sig kvar tills allt var slut och så fingo deras föräldrar veta var de hade varit.

Nu på morgonen gick Louises mamma till fru Fernqvist och bad att enskilt få tala med henne, och då hon gick, hörde jag hon sa', att det går aldrig an med ett dylikt kamratskap... en utav hennes barndomsvänner hade varnat henne, men hon hadetyckt att fru Fernqvist bäst själv kunde bedöma förhållandena, och så tog hon Louise vid

handen och sa' att hon skulle söka upp en annan skola...

Och Mabonne vred sina händer och jag fick dra' fram den där rysliga kistan och så... och så...»

»Fru Simonsson», upprepade fru Werner, i det hon tänkte på sin svägerska. »Lugna dig, lilla Emelie... gå sedan vackert tillbaka till skolan och bed fru Fernqvist om förlåtelse... så får du nog stanna kvar ...»

»Aldrig... aldrig i livet», ropade flickan utom sig. »Så fort Mabonne vände ryggen till, så sprang jag från alltihop... jag kan inte stå ut med mera, än jag redan har gjort... ack, tant vet inte allt... Nej, om jag också aldrig får lära det ringaste, så kan jag inte gå tillbaka... men vad skall mamma säga?... jag vet knappt, om jag vågar mig hem...»

»Jag skall följa med dig... eller kanske är det bättre, du stannar här, tills jag talat med din mor... Jag vill gå till henne, så fort jag slutat omstoppningen på den här muffen... Gråt inte mera, mitt hjärta... och sök att tänka på vad som är bäst och nyttigast för dig.»

När fru Werner omsider sökte upp Emelies mor i akt och mening att åvägabringa, det flickan skulle återvända till pensionen, hade föreståndarskan nyss varit på besök, och som hon ödmjukat sig och gjort anhållan om, att Emelie måtte få komma tillbaka, var detta i och för sig själv tillfredsställande nog, men vad skolgången angick, ville fru Högqvist icke vidare höra talas härom.

»Jag visste det skulle så gå», sade hon till fru Werner, »den där pensionen var aldrig i min smak... det har emellertid inte skadat henne att ha prövat på litet av varje... när man varit ute bland folk, lär man sig sätta värde på ett hem, det må vara aldrig så fattigt och jag kan väl behöva, att hon här gör lite nytta...»

»Men när det nu erbjuder sig en god lärdom ...»

»Det är som det är», avbröt fru Högqvist sträft, »fru Fernqvist var nyss här och tiggde och bad, att flickan skulle återvända, men jag sa' 'stopp'! För exemplets skull hade hon måst straffa henne... och det är inte alls för straffet som jag drar i betänkande att sända henne tillbaka, utan för jag tycker den där lärdomen är alldeles överflödig... alltifrån första stund Emelie började käxa om saken, tyckte jag den var en ren galenskap...hon fick likväl pröva på och tycker själv hon har fått nog», tillade hon småskrattande, »men jag undrar inte på, att hon skäms en smula över resultatet. Nej nej, gör inte några vidare föreställningar!... Med det lilla hon vet... det har väl alltid fastnat något i minnet, får hon slå sig ut så gott hon kan... hon hade inte alls behöft någon böneman», tillade hon med en liten ironisk blick, »det är som om jag, i fru Werners tanke, vore en riktig buse.»

»Jag tycker ändå att fru Högqvist borde betänka sig... Emelie lär ju ha så lätt att fatta...»

»Må så vara», avbröt hon, »men flickan skall ju inte bli någon skolmamsell... hela hennes håg står åt ett annat håll... fråga henne själv... det där läsandet är mera till hinder än gagn för hennes arbete vid teatern. Hos Selinders har hon redan förlorat sina små roller, men hon skall få börja igen... Nej, det duger aldrig att ha för många järn i elden...» fortfor hon, skakande sitt huvud. »Jag förmodar», tillade hon hastigt, »att flickan uppe hos fru Werner riktigt känner sig som en straffånge och, om hon också får en välförtjänt uppsträckning för att hon inte direkt vände sig till mig, så är jag angående hennes rymning inte någon farlig domare... säg henne att mina dörrar stå öppna för henne.» Och avböjande alla välmenta råd och invändningar, avskedade hon fru Werner med en nick, och den bleka änkan återvände med sitt budskap sorgsnare än hon kommit.

Vid tillfälle kunde hon icke underlåta att säga svägerskan huru illa denna gjort, då hon viglat upp fru Simonsson, men svägerskan höll därvid huvudet på sned och såg ut som om hon ansåg sig ha gjort en god gärning.

»Jag har gjort vad mitt samvete manat mig till... kom ihåg allt vad man säger om flickans syster... det lär vara ett snyggt hem i vilket hon växer upp...»

»Så mycket angelägnare hade det varit, om hon blivit räddad därifrån...»

»För din del tar du aldrig emot några råd, men jag vill bara säga dig, att om Marie vore min flicka... gudi vare lov för att jag aldrig haft några barn!... men om... så skulle jag förstå att välja bättre sällskap än riktigt patrask...»

Efter vilken förklaring de båda svägerskorna skildes med tämligen ovänliga känslor ifrån varandra.

Det var för resten också icke utan, att det snöpliga slutet på Emelies bildningsförsök väckte ett visst uppseende blandgrannarna, och första gången fru Moberg i förstugan mötte Emelie med en korg på armen, sade hon: »Trösta mig, är du redan hemma igen!... och jag som trodde, att du alltid skulle stanna ute i stora världen bland fint folk...» varpå hon gick in till sin äkta hälft och förklarade, att hon höll på att skratta sig fördärvad över Högqvistskan, som försökt flyga högre än vingarna burit.

Vad Emelie beträffar, tycktes hon icke på ringaste sätt sakna det liv hon lämnat. Hon hade fått nog av skolan och fröjdade sig åt sin frihet, en åsikt, vilken hon icke dolde för fru Werner, som sade till sig själv, att man ej kunde vänta förstånd av barn, då gammalt folk saknade sådant, och hon kände sig manad att omhulda flickan ännu vänligare än förut. Däruppe i den soliga vindskammaren hade Emelie således fortfarande sina gladaste stunder och för övrigt bestod hennes sysselsättningar i att som vanligt springa ärenden för sin mor samt att dessemellan besöka teatrarna. Hon traskade dit i snö och regn, i köld eller blidväder samt gick igenom alla de tråkiga repetitionerna i den skumma halvdagern, hon blev bannad av gälla röster, knuffad hit och dit av omilda händer och stod så att hon var färdig att digna, under det scener ändrades och grupper ordnades, och ändå skulle hon icke för allt i världen velat lämna dessa mödosamma övningar, detta ansträngande yrke. Att hoppa och flänga på aftonen i ljusskenet med eggelsen av handklappningar från hopträngda åskådare, om också salongen endast bestod av en ruskig vind, detta var nog för att tillfredsställa hennes barnsliga sinne, som i sitt djup gömde en åtrå att få bära släpande gyllene dräkter och obestämda föreställningar om högstämda scener.

Herr Selinder hade låtit henne få återtaga de obetydliga roller, i vilka hon förut hade uppträtt, och det gamla gnabbet med Lydia hade genast börjat. Ehuru Marie icke längre var kvar vid barnteatern, fick hon del av alla dessa uppträden. »Det är för du är för flat», sade hon skrattande, då Emelie gjorde en liten repetition på de många debatterna. »Visa, att du har både näbb och klor!»

»Det är bättre att vara undfallande», sade Fritz, som denna söndagsförmiddag hörde på deras prat. »Men du är alltid som en stridstupp, Marie!»

»Hon har också ofta försvarat och hjälpt mig», inföll Emelie leende. »Under din tid, Marie, redde jag mig bättre än nu...»»Jag saknar inte den tiden och skulle inte vilja ha den igen...» svarade hon.

»Och jag, att den aldrig skulle ha något slut... det är det enda vi inte stämma överens i...»

»Usch det där bråket och stimmet... det är mycket roligare, när du kommer hit och vi leka därborta i kupan...»

Dessa lekstunder blevo dock omsider allt sällsyntare. Fru Högqvist hade nämligen förhyrt den sal och de smårum, i vilka hon haft sin första baltillställning. Där hade hon under denna tid ofta festligheter, vid vilka man betalade sin entré samt för övrigt roade sig av hjärtans lust och som för de täcka dansöserna, vilka stundom hungrande bodde i sina små kyffen och vindskupor, slutade med underbara supéer, fulla av läckerheter på något utvärdshus långt efter sedan morgonen hade börjat att gry.

Den skedda flyttningen förde Emelie under de senare årens lopp bort ur fru Werners grannskap. Hela den långa gatan var nu emellan dem och därtill blev Emelie av sin mor förbjuden att oupphörligen gå till den välsignade människan, som ständigt lade sig i angelägenheter, vilka icke rörde henne. Att helt och hållet hindra Emelie besöka sina vänner, stod dock icke i fru Högqvists förmåga, men det blev mera att helt förstulet i förbigående titta upp, än att få några timmar av förtroligt samspråk. När likväl de vackra sommardagarna inträdde, gjorde de, som förut, mången söndag långa utflykter tillsammans, än till fots och än i roddbåt samt slogo sig ned vid något behagligt doftande ställe med blommande häckar och skuggrika lövträd, helst på någon plats där man såg himlen återspeglas av en glänsande insjö eller åtminstone skymtade en strimma silverglänsande vatten. Där anföll man med frisk aptit smörgåsarne och rädisorna, under det man språkade om de dagar som flytt och dem som skulle stunda. Fritz, som blivit en vacker yngling, förde då gärna ordet och talade om, att det icke skulle dröja länge, innan han stod vid egen pulpet samt ha någorlunda hyggligt arvode och modern lyssnade nästan med andakt på honom. Hon följde honom troget med blickarne, men han hade icke väl kommit ur hennes åsyn, innan hans

ansikte fördystrades.

»Vad går åt dig?» frågade Emelie en gång. »Du har på en tid nästan börjat se ut som om du hade ätit upp nådåren för räven?»»Skratta inte, Emelie... jag har stor orsak till oro... mammas ögon bli klenare för varje dag... hon arbetar oupphörligt... aldrig någon vila... hon överanstränger sig för att underhålla oss och det dröjer kanske länge nog, innan jag i verkligheten får den där platsen vid pulpeten.»

»Men du har ju alltid med sådan säkerhet talat om den...»

»Men nu känner jag bättre till förhållandena», svarade han med en kvävd suck.

En tid härefter var han åter som förut själva glättigheten och i en förtrolig stund, under en utflykt, sade han till henne: »Jag har funnit ett sätt att hjälpa mamma... på ett advokatkontor har jag lyckats få renskrivning... jag tänker ta en del av nätterna till hjälp, och det jag förtjänar blir tillräckligt för att mamma kan få nödig vila.»

Framtiden syntes icke ingiva honom någon vidare oro och han förde åter sitt vanliga språk om de sorgfria tider, som skulle stunda.

»I Uppland bor en morbror till oss, han lär vara rätt förmögen och nyss, då mamma kände sig mer än vanligt klen, skrev hon till honom och bad om ett litet lån, som jag ju kunde återbetala en gång, men nu liksom förut, då hon skrivit till honom, har han aldrig svarat ett ord. Nå, vi reda oss nog honom förutan... med åren blir det bra för oss, därom är jag säker... all min strävan kommer att gå ut på att bereda mamma sorgfria dagar... När mina inkomster bli någorlunda hyggliga, så skall du få se huru fint och nätt vi skola få det... Ja, då är du väl», tillade han dröjande, »då är du väl fullvuxen, Emelie... du är visst lång och smal, men ändå...»

»Ändå anser du, att jag inte växt nog», inföll hon skämtsamt, »du tänker, jag slutligen skall bli en riktig hummelstång.»

»Huru som helst blir du nog bra», sade han leende, »men... men vi skola ju alltid vara vänner?»

»Vänner för hela livet», och med ett barns trohjärtenhet räckte hon honom sin hand.

Ynglingens ögon strålade och han betraktade med en lång forskande blick hennes fina, bleka ansikte, över vilket låg ett ljuvt småleende, och han undrade, om väl någon i världen varit så lycklig som han. De hade emellertid närmat sig den mossbeväxta bergsfoten, där fru Werner och Marie redan väntande dröjde, och han kastade sig skrattande bredvid sin mor och gömde huvudet vid hennes bröst.»Tokiga gosse», sade hon, »jag har aldrig sett dig annat än yr och glad...»

»Men inte då jag gnabbas med Marie...»

»Till och med då...»

»Mamma tycker mer om Fritz än om mig», muttrade Marie, som aldrig var obenägen att taga upp stridshandsken, i händelse man kastade den åt henne.

Fru Werner skrattade dock blott och tog fram matkorgen, vars innehåll den dagen till och med var lättare än vanligt, men Fritz hade en bok med sig, ur vilken han började läsa högt, och man tänkte mera på skaldeverkets gedigna innehåll än det torftiga bröd man åt.

Det lilla sällskapet hade i en krets lägrat sig kring föreläsaren och Emelie hade tagit plats på en stenhäll närmast intill honom. Hon satt där med detta barnsliga och drottninglika huvud och dessa drömmande, strålande, allvarsamma ögon samt lyssnade till ord, som för hennes öron ljödo som musik.

Lövverket uppöver henne bildade en skuggande skärm, men i dalen nedanför voro träden mera kringspridda och i solbaddet syntes björkträdens stammar nästan bländvita, rönnbärsklasarne voro glödande och under lövkronorna låg liksom ett nät av guld över det frodiga gräset.

Med ett tankspritt uttryck betraktade Emelie denna skimrande tavla, under det hon uppfångade ord, vars djupa betydelse hon icke förstod, men vars välljud invaggade henne i en behaglig dröm.

Den okunniga, halvvuxna flickan, som lekte fram sin dag eller med en killings ysterhet dansade på teatrarna eller lik en orörlig staty gjorde behagliga attityder i någon tablå och som med ett barns bekymmerslöshet tog dagen som den kom, hade ögonblick liksom nu, då det rörde sig en ande av oro och längtan inom henne. Det gamla begäret att få bära bländande fotsida dräkter vaknade till liv igen. Hon tyckte sig se sig själv, huru hon med enkel värdighet skulle uppträda, och huru hon då, liksom för egen tillfredsställelse och eget nöje, skulle tala ord, vid vilka lyssnande åhörare knappast vågade andas.

Hon satt orörlig och försjunken i denna åstundan, som snarare var en instinkt än ett fullt klart medvetande, samt hängav sig åt drömmar om att återge och tolka vad stora skalder hade tänkt.

En längtan hade gripit henne, en obestämd känsla av glädje och sorg, och denna aning om den högsta fröjd och högsta smärtagav åt hennes ögon en glans som av tillbakahållna tårar, medan över hennes läppar darrade ett småleende.

Härunder märkte hon icke att solen började gå ned och att föreläsningen hade upphört.

»Jag har aldrig hört något vackrare än den där sagan», sade fru Werner, »det var mig omöjligt att låta bli att gråta... jag har känt mig precis som i kyrkan», och hon reste sig upp från tuvorna samt beredde sig till avfärd, och medan hon borstade några torkade grässtrån från sin klänning, hoppades hon i sitt stilla sinne, att det nöje hon erfarit icke måtte hava varit syndigt.

»Vad funderar du på, Emelie?» sade Fritz och gömde boken.

»Sommardagarna äro så korta», svarade hon alltjämt förströdd, i det hon varsnade solnedgången.

»Om du sagt vinterdagarne...»

»Då har man lampsken och rampen», svarade hon med ett leende och i hennes blick låg ett uttryck, som om hon skådat långt bort i fjärran.

»Du tänker aldrig på något annat!»

»Nej, som du hör, Fritz...»

»En kavaljer bör vara artig», avbröt Marie, i det hon räckte sin bror korgen.

»Nå, jag är inte rädd för den», sade han, »eller hur, Emelie, behöver jag väl vara det?»

»Jag tror nästan, att du, min flicka, har fått en friare», inföll fru Werner småskrattande. »Att ännu inte vara fjorton år och redan ha ett anbud, det kan minsann inte många skryta med...»

»Och en så utmärkt och framstående friare», tillade Fritz muntert, i det han lutade sig ned och sysslade med korgen.

»Sämre kan hon få», menade fru Werner, i det hon såg på honom, icke utan stolthet.

»Han är så röd som en kokt kräfta», intygade Marie gäckande.

»Emelie, vill du som jag, så kila vi ifrån henne?»

Och Fritz hade knappast gjort denna fråga, innan det blev en full jakt med ett springande upp och ned för backar. Fru Werner sökte förgäves att följa och hon ropade efter dem, att de måtte tänka på hennes lungor. Detta gjorde de också omsider, leken avstannade och man följdes åt sedesamt mot hemmet, under det man sade varandra, att denna utflykt varit den trevligaste de på länge varit med om.

*

SJÄTTE KAPITLET.

Sommarens härlighet och dess fröjder voro likväl snart slut, och lampsken och rampen upptogo åter helt och hållet alla Emelies tankar.

Vid teatern använde man henne dock fortfarande mera för hennes vackra ansikte än för några hoppgivande anlag. Men i hemmet, i den stora salen, där modern gav sina baler och, som i vardagslag behöll sitt föga inbjudande utseende, där sökte flickan förverkliga sina drömmar.

Draperad i en brokig schal, som tillhörde hennes syster, deklamerade hon med orätt patos långa verser, och som hon hade lätt för att fatta, hade hon på operan uppsnappat en mängd tragiska scener, vilka hon återgav med komisk effekt och som brodern, lille Jean, belönade med ursinniga handklappningar och stampningar. Vid de inropningar, varmed han hedrade henne, kunde dock ingen göra en täckare nigning samt se mera hänförande ut än hon, och en målare hade icke kunnat låta en mantel falla i mjukare och mera harmoniska veck än dem, varmed hon lät den gamla turkiska schalen falla kring sin högväxta, ännu outvecklade gestalt.

»Du gör det riktigt bra, Emy, du svänger med armarna som en väderkvarn», ropade Jean ibland uppmuntrande under någon kärleksscen, anmärkningar, som på intet sätt störde hennes konststudier. Blott en gång, då han liknade henne vid en tröttkörd åkarhäst, föll hon ur sin rol och ropade tillbaka: »dumbom, jag håller ju på att dö!» Men slutomdömet vid dessa prestationer var dock alltid: »så lyckad du är, Emy», och som detta kanske också var hennes egen uppfattning, så överensstämde de båda barnen i sina lekar, vilka dock icke av modern betraktades med särdeles blida ögon.

»Jag tycker, du har annat att göra», sade hon ofta, »på teatern har du ju god tid att spöka ut dig... men du har inte håg till annat än att hänga på dig gamla skynken eller springa till Werners. Det vore bättre du sökte laga din brors jacka... han ser då alltid sönderriven ut... gud tröste mig för den ungen!... Jo, ni båda ä' ett riktigt trevligt par... Jean räknar jag inte så mycket på, men du, Emelie, är ju stora flickan... grosshandlar Sivers samt många andra, som voro här och dansadei förra veckan, trodde att det inte var många år mellan dig och Hanna... jag tycker du själv borde inse allt detta...»

Men det oaktat fortforo lekar och upptåg. Emelie borde likväl hava haft en del andra tankar än uteslutande konstnärsgrubblerier, ty hon beredde sig denna vinter för sin konfirmation.

»Hon är ännu för mycket barn och förstår inte vad det vill säga att läsa sig fram», sade Hanna en gång, då flickan, efter en mängd skarpa tillrättavisningar, hade hängt huvudet några ögonblick för att kort härefter med den största sorglöshet rusa på dörren, i akt och mening att sammanträffa med sin bror, som uppe på vinden i hemlighet arbetade på att hamra tillsammans ett par kulisser, vilka skulle illustrera en föreställning, där också Jean tänkte uppträda.

»Jag var inte stort äldre», fortfor Hanna, »då jag gick till prästen och därför var det just inte bevänt med den lärdom jag fick.» Hon kvävde en suck samt började prova en ny hatt, och spegelglaset tycktes tala en hop smickrande saker, som jagade bort de obehagliga sanningar hon hade börjat säga sig själv.

»Fattigmans barn behöva komma ut i världen», inföll fru Högqvist avgörande. »Det är minsann inte värt att pjoska med dem om vad de förstå eller inte... ju förr det där krånglet med läsningen är överståndet, desto lättare har en stackare att få plats... så är det med den saken...»

»Men Emelie har ju sitt bestämda vid teatern... hon behöver ju inte komma ut i världen för att tjäna sitt bröd...»

»Än sedan?... I vår ställning är bäst att hålla sig till det gamla... Själv var jag bara barnungen, då jag måste ut... Jag vet för säkert, att man svårligen skulle förbarmat sig över mig, därest min arbetstid halva dagar i veckan skulle varit förkortad.»

»Det kan nog vara sant», genmälde Hanna, i det hon fortfarande speglade sig. »Men med Emelie är ju så inte förhållandet... nå, mig kvittar det lika, jag tycker bara...»

»Du tycker och du tycker», avbröt fru Högqvist buttert, »men jag skulle tro, att jag är den enda, som bestämmer här i huset.»

Oaktat de sista orden uttalades som en högtidlig förklaring, så opponerade sig Hanna också mot moderns åsikt om, att Emelie helt och hållet skulle bryta umgänget med Werners.»Jag förstår inte vad mamma har emot dem... under åratal, som vi varit bekanta, har jag aldrig hört ett enda ont ord från det hållet...»

»Men man kan också få för mycket av det goda...»

»Och hur vänlig har fru Werner inte alltid varit mot Emelie... hela den lilla utrustningen, när flickan skulle gå fram, hjälpte hon henne med och det blev ju så prydligt och fint...»

»Må så vara», avbröt fru Högqvist, »men där i huset har Emelie alltid varit en passopp och det är väl inte mera än i sin ordning, att man visar någon erkänsla. Du vet av gammalt, att jag inte kan tåla fru Werner... har jag inte tusen gånger sagt, att hon plågar mig med sin vana att tränga sig på folk samt lägga sig i angelägenheter som inte angå henne, och därvid håller hon långa föreläsningar om vad hon anser vara rätt och orätt... hela denna långa vinter har hon oupphörligt låtit hämta Emelie för att gå igenom katekesläxor med henne och huru åbäkade hon sig inte på hennes konfirmationsdag och talade med henne som om hon begått eller vore i beredskap att begå alla möjliga dödssynder... Flickan grät också som om hon fått ris, och hela veckor gick hon omkring och hängde huvudet som en skjuten fågel.»

»Men nu är hon igen som orren i leken», sade Hanna småskrattande.

»Nej, det där läsaraktiga följet är inte i min smak...»

»Det är likväl ett nyttigare sällskap än att Emelie oupphörligt följer med fru Mobergs Gusten, som endast talar om nya moder och de många erövringar hon gjort och dylikt...»

»Så nogräknad du har blivit!»

Hanna rodnade. »Om inte för min egen del så... så förstår jag likväl vad som är bäst.»

Hon gick ut samt smällde därvid dörren tämligen hårt igen efter sig, och som hennes åsikter kanske också gällde något, så fortfor Emelie att göra ett och annat besök i den lilla vindskammaren samt de mera sällsporda utflykterna i gröngräset.

På senhösten fick man emellertid orsak till så allvarliga bekymmer, att man glömde såväl lekar som skilda åsikter.

På operan uppfördes nämligen en större balett och då alla herdar, herdinnor, älvor och tomtar i två olika arméer chasserade ut från scenen, kom Hanna till att snava över en bjälke bakom en till jättelik rosenbuske målad kuliss, varvid hon förlorade fotfästet samt störtade utför en närbelägen trappa, vilken förde nedtill maskineriet. Där låg hon nu orörlig och kvidande tills man lyfte upp henne och hon blev buren in i figurantskornas klädloge, varest den tillkallade läkaren förklarade, att hon ådragit sig ett benbrott, och för att få nödig vård fördes hon genast till sitt hem.

Där, i ett av de små rummen, i vilka fru Högqvist nyligen lyckats sträva tillsammans en del tarvliga möbler, låg den stackars flickan blek och urståndsatt att röra sig, med en tvivelaktig utsikt om att någonsin bli så pass återställd, att hon kunde uppträda på scenen. Men icke nog härmed, det var även slut med de inkomster, varmed man betäckt de dagliga behoven, ty Hanna kunde icke längre arrangera om gäster för några dansanta tillställningar. Sedan den första sensationen över hennes olycksfall var förbi, upphörde man för övrigt snart att sysselsätta sig med henne.

De täcka dansöserna hade för egen del så många järn i elden — det var naturligtvis ledsamt att en olycka träffat en så 'piffig' flicka som Hanna, men man kunde väl icke i evighet sitta vid en sjuksäng, då man väntades vid läckra supéer av ett sällskap, som icke räknade så noga varken med det ena eller andra. På detta sätt voro de glada gästerna vid fru Högqvists fester snart försvunna som en svärm dansande mygg för en regnskur och med dem var solskenet av alla extra förtjänster också borta.

Det lilla välstånd man fått tillsammans var efter denna tid ständigt i avtagande, hyran stod olikviderad, penningar

började saknas för dagliga behov och de gamla försakelserna, då barnen förgäves sökte efter en brödkant, hade åter börjats.

Men även andra personer voro denna vinter hemsökta såväl av sjukdom som tråkigheter. Fru Werners ögon voro ännu svårare angripna än förut och fru Moberg för sin del jämrade sig över det kors hon hade att bära därigenom, att hennes man icke var hågad att släppa till en hemgift åt hennes Gusten, som bland sina många tillbedjare också funnit en friare. Var Emelie vände sig, hörde hon olika klagomål över olika ämnen till bekymmer.

»Jag vet inte hur det skall gå», sade hennes mor, då hon förgäves sökte efter lite mjöl eller salt i det tomma köksskåpet, »inte hur det skall gå», bedyrade fru Moberg, i det hon ur en gammal dragkista letade fram några par slitna lakan, som ett bidrag till det blivande äkta parets bosättning... »inte hur detskall gå», suckade fru Werner, som frågade Emelie, om hon icke tyckte att hennes Fritz blivit förfärligt blek och mager.

»Nu för tiden», tillade hon, »sitter han och skriver halva nätterna igenom och det tar på krafterna... om jag inte snart kan börja arbeta igen...» och så kom åter det gamla temat: »hur det väl skulle gå?...»

Denna fråga gjorde också Emelie sig själv, då hon i sin tunna kappa och trådslitna klänning skyndade från och till teatern.

»Om ändå herr Selinder ville använda mig mera, än han gör», sade hon ofta till Hanna. »Jag skulle få högre avlöning och med det du ännu får från operan...»

»Så skulle det knappast räcka till en vattenvälling åt oss», inföll fru Högqvist kanske mera sant än uppmuntrande.

»Vid kungliga baletten får jag allt mindre och mindre sysselsättning», fortfor Emelie, i det hon stödde mot handen den fina magra kinden och över den bågformiga munnen, som hade föga färg, syntes ett smärtfullt uttryck. »Jag är så lång och smal, men som gosse duger jag nog för dansen», och med en suck lät hon för tillfället alla funderingar på en anställning vid talscenen fara för vinden.

»Att det skulle gå så tråkigt för mig var då ett elände», suckade Hanna. »Jag får trösta mig med, att jag väl inte under en hel livstid behöver ligga så här fängslad. Doktorn har sagt», tillade hon med ett gladare uttryck, »att om det också dröjer, så kan jag likväl bli bra och då är det inte mera någon fara för oss...»

»Såvida vi inte till den tiden äro ihjälhungrade», sade fru Högqvist otåligt. »Jag har bjudit till att sticka strumpor för folk, laga linne och sådant, men man hjälper sig helst själv... det är ett knussel utan all like och vart jag vänder mig, ser jag ingen utkomst. Nej, det bär sig inte i längden!» ropade hon och vaggade med huvudet oroligt fram och tillbaka. »Det måste bli en ändring», sade hon otydligt mellan de sammanbitna tänderna, »en ändring på ett eller annat sätt», och hon kastade en förstulen, på en gång nästan skygg och mönstrande blick bort till Emelie, som satt framåtlutad och dolde ansiktet med sina händer.

*

SJUNDE KAPITLET.

»En och annan kommer ännu ihåg, att det var muntert på våra tillställningar», sade fru Högqvist, som nyss burit bort några par hemstickade yllestrumpor, vilka hon genom fru Moberg lyckats försälja, och nu med hoppfullare uttryck än vanligt trädde in till Hanna.

»Det hör då till undantagen... i detta fall har man inte haft något synnerligt gott minne...»

»Till undantagen... ja, däri har du min själ rätt!... Därför blev jag också nyss liksom fallen från skyarna...»

Hanna såg frågande bort till sin mor. »Nå?» framstötte hon en smula otåligt.

»Jo, jag mötte nyss grosshandlar Sivers och han höll sig inte för god att stanna och prata några ord med mig... Jag stötte nästan emot honom här nere i hörnet och det var så mörkt, att jag knappast kände igen honom.»

»Åh ja, i skymningen genera de sig inte», mumlade Hanna ohörbart med en känsla av bitter erfarenhet över tillfälliga möten på gatorna med förnäma herrbekantskaper. »Inte kände igen honom... nå alla svin äro svarta i mörkret», sade hon högt.

Fru Högqvist var vid så gott humör, att hon skrattade. »I det stora hela, tror jag också inte, att han såg för 'fräck' ut», återtog hon, »men vänlig var han och hälsade till dig och Emelie samt undrade, om vi snart skulle ha en liten fest igen?... jag talade då om olyckan, som träffat dig samt, att vi inte på länge sett till en enda kristen själ...»

»När olyckan kommer, får en nog vänja sig vid att i enslighet bära den...»

»Han hade likvisst inte hört det ringaste av våra ledsamheter», fortfor fru Högqvist, »och han blev ledsen med besked, må du tro... Själv hade han just i samma veva blivit sjuk, och sedan varit krasslig... först i den här veckan har han riktigt kommit på benen igen... Han sa' mig så många grannlåter och talade om, hur bra jag ännu såg ut, samt att du och Emelie voro fullkomliga skönheter...»

»Usch, den gamle otäcke gubben!»

»Men han är rik du... Då jag sa' honom, att jag i eländet söker slå mig ut så gott jag kan samt nyss varit borta ochsålt en del strumpor, så frågade han, varför han inte kunnat få köpa dem?... En är ju emellertid inte allvetande, och han medgav skrattande, att jag hade rätt, och därpå beställde han några par...»

»Den kommersen börjar då på att gå... jag kan hjälpa till att sticka...»

»Det gjorde honom ont om oss, det såg jag på honom och han skänkte mig som förskott på mitt arbete den här lilla långschalen...» härvid höll hon triumferande fram en papperssedel, som visade 'tio riksdaler banko' i alla fyra hörnen.

»Nog var det gentilt, men ändå så...»

»Och han sa' att han vid tillfälle ville titta hit upp och se om oss...»

»Låt honom inte komma hit...»

»Vad nu?... Har du inte själv önskat att någon av dina bekantskaper skulle titta hit... har du inte bittida och sent jämrat dig över huru långsamt tiden går... har det inte grämt dig, att du varit totalt övergiven?...»

»Men jag kan inte fördra den där människan!»

»Han tar väl inte ett stycke av dig, om han kommer.»

»Inte av mig, men... åh, jag förstår honom», avbröt hon sig livligt. »Jag märkte nog vem han såg efter, då han sist var här med alla de andra... det skulle vara det värsta, som kunde ske, om han kastade ut sina krokar för Emelie och hon, för vår fattigdoms skull, frestades att fastna i hans garn...»

»Jag gitter inte att höra dina dumheter», avbröt fru Högqvist barskt, »det är så likt dig att tyda allt till det värsta...»

»Jag ser hur det kommer att gå...»

»Vi äro naturligtvis så överhopade av människors välvilja att det kvittar oss lika, om vi stöta bort en eller annan hjälpande hand», inföll fru Högqvist ironiskt.

»Men vad har man väl för, att man kastar bort sig?» frågade Hanna i samma ton.

»Så... sjunger du nu på den där gamla trallen igen? På sista tiden har du blivit rent odräglig... Här ligger du bara och befaller och orerar, samt lägger inte två strån i kors... men jag som drar hela bördan...»

»Jag har sökt dela den, men jag har gjort det på ett sätt som jag evigt ångrar ...»

Ett uttryck av smärta spred sig plötsligt över Hannas ansikte, vars fina, vackra, regelbundna drag vanligtvis hade samma kalla och spotska uttryck som moderns. »Jag lägger inte tvåstrån i kors, det är sant», fortfor hon häftigt, »jag har därför god tid till eftertanke...»

»Du åbäkar dig värre än det var någon fara på färde... och du tycks tro, att om vi hade Emelie inlåst i ett glasskåp, så skulle vi nog, genom att sitta och se på henne, både få tak över huvudet och äta oss mätta», ett kort skratt följde dessa ord, i det fru Högqvist ur en spegellåda hämtade fram en sliten plånbok, i vilken hon gömde den nyss erhållna gåvan.

»Åh, det är förfärligt», mumlade Hanna.

»Jag vill bara tala om för dig, att om vi inte före april erlagt vår hyra, så stå vi på bar backe...»

»Det vet jag ju», avbröt flickan otåligt.

»Om jag nu kan rädda oss från undergång genom att ge värden här i huset en liten avbetalning, så att det inte huvudstupa bär ut med oss, och jag för det uppskovet har att tacka Emelies vackra ögon, för vars skull jag kanske fick den här sedeln», med ett belåtet uttryck vägde fru Högqvist plånboken i banden, »så anser jag detta inte vara något, som du behöver ta' dig så när. Huvudsaken är att vi få behålla denna lägenhet... det är inte lätt, kanske till och med ogörligt att finna en ny danslokal, och utan en sådan kunna vi inte existera... Visst har salen fått stå obegagnad i vinter, men när du blir kry, lyckas vi väl ta' vår skada igen... vi få till dess släpa oss fram så gott vi kunna... Åh nej, gör en fattig mor inte något värre än att ta emot en gåva för att lindra sina barns nöd, så har hon inte mycket ont på sitt samvete.»

Fru Högqvist talade salvelsefullt, och Hanna svarade icke, hon såg blott med ett uttryck av misstro bort till sin mor, och då hon följande förmiddag var några minuter ensam med systern, talade hon helt hoppfullt om kommande stunder. Hade hon i sin oro tagit fasta på fru Högqvists ord, om att man väl skulle lyckas ta sin skada igen, om man blott hade tålamod att ännu en tid fördraga en hop tråkigheter och umbäranden, eller ville hon endast övertyga Emelie härom? Huru som helst, så talade hon sig själv in i en hoppfullare sinnesstämning.

»När jag blir så pass återställd, att jag obehindrat kan röra mig», sade hon leende, »så blir här inte så tråkigt. Naturligtvis kan jag inte genast börja vid scenen, men gamla vänner och kamrater, kan jag alltid titta till. Det är väl sant, att man lämnat mig en smula i sticket», fortfor hon muntert, »likväl har man säkert inte glömt huru vi mer än en gång roat oss tapperttillsammans ... då jag åter blir i tillfälle att skaffa flickorna mången glad stund, blir jag mottagen med öppna armar, och vi få inte brist på gäster vid våra tillställningar. Vi komma att ta' en smula högre entré... kavaljerer och damer kvittar det nog lika, men för oss gör det mycket... till en början få vi skulderna betäckta och sedan reda vi oss småningom igen...»

Det var länge sedan Emelie hört så uppmuntrande ord och fina rosor spirade härvid upp på hennes kinder. Med ett barns oerfarenhet tog hon allt för kontant och reflekterade icke över att systern i hast blivit så glad och förtröstansfull.

Fastän Hanna ännu satt spjelkad och man talat om det hon ännu i många månader skulle behöva stödja sig mot käpp, så tyckte Emelie sig redan se henne i dansen samt började för sin del göra beräkningar, i vilka en ny klänning avhandlades som särdeles behövlig.

»Den jag bär är urvuxen», sade hon mitt emellan leende och tårar, »och mina fula kängor sedan... Lydia skrattade i går åt mig och kallade mig 'storken', och hon hade inte så orätt... Jag har nästan fruktat, att vi alltid skulle få ha' det så här svårt», fortfor hon och såg upp med blickar, som tindrade likt blåaktiga stjärnor, »och jag har ibland tyckt, att det låg liksom en sten över mitt bröst... det har varit så förfärligt att inte kunna hjälpa.»

»Du skall få en fin klänning och ett nätt ytterplagg... du får själv välja ut vilka tyger du bäst tycker om och så...»

»Kan du tänka dig, Hanna», ropade fru Högqvist i det hon häftigt ryckte upp dörren, »kan du tänka dig, att vår värd nekar ta' emot några avbetalningar... det skall vara hela hyran, eljes måste vi flytta...»

Hanna kände liksom hon fått en kall dusch över sig och Emelie, som mitt under det hon höll på att bygga trevliga luftslott blivit störtad ned i en obehaglig verklighet, såg nästan förskrämd bort från den ena till den andra.

»Det reder sig väl» sade Hanna, som sökte ge sitt ansikte ett sorglöst uttryck. »Jag vill tala med värden... mamma

kan ju vid tillfälle be honom titta hit.»

»Du talar precis som om dina ord gällde något.»

»Jag hoppas det...»

»Du tänker lova honom guld och gröna skogar, kära Hanna, men härvidlag gälla endast kontanter. Tror du inte, jag sökt klarera saken, när jag vet varom frågan gäller?... Men hanär en smulgråt och tar ingen reson. Nej, sedan jag visat vad rummen duga till, finnes det andra spekulanter, och han riskerar inte vidare att våningen skall stå outhyrd.»

»Det kommer den inte heller, och vi skola bo kvar...»

»Jag gitter inte höra ditt nonsens... det är så illa ställt för oss som det kan vara och det fordras mer än små smulor för att vi inte ska' gå mot vår undergång.» Och fru Högqvist svängde ut i köket, där hon hade en panna full med strömming, som fräste i spiseln.

»Mamma tar allting så häftigt», viskade Hanna. »Hon låter aldrig resonera med sig... jag tror likväl på det gamla ordspråket: 'den som vinner tid vinner allt'.»

»Nu ska' vi inte motse framtiden som alltför tråkig», fortfor hon efter några ögonblicks tystnad. »Vad var det vi höllo på med?... Jo, en ny klänning och en nätt kappa... dina önskningar skola förverkligas, var säker därpå. Det här välsignade bandaget blir jag väl kvitt om några veckor... vi ha ännu långt till april och dessförinnan skola vi väl få ihop vad som behövs.»

»Jag förstår inte att så noga som du räkna ut allt, och därför är det väl som jag känner mig... ja, jag känner mig riktigt rädd...»

»Mamma har ett sätt att skaka upp folk, som inte alla tåla vid... för min del så... jag tror att det i mig inte finns ens en tillstymmelse till förnämitet... jag har därtill för starka nerver...»

Emelie skrattade.

»Du återigen har något i ditt ansikte och sätt som... jag är säker om, att du ypperligt skulle passat som grevinna...»

»Jag skulle inte ha något emot att vara det... mycket rik förstås, och då skulle jag söka upp just sådana stackare som vi... och jag skulle göra folk lyckliga omkring mig...»

»Men inte alla få följa sin kallelse», fortfor hon med en liten skakning på huvudet, »då jag inte i verkligheten får uppträda som förnäm dam, får jag trösta mig med att kanske en gång på scenen få föreställa sådana.»

»Det är alltid något, sa' han som fick se Åmål...»

»Men jag kommer nog aldrig därhän... det finnes så många stora förmågor, att de små aldrig få försöka sig.»

»Emelie, om du vid tillfälle skulle följa med en landsortstrupp», ropade Hanna, i det hon så häftigt satte sig upp, atthon icke kunde tillbakahålla ett kvävt jämmerrop. »Jag glömmer jämt att hålla mig stilla», fortfor hon livligt, »försiktighet är olyckligtvis inte min svaga sida. Här vid kungliga scenen går allt sin gilla gång», fullföljde hon en smula betänksamt, »om du stannar här, riskerar du att bli nittio år, innan man tilldelar dig någon roll...»

»Ja, det är sköna utsikter...»

»Ett kringresande sällskap har sällan ett stort förråd med förmågor, om det ens har några och en lycklig slump kunde ju göra, att du snart nog fick försöka vad du duger till...»

»Du sätter liksom nytt liv i mig, Hanna... ack, jag ville så gärna sluta vid baletten...»

»Den är inte något, det har jag bäst fått pröva på... Nå, mig kvittar det lika, men du grämer dig över att ständigt bli undanskuffad, och det blir säkert din lott om du stannar... naturligtvis är du ännu för mycket barn att bli använd...»

»Tror du inte man skulle kunna anse mig vara sexton år?»

»Nej, det tror jag sannerligen inte», sade Hanna skrattande. »Din gröna ungdom sticker för mycket fram mellan klänningsvecken ...»

»Således en alldeles för kantig älskarinna ...»

»Och ditt organ ...»

»Det hör jag då jämt talas om», avbröt Emelie och med komisk förtvivlan ropade hon: »ack, gnäll inte så!... tala tydligare!... bland alla eleverna finns ingen som talar så illa som ni!...»

»När du får ett par år till på nacken blir det väl bättre och då bör du tala med Selinder... han har alltid varit snäll och nekar nog inte att rekommendera dig...»

»Jag önskar den tiden väl vore kommen... att hänga på här hemma är inte för roligt.»

»Du skall inte bry dig om att grubbla över vår ekonomi», inföll Hanna. »Lita på mig, att det inte skall dröja innan vi få det någorlunda bra igen... mina konstnärsanlag», tillade hon muntert, »äro måhända inte så rikt utvecklade som mitt födgeni... jag hade inte slitit ut barnskorna innan jag fick börja med litet av varje. Vi äro ju inte ovana vid svårigheter... det var jag, som väckte tanken på att hålla baler och detta förslag släpper jag inte så lätt.»

»Du får likväl medge, att vi äro i en mer än tråkig belägenhet ...»»Det medger jag visst... vi ha dock ofta varit lika illa däran, men alltid förstått mota Olle i grind.» Och Hanna grep med handen om en mängd av Emelies rika lockar samt ruskade duktigt om med hennes huvud. »Inte tråkiga grubblerier», sade hon, »endast glada förhoppningar!»

*

ÅTTONDE KAPITLET.

»Du är ändå min snälla flicka», sade fru Högqvist följande morgon, då Emelie städade salen samt röjde ur vägen en mängd teaterglitter, som hon och Jean hopat tillsammans i en vrå. »Av dig kan jag alltid påräkna något deltagande», fortfor hon med en suck, »men jag vet inte, vad som farit i Hanna... hon regeras av en motsägelseanda, som gör henne rent av oförnuftig... tro mig, hon vet lika så väl som vi huru illa det är ställt för oss...»

»Det är ju väl, att hon åtminstone håller humöret uppe.»

»Jag ger inte två styver för det... Hon vill vara så kavat och veta råd för allt, men den hjälp hon kan lämna kommer för sent... det dröjer månader innan hon kan röra sig och under dessa månader blir det allt sämre för oss... jag törs inte föreställa mig allt detta elände eller huru det skall sluta.»

»Hon överdriver inte», tänkte Emelie, där hon stod orörlig, med den urblekta grannlåten i sina händer, ty fastän de båda systrarna fortfarit att språka rätt muntert tillsammans, var dock icke all oro bortjagad ur hennes barnsliga sinne, och så fort modern i denna stund åter börjat måla framtiden i svart, försvunno de ljuspunkter Hanna sökt locka fram.

»Vi ha alltid varit illa däran, kära Emelie», fortfor fru Högqvist, »undantagandes den första tid vi bodde här, men just för det vi hade repat oss något känns det dubbelt tungt att se våra små tillhörigheter halka oss ur händerna igen...»

»Ja, det är för svårt... men låt oss ändå hoppas...» »Det medger jag visst... vi ha dock ofta varit lika illa däran, men alltid förstått mota Olle i grind.» Och Hanna grep med handen om en mängd av Emelies rika lockar samt ruskade duktigt om med hennes huvud. »Inte tråkiga grubblerier», sade hon, »endast glada förhoppningar!»

*

ÅTTONDE KAPITLET.

»Du är ändå min snälla flicka», sade fru Högqvist följande morgon, då Emelie städade salen samt röjde ur vägen en mängd teaterglitter, som hon och Jean hopat tillsammans i en vrå. »Av dig kan jag alltid påräkna något deltagande», fortfor hon med en suck, »men jag vet inte, vad som farit i Hanna... hon regeras av en motsägelseanda, som gör henne rent av oförnuftig... tro mig, hon vet lika så väl som vi huru illa det är ställt för oss...»

»Det är ju väl, att hon åtminstone håller humöret uppe.»

»Jag ger inte två styver för det... Hon vill vara så kavat och veta råd för allt, men den hjälp hon kan lämna kommer för sent... det dröjer månader innan hon kan röra sig och under dessa månader blir det allt sämre för oss... jag törs inte föreställa mig allt detta elände eller huru det skall sluta.»

»Hon överdriver inte», tänkte Emelie, där hon stod orörlig, med den urblekta grannlåten i sina händer, ty fastän de båda systrarna fortfarit att språka rätt muntert tillsammans, var dock icke all oro bortjagad ur hennes barnsliga sinne, och så fort modern i denna stund åter börjat måla framtiden i svart, försvunno de ljuspunkter Hanna sökt locka fram.

»Vi ha alltid varit illa däran, kära Emelie», fortfor fru Högqvist, »undantagandes den första tid vi bodde här, men just för det vi hade repat oss något känns det dubbelt tungt att se våra små tillhörigheter halka oss ur händerna igen...»

»Ja, det är för svårt... men låt oss ändå hoppas...»»Hoppas!... jag kan väl inte ge mig ut och röva posten för att få det behövliga», avbröt fru Högqvist häftigt. »Jag har så länge arbetat för mina barn, att snart kan det vara er tur att göra något för mig!»

»Men vi kunna väl inte heller ge oss ut på några poströverier», sade Emelie med ett svagt leende, »och på Hannas förslag att reda affärerna tror mamma ju inte och vad mig beträffar...» tårarne trängde härvid fram i flickans ögon, »så är jag...»

»Många barn ha minsann före dig fått taga itu med tråkigheter...»

»Hur många gånger har jag inte önskat, det jag varit en gosse... sådana kunna ändå skapa sig en framtid», avbröt Emelie, i det hon häftigt hämtade efter anden, »flickor ha ingen förmåga att dra' någon nytta av sin begåvning... jag har därför tänkt, att om jag vore en man...»

»Börjar du nu också», avbröt fru Högqvist, i det hon halvt förtvivlad lyfte sina händer. »Om du också vore en gosse och bleve en man, så — när den tiden kom, att du samlat inkomster, så att du kunde bispringa de dina, skulle du ha funnit andra, som låg dig närmare om hjärtat än en gammal mor...»

»Mamma!»

Det låg något skärande i Emelies röst, som kom fru Högqvist att stanna och vända sig om, i samma ögonblick hon stod i beredskap att lämna rummet. »Mamma, tala för Guds skull inte på det sättet», fortfor flickan, »hur det än må gå, ett otacksamt barn blir jag aldrig!...»

»Ja, få se... jag känner världen...»

»Ännu har jag inte förmåga att kunna vara till någon nytta», sade Emelie, i det hon slöt sig intill modern, »men jag tycker, jag skulle vilja gå i döden, om jag därmed kunde göra livet drägligt för er...»

»Ord är nog bra»; fru Högqvist syntes tämligen oberörd av dotterns smekningar, men rösten var vänligare, då hon fortfor: »I alla fall har jag åtminstone hos dig större deltagande, än det jag kan vänta av Hanna... Torka dina ögon och lugna dig... jag är inte tjänt med, att du grinar dig fördärvad...»

Men det oaktat kunde Emelie emellanåt icke tillbakahålla sina tårar under dessa dagar av ett enahanda upprepande av bekymmer, ett idisslande av samma spörsmål — vad man slutligen skulle taga sig till? Detta omtuggade ämne sökte dock Hanna allt framgent liva upp med varjehanda funderingar överutvägar för ett avhjälpande av den påträngande nöden. Med uppnått mål skulle det komma andra tider och hon skildrade riktigt con amore en viss 'vacker klänning' och en viss 'nätt kappa' och härunder kom hon till och med därhän, att hon antydde på möjligheten av en modern hatt, vartill nya skodon vore en oundviklig följd.

Detta allt var nog gott och väl, men lugnade icke tillfyllest, och söndersliten mellan hopp och fruktan, skyndade Emelie till och från sina teaterrepetitioner. En dag var hon till och med mer än vanligt orolig, ty modern hade aftonen förut hållit en föreläsning över den kritiska situationen, som endast kunde avhjälpas genom ett underverk, och Emelie, icke mycket troende på underverk, men fullt medveten om de svåra tiderna, skyndade nu frusen och hungrig mot hemmet, där hon i portgången mötte fru Högqvist.

»Det var då riktigt bra jag träffade dig, Emelie», sade hon, »så slipper jag kanske att gå... Hela foten sitter ute på mig och jag blir så våt i det här snöslasket...»

»Nej, jag går... det är sådana vattenmassor i gathörnen, att man kan simma... och så det blåser sedan...»

»Du är då alltid snäll», inföll fru Högqvist. »Nå, du vet, att jag flera dagar å rad har varit så ledsen», fortfor hon brådskande, »och så full av bekymmer, att jag inte har kunnat ta mig till det ringaste, men det är inte värt att sjunka i hög utan, när arbete erbjuder sig, är bäst att ta itu därmed.»

»Jag har emellertid inte något att rätta mig efter», fullföljde hon nästan i samma andedrag: »vill du därför vara snäll och springa och hämta en märkstrumpa hos grosshandlar Sivers... jag behöver nödvändigt en sådan för att få arbetet färdigt... Det är inte värt, att du först går upp... han är hemma nu och senare på dagen kanske han inte träffas... han bor inte långt härifrån... nummer sexton Drottninggatan...»

Med en vänlig nick vände Emelie om och det dröjde icke många minuter, innan hon framförde sitt ärende.

»Sitt ned, min lilla vän», sade grosshandlaren, vars feta, gamla ansikte klarnat upp till ett leende. »Jag skall strax... men stig för all del in och sitt ned... jaså, det var mamma, som skickade hit lilla Emelie... stackars mamma, hon har allt mycket bekymmersamt.»

Flickan hade låtit föra sig genom några elegant möblerade rum och då grosshandlar Sivers slutligen stannade framför enchiffonier, tog hon plats på yttersta kanten av en stol, som stod invid dörren.

»Ja ja, det är svårt, hm...» han drog ut en låda och sökte bland sina tillhörigheter, »men vad skulle Emelie säga om alla tråkigheter toge slut... om de kunde försvinna som om de aldrig funnits till?»

»Därmed har det sig inte så lätt», sade hon halvhögt, och med ett barns blyghet, höll hon sina ögon fästade på mattans brokiga blommor.

»Det skulle likväl kunna bli en möjlighet», fortfor han och plirade mysande mot henne samt tycktes glömma sitt förehavande, ty han närmade sig en närbelägen soffa, där han satte sig mitt emot henne. »Jag vet att det i synnerhet är hyran, som oroar mamma, jag talade med henne i går... det vill säga, jag mötte henne här strax utanför, kanske hon nämnde härom?»

»Nej, hon bad mig endast gå hit...»

»Det var snällt att ni kom... ni har blivit en riktigt söt flicka, Emelie... redan stora damen...»

»I april blir jag femton år», inföll hon leende och kanske icke utan stolthet.

»En femtonårig ängel...»

»Inte en riktig ängel...»

Den blyghet, varmed hon först närmat sig honom under föreställning, att han var en högst ärevördig person, hade försvunnit, hon kände sig icke längre ett barn, utan en ung flicka, som utan barmhärtighet hade lust att skratta åt

en ålderstigen beundrare.

»Stör mig inte i mina illusioner», sade han i samma glättiga ton. »Men låt oss tala allvarsamt med varandra... Jag undrade nyss, vad ni skulle säga, om ni kom i mera bekymmerslösa omständigheter... men nu frågar jag er, om ni skulle tycka om att bo i en elegant våning... gå klädd i sammet och siden samt roa er av hjärtans lust... vara kvar vid teatern eller lämna den, som ni behagar, och åt era närmaste bereda en sorgfri framtid?»

Han höll upp, andlös genom snabbheten och häftigheten i sitt tal, och hon satt nästan lika andlös framför honom.

»Vad menade han då egentligen?» frågade hon sig. Hennes ansikte glödde, hennes hjärta slog våldsamt, det virvlade omkring i hennes hjärna.»Säg blott, att ni vill vara en smula vänlig mot mig», fortfor han, »och jag vill göra allt för att ert liv skall bli lyckligt!»

Var det en dröm eller verklighet, frågade hon sig. Var hon utsatt för ett skämt eller menade han vad han sade? Den ton, varmed han talade, kom henne att icke tvivla på uppriktigheten av detta erbjudande och ändå kände hon en bestörtning, som pressade tillsammans hennes bröst, och i svallet av en obestämd ångest dränktes den glädje hon borde känna.

»Skulle ni kunna tycka om mig, Emelie, för allt det jag vill göra för er?»

Hans fråga var enträgen och han hade närmat sig intill henne.

En gammal älskare i den mest uppsluppna komedi kunde icke se löjligare ut, där han stod med handen tryckt mot sitt bröst, och med ett halvt skälmaktigt, halvt förskräckt uttryck såg hon upp till hans blossande ansikte.

»Skulle ni kunna tycka om mig, Emelie?» Han fattade henne häftigt om livet samt tryckte henne intill sig, i det han sökte röva en kyss.

»Låt mig vara!» ropade hon, i det förskräckelsen tog överhand framför löjet, under det hon förgäves sökte slingra sig ifrån honom. »Rör mig inte eller...» hon gav honom en våldsam stöt för bröstet, och i samma stund kände hon sig fri. Den gamle herrn hade förlorat balansen och föll ned i soffan, medan hans friserade peruk rullade för Emelies fötter.

Utan att kasta en blick på hans kala huvud, flydde hon blek och skälvande, ur rum i rum tills hon nådde tamburdörren, vars lås hon med famlande händer ryckte upp, och få ögonblick härefter rusade hon in i den lilla kammaren, där Hanna lugnt satt sysslande med ett handarbete, medan modern i ett skåp slamrade med några tallrikar.

»Vad i all världen står på?» ropade båda, då Emelie flämtande sjönk ned på en stol och, färdig att kvävas, slet av sig hatt och kappa.

»Åh, jag har varit utsatt för något förfärligt», framstötte hon, »grosshandlar Sivers...» hennes bleka läppar darrade, och med en oklar känsla om den förolämpning, för vilken hon varit utsatt, slog hon händerna för sitt ansikte.

»Vad är det... vad har hänt?» inföll Hanna lika blek och skälvande som systern. »Har du träffat den där människan... säg?»»Mamma skickade mig nyss upp till honom ...»

»Gjorde mamma?»

Fru Högqvist skyggade något för den blick, som följde Hannas ord. »Jag skulle ju ha en märkstrumpa, vet jag och...»

»Vad har då hänt, Emelie?» upprepade Hanna utan att lyssna till moderns förklaring. »Håll inte för ansiktet... för guds skull tala!»

»Åh, jag blev så rädd!» händerna sjönko maktlösa ned, och medan tårarne långsamt bröto sig fram, fortfor hon halvhögt: »Först sa' han jag var en ängel och... och jag kunde inte låta bli att skratta... sedan talade han om allt vad han ville ge mig... ge mig och alla de mina... Jag skulle tycka om honom, förstås... han rusade då fram och

ville kyssa mig och höll mig fast... åh, jag trodde, jag skulle förlora förståndet!» Och hon började häftigt snyfta.

»Höll dig fast», upprepade Hanna tonlöst.

»Jag försökte komma ifrån honom... och stötte honom för bröstet och jag tror, jag stötte hårt till honom, för han ramlade baklänges i soffan just som jag rusade på dörren...»

»Du blev då fri från det odjuret!... Du lyckades springa ifrån honom?»

»Ja, jag sprang, fast jag höll på att snava på hans peruk, som jag trampade på...»

Hanna kunde knappast tillbakahålla ett leende. »Du skulle också rivit ut ögonen på honom», sade hon.

»Det är, min själ, sköna lärdomar du ger», ropade fru Högqvist, som med ett brak slängde den tallrikhög ifrån sig, vilken hon nyss hämtat fram. »Att bära sig ohyvsat åt mot den enda människa, som visat sig villig att hjälpa oss...»

»Men till vad pris?» frågade Hanna bittert.

»Tyst eländiga, du bör vara den, som härvidlag minst har något att säga!»

»Åh, vilka ord!»

»Kära mamma... kära, kära Hanna», bad Emelie, i det hon smekande gick emellan dem. »Ingenting ont har ju hänt... jag blev bara så förskräckt och...»

»Du är det värsta sjåp jag någonsin känt», avbröt fru Högqvist, i det hon omilt slängde bort Emelies händer, som ångestfullt omfattat henne. »Det var du», fortfor hon gäckande, »du som gärna ville gå i döden, om du därmed kunde hjälpa oss... jo pytt!... detta är din tacksamhet mot mig, när du, genom attvisa ett grand vänlighet, hade kunnat få gubben till att göra vad som helst... i stället bär dig åt som en förryckt... Och jag, som hade överenskommit med honom om allt... som hade fått löfte på att redan i dag få uppbära en rund summa,Anteckningar om svenska kvinnor. med vilken vi hade rett oss, och så fördärvar du hela saken ...»

»Käraste mamma!»

»Men jag skall lära dig annat... du skall ögonblickligen gå till honom igen och be honom om ursäkt för ditt beteende... det är inte säkert, att allt kan bli gott igen... det är likväl ändå ett försök...»

Emelie hade blivit alldeles gråblek och hennes lemmar darrade, under det hennes ögon hade fått en beslutsam blick. »Bed mig om allt annat», sade hon, »men jag går aldrig tillbaka...»

»Aldrig, sa' du... jag vill se om du vågar...»

»Jag kan inte...» Färgen strömmade åter till hennes ansikte och i hennes ögon samlade sig en plötslig glöd: »nej, aldrig!» upprepade hon.

»Ut, ut», gallskrek modern, som tycktes ha förlorat all besinning. »Våga inte sätta din fot hit förrän du lytt mig...» och hon grep Emelie om armen, som hon våldsamt skakade.

»Jag går inte... det är omöjligt!» kom som ett kvidande över flickans läppar.

»Teaterscener duga inte för mig!» ropade modern. »Lyd... gå!» Och med knuten hand tilldelade hon henne några ursinniga slag över bröst och skuldror.Anfört ställe. »Jag skall visa vem som rår, du eller jag!...»

Ett gällt skri banade sig väg över Hannas torra läppar och hennes huvud sjönk halvt medvetslöst mot den höga stolsryggen i samma ögonblick Emelie slungades mot dörren, som vid den häftiga stöten for upp på vid gavel och lika häftigt stängdes igen efter henne. »Ut på gatorna med dig!»

Emelie hade raglat framåt några steg. Det var nu tyst i kammaren bakom henne, men utan att se tillbaka störtade hon utför trapporna och, knappast vetande vad hon gjorde, rusade hon framåt utan att uppfatta, det man här och där förvånad stannade för att se efter henne.

»Hvad i all världen är det, Emelie?» hördes en välkänd röst och fru Werner stod med förskräckt blick framför henne.Hejdad i det häftiga språnget, kände flickan en plötslig svaghet, det susade för hennes öron och hon skulle ha vacklat, om den välvilliga kvinnan icke fattat henne vid armen och hållit henne uppe.

»Mamma!» var allt det Emelie förmådde yttra.

»Kom upp till mig, min flicka... vänd om med mig... du har sprungit förbi, där jag bor... kanske ämnade du dig till oss?»

Emelie skakade på huvudet, hon hade icke haft några tankar, endast att springa bort och gömma sig, hon visste icke vart.

»Orkar du dig uppför trapporna? Stöd dig på mig... jag var ute med lite' arbete, för ögonen äro nu igen så pass bra, att jag börjat sy en smula... jag tror det var en lyckträff, att jag mötte dig», och fru Werner skakade sitt huvud, i det hon bekymrad betraktade Emelies ansikte, över vilket den gråaktiga blekheten åter igen hade fallit. »Att i det här snöslasket och i den välsignade stormen springa ut så där tunnklädd och barhuvad... håret stod omkring dig som en buske och du rusade åstad värre än elden var lös... jag kan inte säga hur rädd jag blev...»

»Nu äro vi äntligen uppe... lugna dig för all del, kära barn... så du fryser, du är ju alldeles blå», och fru Werner svepte en schal om Emelie, som dignat ned i ett soffhörn... »hur är det fatt?» fortfor hon ängsligt. »Nej, tala inte... drick en tår vatten först... du har visst blivit skrämd?»

»Skrämd... skrämd till döds», viskade flickan hest och i ett utbrott av ångest slog hon armarna hårt omkring fru Werner samt tryckte sitt huvud intill henne.

»Låt oss sitta här bredvid varandra... Marie kommer snart och hon skall få koka oss en tår gott kaffe... hon har förmodligen gått för att köpa bröd... Nu är det bättre, tror jag?»

»Ja, det är bättre», snyftade Emelie, som hade fallit i häftig gråt, och medan tårarne strömmade ned för hennes kinder, fick fru Werner del av de uppträden, som nyss hade timat.

Det var icke en sammanhängande skildring, utan avbrutna ord och fullt med utrop, under vilka fru Werner framkastade en förmodan om, att man var på världens sista tid.

»En mor... en egen mor bete sig på det sättet», mumlade hon otydligt. »Så ohyggligt... man kan inte höra något värre.»

»Jag vågar mig inte hem», viskade Emelie.

»Jag tror det är bäst, att du inte heller gör det...åtminstone ännu på en stund. Inte för man bör uppmana barn till olydnad mot sina föräldrar, men härvidlag är det icke någon synd, att jag håller dig kvar och jag manar dig allvarligen att stå fast vid att inte gå och göra någon ursäkt...»

»Nej, jag går inte... hända vad som helst», sade Emelie med fasthet, men ändå skakade hennes kropp av oro. »Jag vet inte vad jag skall taga mig till!»

»Mamma är häftig», inföll fru Werner, »och... ja, jag säger rent ut, att hon är oresonlig... inför dig vill jag inte begagna ett värre ord. När humöret är över, skall hon väl inse, hur orätt hon haft...»

»Men om hon inte gör det, utan börjar igen... Hannas föreställningar tjäna inte till något... tvärtom reta de ännu mera upp henne.»

»Gent emot din mor vet jag inte, vad jag skall råda till... mitt förstånd står stilla...»

En tung, trött suck smög sig över Emelies läppar och hon såg tankspridd framför sig.

»Det bästa skulle vara, om du kom hemifrån.»

»Ack ja, om jag bara visste på vad sätt», inföll flickan, som plötsligt repat nytt mod, under det hon smekande hade lutat sig intill fru Werner.

»Så gärna jag vill, kan jag inte behålla dig», återtog denna betänksamt. »Fritz ligger i köket, så att vi nog ha sovplats, men det dagliga... nå, om jag också hade fullt upp, skulle din mor aldrig tillåta, att du stannade här... nej, se inte så modlös ut, Emelie... på något sätt skola vi väl fundera ut vad som är bäst.»

»Hanna och jag ha ibland talat om, att jag skulle söka komma till en landsortstrupp», sade flickan tveksamt. »Att jag om några år borde ta ett engagemang, för här har jag säkert ingen framtid... kanske att jag redan nu...?»

»Du är lång till växten och skulle därför måhända duga till något... man behöver ju ofta folk på scenen, både hovdamer, bondflickor och...»

»I värsta fall, om jag inte på annat sätt kan användas», avbröt Emelie nedslagen, »jag har likväl ingen reda på hur jag bör bära mig till för att få...»

»I så fall anser jag det är klokast, att du vänder dig till Selinder», inföll fru Werner, »jag skulle tro att detta inte varnågon dum idé», fortfor hon uppmuntrande, »han har ju alltid varit snäll mot dig, och han har reda på sådant där...»

»Jag har också själv tänkt på honom... han är den ende, jag kan vända mig till, men kanske skall han tycka, att jag ännu bör vänta.»

»Låt mig tala med honom.»

»Tant är den snällaste människa som finns!... Nu tror jag allt blir bra...»

»Sakta, sakta... krama mig inte så hårt», sade fru Werner småskrattande. »Ja, de barnen... i en handvändning glömma de alla tråkigheter... det är en lycklig ålder... Se här ha vi Marie», avbröt hon, »och en korg full med färskt bröd... det skall bli rart.»

»Att komma ut på egen hand», fortfor hon, sedan Marie skyndat ut i köket. »På egen hand utan huld och skydd är likväl en allvarsam sak... och du bör noga betänka dig... jag menar, om du inte vill slå teatern ur hågen och ägna dig åt något annat...? Du är flink och rask samt har läst dig fram, det skulle därför inte röna synnerliga svårigheter att få plats för dig i ett finare hus, där du kunde börja med att gå tillhanda och...»

»Nej, snälla tant», avbröt Emelie, »jag har inte håg för något annat än scenen... det kan ju hända, att jag med tiden kan bli användbar... åtminstone vill jag försöka... Hela mitt hopp är fästat vid att få en anställning och komma bort...»

»Huvudsaken är att komma från hemmet, jag vet det nog, men detta kan ske såväl på det ena som det andra sättet... kulisslivet är inte något att stå efter, och sedan jag lärde känna till det, tog jag Marie ifrån teatern och, som väl var, stod hennes håg inte åt det hållet.»

»Men min gör det och jag ber tant på det innerligaste...»

»Naturligtvis vill jag göra vad jag kan för dig... sedan jag gillat förslaget, är det inte värt att tala däremot... men jag får erkänna, det jag är litet vimmelkantig, såväl till följd av det du förtrodde mig, som också över huru man förståndigast bör ställa saken. Tyst, jag tycker det går i trappan ...»

»Det är barrveden, som sprakar i spisen ...»

»Usch, jag är riktigt kuslig till mods... Nå, i alla fall är det kanske så gott först som sist, att jag går till Selinder... jag känner honom se'n gammalt, och jag är säker på, att han skall inse, att du måste bort. 'Bäst att smida medan järnet ärvarmt', säger man, och så fort jag druckit kaffe, ger jag mig väl av... sitt du i lugn... skulle din mor söka upp dig medan jag är borta, så låt inte vettskrämma dig...! Säkert kommer hon att misstycka, det jag blandar mig i denna affär... men ännu en sak, utan hennes medgivande får du nog inte ge dig i väg.»

»Skulle hon kunna hindra mig?»

»För all del oroa dig inte i otid, min flicka... ännu veta vi inte om mitt ärende blir nöjaktigt uträttat... först när det lyckats, är tid på att sörja för, huru man skall kunna få ett medgivande.» Och den vänliga kvinnan fortfor att

prata en smula hit och dit, väckte oro när hon ville lugna, gjorde föreställningar mot egna medgivanden, och slutligen, sedan hon i betydlig grad lyckats uppskaka både sig själv och Emelie, avlägsnade hon sig, i det man från förstugan ännu hörde henne ropa till sin skyddsling, att mörksens makter vanligtvis voro de segrande.

*

NIONDE KAPITLET.

Det hela avlopp dock bättre än fru Werner hade väntat, ty sedan hon haft ett enskilt samtal med direktör Selinder samt fått hopp om att Emelie, på sätt som önskades, skulle kunna användas och denne i sin tur haft ett mellan fyra ögon med Emelies mor, så hade denna å sin sida givit vika för nödvändigheten. Samspråket mellan herr Selinder och fru Högqvist var kanske en smula stormigt, men då han gjorde vissa häntydningar på, att lagen möjligtvis skulle kunna ingripa samt blanda sig i hennes arrangemang, så antog hon ett mera undfallande talesätt och beklagade på det högsta, huruledes en stackars mor kunde bli missförstådd.

»Kan Emelie, genom att flacka omkring på landsvägarna, vinna något bättre än att stanna hos mig, har jag visst ingenting däremot.» Härvid kunde hon under tårarne icke tillbakahålla en ironisk blick. »Mitt oförstånd har varit stort», tillade varmt', säger man, och så fort jag druckit kaffe, ger jag mig väl av... sitt du i lugn... skulle din mor söka upp dig medan jag är borta, så låt inte vettskrämma dig...! Säkert kommer hon att misstycka, det jag blandar mig i denna affär... men ännu en sak, utan hennes medgivande får du nog inte ge dig i väg.»

»Skulle hon kunna hindra mig?»

»För all del oroa dig inte i otid, min flicka... ännu veta vi inte om mitt ärende blir nöjaktigt uträttat... först när det lyckats, är tid på att sörja för, huru man skall kunna få ett medgivande.» Och den vänliga kvinnan fortfor att prata en smula hit och dit, väckte oro när hon ville lugna, gjorde föreställningar mot egna medgivanden, och slutligen, sedan hon i betydlig grad lyckats uppskaka både sig själv och Emelie, avlägsnade hon sig, i det man från förstugan ännu hörde henne ropa till sin skyddsling, att mörksens makter vanligtvis voro de segrande.

*

NIONDE KAPITLET.

Det hela avlopp dock bättre än fru Werner hade väntat, ty sedan hon haft ett enskilt samtal med direktör Selinder samt fått hopp om att Emelie, på sätt som önskades, skulle kunna användas och denne i sin tur haft ett mellan fyra ögon med Emelies mor, så hade denna å sin sida givit vika för nödvändigheten. Samspråket mellan herr Selinder och fru Högqvist var kanske en smula stormigt, men då han gjorde vissa häntydningar på, att lagen möjligtvis skulle kunna ingripa samt blanda sig i hennes arrangemang, så antog hon ett mera undfallande talesätt och beklagade på det högsta, huruledes en stackars mor kunde bli missförstådd.

»Kan Emelie, genom att flacka omkring på landsvägarna, vinna något bättre än att stanna hos mig, har jag visst ingenting däremot.» Härvid kunde hon under tårarne icke tillbakahålla en ironisk blick. »Mitt oförstånd har varit stort», tilladehon salvelsefullt, »men jag tänkte alltid på hennes bästa och det gör jag allt fortfarande.»

»Jäntan är förryckt, som har stött lyckan ifrån sig», mumlede hon, och inför sig själv sparade hon icke på utlåtelser varken över folk, som lade sin näsa i blöt över allt, eller över sådana, vilka uppträdde som domare, och hon syntes ha nöje av att giva var och en det rådet att först sopa rent för egen dörr.

Men varken till sin äldsta dotter eller Emelie, som lik en missdåderska smugit sig hem, talade hon ett ord eller bevärdigade dem ens med en blick.

»Mamma är litet generad, tror jag», viskade Hanna under det de båda systrarna mer än någonsin tycktes trygga

sig till varandra, men medan den äldsta i moderns närhet knappast kunde tillbakahålla ett gäckande småleende, så dristade sig den yngsta knappt till att andas.

»Då du i går sprang bort, var jag alldeles från vettet», fortfor Hanna. »Gud förlåte mig, hade jag haft makt som vilja, är jag rädd, att jag gjort mig olycklig på min egen mor...»

»Tala inte så!»

Hanna skrattade. »Jag gör mig inte bättre än jag är...»

»Du är mycket bättre än du visar dig...»

»Du inbillar dig så, därför att jag klemar med dig... du var min rodocka, när du låg i vaggan, och jag var fullväxt, när du kom till skolan... jag tyckte, att du hörde mig till mer än någon annan, och fast jag inte är hjärtnupen, har jag aldrig tålt, att man krökt ett hår på ditt huvud.»

»Jag förstod mycket väl», fortfor hon efter ett par sekunders tystnad. »Förstod mycket väl att mamma och Sivers hade något i görningen... jag är nöjd att det värda paret fick dra' veven... när jag såg dig komma in, svept i den blårosiga schalen, visste jag, att du varit i gott förvar...»

»En evig nåd att fru Werner ropade mig», suckade Emelie. Hur tror du emellertid att det skall gå?»

»Du har ju Selinders löfte och han har sagt så bestämt till mamma, att du får komma till hovsekter Berggren... Gör dig så fin du kan, när du går till honom... tag hit din hatt, så skall jag snygga upp den; du vet, att jag kan vända ut och in på gammalt... se för resten ut själv som ett vinterny...»

»Det är inte lätt, när man är färdig att dö av oro.»

»Och du tror dig duga till skådespelerska?»

Denna spefulla fråga hade emellertid den verkan, att Emelienågorlunda behöll fattningen, då hon på utsatt tid infann sig hos teaterdirektör Berggren, som med en lång, forskande blick bad henne taga plats.

»Jag väntar Selinder i vart ögonblick», sade han något vårdslöst. »Ni är således en av de unga damer han rekommenderar...? Ja, jag har givit honom i kommission att engagera sujetter», fortfor han med den stolta hållning, vilken städse gjorde god effekt i småstäderna, där han ansågs som en förträfflig skådespelare. »Vår gemensamme vän», tillade han nedlåtande, »känner till våra sceniska förmågor, och han har givit er de amplaste vitsord...»

Detta var mer än Emelie hade skäl att vänta och hon såg upp med ett blygt småleende.

»Ni har redan i fem års tid varit anställd vid baletten samt därtill uppträtt på Selinders teater... således inte utan scenvana och därigenom är redan en stor svårighet övervunnen.»

Flickan skänkte honom åter ett leende och hennes hjärta slog allt fortare.

»Olyckligtvis har jag inte någon barnteater och kan således inte för närvarande fästa mig vid hans välvilliga förslag ...»

Om en bomb slagit ned framför Emelie, hade hon icke kunnat visa en större bestörtning, och med sviket hopp viskade hon: »Men jag är inte längre ett barn... inte precis åtminstone...»

»Så gott som», inföll han torrt. »Och därtill har jag engagerat Malla Höök... känner ni henne...? Ni vet då, att hon ungefärligen är jämnårig med er. På vad sätt vill ni, att jag skall kunna använda två så...»

Herr Berggren sökte efter en liknelse och betraktade härunder Emelie med en förnäm min samt tillade artigt: »att jag skall kunna använda två så outvecklade skönheter?»

»Jag har aldrig hört att ungdom och skönhet äro olämpliga, för scenen», sade en glättig röst och Selinder, som några sekunder stått osedd vid dörren, steg nu fram.

Hovsektern skrattade. »Ni är en gyckelmakare, men i alla fall, min bäste Selinder...»

»Emelie har vuxit ifrån min teater», svarade denne, »och därför rekommenderar jag henne åt er. Jag skulle inte göra det, om jag inte vore övertygad, att hon har anlag, ehuru hon kanske ibland bär sig en smula besatt åt.»

»Ni menar», sade hovsektern ironiskt, »att hon hör till dem som ypperligt förstå dölja sina anlag.»»Till och med det kanhända», skrattade Selinder, »men utan skämt, flickan är bra och med en god skola», här gav han hovsektern en menande blick, »med en ypperlig skola, som sagt kan hon säkert bli någonting for konsten.»

Hovsektern gällde i sin egen tanke för en utmärkt instruktör, och han insöp med välbehag det angenäma smickret, men för god skådespelare för att ge vika för sina känslor, rynkade han betänksamt pannan och svarade med tonvikt: »Om jag då på ert ord skulle våga göra ett försök...»

»Således kom jag tids nog för att rädda apparenserna, lilla Emelie», ropade Selinder glättigt. »Ja, jag går i god for henne och ni gör rätt, herr hovsekter, som litar på mig, fastän jag kanske inte törs rekommendera henne som primadonna.»

»I så fall har jag mamsell Blom, som oss emellan sagt är oemotståndlig», hovsektern kysste fingerspetsarne, »och... Men från det ena till det andra... på mitt löfte att fästa er vid min trupp följer naturligtvis å min sida förbindelse. Jag ger tre r:dr b:co i veckan till unga nybörjande damer... skulle anlagen visa sig vara särdeles lovande ökas inkomsterna... penningarna räcka gott till en billig inackordering och annat smått... i städerna är man särdeles tillmötesgående mot mina sujetter», försäkrade han på det beskyddande sätt, som anstod en välrenommerad teaterdirektör. »Ni gör klokt», fortfor han med eftertryck, »om ni medför någon garderob... på en sådan beror mycket och genom vackra kostymer kan man bli använd...»

Mitt i den glädje Emelie erfor över att ha blivit engagerad, vidrörde herr Berggren med denna fråga återigen ett ämne, som kom henne att bäva.

»Garderob... kostymer», upprepade hon stammande, »i detta fall fruktar jag... fruktar jag, det jag möjligtvis inte nöjaktigt kan uppfylla hovsekterns önskningar...»

Herr Berggrens panna mulnade till full åska och hans öga urladdade ljungande blixtar. »Min bästa mamsell Högqvist, anser ni mig fordra för mycket, om jag önskar se er anständigt klädd?»

»Vad inbillar ni er, hovsekter, tror ni flickan har för avsikt att komma till er endast kostymerad i fikonlöv?»

»Min bäste Selinder, jag anser eleganta dräkter lika nödvändiga, som ett fläckfritt rykte...»

»Jag disputerar inte... Titta upp till mig, Emelie, så vill jag se till, om jag kan göra er riktigt fullkomlig... alltid har jag något som ni kan använda...»Hovsekterns vackra och uttrycksfulla ansikte blev i hast likt ett solsken.

»Det låter höra sig», sade han.

»Om Emelie inte kommer att duga till annat, skall hon åtminstone duga till att visa sig, det lovar jag... således avgjort att ni nu är välbeställd aktris», och med en vänlig nick lyssnade han till flickans tacksägelser. »När bär det egentligen av, herr hovsekter?»

»Måndag åtta dagar tänker jag ha allt ordnat för vår konsturné», härvid sände han Emelie en imponerande blick, i det han fullföljde: »Ni kan åka tillsammans med mamsell Höök och vid tillfälle råder jag att ni böra inackordera er i samma familj; detta blir billigare och ni ha på samma gång muntert sällskap av varandra», och en spansk grand av det blåaste blod hade icke kunnat göra en noblare rörelse än den, varmed han nu avskedade henne.

»Gratulera en välbeställd aktris», ropade Emelie kort härefter mot Hanna, som hon fann ensam hemma, och i samma andedrag skildrade hon sina nyss genomgångna känslor och sitt ständiga svävande mellan hopp och fruktan.

»Om direktör Selinder inte kommit, hade jag fått vända om med oförrättat ärende... han är en ängel.»

»Eller också gör han detta i glädjen över att bli dig kvitt...»

»Kanske litet av varje», skrattade Emelie. »Jag önskar endast att mamma inte vore alltför uppbragt.»

»Hon lugnar sig väl när det fått gå om en tid... för tillfället tror jag nog hon tycker, det hon kokat ihop en dålig soppa åt sig.»

»Vad är det för soppa, ni talar om?» ropade Jean, som stormade in, »jag är hungrig som en varg», och han snokade omkring i det tomma skåpet. »Ett kungarike för en tallrik ärter...!»

»Och det blir således utav, att du skall ifrån oss, Emy», fortfor han, i det han snappade upp några ord av systrarnas samtal, »jag önskar, att jag också skulle få komma ut i världen... ja, länge stannar jag inte hemma...! När man inte som gäst kan gå på krogarna för att få litet i västen, är bäst att infinna sig där som kypare... eller hur? Vad säger du om mitt levnadsmål, Emy?»

»Ett första klassens hotell, om jag skall gilla det!»

»Det var katten, vad vi på en gång råkat göra uppframtidsplaner!» inföll Hanna. »Ni se i mig kanske en blivande modist. Några gamla kamrater kommo nämligen oförmodat hit i dag för att titta till mig, och då vi språkade om ett och annat, påstod man, att mina hattar alltid förefallit särdeles nätt uppsatta... och så fick jag beställningar samt löfte om rekommendationer.»

»Men först och främst vågar jag anmäla mig som kund», sade Emelie med en ceremoniös nigning.

»I så fall är det bäst jag börjar min bana som lappsömmerska...! Vilka slitna vardagsklänningar och vilken total brist på...»

»Det är inte fint, kära Hanna, att bära särskild söndagsdräkt... man bör ständigt vara lika prydlig.»

»Flickor tala alltid om kläder», sade Jean med vanlig ringaktning. »Du gör likväl klokast, Emelie, om du med tystnadens vältalighet förbigår dina toaletter...»

»Han är som kung Salomo ...»

»Jag önskar, det jag hade hans vishet, då jag nu skall snygga upp den här kjorteln... jag vet inte, huru jag skall få ihop det här... det är sannerligen ogörligt.»

Men oaktat dylika yttranden under dessa dagar oupphörligen blevo fällda, lyckades man dock tillsammans med herr Selinders gåvor i kostymväg få Emelie någorlunda ordentligt utrustad för den långa färden.

»Hanna har gjort underverk», intygade flickan, då hon aftonen före avresan sprang upp till sina gamla vänner i vindskammaren för att säga dem farväl.

»Fritz, den tokiga gossen, är så ledsen för du skall resa», sade fru Werner, i det hon skämtsamt slog sonen på axeln.

»Det är väl inte heller något särdeles att vara glad över», inföll han och sökte tala med munter röst, mot vilken den sorgsna blicken protesterade. »Du måste skriva någon gång, att vi få höra hur du får det... för oss tänker jag går det sin vanliga jämna gång, alltid något framåt hoppas jag, men du kan bli en verklig storhet och vi måste ha reda på dina triumfer.»

»Han är alltid så full av förhoppningar», sade modern skrattande. »I går hyrde han i tankarna åt oss en vacker våning och ett statsråd kan inte ha elegantare och bekvämare än den möblering han anordnade åt oss...»

»Är det inte mycket trevligare än om jag satt och gruvade mig över närvarande tråkigheter», frågade han leende. »Menalla dessa luftslott äro dock ett intet mot dem jag byggde, då jag först drog ut i världen... ja, jag låter ännu hoppet leka, om också verkligheten sätter sig på tvären», och alltjämt leende lutade han sig fram mot Emelie samt såg henne trohjärtat in i ögonen. »Men verkligheten får aldrig opponera sig mot vår vänskap...?»

»Aldrig», sade hon och tryckte hjärtligt hans hand.

Och nu var hon åter i hemmet, där allting syntes upp och nedvänt, ända tills Hanna övertog kommandot och hade Emelie till att ordentligt packa in sina tillhörigheter i den lilla blåmålade koffert, som fru Moberg ställt till hennes disposition.

»Jag skulle önska, att jag själv kunde följa med», sade den pratsamma kvinnan, som tyckte om att inspektera koffertens innehåll, under det hon öppet erkände sig avundas Emelie, som fick komma ut i världen. För nöjet att få lämna 'gubben', sade hon, skulle hon icke själv haft det ringaste emot att följa med vilken komedianttrupp som helst.

»Hovsekter Berggren är inte precis att förblanda med mängden», anmärkte Hanna en smula förnämt.

»En hovsekter för trehundra riksdaler banko... inte en styver mer!» muttrade fru Högqvist föraktligt. »Det är gängse priset och jag tror till och med att fru Mobergs gubbe kan få köpa sig den titeln...»

»Jag skulle vilja se honom med syring och titel», skrattade den hulda makan, »se huru hovsektern skulle skutta ifrån bordet!»

De båda flickorna skrattade, och huru fru Högqvist än strävade efter att visa sig butter, så såg hon i detta ögonblick den lilla skräddaren så levande framför sig, att hon plötsligt kände sig indragen i munterheten.

På detta sätt blev isen någorlunda bruten mellan mor och döttrar, och fastän fru Högqvist icke kunde tillbakahålla anmärkningar över vissa personers oförskämda inblandningar i folks görande och låtande och om jäntor, som i tid och otid ställde till teaterscener, så var det dock slutligen endast vänliga ansiktsuttryck, Emelie såg omkring sig, då hon, upptornad på den rankiga skjutskärran, jämte Maja Höök skramlade åstad på sin första konstnärsfärd.

*

TIONDE KAPITLET.

Det hade blivit vackra vårdagar.

För Emelie var det kringresande livet en munter omväxling samt hade hela nyhetens behag.

Hon och hennes ständiga ressällskap, Malla Höök, kommo överens om, att ingenting var roligare än att se sig omkring och detta nöje fingo de njuta av i fulla drag, ty de hade knappast blivit hemmastadda på den ena orten, innan sällskapet begav sig till den andra.

På detta sätt strövade man genom landet samt besökte små och stora städer och, alltefter som hovsekter Berggrens inkomster voro mer eller mindre inbringande, blevo de båda unga sujetterna mer eller mindre ordentligt avlönade, utan att detta förhållande synnerligen bekymrade dem. De inrättade sig utan knot efter sina inkomster och levde för övrigt sorglöst som fågel på kvist.

Vad Emelie särskilt beträffar, så ansåg hon sig ha stort skäl att vara belåten över att hastigt och lustigt ha sluppit bort från sitt fridlösa, glädjefattiga hem.

Visserligen upplevde hon icke några goddagar och därtill hade hennes klädsel blivit tämligen urblekt — hon vågade icke tänka sig de umbäranden, som utgifterna för en ny dräkt skulle förorsaka — men oaktat den förknappning, på vilken hon var satt och omöjligheten att förbättra sin toalett, så blev hennes skönhet allt mera i ögonen fallande och man stannade för att se efter henne.

Överallt där hon drog fram, talade man om hennes fägring, och hon skrattade som ett gott barn, då hon tänkte på den mängd beundrare, som genskött henne på gatorna eller kikade på henne, så snart hon visade sig på scenen, och för henne var det ännu endast en uppvisning.

Sommaren var för övrigt rätt angenäm, och fastän det är en betydlig skillnad mellan landsortsteatern nu och förr, icke minst vad bekvämligheten angår, så medförde resorna dock alltid något friskt och upplivande. De yngre bestego utan prut den s. k. rapphönan, medan de förnämligare fortskaffades av någon uråldrig schäs, vars på ståndfjädrar vilande korg stundom, för att skydda mot vind och regn, var försedd med en kur avvaxduk, under

det direktören i spetsen för resenärerna, i höjden av lyx, skramlade åstad i en gammal rankig berlinare.

Vad som gav dessa resor ett särskilt behag var den prägel av vänskaplighet, varmed man tycktes betrakta varandra. Begäret att i konstnärligt hänseende överglänsa och överbjuda varandra gav i städerna anledning till mången intrig, som väl icke utagerades på scenen, men som det oaktat kunde vara rätt effektfull och vanligtvis rörde sig kring utdelningen av de mera framstående rollerna. Dylika stridigheter voro under färden liksom bortglömda; och fastän mamsell Rosalinda Blom, första älskarinnan vid herr Berggrens teater, höjt sina rundade axlar samt frågat hovsektern: »varför han, i himmelens namn, hade engagerat Emelie och Malla?» på vilken fråga han artigt hade svarat, »att det ej var lätt att finna någon förmåga, som tävlade med hennes» — en omöjlighet, varmed hon kanske icke var missbelåten, ty hon hade sänt herr Berggren ett av sina mest tjusande småleenden — så tycktes dock, fastän hon som sagt obarmhärtigt gycklat över flickornas tafatta uppträdande, dessa anmärkningar liksom mycket annat vara förgätna, när sällskapet stormade vid gästgivarhållen.

Där samlades man i en trevlig stämning av jämlikhet, skämtade ystert och nästan harmlöst med varandra, och mången gång, för omväxlings skull, under väntan på skjutsombyte, tog man sig till och med en liten sväng. Rosalinda Blom kunde då ofta fatta Emelies arm och glättigt språka om ett och annat samt förtro henne, att hon när som helst kunde bli en av 'de kungliga'. Detta skulle dock vara att totalt störta hovsektern, som, om hon lämnade honom, kanske skulle begå självmord. Hon ville icke utsätta honom för ett så tragiskt slut, därtill var hon alltför ömsint och det var ännu en orsak som höll henne tillbaka — hon skulle kanske aldrig vid någon annan scen finna en så utmärkt medspelare som herr Hartman. Härpå hugnade hon första älskaren med uppmärksamheten att servera honom någon läckerbit, innan man bland sällskapet hunnit roffa den åt sig, varefter hon, med det stolta behag, som gjorde henne så oemotståndlig, då hon uppträdde i någon storartad riddarpjäs, vandrade över golvet för att börja samspråka med Malla eller andra nästan lika obetydliga personer.

Här i detta glada vimmel var hovsektern icke längre en mästrande teaterdirektör. Visserligen höll han, såsom det ägnade och anstod honom, på sitt värde och hans hållning varalltid likå stolt och imponerande, men de åthutade sujetterna, vilka enligt hans ofta upprepade försäkran, icke ens hade djurens instinkt, då det gällde att uppfatta en roll, blevo här helt enkelt människor, med vilka det kunde vara angenämt nog att emellanåt språka om konst, skådespel och litteratur. Herr Malm, komikern, för vilken hovsektern bar en viss hemlig aktning, kunde vid dessa tillfällen visa sig ha en insikt, som icke synnerligen överensstämde med hans fåransikte, samt i uppfattning röja en skärpa, vilken kom herr Berggren att häpna i sitt innersta och föranledde honom att lägga dessa utlåtelser på minnet för att vid tillfälle ge dem ut som eget omdöme. För övrigt kunde så väl den ene som den andre deklamera strödda bitar ur skaldeverk och tragedier, vilka här och där passade för iråkade äventyr eller någon pikant situation, vilket icke så ringa bidrog till en allmän fröjd och gamman.

Dessa utbrott av gott lynne och harmlösa upptåg voro som sagt försvunna med stadsluften eller rättare, så snart samarbetet hade börjat. Men om till exempel några av städernas kavaljerer föll på idén att föranstalta en utflykt i det gröna, kom detta arrangemang som en frisk vind, vilken för stunden blåste bort en mängd missförhållanden.

Mången familjefar kunde då förirra sig som deltagare i den lantliga festen, till vilken dock familjens damer strängt höllo sig undan med all den fördom, man för ett sextiotal år sedan hyste mot skådespelarkonsten och dess idkare. Ett förbiseende, som isynnerhet gällde teaterns kvinnliga artister, vilka hade vant sig därvid samt icke särdeles grämde sig över att, uppburna av tillbedjande kurtisörer, få hänge sig åt stundens nöje, utan att därvid skärskådas av societetens damer.

På utvärdshusen eller i brist därav i någon inbjudande trakt kunde man då slå sig ned vid dukade bord eller på gräsmattan för att vid delikata anrättningar och glödande vin under sånger, tal och skämt njuta av ögonblickets sorgfria tillvaro.

Över sällskapet låg måhända något av zigenarlivets frihet, något bedårande sorglöst, som ryckte de manliga beundrarne med sig och skänkte dem en angenäm glömska från småstadslivets enformighet och hemmets dåsighet.

Varken de invigde eller oinvigde grubblade i dessa stunder över artistlivets törnbeströdda stig. Och Rosalinda Blom tyckte visserligen att man började göra alltför mycken affär av Emelie Högqvist — hon var ju icke det ringaste artist, vilket försteälskaren i synnerhet borde förstå — men vad Rosalinda än kunde tycka, så visade hon dock ej något misshumör. Detta gjorde icke heller någon av de andra sujetterna mot Rosalinda, oaktat de funno det hon formligen 'åt ut' dem vid rollfördelningen samt påstodo, att hon, för att undantränga de medspelande, gärna skulle velat sjudubblat sig själv och förste älskaren.

På allt detta tänkte ingen, varken under sommardagarnas utflykter eller vinterns tillfälliga supeer efter spektaklet. Var man än sällskapligt sammanträffade, fanns alltid den mest gemytliga sinnesstämning. Man språkade på ett lätt och ledigt sätt än om dagens tilldragelser, än berättande små pikanta historier, vilka, om icke över sig anständiga, dock voro kvickt sammansatta. I synnerhet excellerade komikern att strö gnistor av glatt skämt omkring sig, gnistor, som hade en antändande verkan, så att även de trögtänktaste av stadens herrar ertappade sig med att fälla ett och annat lustigt infall, till vilket ingen kunde storskratta på ett mera behagligt sätt eller visa vackrare tänder än Rosalinda Blom, medan Emelie hade i sina ögon oskuldens frågande uttryck. Med barnslig munterhet tog hon för övrigt dagen som den kom och skrattade obekymrat åt sina sceniska förtretligheter, vilka hon började taga som helt naturliga, utan att besvära sig med några grubblerier för att övervinna dessa svårigheter.

Livet bakom ridån var för henne icke någon nyhet. Detta virrvarr av kostymerade aktörer och aktriser mellan väggar av väv och skrank av timmer, detta halvdunkel mitt på ljusa dagen, detta dammiga, förfallna, ruskiga, som icke ens rampens oljelampor jagade bort, — i allt detta rörde hon sig fullkomligt hemmastadd, utan att hon dock kom ett steg närmare den konst hon drömde om — och hennes drömmar blevo allt dunklare och oredigare.

Den lilla episod, då hon i sitt oerfarna hjärtas längtan sökt vinna den bildning, som är nödig för en scenens artist — en strävan, i vilken hon misslyckats och nu nästan hade glömt — började hon alltmera anse som obehövlig.

Vem visste väl bland damerna mera än hon? Att någorlunda skapligt från bladet läsa sina roller samt rita några kråkfötter som svar på de fåtaliga invitationer, man sände henne — detta var allt och hon funderade ej vidare på en andlig förkovran.Ingenting synes så nära till hands som den dramatiska konsten och ingenting är likväl så avlägset som den — detta var det enda, hon rätt kom i erfarenhet av, då hon till och med misslyckades i de små subrettroller, vilka emellanåt tilldelades henne.

Till en början kände hon sig kanske nedslagen över sin oförmåga, men återvann snart nog sitt goda lynne och hängav sig ej vidare åt tanken på storartade scener, i vilka hon skulle slå publiken med häpnad.

Hon älskade ljus och luft, maklighet och skämtsamma upptåg, och i medvetandet om sin skönhet samt i känslan av att vara oemotståndlig började hon omsider finna en nöjaktig tillfredsställelse.

Om sina sceniska missräkningar berättade hon ej direkt för Hanna, men denna förstod ändå, att detta engagemang vid landsortsteatern på långt när icke förverkligade vad de båda systrarna hade hoppats.

»Du får nu pröva dina vingar», hade Hanna vid avskedet sagt, men att det icke alls artade sig till någon flykt, därmed kunde hon svårligen förlika sig.

»Jag menar att allt är förgjort», mumlade hon var gång det kom några underrättelser från Emelie.

»Mamma har riktigt fått vatten på sin kvarn och ser lika skadeglad ut som fru Moberg, då hon säger, att hon i var minut väntar storartade nyheter från landsorten», sade hon i ett tillfälligt sammanträffande med fru Werner, »men i alla fall», tillade hon med ett uttryck av tillfredsställelse, »så kom Emelie hemifrån», och att fru Werner också ansåg detta som en fördel, syntes av hennes bifallande nickning.

Därefter talade båda om mycket smått och gott, som Hanna framförde i form av hälsningar och som gjorde att det längesedan utlovade brevet från Emelie till de gamla lekkamraterna äntligen anlände.

Hanna hade för resten ett sätt att skriva till Emelie, som levande nog skildrade vänner och bekanta. Dessutom hade hon fått för sig, att Emelie behövde uppmuntras, och hon skrev alltid tvärsäkert om den tid, då systern vid

ett eller annat tillfälle skulle visa vartill hon dugde, då såväl Rosalinda som andra stjärnor på konstens himmel skulle förblekna och försvinna.

»Jag nästan trodde så själv en gång», tänkte Emelie med en liten suck, då hon nyss genomläst Hannas skrivelse och nuhöll på att kostymera sig som uppvaktande hovdam, vilken icke ens hade så mycket som två ord att säga i en femaktsdram, i vilken mamsell Blom excellerade.

»Vad grubblar du på?» frågade Malla Höök, som delade samma spegel och ungefärligen samma öde vid teatern.

»På krossade illusioner», svarade Emelie muntert, »på alla de förhoppningar varmed jag kom hit och ...»

»Och de bittra erfarenheter», inföll Malla, »de bittra erfarenheter varmed du, gammal och grå, lämnar hovsektern.»

»Du slår alltid huvudet på spiken», skrattade Emelie,

»Verkligheten artar sig aldrig som man tänkt», återtog den andra, i det hon med en näsvis min betraktade sig i spegeln samt därvid icke sparade på sminkburken. »Vems drömmar bli förverkligade?»

»Vad mina beträffa, kunde uppvaknandet vara värre än det är!» Och med ett leende beredde sig Emelie att göra sin entré så effektfull som möjligt, säker som hon var, att trots det hon endast orörlig skulle stå vid sidan av drottningens tron, hon dock skulle tilldraga sig allas blickar.

*

ELFTE KAPITLET.

»Så skall man åter bryta upp för att söka annan marknad», sade Emelie, där hon, i den tidiga morgonstunden, stod lutad över en koffert, omgiven av en hop bjävs och grannlåter, medan Malla, strax i närheten, var sysselsatt på enahanda sätt. »Jag trodde i dag elden var lös, när man slog allarm på vår dörr...»

»Du flög också omkring som en yr höna», inföll Malla, vars rosenröda mun formade sig till en gäspning, vilket skedde så grundligt att ögonen nästan tårades. »Det är Rosalinda, som ställt till det här... När man över ett år har varit med Berggrenska sällskapet, så vet man någorlunda från vilket håll vinden blåser ...»

»Man gör sina små erfarenheter...» höll på att kostymera sig som uppvaktande hovdam, vilken icke ens hade så mycket som två ord att säga i en femaktsdram, i vilken mamsell Blom excellerade.

»Vad grubblar du på?» frågade Malla Höök, som delade samma spegel och ungefärligen samma öde vid teatern.

»På krossade illusioner», svarade Emelie muntert, »på alla de förhoppningar varmed jag kom hit och ...»

»Och de bittra erfarenheter», inföll Malla, »de bittra erfarenheter varmed du, gammal och grå, lämnar hovsektern.»

»Du slår alltid huvudet på spiken», skrattade Emelie,

»Verkligheten artar sig aldrig som man tänkt», återtog den andra, i det hon med en näsvis min betraktade sig i spegeln samt därvid icke sparade på sminkburken. »Vems drömmar bli förverkligade?»

»Vad mina beträffa, kunde uppvaknandet vara värre än det är!» Och med ett leende beredde sig Emelie att göra sin entré så effektfull som möjligt, säker som hon var, att trots det hon endast orörlig skulle stå vid sidan av drottningens tron, hon dock skulle tilldraga sig allas blickar.

*

ELFTE KAPITLET.

»Så skall man åter bryta upp för att söka annan marknad», sade Emelie, där hon, i den tidiga morgonstunden, stod lutad över en koffert, omgiven av en hop bjävs och grannlåter, medan Malla, strax i närheten, var sysselsatt på enahanda sätt. »Jag trodde i dag elden var lös, när man slog allarm på vår dörr...»

»Du flög också omkring som en yr höna», inföll Malla, vars rosenröda mun formade sig till en gäspning, vilket skedde så grundligt att ögonen nästan tårades. »Det är Rosalinda, som ställt till det här... När man över ett år har varit med Berggrenska sällskapet, så vet man någorlunda från vilket håll vinden blåser ...»

»Man gör sina små erfarenheter...»»Det är endast för att hindra oss ifrån att ha ett litet extranöje, som hon nu styrt till med inpackningen... den var ju bestämd att ske först i morgon.»

»I går hörde vi åtminstone inte ett ord om uppbrott...»

»Men så hörde hon i stället, att vi i Hartmans sällskap haft riktigt roligt.»

»Utan honom hade vi nog roat oss ändå...»

»Otacksamma!... Man kan ju rent av skratta sig fördärvad vid att se Rosalindas miner, när han svansar omkring dig...»

»Åh ja, det kan vara lustigt nog... men jag skulle aldrig mera så mycket som se åt honom en gång, om hon blott låtit oss stanna här ännu några timmar.»

»Jag vet egentligen inte vad som hindrar?»

»Vad som hindrar», upprepade Emelie. »Skjutsen är ju beställd precis klockan åtta...»

»Än sedan?» Den täcka, mörkhyade flickan satte båda händerna i sidan samt gav Emelie en utmanande blick.

»Men skjutsen då?...»

»Den ge vi väntpenningar...»

»Utan att äga en enda skilling...»

»Vi låna av Hartman...»

»Det var den rätte...»

»Han måste hjälpa oss... i motsatt fall får du hota honom med din onåd, Emelie... Här ha vi trossvagnen, skynda nu på med inpackningen!»

»Men om man kommer för att hämta oss... om man vill att vi alla samtidigt skola...»

»Så äro vi utgångna på en liten stund och man får resa oss förutan.»

»Men om Rosalinda...»

»Milde himmel, så många invändningar du gör!... Säg bara ett halft ord om du inte har lust... för resten ser det ut att bli regn eller oväder», härvid kastade Malla en blick genom det öppna fönstret. »Det mulnar riktigt till», fortfor hon, »och vi göra naturligtvis klokast att genast följa med skjutsen...» hon såg förstulet bort till Emelie same kvävde ett småleende.

»Det är bara några strömoln... och jag tror det nog går an att dröja...»

»Men vi riskera, våra bästa klänningar...»»Jag vet inte, vad jag skulle ge till för att få se honom ännu en gång!» suckade Emelie.

»Jag visste väl, att du ville ändå!» Malla nöp Emelie i armen och de båda flickorna började härvid skratta på ett lustigt, uppsluppet sätt. »Se så, nu är det avgjort», fortfor hon, »kofferterna kunna när som helst bäras bort!» och den unga flickan trippade beskäftigt ut och in. »Allt är nöjaktigt arrangerat», fullföljde hon glättigt, i det hon ordnade blommorna på den nätta sommarhatten. »Var så artig och lämna också åt mig en plats framför spegeln... nå, hur tycker du jag tar mig ut?... Det är sant, du, skjutsen väntar i timvis på oss, och om någon söker oss, har

jag givit vårt värdfolk besked om vad som bör svaras... Enformigheten skulle ta livet av mig, om vi inte emellanåt ställde till ett litet äventyr.» Härvid svängde Malla runt omkring för att från alla håll skärskåda sin toalett.

»Jag önskar, vi väl voro borta innan någon kommer... är du snart färdig?» sade Emelie en smula otåligt.

»Pultron!... Jag tycker det just skulle vara pikant att stå öga mot öga med Rosalinda...»

»För min del har jag inte någon smak för uppträden...»

»Du har en förnäm dams smak, det känner jag nog till», gycklade Malla. »Nej, jag vill inte längre pröva ditt tålamod... tag mig under armen, så kila vi åstad...»

»Penningfrågan oroar mig förfärligt...»

»Den frågan måste naturligtvis genast avgöras, inföll Malla. »Det är visst inte synnerligen comme-il-faut», tillade hon skrattande, »att på morgonkulan göra visit hos en kavaljer men...»

»Ändamålet helgar medlen», tillade Emelie leende.

»Precis min tanke...»

»Vår goda stjärna står oss emellertid bi», återtog Emelie, »ty ser jag rätt, så kommer ju vår riddare traskandes där borta och vi behöva inte bryta mot konvenansen...»

»Vilket lyckligt möte», sade Malla patetiskt, »vi ha tur med oss, Emelie», och hon vinkade med parasollskaftet mot herr Hartman, som med hastiga steg närmade sig.

»Vad i all världen står på?» sade han, så snart han kommit inom hörhåll. »Promenadklädda... tänka damerna inte resa?...»

»Ni skall snart få höra vad vi tänka», avbröt Malla, »men först och främst måste ni hjälpa oss med ett litet ficklån...»»Jag är mycket smickrad över att bli tagen som kapitalist», genmälde den unge mannen, i det han med en komisk förtvivlan vände ut och in på sina tomma fickor.

»Då måste ni söka reda på en sådan», sade Malla med en beslutsam nick, »ni lär vara särdeles skicklig i att vigilera.»

»Alla resurser äro uttömda... Men av vad anledning, mina damer, blir jag överfallen, om inte med ropet: 'penningar eller livet!...' så åtminstone något ditåt.»

»Vi ämna inte resa härifrån förrän om några timmar...»

»Åh hå, jag förstår... jag kommer ihåg...»

»Det vore oförlåtligt», inföll Emelie leende, »om ni glömt, det vi kommit överens om att nu på morgonen träffas nere vid residenset.»

»Jag har så tusan heller, men då det kom order om uppbrott, så antog jag att det inte återstod för mig något annat än att huvudstupa ge mig av...»

»O himmel, vilken höjd av låghet att slaviskt lyda...»

»Ni deklamerar inte illa, mamsell Höök, men jag ser sannerligen ingen annan utsikt än...»

»Än att skaffa behövligt mynt för den uppskjutna färden», sade Malla.

»Och ni reser ju inte ifrån oss eller hur?» tillade Emelie, i det hon gav honom en halvt bedjande halvt skalkaktig blick.

»Då måste jag också förmå gubben Malm att vänta... han och jag ha gjort upp ressällskap och jag är just på väg för att söka honom...»

»Gör då snart upp med varandra och dröj inte för länge med att komma efter...»

Det var Emelie, som ropade dessa ord efter honom på det glättiga, sorglösa sätt, som endast är förbehållet den första ungdomen, och då de båda flickorna nu skyndade vidare, började de genast sitt muntra pladder.

»Hela staden är som i uppror», sade Malla, i det hon såg sig omkring, »jag tror att allt folk som finnes redan är på benen.»

»Man förstår liksom vi att ta tiden i akt...»

»I dag gör din skönhet rakt ingen effekt, min söta... Malmöboarna äro som slagna med blindhet, utom då det gäller att kika på prinsen...»

»Vem undrar därpå... inte jag åtminstone...»»Som plikttrogna undersåtar ha vi blandat oss med mängden», återtog Malla, »vi ha jagat efter honom som om vi varit hans skuggor och allt vad han allernådigast behagat anse sevärt, där ha vi också varit med... åtminstone beskedligt hållit oss utanför...»

»Du», sade Emelie med en svag färgskiftning, »när han i går åkte förbi oss på torget, så tyckte jag, att han såg på oss.»

»Sämre syn har han haft.»

»Om vi ändå varit med bland de många vitklädda flickorna, som utanför residenset strödde blommor för honom...»

»Vi varit med?... Ja, om du sjunger... vi bland landshövdingsdöttrar och fina fröknar av stadens grädda...»

»Man kan ju alltid önska, och ser du», Emelie hade nu blivit blossande röd, »här i skärpet bär jag en ros, som jag tänker kasta för hans fötter.»

»Lyckliga ros, som där får vissna och dö!... Men jag ser ingen utsikt för dig att ens kunna träffa hans yttersta tåspets... vi komma aldrig fram till trappan...»

»Det ser nästan så ut... vilken trängsel... jag inbillade mig, att när vi gåvo oss av i så god tid...»

»Nej, här försover man sig inte då det gäller att uppvakta kungligheter. Låt oss i lugn inta' en avvaktande ställning, det är riktigt bekvämt att kunna stödja sig mot muren...»

»Hartman är redan här... jag såg hans nässpets skymta fram bakom det sorgklädda fruntimret därborta... låt oss söka vända om för att komma till honom...»

»Det är fåfängt att arbeta mot strömmen», sade Malla, som skickligt parerade de stötar, varmed den påträngande människoskaran störtade fram. »Hartman har för resten redan observerat oss... nå», fortfor hon skrattande, »om det pågår så här, blir jag platt som en pannkaka... låt oss dra' oss lite mer åt sidan... äntligen ha vi här vår kavaljer... har ni lyckats med det andra, herr Hartman?»

Som svar slog han sig med en betecknande åtbörd på brösttickan. »Till damernas tjänst!»

»Vi behöva anlita er tjänst mer än i ett fall», sade Emelie, »hela vår håg står till att uppnå residenstrappan...»

»Låt se, om ni har vassa armbågar, herr Hartman...»

»Det har ni nog själv, mamsell Höök...»

»Härvidlag brister det varken mig eller Emelie, men hurdet må vara, så visar man sig tämligen känslolös för våra påstötningar...»

»Och är det så nödvändigt att komma fram?...»

»Emelie sover inte i natt, om hon ej får ge kronprinsen en avskedsblick...»

Första älskaren, som i trängseln förgäves bemödat sig om att intaga en förförisk posityr gav Emelie en av sina eldigaste blickar, i det han upprepade: »Är det så nödvändigt?»

»Alldeles nödvändigt», sade hon skrattande, »vi äro naturligtvis inte hitkomna för att uteslutande ta den här

portgången i betraktande», och ivrigt som om det gällde en livsfråga såg Emelie oroligt upp till den unge mannen och i nästa minut kände hon sig hastigt förd framåt.

»Tack vare den kungliga vagnen som banar oss väg tror jag att vi hinna vårt mål», sade han, i det han med armen om Emelies liv, drog henne med sig. »Det var hart nära att vi fått stå i portgången som i ett skruvstäd.»

»Ni tänker inte på mig, herr Hartman», muttrade Malla, som sökte följa dem i spåren, vilket efter åtskilliga kraftiga skuffningar slutligen lyckades henne.

»Jag har varit med i folkskockningar förr och vet hur jag skall bete mig», sade hon skrattande, då hon röd och varm uppnådde sitt sällskap. »Här kunna vi stå och se prinsen i vitögat, i händelse vi ha lust.»

»Sch, tala inte så högt», viskade Emelie.

»Vem tror du lyssnar till vad jag säger?»

I denna förmodan hade Malla onekligen rätt, ty det var ett muntert sorl runt omkring dem, medan allas blickar riktades upp mot residensets fönster, därifrån man skymtade glittret av lysande uniformer.

»Betjäningen börjar röra på sig, nu kommer han snart», återtog Malla, som makade sig nära herr Hartman, vars arm hon fattade. »Jag tror det är bäst, att jag hänger mig fast som en kardborre, eljest riskerar jag att återigen bli undanträngd...»

Den täcka flickan såg härvid koketterande upp till den unge mannen, och trogen sin roll som förste älskare, kunde han icke underlåta att skänka henne ett uppmuntrande småleende.

»Emelie», fortfor hon livligt, »stå inte så nära vagnshjulen, du riskerar att få fötterna amputerade... Hon hör mig inte... hon är tokig!...Orden dogo på Mallas läppar, sorlet upphörde runt omkring och en andlös tystnad inträdde några sekunder för att följas av jublande hurrarop.

Med ädel hållning och de förbindliga later, som utmärkte Sveriges kronprins, hälsade han i denna stund det omgivande folket, under det han långsamt gick ned för residensets mattbelagda trappor samt närmade sig den väntande vagnen.

I detta ögonblick föll en halvvissnad, mattröd ros för hans fötter och under skuggan av en vit halmhatt blickade ett par strålande, leende, drömmande ögon upp till honom.

Hastigt som en blixt växlades en blick. Den kungliga vagnen rullade långsamt framåt med sin eskort och pomp och ståt, och Emelie, överstrålad av solskenet, vände sig hastigt om liksom bländad.

»Ja, nu är det här nöjet slut... om damerna verkligen ansett som ett nöje att ha blivit trampade och knuffade», sade Hartman, som jämte sitt sällskap skyndade genom den långsamt böljande människoskaran. »Tacka vet jag i går, då var det mycket trevligare och betydligt rymligare, och vi kunde sitta och språka i anläggningen...»

»Men nu sågo vi prinsen riktigt på nära håll och detta överväger alla tråkigheter... inte sant, Emelie?...»

»Jag undrar inte på, att man här i småstäderna springer för att åskåda kungligheter», återtog Hartman, »men att Stockholmsbarn härvidlag inte längesedan stillat sin nyfikenhet...»

»Vem är nyfiknare än Stockholmsfolk?» avbröt Malla skrattande, »men för att tillfredsställa er vill jag erkänna, att detta var ett något tröttsamt nöje... Jag känner mig nästan som om jag varit på bal.»

»Kanske lite frukost skulle smaka innan vi resa?... jag bjuder eller rättare gubben Malm är stadd vid kassa...»

»Gubben Malm är en ängel... frukosten skall smaka charmant», och fastän Emelie föreföll en smula tankspridd, syntes hon dock gilla denna Mallas uttalade åsikt och de båda flickorna, som sällan hade råd att äta varm, lagad mat, började snart göra heder åt välfägnaden, vid vilken herr Malm, komikern, fungerade som värd.

»Det blir sent på natten, innan vi hinna fram», sade Emelie, då det glada sällskapet lämnade bordet, »jag är riktigt rädd för Rosalinda Blom...»»Vem bekymrar sig om henne», inföll förste älskaren bekymmerslöst.

»Fjäril!» hotade Malla, »men vi komma verkligen efter liksom Arbogaölet... det blir rysligt sent...»

»Ju senare ju bättre», tyckte gubben Malm, »vår primadonna kan då hinna sova bort sitt misshumör, innan hon träffar oss.»

Men Rosalindas misshumör var icke försvunnet med sömnen, ty hon sökte på allt sätt trakassera de båda flickorna och snart förmådde hon också herr Berggren att uppträda som tyrann, och de små subrettroller, vilka blivit dem tilldelade, togos ifrån dem en efter annan.

»Allt det här ha vi till straff för vår fördröjda resa», påstod Malla, »ett dröjsmål som, utom frukosten, inte medförde något synnerligt nöje... Vi ha sköna framtidsutsikter», tillade hon tragiskt samt började vandra över golvet på samma imponerande sätt som Rosalinda i någon av sina glansroller. »Sköna framtidsutsikter!»

»Men jag ångrar mig ändå inte», sade Emelie, »till och med om vi fått vara utan frukost», tillade hon i tankarna, under det hon leende och drömmande stödde huvudet mot handen.

*

TOLVTE KAPITLET.

»De stackars ungarna äro ju riktigt utsvultna», suckade änkefru kamrerskan Sivers, där hon i köket med välbehag lyssnade till det fräsande ljudet från en stekgryta. »Jag slår vad, att de under sitt kringflackande inte varit mätta en enda gång.»

»Då är det väl för dem, att de kommit hit», sade en flicka om några och tjugu år. »Mammas högsta nöje är att mätta de hungrande.»

»När därför någon landsortstrupp kommer hit, håller hon alltid öppen taffel för ett par sujetter», inföll den något äldre systern. »Vem bekymrar sig om henne», inföll förste älskaren bekymmerslöst.

»Fjäril!» hotade Malla, »men vi komma verkligen efter liksom Arbogaölet... det blir rysligt sent...»

»Ju senare ju bättre», tyckte gubben Malm, »vår primadonna kan då hinna sova bort sitt misshumör, innan hon träffar oss.»

Men Rosalindas misshumör var icke försvunnet med sömnen, ty hon sökte på allt sätt trakassera de båda flickorna och snart förmådde hon också herr Berggren att uppträda som tyrann, och de små subrettroller, vilka blivit dem tilldelade, togos ifrån dem en efter annan.

»Allt det här ha vi till straff för vår fördröjda resa», påstod Malla, »ett dröjsmål som, utom frukosten, inte medförde något synnerligt nöje... Vi ha sköna framtidsutsikter», tillade hon tragiskt samt började vandra över golvet på samma imponerande sätt som Rosalinda i någon av sina glansroller. »Sköna framtidsutsikter!»

»Men jag ångrar mig ändå inte», sade Emelie, »till och med om vi fått vara utan frukost», tillade hon i tankarna, under det hon leende och drömmande stödde huvudet mot handen.

*

TOLVTE KAPITLET.

»De stackars ungarna äro ju riktigt utsvultna», suckade änkefru kamrerskan Sivers, där hon i köket med välbehag lyssnade till det fräsande ljudet från en stekgryta. »Jag slår vad, att de under sitt kringflackande inte varit mätta en enda gång.»

»Då är det väl för dem, att de kommit hit», sade en flicka om några och tjugu år. »Mammas högsta nöje är att

mätta de hungrande.»

»När därför någon landsortstrupp kommer hit, håller hon alltid öppen taffel för ett par sujetter», inföll den något äldre systern.»Som vi ha ett nätt vindsrum, vilket står obegagnat, kan man gärna dra någon reveny av det.»

De båda flickorna, som vid fönsterbordet höllo på att rensa hallon, gåvo varandra ett förstulet ögonkast. »Ja, det är mycket vinstgivande», genmälde den äldsta, i det hon kvävde ett småleende, »det är verkligen mycket vinstgivande att, i de flesta fall, skänka efter hyran och ge fritt vivre på köpet.»

»Mamma lilla, vi skulle kanske komma sanningen något närmare, om vi sade...»

»Än sedan?... Om man delar med sig en smula, när man kan...»

»Om vi sade», upprepade den yngsta utan att låta störa sig av moderns inkast, »att mamma är den mest godbjärtade varelse i världen...»

»Inga överdrifter», kamrerskan höjde avvärjande sin knubbiga hand. »Jag tycker om teaterfolk i allmänhet... det har jag alltid gjort och min godhet behöver inte prisas, då det är för mitt eget nöje jag, som ni säger, håller öppen taffel. I min ungdom», tillade hon dröjande, »hade jag ju själv en hop funderingar på scenen...»

»Och om inte Gustaf III blivit skjuten, så hade mamma givit sig av till kungl. operan i Stockholm», genmälde yngsta dottern, som nogsamt kände till historien.

Kamrerskan nickade. »Jag skulle själv kunna ha varit en av dem», sade hon tankfullt, »men så kom er salig far och gjorde slag i saken samt övertygade mig, att inte allt är guld som glimmar... att teaterlivet inte är sådant som det visar sig vid rampen... och jag tackar Gud för att det gick som det gick, men sedan den tiden», tillade hon leende, »räknar jag hemligt kamratskap med aktriser och det skär mig i hjärtat, när jag tänker på alla tråkigheter som de ha att genomgå. Vad de båda flickor beträffa, som för närvarande vistas hos oss», fortfor hon efter en paus, »kan jag väl säga, att den ena är en fullkomlig skönhet.»

»Men jag fruktar att ingendera av dem är någon dramatisk utilité», inföll den yngsta med ett litet skratt.

»Arma barn», kamrerskan skakade deltagande på den nystärkta, prydligt uppsatta mössan, som tronade över hennes gråa lockar, »att inte ha något bättre än att så där släpas med för att fylla en lucka som stum person eller till äventyrs kunna gå an i en eller annan underordnad roll, där ett vackert ansikte ochen skaplig klänning får ersätta vad som brister i hållning och spel...»

»En hygglig kamrer borde verkligen uppträda för att göra slag i saken», sade den yngsta skämtsamt, »en hygglig man, som kunde föra de båda flickorna bort från den för dem allt annat än lovande konstnärsbanan...»

»Det vore inte oävet», småskrattade fru Sivers, »men bland män finnes inte en ibland tusen, som kan förliknas med er far...» Den gamla damen drog en liten suck samt rörde om eldbränderna i spiseln, men härvid fördes hennes tankar hastigt från det förgångna till det närvarande och hon utbrast harmset: »Nej, jag tror att Stina gräver ned sig själv i trädgården i stället för att gräva upp potatis... hon är en riktig latmask!»

»Nu har hon emellertid full sysselsättning... över en kvarts timma har hon stått och tittat på de båda flickorna, som gått ner till trädgårdsgrinden», svarade den äldsta av kamrerskans döttrar, varvid hon slog upp fönstret på vid gavel. »Är Stina förstenad?» ropade hon.

»Det här gjorde effekt», fortfor hon samt drog sig skrattande tillbaka. »Jag vettskrämde inte allenast Stina, men jag skrämde också bort herr Hartman, sällskapets don Juan, som stod utanför och kurtiserade våra båda aktriser...»

»Du ropade också som en domsbasun», sade den yngsta skrattande.

»Om det inte är yttersta dagen, så är det åtminstone på yttersta tiden, att vi få vår potatis kokad», inföll kamrerskan. »Äntligen kommer hon här, kära Stina... raska på... dukningen är i ordning.»

»Vi ha kommit till riktigt fint folk», sade Emelie Högqvist, som jämte Malla kommit i åtnjutande av fru Sivers

välment erbjudna inackordering och nu, efter intagen middag, åter skyndat ut i trädgården, där de båda flickorna arm i arm vandrade mellan blomsterrabatter och bärbuskar.

»Riktigt fint folk», upprepade Malla, »och därför är det bäst att vi ta vår värdighet i akt.» Härvid blickade hon bort till det lilla gulmålade envåningshuset, vars front vette ut åt stadens förnämsta gata och vid vars baksida låg en inhägnad, vacker trädgård.

»Detta är annat än att leva av solsken och luft eller i bästa fall russin och mandlar», inföll Emelie.»Gud välsigne bodherrarne både i Askersund och Lidköping», sade Malla på det muntra sätt, varmed hon gärna språkade. »Deras namnam fick hjälpa upp den ena dagen vad vi svälte den andra... och de baler man arrangerade sedan... fast sällskapet betraktade oss som överflödiga ting, så voro vi balens drottningar, det är säkert.»

»Vi ha verkligen fått uthärda varjehanda sorglustiga episoder,» erkände Emelie. »Oavsett all tillrättavisning och tusentals trakasserier, så tror jag likväl, att om hovsektern inte gjort dåliga affärer, så hade vi nog ordentligt fått ut vår avlöning...»

»Lev i hoppet, goda flicka!... Men min övertygelse är likväl att, med eller utan goda inkomster, skulle vi ändå haft det knaggligt nog... Rosalinda förlåter oss aldrig, vare det nog sagt... För närvarande ha vi dock inte något att klaga...»

»Att sitta vid dukat bord och bli serverad delikata middagar, detta var just vad vi behövde.»

»Du talar som en bok, Emelie... Vet du, i dag måste jag formligen lägga band på mig för att inte äta upp hela kalvsteken... och nu skola vi dricka kaffe i bersån... ser du vilka delikata småbröd, som Stina bär ut i korgarna?...»

Och trots föresatsen att ta sin värdighet i akt, kunde Malla icke låta bli att göra några små lustiga krumsprång.

De båda flickorna vände härvid sina skrattande ansikten emot varandra samt slöto sig nära tillsammans, var för sig beredda att som två glada barn taga emot de goddagar, vilka erbjödos dem.

»Det är alldeles som om vi råkat ut för ett trolleri», sade Emelie, »och jag frågar mig mången gång, om jag drömmer eller är vaken.»

»Jag har förstått, att vi här blevo erbjudna inackorderingen, därför att vi äro de yngsta och ha de sämsta inkomsterna. Detta är den första fördel vi dragit av vårt olycksöde, men jag hoppas att fortsättning följer...» Malla satte förtröstanfullt sin fina näsa i vädret och solen sken över den täcka, mörkhyade varelsen.

»Du må tro», fortfor hon, under det hon med en avbruten syrenkvist jagade bort några dansande mygg, »du må tro att kamrerskan är rik. Efter sin man fick hon och barnen ärva nära tre tunnor guld... alla dessa penningar får sonen disponera och han är bosatt i Göteborg samt lär göra storartade affärer... för kapitalet ger han ränta och det är denna, som fru Sivers och döttrarna ha att leva av.»»Men hur i all världen vet du?...»

»Stina tycker om att språka och det gör jag också, och ljuger hon, så ljuger jag... emellertid tror jag mig ha god reda på ställningar och förhållanden här i huset. En liten kärlekshandel är ju alltid intressant», fortfor hon halvviskande, i det hon skälmaktigt lutade sig fram för att se Emelie i ögonen, »och du, till och med en sådan är jag på spåren. Den där bleke, unge herrn, magister Holm, som du såg härom dagen, är dödligt förälskad i mamsell Hilda, yngsta dottern, och förlovningen blir nog eklaterad till hösten. Det lär inte vara något särdeles briljant parti, den lön han får från skolan, är det enda han har att leva av, och han skall också försörja en gammal fattig mor... Men kärleken är en skälm, du, och mamsell Hildas kontanter får ersätta vad som brister... Vad mamsell Maria angår...»

»Har hon också sin historia?...»

»Jag måtte inte ha oävna anlag för spioneri», sade Malla skrattande. »Nå, vad äldsta dottern beträffar, så har hon avsvurit allt giftermål. För en del år sedan lär hon ha haft en inklination, som för närvarande ligger gömd i den mörka mullen, men fastän hon snart går på trettiotalet och har klen hälsa, så har hon tillräckligt penningar för att

få en friare för vart finger... Se så, nu vet du lika mycket som jag», tillade Malla. »Men tyst», fortfor hon och stötte till Emelie med armbågen i sidan, »kamrerskan ropar på oss och nu till bersån för att sedesamt njuta av gudsgåvorna!»

Och de båda flickorna njöto i sanning med fulla drag av de läckerheter kamrerskan dukade upp, men medan Malla kanske mera föredrog det materiella, så fäste sig måhända Emelie mera vid det lugna, angenäma sällskapsliv, som erbjöds.

Huru annorlunda var icke allt här mot det hem hon lämnat. Detta hem med dess dagliga bekymmer, de hårda ord, som blivit växlade, de intriger, som utspunnos, de stormiga uppträden, vilka därav varit en följd och som Emelie bevittnat samt själv varit invecklad uti — av allt detta dystra och sorgliga fanns här icke ett spår.

Hon kände sig i förstone nästan som en av trötthet uppgiven vandrerska, som väl behövde vila ut, och var kunde hon finna en bättre viloplats än här, där trevnaden härskade över allt, från de vitskurade trapporna till de ljusa rummen med deras vitlackerade möbler och storrosiga överdrag, deras blanka fönsteroch skära gardiner, fläktande för sommarvinden samt solsken och blomsterdoft över det hela.

Det var runt omkring henne något gammaldags gediget, enkelt och flärdlöst med denna mjukhet och jämnhet, detta livets namnlösa behag, som kan åstadkommas, då penningen avrundar det vardagligas kantigheter. Denna omgivning förhöjd genom det vänliga förhållande, som fanns mellan fru Sivers och hennes döttrar, verkade välgörande på Emelies sinne och den okunniga flickan, över vars tillvaro livets skuggsidor redan hade fallit, kände plötsligen liksom en ny dag hade randats och ett begär till efterföljelse smög sig över henne.

På många veckor hade hon icke skrivit hem. Hon hade ett obesvarat brev från Hanna, vilket hon icke gjort sig något samvete av att likgiltigt kasta undan i den gamla koffert, hon fått låna av fru Moberg. Med en obestämd känsla av oro sökte hon plötsligen fram den skrynkliga skrivelsen ur dess dammiga gömma samt började åter studera den. Stackars Hanna, hon fick nog dragas med bekymmer, och fastän hon ständigt försäkrade att de hattar hon förfärdigade samt de fester, hon med osviklig energi förstått arrangera, givit inkomster, som rundligen räckte till de dagliga utgifterna, så förstod den unga flickan, att omständigheterna icke blivit synnerligen förbättrade. Jean skrev ju också några rader för att framföra hälsningar från sig själv och modern och av detta märktes tydligt, att det närvarande syntes dem allt annat än angenämt, men Emelie visste nogsamt vem som här vid lag bar tyngsta bördan.

Det hade dittills för den unga flickan varit ett verkligt svårt arbete att få ihop några rader, men nu gick skrivandet nästan av sig självt och för första gången blev hennes brev fullt av de hjärtligaste ömhetsuttryck. Härunder kände hon sig allt mera lätt och nöjd till sinnes, och när hon slutligen beskrev sitt vistande hos fru Sivers, försäkrade hon sig aldrig kunna glömma dessa lugna, lyckliga dagar.

»Om jag vore rik», sade hon till Malla, »så skulle jag inrätta mig precis som här i huset... fru Sivers är mitt ideal.»

»Det skulle vara högst intressant», svarade hennes väninna, »att se dig gå omkring som en riktig matgumma och inte ha några andra tankar än kött, fisk, ägg och smör. Inte för att jag har någonting emot sådant folk, långt därifrån...» och därpå började hon med entusiasm beskriva en gräddkaka, som fru Sivers nyss hade vispat till.»Så matgumma hon än är», inföll Emelie leende, »så tror jag, att hon i sin ungdom inte varit utan vissa svärmerier för vår konst, och det är dessa vi ha att tacka för det intresse, hon visar oss... Nu går hon till bersån», tillade den unga flickan, i det hon kastade en blick ut genom fönstret, och sköt undan bläck och penna. »Skola vi ta vårt handarbete och sätta oss hos henne?»

Och som två väluppfostrade flickor fattade de var sin lackerade sylåda med behövligt innehåll av fingerborg, sax, nålar och tråd, vilket allt var en present av fru Sivers, samt skyndade ut i trädgården.

För icke lång tid sedan hade de med lekar, upptåg och koketteri fördrivit sina dagar i sysslolöshet, utom vid de tillfällen, då något behövde ändras eller hjälpas upp av teatergarderoben, men vilket då tämligen vårdslöst blev hopravsat. Genom det goda exemplets makt hörde det emellertid nu icke längre till sällsyntheterna att se dem sitta med en nätt sömnad mellan händerna, under det de gåvo varandra skälmska blickar, liksom hade det varit en

roll, i vilken de försökte sig. Det hände då ofta att Emelie var den som höll längst ut med detta ovana stillasittande och detta lugna utbyte av tankar och åsikter.

Det skilde sig så från detta uppsluppna komediantliv hon dittills fört, detta kringflackande, sorglösa, oregelbundna levnadssätt, fullt av umbäranden med en och annan ljusglimt av någon splendid supé, någon överdådig tillställning med läckra anrättningar, vin och kurtis, och en morgondag, där man hart nära led brist; detta konstnärskap, där tanken på kampen för existensen bortträngde tanken på konsten — en sorglig tillvaro, som givit henne tillräcklig erfarenhet att uppskatta de förmåner, vilka nu kommit henne till del.

Umgänget med den Siverska familjen var liksom en epok i hennes liv. Den kallade tillbaka det förgångnas strävanden — att vara skön och oemotståndlig blev henne icke längre nog. I hennes själ vaknade åter småningom en längtan efter konstnärlig fulländning, och det föll i dessa stunder liksom ett rosenskimmer över hennes obestämda drömmars romantik. Hon blev härunder mera tyst och tankfull än förut, men hennes ögon blevo mera glänsande, kinderna rundades lätt och fingo en högre färg, och det drömmande uttrycket kring munnen röjde en större ljuvhet.

»Man kan ordentligt förse sig på henne... Hon är värd ett bättre öde än att som stum person vid en landsortstruppexponera sin skönhet i småstäderna, en exposition, som kommer att föra frestare i hennes väg, och vem vet huru det slutligen kommer att gå», sade kamrerskan mer än en gång till sina döttrar. »Om jag lät henne stanna ett par månader hos mig, så tror jag nog, i händelse hon blev inlärd i hushållsbestyr, att man kunde få en plats för henne i någon familj, som kanske skulle vårda sig om henne en smula.»

En dag, då Malla hade tröttnat vid det enformiga stillasittandet i bersån och fru Sivers befann sig ensam med Emelie, kunde den gamla damen icke tillbakahålla sina åsikter.

»Mitt söta barn», sade hon slutligen, »en fattig flicka går vanligtvis in vid teatern, därför att inte något bättre yppat sig... hon har ingen håg för att bli sömmerska och för litet kunskaper för att bli guvernant... kvinnans verkningskrets är ju så inskränkt — inte en ibland hundra tänker på konsten, utan på brödstycket, och hurudant är det väl?... För att få en tillstymmelse till överflöd kastar hon in sig i äventyr och det bär utföre med henne... ja, jag säger rent ut som det är och ni gjorde klokt, Emelie, om ni ville lyssna till mitt förslag», och på ett moderligt sätt framkastade hon några vinkar om, att den unga flickan i nya levnadsförhållanden skulle kunna göra en erövring, som kunde föra henne till härden i ett aktat hem.

Den unga flickan kände sig på en gång rörd och förlägen, utan att hon rätt visste varför handarbetet vilade i hennes sköte och liksom begrundande blickade hon ned framför sig.

»Ni behöver ett bättre skydd än det en kringströvande teatertrupp kan skänka», fortfor fru Sivers, då Emelie icke svarade, »undanträngd, förbisedd skall er tillvaro slutligen bli outhärdlig... Den bana ni valt skall endast skänka er svikna illusioner. »

»Den har det redan», viskade hon.

»Ser ni... jag visste det väl!... Min salig man räddade mig undan allt det bittra i ett dylikt besvikande... Jag skulle visst inte vilja vara den», fortfor fru Sivers, i det hon lade sin hand på Emelies arm, »inte vara den, som, utan att ha att erbjuda er i utbyte något annat än ett strävsamt, arbetsamt, obemärkt liv, skulle vilja locka och tubba er bort från konstnärsbanan, om jag ansåg er klippt och skuren för den...»

»Ni anser mig således inte klippt och skuren för den?» frågade Emelie, under det hon såg upp med ett småleende och rösten darrade litet, ehuru tonfallet var skämtsamt. »Jag börjadenästan finna det själv och tyckte att det kvittade mig lika, om jag ägde begåvning eller ej... jag hade ju ingen framgång... nedtryckt av motgångar var min kraft nästan borta och jag kände mig likgiltig för scenen, medan jag förr brunnit av begär...»

Det låg en glans av tårar i hennes blick och hon fortfor halvhögt: »Men så kom jag hit... allt här omkring var så lugnt och gott, och jag liksom återfördes till vad jag en gång hade varit... jag känner åtrå efter att börja striden på nytt, och fastän jag kanske alltid förgäves skall söka återge vad jag känner, så är min likgiltighet borta.»

»Således... hm...» fru Sivers hade i gott minne Emelies åttkantiga fasoner på scenen och var kanske fortfarande en smula tvivelaktig om hennes konstnärsanlag, »nå ja, ni känner er bäst själv... jag menade väl med er», tillade hon.

»Jag vet det nog och glömmer aldrig er godhet», flickans ansikte strålade till likt ett solsken, och då hon lutade sig fram för att kyssa fru Sivers hand, kände den gamla sig bevekt att övergå till hennes åsikt.

»Ja, vem vet... kanske skall ni en gång kunna återge vad ni känner, och jag får höra talas om era triumfer... För min del», fullföljde hon efter en liten tystnad, »så har ni ju hört att också jag en gång inbillade mig passa för scenen... men så kom min kamrer och övertygade mig om annat... i alla fall», härvid kvävde hon en liten suck, »i alla fall, fastän ingen kan ha upplevat mera fridsamma och sorgfria dagar än jag, så hände det likväl i min ungdom, att det mången gång föll liksom ett vemod över mig, en saknad, en längtan... Då tog jag till att studera Kajsa Warg... någon vurm måste jag ha...» tillade hon muntert.

»Detta är åtminstone en vurm, som för nytta med sig», inföll Emelie, »vilket kanske inte blir fallet...»

»Aldrig ett ord vidare om tvivel, Emelie», avbröt fru Sivers allvarligt. »Ni har gjort ert val och ingen tvekan får grumla er strävan... jag förstår er nu», den gamla damen nickade och smålog uppmuntrande. »Det gäller för er att helt och hållet lita på er själv... rakt framåt till ert mål!»

Efter denna stund blev det ett ännu vänligare förhållande mellan fru Sivers och den unga flickan, och fastän även Malla blev delaktig av denna välvilja, så var det lätt att märka, att Emelie var favoriten.Vistandet i den lilla staden blev icke långvarigt, ty där, liksom annorstädes, dröjde hovsekterns teaterfolk icke längre än till den tid, då föreställningarna måste inställas till följd av brist på publik. När denna dag inträffade, måste Emelie och Malla hastigt och lustigt packa sina koffertar.

»Sötebrödsdagarna äro slut», sade Malla, i det hon icke utan rörelse skildes från Siverska familjen, medan Emelie, nästan upplöst i tårar, slöt de särskilda medlemmarna i sin famn.

»Kära barn, ni komma väl någon gång till Kristianstad», sade kamrerskan, som allt till det sista tänkte ut något sätt, varpå hon kunde gagna dem. »Där har jag en barndomsvän fru Feuk... ni få lätt reda på henne... låt henne veta, att ni ha bott hos mig och att det är jag som sänt er till henne, så tänker jag nog hon skall ta hand om er samt låta er få det gott och bra... i alla fall skall jag en gång vid tillfälle låta flickorna skriva... Gud vare med er!»

Skjutskärran skramlade åstad. Kamrerskans runda figur och hennes båda döttrars smärta gestalter samt det gulmålade huset med dess oförgätliga trevnad var snart ur sikte.

»Emelie, du, vi ha fått en matsäck, som skulle kunna duga för prinsessor.»

»Vem tänker på mat...»

»Det gör jag», sade Malla skrattande, »och det kommer du också snart att göra, om jag känner dig rätt... Grinsippa, du förstör dina ögon... men så mycket är säkert, att man inte lätt träffar en så snäll människa som kamrerskan...»

»Hon är en ängel!»

»Du har anlag för överdrifter, min söta, men i denna fråga komma vi ändå någorlunda överens», och hon upprepade med en suck: »sötebrödsdagarna äro slut.»

*

TRETTONDE KAPITLET.

Sedan den tid Emelie Högqvist blivit engagerad av hovsekter Berggren, hade hon med hans sällskap flackat omkring en hundra mil, eller så där vid pass. Vistandet i den lilla staden blev icke långvarigt, ty där, liksom

annorstädes, dröjde hovsekterns teaterfolk icke längre än till den tid, då föreställningarna måste inställas till följd av brist på publik. När denna dag inträffade, måste Emelie och Malla hastigt och lustigt packa sina koffertar.

»Sötebrödsdagarna äro slut», sade Malla, i det hon icke utan rörelse skildes från Siverska familjen, medan Emelie, nästan upplöst i tårar, slöt de särskilda medlemmarna i sin famn.

»Kära barn, ni komma väl någon gång till Kristianstad», sade kamrerskan, som allt till det sista tänkte ut något sätt, varpå hon kunde gagna dem. »Där har jag en barndomsvän fru Feuk... ni få lätt reda på henne... låt henne veta, att ni ha bott hos mig och att det är jag som sänt er till henne, så tänker jag nog hon skall ta hand om er samt låta er få det gott och bra... i alla fall skall jag en gång vid tillfälle låta flickorna skriva... Gud vare med er!»

Skjutskärran skramlade åstad. Kamrerskans runda figur och hennes båda döttrars smärta gestalter samt det gulmålade huset med dess oförgätliga trevnad var snart ur sikte.

»Emelie, du, vi ha fått en matsäck, som skulle kunna duga för prinsessor.»

»Vem tänker på mat...»

»Det gör jag», sade Malla skrattande, »och det kommer du också snart att göra, om jag känner dig rätt... Grinsippa, du förstör dina ögon... men så mycket är säkert, att man inte lätt träffar en så snäll människa som kamrerskan...»

»Hon är en ängel!»

»Du har anlag för överdrifter, min söta, men i denna fråga komma vi ändå någorlunda överens», och hon upprepade med en suck: »sötebrödsdagarna äro slut.»

*

TRETTONDE KAPITLET.

Sedan den tid Emelie Högqvist blivit engagerad av hovsekter Berggren, hade hon med hans sällskap flackat omkring en hundra mil, eller så där vid pass.Det korta vistandet i Siverska familjen var icke glömt, det var alltjämt en ljuspunkt och återfördes stundom i hennes minne. Men hon hade icke längre för ögonen detta ordnade hemliv, som väckt hos henne ett begär till efterliknelse, och det drömmande allvar, som i fru Sivers' sällskap emellanåt smugit sig över henne, var helt och hållet borta. Det nätta handarbete, hon, under den gamla damens ledning, hade påbörjat, låg solkigt och halvfärdigt i den lackerade sylådan, begäret att tillkämpa sig en plats som konstnärinna hade vaknat för att hastigt domna bort igen — hon tog åter dagen som den kom, skrattade åt sina missöden vid teatern och fastän hon endast hade urblekt bjävs och hennes dräkt var allt annat än fraiche, dröjde hon gärna framför spegeln.

Hon hade åter blivit den tanklösa, obekymrade varelse, som i sitt uppträdande hade något av tattarflickan från gatan, halvvild och omanérlig, en kryddbodherrarnes gunstling, och Rosalinda Blom fann mer än en gång anledning att fråga hovsektern, vartill han då egentligen tänkte använda denna flicka, men fastän han förklarat, att han knappast visste det själv, så erkände han dock i sitt stilla sinne, att ingen kunde jämföra sig med henne i fägring, och som man i allmänhet gärna ser ett vackert ansikte, så stannade Emelie kvar.

Vad Malla beträffar, så var hon en pigg flicka, som kanske med tiden icke skulle bli så oäven i mera underordnade roller, och då Rosalinda i henne icke riskerade en medtävlerska, blev det aldrig ifrågasatt, att hon på något sätt var överflödig.

»Vad i all världen går åt Rosalinda?» frågade Malla, som fortfor att vara Emelies oskiljaktiga sällskap. »Hon har på några dagar blivit grå i ansiktet som en katta... Är hon ursinnig på dig för någonting?... Jag tycker du är så snäv mot Hartman, att hon kan vara lugn...»

»Inte vet jag vad som går åt henne... för en stund sedan på gästgivaregården var hon åtminstone inte ond, ty hon

gav mig det vanliga förtroendet om, att hon när som helst kunde bli en av 'de kungliga'...» svarade Emelie skrattande. »Så nedlåtande har hon inte varit på länge...»

»Då måtte hon varit god som guld...»

Dessa ord växlades av de båda flickorna mitt under en resa, och då de nu stannade vid första skjutsombytet, kom Hartman brådskande emot dem.

»Vi få visst lämna mamsell Blom efter oss», sade han, »hon har ett par dagar varit illamående och...»»Då är det väl ni som förargar livet ur henne», inföll Emelie näbbigt, i det hon hoppade ned från vagnen.

»Förargar livet ur henne», upprepade Hartman, »i så fall hjälper ni till, mamsell Högqvist... men allvarsamt sagt, illamåendet har betydligt tilltagit...»

»Vad i himlens namn skola vi taga oss till», ropade i detsamma hovsektern, i det han stödjande Rosalinda långsamt skred fram genom hållstugan, där en mängd deltagande och lättrörda kamrater samlat sig kring den nästan vanmäktiga älskarinnan, vars intriger man totalt glömt för att endast komma ihåg den lidande människan, vilken var i behov av bistånd.

»Här kan hon inte lämnas... hon skulle omkomma av brist på vård... vem skulle för resten kunna stanna hos henne eller veta vad man skulle taga sig till, då ingen läkare är att tillgå», sade man om vartannat, medan hovsektern var alldeles förtvivlad och när som helst färdig att slita håret av sig.

»Att sjukna så gott som mitt på landsvägen i Halland», mumlade han. »Hon får bäddas ned så gott man kan», ropade han med plötslig energi, »bäddas ned i min vagn... dylika häftiga illamåenden gå ofta fort nog över», tillade han lugnande sig själv, under det han föranstaltade att den sjuka blev, så bekvämt som möjligt, kringbäddad i den gamla berlinaren, där han själv troget tog plats på kuskbocken bredvid skjutsbonden.

Under färden blev det nu ett ivrigt rådslående mellan aktörer och aktriser om, vad hovsektern skulle taga sig till, i händelse mamsell Bloms sjukdom icke vore snart övergående.

Denna fråga var verkligen för herr Berggren icke utan vikt.

Man hade redan på förhand bestämt en hop representationer, som skulle givas i städerna på väg uppåt landet. Den förberedda publiken satt redan och räknade timmarna, då den efterlängtade Thalias första packvagn skulle rulla in på den respektive stadens gata eller torg. Att giva Kotzebues dramer utan älskarinna vore, som hela världen lätt kan inse, att vilja ge bal utan musik — man stirrade rådvilla på varandra och kom överens om, att direktören riktigt råkat i klistret, i händelse mamsell Blom icke hastigt och lustigt åter skulle vara i stånd att trampa scenens tiljor. Därtill syntes hon dock alltmera oförmögen, ty då hon med purpurglödande kinder nästan sanslös måste bäras ur vagnen, när man efter ett par timmars färd stannade i en större köping, där läkare lyckligtvis var att tillgå, blev utgången av konsultationen den, att den oumbärliga aktrisen hade sjuknat i ensvår nervfeber. Det kunde icke bli fråga om att vidare transportera henne; lyckligtvis hade man dock här tillsyn av läkare, och nu blev det åter fråga om, vem som skulle vårda den sjuka.

»Jag har förr en gång hjälpt till att vårda en sjuk... lilla Maria Werner», sade Emelie, som hade glömt alla oförrätter och endast tänkte på Rosalindas övergivna belägenhet. »Fru Werner tyckte att jag hade god hand med sjuka och om direktören skulle tillåta mig stanna, så...»

»Ni skall så tusan heller», avbröt hovsektern, »det är ni, som skall övertaga mamsell Bloms roller.»

»Jag?»

»Just ni...»

Förslaget syntes den unga flickan lika omöjligt som om direktören befallt henne flyga till månen.

»Skulle jag övertaga Rosalindas roller?» frågade hon tvekande, om hon väl hört rätt.

»Jag har ju sagt er det», sade han otåligt. »Jag vet ingen annan råd... ni förstår ju att jag råkat i en fördömd

förlägenhet...»

Emelie kastade en villrådig blick på de omkringstående kamraterna och hon såg kvävda småleenden. Troligtvis delade alla hennes föreställning om det omöjliga i direktörens förslag.

Plötsligen brast Emelie ut i ett litet klingande skratt, som nästan var besläktat med gråt.

Hovsektern, som runt omkring sig varsnade ett utbrott av oväntad munterhet, ropade häftigt: »Jag tycker det här inte är att skratta åt!»

»Nej, kanske snarare tvärtom», sade Emelie med darrande läppar.

»Mamsell Högqvist... det hör till vårt yrke att inte förlora kontenansen», sade komikern, i det han deltagande lade sin hand på hennes arm. »Var vid friskt mod... och allt går bra!»

»Det var det klokaste ni sagt i hela ert liv, min käre Malm», sade hovsektern, som, själv i högsta oro, kände sig till hälften lugnad av hans ord. »Det är just konsten att inte förlora modet, det sade jag under vägen till mig själv, då jag såg mamsell Blom bli alltmera sjuk och hjälplös... och så föll jag på den idén att lilla Högqvist skulle få försöka sig... Med den håg hon har för scenen kan det kanske vara någon möjlighet för, att hon inte skall bli så oäven. Avgjort således», fortfor han med ett uttryck, som om han sökte lyfta en sten från sitt bröst.Det är naturligtvis mycket ledsamt», återtog han efter en liten tystnad, »och i många fall bekymmersamt, att mamsell Blom inte kan fylla sin plats... Men vad sjukdomen särskilt beträffar, så har läkaren lovat ägna henne all nödig tillsyn samt arrangerar dessutom, att hon får någon pålitlig person, som kan sköta henne... jag bekostar alla behövliga utgifter», tillade han på sitt vanliga storartade sätt.

»Ja, nu återstår det för mig», fortfor han, »återstår det för mig inte något annat än att söka få reda på mamsell Bloms roller», och med högst egen hand framletade han dem ur en av hennes koffertar, och i det han överlämnade dem till Emelie, bad han henne redan under resan ögna igenom en och annan.

»Jag vet, min själ, inte något annat sätt att dra mig ur knipan», sade han förtroligt till herr Malm. »Ingen av de andra fruntimren skulle passa, det vet jag med säkerhet...»

»Våga, vinna!» inföll herr Malm, som svepte en gammal kappa kring Emelie, »gå nu på i ullstrumporna, min docka», viskade han.

»Det är ju smickrande», sade herr Hartman, som, huru högt han än tillbad Emelie, ändå kände sig en smula konsternerad över att, i stället för erbjuden sjuksköterska, finna henne utnämnd till första älskarinna. »Mycket smickrande att hovsektern tilltror er kunna övertaga mamsell Bloms roller.»

»Ja, ja, de där rollerna äro inte lättare, därför att de inte äro rätt naturliga», inföll herr Malm skrattande.

»Jag är redan yr i mössan... vad skall det inte då bli när jag första gången vågar mina vingar i de högre rymderna...»

»Inbilla er, att ni är en örn och flyg direkte mot solen!»

»Tack för er vänliga uppmuntran, herr Malm, men jag fruktar bli bländad...»

Skjutspojken ryckte på tömmarna och lät pisksnärten vina i luften. Med det tjocka paketet tryckt mot sitt bröst, nickade Emelie mot gubben Malm, som vinkade med hatten, i det han skyndade fram till den på honom väntande fyrsitsiga trillan, där Hartman och ännu en kamrat redan tagit plats.

»Jag är alldeles förbryllad», var det första ord Emelie sade under färden.

»Hm», framstötte Malla, »jag håller i allmänhet med Hartman att tillbudet är i högsta grad smickrande... Jag hoppas att Rosalinda inte får del av din upphöjelse... det skulle lägga henne i graven...»»Men hovsektern», sade Emelie, som endast fullföljde sin egen tankegång, »hovsektern har mer än en gång svurit på att jag är som ett träbeläte...»

»Låt oss hoppas, att han försvurit sig...»

»Men jag vet själv att han har rätt... Hur skall jag i hast kunna bli den känslofulla, patetiska damen?» frågade hon och knäppte händerna tillsammans omkring det i gråpapper förvarade paketet, som hon alltjämt haft tryckt mot sitt bröst. »Jag, som helst flyger omkring likt en stenget... jag skall sitta i soffor och låta löjtnanter, kanske hertigar knäböja för mig... jag skulle dåna och göra scener... jag skulle ömsom vrida mina händer, ömsom spela cittra, ömsom lyfta en hotande panna mot höjden och utropa: 'Öde, vässa dina pilar! jag är kvinna, men jag är stark!'... och allt detta skulle jag lära mig på fyrtioåtta timmar... det är på samma gång att bli förtvivlad över och att skratta sig fördärvad åt.»

»När du skriker till så där och är färdig att slå mig i ansiktet med den där tjocka pappersrullen, är du inte alls oäven», sade Malla med ett fåfängt försök att avhålla sig ifrån att skratta Emelie mitt i ansiktet. »Titta nu på dina roller... du gör klokast i att inte förspilla tiden med jeremiader...»

»Men jag kan inte annat...»

»Du måste likväl däran... nöden har ingen lag...»

Oaktat hovsekterns och kamraternas uppmuntran kände Emelie sig, då hon första gången uppträdde, ungefärligen som en katt på hal is. Hon hörde, att man skrattade rätt otvunget åt henne, icke blott från parterren, men också från själva första raden, där den allvarliga publiken har sin plats, också där instämde man i munterheten — kritiken 'av värld' skrattade med full hals. Man ropade till och med åt henne: »stackars liten!» när hon genom brev hade erfarit sin älskares trolöshet och skulle till att bli förtvivlad, och nere vid rampen viskade en röst till henne: »gråt inte, Högqvist! Du skall få en apelsin, när det är slut.»Skildringen av första älskarinnans insjuknande samt Emelie Högqvists uppträdande stödjer sig på hennes egen berättelse, hämtad ur: 'Grupper och personager' av Orvar Odd.

När representationen var förbi, smälte Emelie i verkliga tårar, men medan hon grät och oupphörligen upprepade: »jag visste det skulle så gå!...» samt darrade av ångest, låg hon sluten i Mallas famn.

»Söta du, jag kan inte förneka, att du var misslyckad», sade väninnan, »men om din debut inte har gjort dig någonsynnerlig glädje, så kommer den desto mera att fröjda Rosalinda... Underrättelsen om att du övertagit hennes roller befarar jag inte längre skall lägga henne i en för tidig grav.»

»Jag visste, att det skulle så gå», vidblev Emelie med stigande ångest.

»Nå, då var du inte oförberedd på eländet...» sade Malla, som icke kunde hejda sitt skämtsamma lynne. »Men här ha vi vår direktör... det skall bli intressant att höra hans omdöme...»

Men om Emelie i främsta rummet och litet var av hennes kamrater väntat ett utbrott av harm, så uteblev detta lyckligtvis helt och hållet. Hovsektern tog hennes missöde som en förnuftig människa och han rådde henne till att följa detta exempel.

Det var uppenbart, att hon var en ganska olycklig älskarinna, han kunde icke förneka detta. »Men alla barn i början», sade han, »man kryper tills man kan gå.»

Sanningen att säga, så hade han, som han redan erkänt för herr Malm, ingen bättre älskarinna att disponera och därtill, vare sig nu, att Emelie spelade till den grad befängt, att det blev pikant, eller att man dock i hemlighet hyste medlidande och en viss godhet mot henne, alltnog, huset fortfor att vara skäligen fullt.

Denna tur följde henne varthän hovsekter Berggren vände sig för att giva sina representationer. På detta sätt slutades vintern och våren förgick, då sällskapet en dag på försommaren anlände till Kristianstad.

Emelie och Malla, som hade fru Sivers' uppmaning i gott minne, sökte då genast upp fru Feuk för att från hennes gamla barndomsvän framföra vänliga hälsningar.

»Jag är en smula förberedd», sade fru Feuk vänligt, »och då jag hörde att hovsekter Berggren tänkte sig hit, så gjorde jag i ordning ett gästrum.»

»För Hanna Sivers' skull gör jag ett litet undantag», fortfor hon med ett älskvärt småleende. »Jag hyr eljes inte ut

rum, men flickorna kunna gärna få vistas här, om ni vilja hålla till godo med vår enkla matordning samt ordningen i ett gammaldags hus.»

Få timmar härefter hade Malla och Emelie gjort sig hemmastadda i ett litet gavelrum, som de muntra flickorna genast kallade 'duvslaget' och vilket hade utsikt till en vidsträckt trädgård, bakom vilken man skymtade en blank vattenstrimma.»Det är Helgeå», upplyste värdinnan, »och det stora tvåvåningshuset samt trädgården, som med ett staket är skilt från min lilla blomstertäppa, tillhör överste Mannerkrans... han går just nu under de blommande fruktträden», fortfor gumman, i det hon lutade sig ut genom fönstret. »Flickorna få nog se honom på nära håll, han är mycket road av teatern...»

»Det är höken», sade Malla skrattande, så snart fru Feuk var utgången, »smäll igen fönstret... låt oss akta oss för honom.»

»Hit upp kommer han inte att flyga...»

»Osvuret är bäst... men här är oss gott att vara», sade Malla, som sträckte sig bekvämt ut på en lång soffa, vilken intog ena väggen.

»Jag är som jag vore rådbråkad efter färden», inföll Emelie, som följde Mallas exempel och sjönk ned i motsatta soffhörnet. »Vi ha inte på mången god dag haft så trevligt och bekvämt.»

»Du», sade Malla och såg halvsovande upp med ena ögat, »det här kan ändå inte jämföras med Sivers'...»

»Deras hem kan inte jämföras med något annat... det står främst i hela världen...»

Ett djupt andetag var Mallas svar. Tanken på de båda flickornas välvilliga beskyddarinna blev för Emelie i hast dunkel och oredig, och de unga uttröttade aktriserna slumrade bort från vidare samspråk.

*

FJORTONDE KAPITLET.

»Det blåser inte synnerligen starkt, men jag tror det är just lagom för en liten angenäm segeltur... ja, vad säga damerna härom?» sade herr Hartman, som från en repetition följde Emelie och Malla mot hemmet. »En bekant till mig, konstapel Schunk, har en segelbåt och vi få nog låna den, förutsatt att ni tillåta honom följa med.»

»Ju flera man, ju bättre lycka», menade Malla. »Det är Helgeå», upplyste värdinnan, »och det stora tvåvåningshuset samt trädgården, som med ett staket är skilt från min lilla blomstertäppa, tillhör överste Mannerkrans... han går just nu under de blommande fruktträden», fortfor gumman, i det hon lutade sig ut genom fönstret. »Flickorna få nog se honom på nära håll, han är mycket road av teatern...»

»Det är höken», sade Malla skrattande, så snart fru Feuk var utgången, »smäll igen fönstret... låt oss akta oss för honom.»

»Hit upp kommer han inte att flyga...»

»Osvuret är bäst... men här är oss gott att vara», sade Malla, som sträckte sig bekvämt ut på en lång soffa, vilken intog ena väggen.

»Jag är som jag vore rådbråkad efter färden», inföll Emelie, som följde Mallas exempel och sjönk ned i motsatta soffhörnet. »Vi ha inte på mången god dag haft så trevligt och bekvämt.»

»Du», sade Malla och såg halvsovande upp med ena ögat, »det här kan ändå inte jämföras med Sivers'...»

»Deras hem kan inte jämföras med något annat... det står främst i hela världen...»

Ett djupt andetag var Mallas svar. Tanken på de båda flickornas välvilliga beskyddarinna blev för Emelie i hast dunkel och oredig, och de unga uttröttade aktriserna slumrade bort från vidare samspråk.

*

FJORTONDE KAPITLET.

»Det blåser inte synnerligen starkt, men jag tror det är just lagom för en liten angenäm segeltur... ja, vad säga damerna härom?» sade herr Hartman, som från en repetition följde Emelie och Malla mot hemmet. »En bekant till mig, konstapel Schunk, har en segelbåt och vi få nog låna den, förutsatt att ni tillåta honom följa med.»

»Ju flera man, ju bättre lycka», menade Malla.»Men fru Feuk tycker inte om att vi segla», invände Emelie.

»Det behöva vi väl inte heller skriva henne på näsan», inföll Malla med en självsvåldig sväng på nacken.

»Jo, du är god», skrattade Emelie. »Men senast i går, då hennes äldsta son, Lars, föreslog att vi en gång skulle ut med honom, sa' hon, att så länge vi vistas hos henne, vill hon inte, vi skola ge oss ut på sjön...»

»Det tror jag, Lars är ju bara en pojke... för resten kan också han gärna följa med oss.»

»Men...»

»Vi äro två emot en... du ger efter för övermakten... det är således avgjort. Jag visste nog du inte var svår att locka», tillade Malla. »Vem springer väl till fru Feuk och skvallrar, om vi varit en smula olydiga. Men det var sant», fortfor hon, hastigt förd på en annan tanke, »tala litet om konstapel Schunk... är det en vacker gosse?...»

»En adonis i artilleristuniform... hans far är styckjunkare samt för övrigt en av Cardells pomeranare... det är riktigt festligt att höra honom på sin rådbråkade svenska tala om slaget vid Leipzig och...»

»Fadern intresserar mig inte det ringaste», avbröt Malla, »talet om krig hör inte till min svaga sida...»

»Men ni gillar likväl det krig, som utkämpas mellan en ung man och en ung kvinna, och har troligtvis inte något emot att övertaga kommandot, då han besegrad sjunker till edra fötter...»

»Är det meningen, att ni vill vara kvick eller satirisk, herr Hartman, så vill jag bara säga, att ni förgäves anstränger er hjärna. Men vi komma alldeles bort från vårt ämne... nå konstapel Schunk är således?...»

»Ni får själv ge ert omdöme, mamsell Höök... han tar med sig en korg bakelser och annat smått och gott.»

»Då är det ju en älskvärd ung man», inföll Malla, som alltid var benägen att gilla förfriskningar.

»Huru dags skola vi mötas?» frågade Hartman, i det de skildes åt.

»Så snart vi ätit middag... vi spela inte i afton, så det brådskar inte med hemfärden...»

»Ämnar flickorna sig redan bort», sade fru Feuk, då man rest sig från middagsbordet. »Jag hade annars tänkt, efter som ni i afton inte äro upptagna, att vi skulle slå oss ned i vår lilla berså... det kommer ett par fruar till mig på kaffe och...»»Det skulle visst vara roligt, men vi måste upp på teatern igen», sade Malla, i det hon förstulet nöp Emelie i armen. »Hartman, som spelar Hurlebuschs roll i 'Villervallan', måste ännu en gång repetera och vi med honom... kanske det skulle roa Lars att se på?...»

»Vi också», ropade hans båda yngre bröder.

»Jag fruktar att hovsektern kanske skulle...»

»Ja, naturligtvis», inföll fru Feuk, som såg Mallas förlägenhet vid gossarnas förslag, »flickorna kunna naturligtvis inte samla huset fullt med åskådare... men Lars är nog road, om han får följa med.»

Och under smågossarnes knot skyndade Lars jämte de båda flickorna ut på gatan.

»Hör nu Lars», sade Malla halvhögt, »det bär inte av till 'Högströmska ladan', utan till flskarbacken, därifrån vi tänka segla ut...»

»Bravo, bravissimo, jag vet ingenting roligare än att ligga och kava på sjön! Jaså ni har fått Schunks båt... den är

inte stor, må ni tro, men vit och lätt som ett äggskal.»

»Men inte ett ord till mamma...»

»Hon är så pjåskig, förstås, och det är väl att pappa inte också är så där 'harig'», sade Lars med manlig överlägsenhet. »Där borta kommer herr Hartman och vår konstapel», fortfor han glättigt. »Schunk är en överdängare i att sköta segel.»

»Han rodnar i vart enda ögonblick», viskade Emelie leende till Malla, då presentationen var gjord, varefter konstapeln drog sig bakom de båda flickorna samt började språka med Lars. »Jag är säker på, att han anser oss som riktiga gudomligheter.»

»Alla oerfarna gossar tro oss vara överjordiska varelser... och sedda vid rampsken med tyllklänningar och glitter, ta vi oss inte heller oävna ut.»

Och de båda flickorna hoppade småleende i båten.

»Vi ha en smula motvind och få kryssa», sade Schunk, under det han gjorde loss seglet, som hastigt svällde upp, och den lätta farkosten gled sakta fram. »Om vi skulle ge oss av till 'Bleckan' vid Lillö», fortfor han samt såg förläget bort till Emelie, »vi kunna där slå oss ned i gröngräset nedanom slottsruinen.»

»Det låter ju trevligt», inföll Malla. »Jag har alltid svärmat för slottsruiner.»

»Vi ha gott om sådana på scenen», sade Hartman skrattande. »Detta är således ett svärmeri, som ni riktigt kan få tillfredsställa.»»De där målade underhålla naturligtvis min smak... får jag sätta mig vid rodret?... Tror ni inte jag kan styra?...»

Konstapeln såg ut som om han trodde henne till och med kunna styra ett konungarike.

»Nej sitt stilla mamsell Höök», ropade Hartman, som egentligen icke var någon sjöhjälte. »Det är bäst ni låter Schunk sköta båten.»

»Den glider fram som en svan», anmärkte Emelie, som sträckt en av sina fina händer över relingen och plaskade med fingrarna i vattnet. »Det är klart som kristall», fortfor hon, »man blir riktigt törstig...»

»I så fall har jag med mig saft och vatten», sade konstapeln, som kände sig överlycklig vid tanken på att kunna tillfredsställa hennes önskan. »Langa hit korgen, Hartman... mor har sänt med allt vad vi i den vägen behöva... kanske damerna föredraga ett glas vin... inte?... men här är en påse med bakelser och konfekt, som jag hoppas skall smaka», och sedan han fastgjort skotet, övertog han artigt värdskapet.

»Det var ingen dum idé, att du blev törstig, Emelie», sade Malla mumsande och knaprande på brända mandlar. »Men äro vi inte nu i närheten av där vi bo?... Mycket riktigt, jag skymtar takåsen och vid udden där borta börjar överste Mannerkrans' trädgård... Tänk om fru Feuk nu såge oss på vår lilla repetition!...»

»Jag fruktar det blev 'villervalla' på allvar», inföll Lars skrattande. »Men skall ni aldrig ge 'Donau-nymfen'?... Jag har själv på ett sällskapsspektakel spelat Larifaris roll, inte för att jag kan ta' en ton, men bror min stod mellan kulisserna och sjöng, så att jag behövde bara gapa...»

»Det måtte varit lyckat!»

»Åh ja, inte så illa... till följd av min egen debut, intresserar jag mig för 'nymfen'...» svarade Lars, i det han lika begärligt som flickorna höll till godo med sötsakerna.

»Det är egentligen Djurströms, som ger den pjäsen», sade Emelie, »mamsell Magito sjunger så bra... skada att hon är så ovanligt korpulent.»

»Oaktat korpulensen har jag och många med mig en gång sett henne dansa i luften... inte sant, Schunk?...»

Konstapeln hade ända upp till vitögat blivit blossande röd.

»Tala om det du», fortfor Lars, som på ett pojkaktigt sätt roade sig åt Schunks förlägenhet. »Nå?»»Det kan ju

inte roa damerna...» stammade han.

»Jo visst, att dansa i luften är något ovanligt», ropade flickorna muntert.

»Det var verkligen ovanligt!» Schunk bröt plötsligen ut i ett skallande smittosamt skratt. »Hon skulle föreställa en gudinna», fortfor han nästan kiknande, »samt sväva mellan molnen...»

»Men rätt som det var gick korgen sönder, i vilken hon satt», utbrast Lars, »och gudinnan blev hängande mellan himmel och jord, under det hon i luften utförde den vildaste balett.»

Det muntra skrattet förbyttes plötsligt i ett gällt skrik.

En smula förbryllad genom hågkomsten av mamsell Magitos försök i danskonsten, passade konstapeln icke vid ett vindkast i rätt tid på att lösgöra skotet och båten hade kantrat innan det häpna skriket hade förklingat.

Det kalla badet kom hela sällskapet att kippa efter andan. Hartman, som icke var simkunnig, hade emellertid gripit tag i relingen, på samma gång han fattade om Mallas arm samt drog henne till sig, men Emelie Högqvist, som vid kullseglingen fått ett häftigt slag över axeln, tycktes ha förlorat all besinning.

Utan att göra en rörelse för sin räddning, gungade hon en sekund på vattenytan för att sedan hastigt försvinna och endast några bubblor visade det ställe, där hon gått till botten.

Hastigt syntes åter en flik av hennes ljusa klänning, vid vars åsyn Malla uppgav ett nytt rop. Schunk, som med förfäran stirrade omkring sig, lyckades då fatta Emelies huvud samt höll det över vattenytan, medan han med den fria armen arbetade för att uppnå land.

»Håll er väl fast», skrek han mot Hartman, som med skallrande tänder tryckte Malla intill sig, under det Lars i första överraskningen plaskade som en hundvalp, men snart återfick tillräcklig sinnesnärvaro för att med raska simtag söka uppnå land, vars närmaste parti just var den udde, som Malla nyss bemärkt och där Mannerkrans'ska trädgården ett långt stycke sköt ut i Helge-å.

Översten, som i denna stund höll på att taga sin vanliga eftermiddagspromenad, skulle just börja vandra framåt den slingrande strandvägen, då han plötsligen stannade. Hans skarpa ögon hade vid slutet av vägen varsnat en kvinnlig gestalt utsträckt på gräsvallen, medan Lars och konstapel Schunk voroivrigt sysselsatta att, enligt konstens regler vid drunkning, söka återkalla den förolyckade till sans.

»Om hon är död», skrek Lars utom sig, »så tar mamma livet av oss!»

Emelie med det våta håret hängande kring kinder och hals, den kring hennes smärta gestalt fastklibbade klänningen och det undersköna, dödsbleka ansiktet vänt uppåt samt de båda vattendrypande ynglingarna vid hennes sida visade översten den fara, för vilken hon varit utsatt.

»Nå, Lars Feuk», ropade översten, som med hastiga steg hade närmat sig och genast kände igen sin grannes son. »Vad står på?» Men gossen vred blott sina händer och bedyrade, att han själv skulle dränka sig, därest Emelie icke kvicknade till.

Vid överstens tilltal hade emellertid konstapel Schunk något hämtat sig från den bestörtning han känt allt sedan båten kantrade. Han sprang upp från sin knäböjda ställning och i villervallan glömde han icke göra militäriskt ställningssteg, under det han med få ord beskrev vad som skett.

»Bär henne in till mig», kommenderade översten och få minuter härefter låg Emelie på en soffa i en stor, luftig sal, där en i hast tillkallad läkare tog vård om henne.

»Och nu konstapel, tag min båt, som ligger nere i viken... ro genast ut och berga edra olyckskamrater. Jag kan lugna er med att flickan håller på att återkomma till medvetande.» Översten vinkade vänligt med handen, i det han vände sig till Lars. »Det är bäst att ni, min gosse, skyndar er hem till er mor, så att ni kan byta om kostym.»

»Jag törs inte förrän vi alla följas åt», huttrade Lars. »Jag önskar att pappa inte vore hemma!»

»Jag önskar tvärtom», det ryckte en smula i överstens väldiga mustascher, »ovanpå en kall dusch skulle det

kanske inte skada, om ni fick huden full... Och den här unga flickan?...» Härvid pekade han över axeln med tummen mot boningshuset.

»Det är en av de båda aktriser, som bo hos oss... den andra hänger på båten...»

»Ni ha då berett de båda aktriserna ett riktigt extra nöje.»

»Schunk och jag ha bjudit till.» Lars kunde icke tillbakahålla ett litet skratt, men blev i hast åter allvarlig samt såg en smula förlägen mot marken. »I alla fall är jag så rysligt orolig... Översten tror ju likväl att mamsell Högqvist repar sig?»»Hon rörde på sig, då jag nyss var inne... det har ingen fara... ont krut... ja ja, hm...»

Det var nu överstens tur att kanske se något förlägen ut. »Men», fortfor han med en viss otålighet, »jag råder er att springa fram och tillbaka, Lars, om ni äntligen vill invänta de andra olycksfåglarna... raska på... luften är visserligen varm, men...»

»Dräkten något sval», inföll Lars, vars munterhet hade återkommit med vissheten om Emelies vederfående. »Se här ha vi henne», ropade han jublande och skrattande samt sprang fram emot den unga flickan, som höljd i en stor schal långsamt skred fram ur boningshuset. Svag och utmattad stödde hon sig mot läkarens arm, hennes bleka läppar voro hårt sammanpressade och de mörka ringarna under hennes ögon gåvo ett lidande, nästan sorgset uttryck åt hennes ljuva ansikte.

»Det var förfärligt och en sådan förskräckelse», fortfor gossen; »jag kan knappt tro att ni lever», och han fattade hennes händer, som han hårt tryckte. »Ni är kall som is... låt oss skynda oss hem...»

»Det är bäst att ni genast kommer i säng», sade läkaren, som nu överlät den unga flickan åt Lars' omsorger... »i afton tittar jag till er», fortfor han, medan Emelie vid avskedet med de båda herrarna sökte säga några ord till tack, som kvävdes av en undertryckt snyftning.

»Det är väl att vi inte ha många steg att gå», återtog Lars, i det han med lätt hjärta förde henne bort, »men här ha vi de övriga skeppsbrutna...»

»Jag vet inte till mig... jag höll på att dö av förskräckelse när du sjönk, Emelie», ropade Malla, som försökte störta fram, viket hindrades av de våta, åtsnärjda kläderna. »Vi äro just ett snyggt sällskap», fortfor hon, och Lars skrattade högt vid åsynen av de jämmerliga figurer, som följde honom till förstugudörren, därifrån Schunk och Hartman halvspringande skyndade bort.

»Milde himmel, vad betyder det här!» Och fru Feuk höll på att tappa den blankpolerade kaffekanna hon bar i handen.

»Emelie har hållit på att drunkna», ropade man i korus.

»Rovgiriga döden framrullar på vågen, en mordängel lik, och rövar från grönskande kullar sig byten i skummande vik»improviserade Lars, men fru Feuk, som var en gammaldags matrona och visserligen kanske i sitt innersta kände en moderlig stolthet över sonens poetiska anlag, förstod sig icke denna gång på att uppskatta hans tankeflykt.

»Tig med dina dumheter», sade hon barskt. »På vad sätt har det här eländet tillgått?» .

»Repetitionen blev inställd», Malla ryggade tillbaka några steg, »och så övertalade jag dem alla att... att vi skulle segla ut.»

»Det var riktig livsfara», Lars höll sig visligen bakom de båda flickorna. »Konstapel Schunk dök efter Emelie, och hon var alldeles livlös, då han drog upp henne...»I ovannämnda sällskap höll Emelie Högqvist, under segling, på att drunkna och räddades av konstapel Schunk, enligt 'Historiska skisser och Silhouetter från Kristianstad' av Larifari. (Lars Feuk).

»Ni borde ha gått till botten allihop!» bedyrade fru Feuk, som för räddningen icke syntes vara benägen att falla i någon känslofull paroxysm. »Du förtjänar ett kok stryk, Lars... jag skall rekommendera dig hos din far... framför

alla andra så känner du min aversion för sjön... men om du nu ovillkorligen vill dränka dig, så behöver du inte dra andra med dig... för resten är det där seglandet och roendet inte ett tidsfördriv för flickor... Jag må undra vad man sagt, om någon av er båda under min omvårdnad kommit till skada.» Hon slängde härvid kaffekannan ifrån sig och det blev stor uppståndelse i Feukska huset.

Ögonblicket därpå voro de båda flickorna uppe i sin vindskammare och Lars i ett gårdsrum varmt nedbäddade, medan kaffesystrarna i bersån beskärmade sig över detta olyckstillbud. En liten sensation har alltid något uppiggande med sig och med största nöje drog man sig till minnes alla olyckor såväl till lands som till sjöss, vilka under mannaminne hade timat på orten.

*

FEMTONDE KAPITLET.

»De äro alla friska och krya utom mamsell Höök, som är lite hes», sade fru Feuk, under det hon följande morgon förde överste Mannerkrans in i förmaket, då han kom för att höra huru de unga befunno sig efter badet.

Det var icke utan att den värda matronan kände sig ärad av att den aktade och ansedde mannen själv hade infunnit sig för att göra denna förfrågan. Genom en av sina betjänter hade han ju kunnat låtit uträtta detta ärende, och medan hon funderade härpå, utgöt hon sig i tacksägelser över den välvilja han visat Emelie.

»Jag kände inte till att jag hade två vackra flickor så nära i mitt grannskap», sade han skämtande och därpå berättade fru Feuk om sin gamla väninna, fru Sivers, samt att hon för hennes skull åtagit sig att omhulda de båda aktriserna.

»Ännu har jag inte besökt teatern», inföll han, »men jag skall väl med snaraste infinna mig för att beundra mina nya bekantskaper. »

Det var en helt ceremoniös visit, som den ståtliga översten hade avlagt. Han hade icke begärt att få sammanträffa med de unga flickorna, som, sanningen att säga, i den stunden icke heller vore i synnerligt presentabelt skick, under det de höllo på att snygga upp sina illa medfarna klänningar.

»Min hatt flöt troligtvis bort med strömmen...»

»Min hade också kunnat bli borta», menade Malla, som med ett uttryck av komisk förtvivlan provade en bucklig huvudbonad, vars florsklädsel hängde som en urblekt trasa kring kullen. »Och våra skodon sedan... våta och tunga som bly...»

»När de torka en gång, blir det som ett par träskor... jag vet knappast vad vi skola skyla oss med.»

De båda flickorna skrattade muntert.

»Det blir oss ett dyrt nöje!... Och därtill», Malla fattade sig med en liten grimas om strupen, »därtill kraxar jag som en korp... jag kommer att göra stor effekt på scenen.»

I detta ögonblick infann sig fru Feuk för att tala om det förnäma besök, hon nyss haft, och efter detta hände det ofta att översten i förbigående stannade några sekunder vid gårdsgrinden för att utbyta ett par ord med sitt aktade grannfolk. Härefterdröjde det icke länge, innan han till och med tittade in i Feukska trädgårdstäppan för att se huru vackert rosorna började knoppas. Det var då icke ovanligt, att han kom i samspråk med de unga aktriserna, som i fru Feuks sällskap åter framtagit sina nätta sylådor och i skuggan av den blommande syrenbersån utvecklade den mest berömda flit. Och en dag, en oförgätlig dag av utmärkelse, blev den ärade matronan jämte man, barn och gäster inbjuden att bese en parkanläggning, som översten låtit anordna nere vid åkanten och som betydligt förskönade den i sig själv vackra omgivningen, en inbjudning, som slutade med en splendid frukost, vilken var framdukad i ett stort tält på gården.

»Han vill naturligtvis visa sig artig, för att jag ibland bjudit honom litet saft och vatten», sade fru Feuk under ett

tillfälle mellan fyra ögon med sin man, då översten höll på att visa de unga gästerna sin fruktträdgård. »Men det är alldeles för stor artighet... hela staden kommer att falla i förvåning och jag fruktar det väcker ont blod», och fru Feuk skulle icke varit kvinna, om hon ej, vid föreställningen att vara avundad, känt sig helt nöjd till sinnes.

Hon trippade i detsamma så lätt som om hon varit sjutton år, och då översten kort härefter talade om hennes verksamhet som husmor, vilken han i högsta grad beundrade, men vars mångfaldiga sysslor naturligtvis skulle hindra henne att ständigt följa sina barn, så hoppades han likväl att åtminstone gossarne och de unga damerna emellanåt skulle titta in i hans trädgård. Sommaren var ovanligt varm och det var icke omöjligt, att han snart hade jordgubbar att bjuda på. En vink, som gossarna åhörde med munnen dragen upp mot öronen och för vilken Malla och Emelie icke heller voro helt och hållet känslolösa och som föranledde till och med fru Feuk till ett samtyckande småleende.

»Rik och ogift undrar jag inte på att översten är eftersökt i sällskapslivet», sade fru Feuk på hemvägen. »Han och vi ha bott grannfolk i många herrans år, och vi ha visst förr bytt ett och annat ord, men jag får säga, att han vinner vid närmare bekantskap...»

Och ett närmande var alltjämt i tilltagande.

Gossarne sprungo ofta in på överstens gårdsplan för att kasta boll, och de unga aktriserna vandrade, eskorterade av den ståtliga översten, skämtande och skrattande över strandvägen.

»Så hett och rart det har blivit mellan översten ochFeukens», sade man snart i staden. »Vi förstå nog, vad som är föreningsbandet», småskrattade man.

»Han har då blivit alldeles förtrollad, alltsedan den där aktrisen drogs upp ur sjön och bars hit», sade överstens gamla hushållerska, som gick mera direkt på saken. Hon hade skött hans föräldrars hem och fortfor även efter deras frånfälle att vara ett förstyre där i huset. Ehuru hon icke dristade sig till att låta översten ens höra ett andedrag av vissa iakttagelser, så skydde hon icke att på hans rygg säga sin mening samt gick småmuttrande för sig själv omkring och tyckte, att han levat tillräckligt undan i sin dag och att det nu borde vara slut.

Fru Feuk hade verkligen som hon förespått väckt ont blod, ehuru den värda matronan, i medvetandet av sina dygder, sysslade lugnt i sitt hem, fröjdade sig åt barnens och sina unga gästers nöje och litade på att översten var en man av värld, som väl visste att icke överskrida det passande, samt slog dövörat till, om man i hennes närhet dristade häntyda på alltför stor grannsämja.

Malla och Emelie togo som vanligt dagen som den kom. Ett ordnat liv medförde nu, som under vistandet hos Sivers, ett behövligt lugn och en lättnad i deras bekymmer för den dagliga existensen. Under tiden utförde Emelie på scenen fortfarande första älskarinnans parti. Med vanlig framgång, så att publiken hade roligt i stället för att smälta i tårar, suckade hon efter bästa förmåga sin Kotzebue, för att nästa afton sucka samma pjäs om igen eller någon annan i den känslofulla genren.

En kväll, endast några minuter före representationens början, mottog hon ett brev. Det bar svart lack och en brun hårlock föll ur kuvertet'Grupper och personager av Orvar Odd.' — Fritz Werner, hennes barndoms lekkamrat och vän, fanns icke mer.

Allt intill det sista hade han hållit henne kär och det var Marie, hans syster, som framförde denna hans hälsning.

Han hade drömt att en gång bereda Emelie och sina närmaste ett sorgfritt liv, hans drömmar och förhoppningar hade alltid varit skyhöga, medan verkligheten endast bjöd armod och brist.

»Du skulle», skrev Marie, »du skulle sett hans ansikte, då han talade om dessa drömmar, den enda glada omväxling han ägde under strävandet att skaffa oss dagligt bröd.»»Huru han skrev — skrev hela dagen och natten också, tills färgen försvann från hans ansikte och hans kinder blevo ihåliga och ögonen fingo en glasartad glans, medan hans händer brände som eld.»

»Men mamma såg intet av allt detta, hon satt med förbundna ögon, sjuk och olycklig, och jag vågar icke lägga en

större börda på henne än den hon redan har.»

»'Allt blir nog bra', sade han ständigt med det gamla, glättiga tonfallet och mamma såg icke, hon endast hörde, och han kvävde sina hostningar och skämtade med henne, då hon oroligt sade, att han överansträngde sig, under det han arbetade för oss.»

»'Bry dig inte om mig', bad han ständigt, 'om jag tog någon vila, skulle vår mor, du... skulle vi alla lida brist. Så länge jag förmår hålla huvudet upprätt, skall jag förstå hålla nöden från våra dörrar.'»

»Men det kom dock snart den tid, då krafterna sveko honom och han måste ge vika för sjukdomens övermakt. Jag hade redan förut i hemlighet skrivit till vår mors bror, som ju är rik, och samma dag som han slutligen förbarmade sig över vår betryckta ställning och kom för att föra oss alla bort med sig, för att dela hans välmakt, samma dag bars Fritz bort som lik och min mor var obotligt blind.»

Brevet föll ur Emelies skälvande händer. Borta — han var då borta? Hon kom ihåg hans glättighet, det käcka mod, varmed han trätt ut i världen, den förtröstan, som lyste i hans ögon och den ömhet han ständigt hade visat henne. Hon drog sig till minnes hans välmening, då han sparat tillsammans sina frukostpenningar för att skänka henne några skillingar och den saknad som låg i hans blick, då han i avskedets stund lutade sig ned över henne.

Hennes själ fylldes härvid av ångest och hon förebrådde sig att icke tillfyllest ha uppskattat honom.

Visst hade hon skrivit som han bett henne om, men det hade dröjt länge innan hon uppfyllde detta löfte och hon hade icke kunnat skänka honom en enda underrättelse om framgång — aldrig bereda honom någon glädje.

Hennes hjärta liksom pressades tillsammans och hon kastade sig häftigt snyftande till Mallas bröst, och den unga flickan, som kände till Emelies vänskap för Werners, fattade lätt vad som skett.»Gråt inte... kom ihåg, du skall uppträda... det går inte an...»

»Vad står på», frågade direktören, som i detsamma passerade förbi. »Vad tusan är det här för tillställning!... Ni måste ögonblickligen in... det dröjer inte ett par sekunder innan vi börja...»

»Jag kan inte», snyftade Emelie.

»Ni kan lipa sedan... för resten skadar det inte, om ni också tjuter en liten vers inne på scenen», och med en teaterdirektörs makt och obeveklighet tog han Emelie om armen samt ledde henne in på scenen.

Hon skulle börja sin roll med att hela fem minuter ligga avdånad på scenen, men hon hade hellre lust att springa från alltsammans och gömma sig i den ensligaste vrå.

Det sorglösa och ystra i hennes natur, som överensstämde med hennes år, med den frihet, vari hon fått växa upp, med det sällskap hon reste omkring med, denna bekymmerslöshet hade lämnat rum för en beklämdhet, blandad med sorg, vari denna plötsliga underrättelse hade försänkt henne, och den gav henne en ädlare stämning.

Hon återgav ett och annat av sin melodramatiska roll med mera sanning och, i övergående ögonblick, höjde hon sig till inspiration.

Sysselsatt med sin roll, på vilken hon överflyttade sin egen inneboende sorg, lade hon icke märke till, att man denna afton skrattade mindre åt henne än vanligt och att man icke en enda gång från salongen apostroferade henne med de infall, varmed man eljes rikligt nog brukade slösa.

»Jag visste väl, att hon inte var oäven», viskade under spelets gång direktören till herr Malm, »under min ledning blir det nog med tiden något utav henne.»

»Ja... hm...» framstötte komikern torrt.

Stycket var emellertid ej väl slutat och ridån 'tilldragen', förrän en högväxt, äldre man inträdde på scenen och gick rakt fram till Emelie, som efter slutad roll hade försjunkit i verkligheten av sin smärta.

»Någon vill tala med dig», viskade Malla, då Emelie förströdd hade vänt sig bort utan att observera den främmande.

»Hör på!» sade han och fattade Emelies hand.

»Min herre!»Hon drog sig tillbaka en smula bestört och förlägen, men den främmande höll henne kvar på ett lugnt, nästan befallande sätt.

»Hör på, mitt vackra barn», sade han med en viss förtrolig ton av överlägsenhet, »ämnar ni bli aktris?»

Malla och gubben Malm, som stodo i närheten, kunde icke låta bli att småskratta. »O himmel», viskade han, »vilken fråga till en konstens utvalda dotter, som redan i Falkenberg och Lidköping med så stor framgång spelat första älskarinnans roll.»

Kamraternas förstulna skratt i förening med främlingens ord kom Emelie att rodna. »Min herre, denna fråga», stammade hon på en gång förvirrad och förolämpad.

»Denna fråga, mitt vackra barn, är icke för att säga er något försmädligt... den är förestavad av ren välvilja. Vet ni vad det vill säga att vara aktris, konstnärinna?»

Emelie kunde icke riktigt sätta sig in i den egna art av välvilja, han visade henne, men hon tog det förnuftiga partiet att tiga rent stilla.

»Lika gott! Ni skall kanske en dag lära er visa, vad en verklig skådespelerska är, och ni bör bli det.»

Emelie gjorde en liten komisk nigning samt började finna att den främmande började tala som en ängel.

»Det är en förryckt utlänning», viskade gubben Malm, i det hans grannlagenhetskänsla föranledde honom att draga Malla med sig bort. »Låt honom hållas!»

»Ni har anlag, mitt barn!» fortfor den okände vänligt, men alltid med en beskyddares ton. »Folk skrattar åt er, men jag säger det ändå: ni har anlag. Jag har sett er två gånger, det är nog. Men ni måste ha en skola. Detta duger inte. På intet vis. Är detta att spela?... Bliv icke ond, mitt vackra barn! Men säg mig uppriktigt, är detta väl att spela?»

Detta var en samvetsfråga, vilken Emelie i samma ögonblick fann rent omöjlig att besvara. Den gamle herrn lät henne tiga i fred och fortsatte i stället själv:

»Ni har åtminstone för en viss genre en bestämd kallelse, det kan bli något av er, men ni måste se någonting... Har ni hört talas om mamsell Mars?»

Vid denna tid hade hon icke ens hört detta namn nämnas, men hon höll likväl tämligen god min. »Nå, än sedan», svarade hon med ett halft leende.

»Lyd mitt råd! sök att få se mamsell Mars, tag henne till föresyn!... för övrigt läs, studera och framför allt res ickeomkring och spela Kotzebue på provinsteatrarna... Gud vare med er!»

Han vände sig om för att gå sin väg lika plötsligt som han kommit.

Just i själva dörren tycktes han likväl ha fått en ny idé, han närmade sig åter, tog ur fickan en annotationsbok och räckte Emelie ett guldstift.

Denna gång var hans sätt ytterst artigt, och under det han med en vänlig blick såg Emelie djupt in i ögonen, sade han förbindligt: »Vill ni teckna ert namn här på ett ledigt plån?»'Grupper och personager av Orvar Odd.'

Emelie lydde mekaniskt, varefter han med ett godlynt: »Tack, mitt vackra barn!» försvann från scenen.

De stridiga sinnesrörelser, som denna afton upprört Emelie, och den gamle herrns egendomliga uppträdande kommo henne att känna sig en smula förbryllad.

»Du står som förstenad, Emelie», ropade Malla, som på avstånd iakttagit henne. »Vad var det för föreläsningar han höll?» tillade hon och närmade sig.

»Vad i all världen var det för en person, som kom så där tvärt sättande för att ge goda råd åt en första

älskarinna?...» frågade herr Malm, som nu sällade sig till sällskapet.

»Jag är lika klok som ni», sade Emelie och skakade sitt huvud.

»Nå, vad var det allt som han predikade?» Malla fattade härvid Emelies arm. »Jag är idel öra!»

»Dito, dito», instämde herr Malm, som, om han icke höll henne under armen, likväl höll sig i hennes närhet.

»Nej, skämta inte nu», bad Emelie upprörd, och den länge tillbakaträngda smärtan över Fritz Werners död tog ut sin rätt och nästan som ett barn, vilket gråter ut sin sorg, satte hon händerna för ansiktet samt snyftade högt.

Gubben Malm stirrade förskräckt på henne.

»Hon har fått ledsamma underrättelser från hemmet», viskade Malla, »en av hennes barndomsvänner har dött.»

Komikern höjde ögonbrynen och satte ut läpparna till en ohörbar vissling, varpå han, utan att yttra ett ord, hastigt lomade bort.

Emelie hade sin första sömnlösa natt. Barndomsminnen döko upp ett efter annat och blevo snart ett virrvarr av hågkomster,i vilka främlingens egendomliga uppträdande blandade sig. Slutligen tog intrycket av hans ord helt och hållet överhanden. »Det är ungefärligen vad jag sagt mig själv», tänkte hon. »Jag måste bort, jag måste se något annat och sedan?...» Ett leende for över hennes läppar, medan tårarna över vännens förlust ännu icke torkat på hennes kind.

»Skall han i sin himmel väl kunna glädjas om jag lyckas?...»

Och morgonrodnaden, som i denna stund bröt in genom det låga fönstret, föreföll henne som en hälsning.

*

SEXTONDE KAPITLET.

»Om ni inte är nyfiken, mamsell Högqvist, så är jag det desto mera», sade herr Malm efter följande dagens repetition. »Vad den där engelsmannen har sagt må vara er hemlighet, men vem han är...»

»Har ni då reda på det?»

»Om inte precis, så har jag likväl gjort mina efterforskningar...»

»Och dessa?»

»Först och främst har jag fått reda på, att han uppehållit sig här några dagar i staden; som det vill synas har det egentligen blott varit för att rengöra åt sig ett halft tjog dubbelbössor samt låta ett halft dussin utmagrade hundar riktigt vila ut. Han har i tre, fyra år uppehållit sig här i Sverige... hans vurm är att jaga björnar... inte oäven jakt. Om det gällde tvåfotingar, skulle jag vilja vara med!... Men i så fall behöver inte engelsmannen lossa ett skott, han lär vara oerhört rik... för resten har han en svensk betjänt, som rätt och slätt kallar honom 'herrn'.

»Det var mycket upplysande», menade Emelie, och som herr Malm hade fått för sig, att det bästa sätt att trösta folk vore att prata en hop nonsens, och tillskrev hennes tankfullhet att vara föranledd av ledsamma underrättelser från hemmet, fortfor i vilka främlingens egendomliga uppträdande blandade sig. Slutligen tog intrycket av hans ord helt och hållet överhanden. »Det är ungefärligen vad jag sagt mig själv», tänkte hon. »Jag måste bort, jag måste se något annat och sedan?...» Ett leende for över hennes läppar, medan tårarna över vännens förlust ännu icke torkat på hennes kind.

»Skall han i sin himmel väl kunna glädjas om jag lyckas?...»

Och morgonrodnaden, som i denna stund bröt in genom det låga fönstret, föreföll henne som en hälsning.

*

SEXTONDE KAPITLET.

»Om ni inte är nyfiken, mamsell Högqvist, så är jag det desto mera», sade herr Malm efter följande dagens repetition. »Vad den där engelsmannen har sagt må vara er hemlighet, men vem han är...»

»Har ni då reda på det?»

»Om inte precis, så har jag likväl gjort mina efterforskningar...»

»Och dessa?»

»Först och främst har jag fått reda på, att han uppehållit sig här några dagar i staden; som det vill synas har det egentligen blott varit för att rengöra åt sig ett halft tjog dubbelbössor samt låta ett halft dussin utmagrade hundar riktigt vila ut. Han har i tre, fyra år uppehållit sig här i Sverige... hans vurm är att jaga björnar... inte oäven jakt. Om det gällde tvåfotingar, skulle jag vilja vara med!... Men i så fall behöver inte engelsmannen lossa ett skott, han lär vara oerhört rik... för resten har han en svensk betjänt, som rätt och slätt kallar honom 'herrn'.

»Det var mycket upplysande», menade Emelie, och som herr Malm hade fått för sig, att det bästa sätt att trösta folk vore att prata en hop nonsens, och tillskrev hennes tankfullhet att vara föranledd av ledsamma underrättelser från hemmet, fortforhan välment att språka om en mängd ämnen, som icke det ringaste rörde sjukdom och död. Men fastän den unga flickan tycktes lyssna till hans skämt, hade hon icke släppt ur tankarna den hastigt bortryckte barndomsvännen, och då hon strax efter hemkomsten ätit middag, skyndade hon upp till den lilla vindskammaren för att ännu en gång genomögna Marias brev. Omedelbart därpå sökte hon, i en lång skrivelse, skildra sitt deltagande och härunder kom hon allt livligare ihåg det förgångna.

Hon tyckte sig återse sitt barndomshem med dess sönderrivna tapeter och rankiga möbler samt den brist och otrevnad, i vilken hon växt upp.

Och som en himmelsvid skillnad fru Werners prydliga vindskupa med solljus, fågelsång, blommande krukväxter och vitskimrande gardiner — ett fattigt hem även detta.

Förr visste hon endast, att hon hade trifts däruppe så väl — nu visste hon varför. Hon hade lärt sig göra jämförelser.

Huru hade hon icke från de vilda lekarne på gator och gränder, gnabbet och stojet på teatrarne skyndat till de stilla lekarna med dockor uppe hos Werners. Och höjden av fröjd — familjens söndagsutflykter, då hon tillsammans med Fritz strövat genom ängar och grönskande parker, där sommarblomstret spridde honungsdoft omkring sig.

Borta, allt borta!

»Olycka och sorg hade drabbat hennes kära och hon kunde icke finna några ord till tröst», så hade hon slutat sin skrivelse och hon lutade nu ansiktet mot sina händer, som hon höll korslagda på bordet framför sig. Hon var medveten om vilken förlust hon själv hade gjort, ty mitt upp i sorg och olycka skulle Marie och fru Werner, genom den rike släktingen, komma i bättre omständigheter och Emelie skulle kanske aldrig återse sin gamla beskyddarinna.

»Du är skapad att dränka dig... felas dig vatten, har du lyckligtvis tårar till hands», anmärkte Malla, som i detsamma gläntade på dörren för att ropa Emelie att komma ned till bersån, där man väntade med kaffe.

»Låt mig vara!»

»Tror du inte, att jag hörde dig i går kväll, där du låg och grät och vred och vände dig.» Malla steg härvid fram ur dörramen. »Jag var alldeles för sömnig och lat att då språka med dig... för resten tänkte jag: hon må gärna hållas, destofortare går sorgen över!... Men skall du fortsätta på det här viset, så blir det riktigt hemtrevligt...»

Hon tystnade, i det hon brast ut i ett hjärtligt skratt, och pekande utåt, under det hon närmade sig fönstret, fortfor

hon: »Här sitter du och exponerar din sorg och där nedanför går en viss person och deltar i ditt lidande... det är inte alls illa det där, du nu satt i scen. Se på höken, du!... Vad var det jag sa'?... Han skulle nog vilja slå sig ned i duvslaget...»

»Dumheter!» muttrade Emelie, men kunde icke tillbakahålla ett leende vid åsynen av översten, som långsamt vankade fram och tillbaka, under det han ivrigt spejade upp mot det lilla fönstret, intill vilket hon helt nära tagit plats.

»Jag kan slå mig i backen på, att han är dödligt betagen i dig!» Och Malla ställde sig bakom gardinen för att osedd kunna betrakta honom.

»Betagen», upprepade Emelie likgiltigt, »än sedan?...»

»Sedan... inte vet jag... men för närvarande gör det honom till en älskvärd person, som är liberal med att bjuda på delikatesser, och som jag får en släng av sleven, är jag högst intresserad...»

Det var icke första gången, som de båda flickorna från sin kammare hade observerat huru översten gjorde 'fönsterparad', och de hade än förstulet sett efter honom mellan gardinerna, än visat sina fagra anleten och hugnat honom med en leende hälsning.

»Om han inte märkt dina tårar», fortfor Malla, »du är för resten rödögd som en mört... så tror han, att du tagit dig en tupplur. Det där är naturligtvis mindre intressant än en ung dam, försänkt i förtvivlan, och han skulle nog inte ha något emot att uppträda som tröstare...»

»Låt mig få vara i fred några ögonblick», bad Emelie, »medan jag förseglar mitt brev och skriver utanskriften.»

»Jag skall emellertid», fullföljde Malla utan att låta störa sig, »ge honom en vink om rätta förhållandet, på det han må bereda sig att tala några lugnande ord... Den käre översten är inte synnerligen språksam, och jag tror han behöver fundera lite i förväg, huru han bäst bör tolka sina känslor.»

»Snälla Malla...»

»Ja, jag erkänner att jag är överdådigt snäll, men det oaktat unnar jag nu inte översten att längre fröjda sig åt din åsyn... all glädje har ett, slut... Tag din hatt och låt oss gå ned tillbersån... Fru Feuk är inte särdeles nådig, om hon alltför länge får vänta på oss.»

Hon var det ej heller. »Kaffet är kallt», sade hon med en snörpning på munnen och lätt höjda ögonbryn, men blev strax därpå mild som en västanfläkt, då en grannfru infann sig för att rådfråga henne — som visste allt och var en så duglig husmor — huru man i sommarvärmen bäst skulle förvara oxkött?»

Hon var en ung nygift fru och hade inga kvinnliga anförvanter i sin närhet samt var alldeles rådlös med sin oxe, som hennes man i sitt oförstånd hade köpt hem från torget, därför att läkaren ordinerat honom äta färsk mat.

»Det duger inte, min söta vän, att herrarna lägga sig i matordning och hushållsbestyr. För att lämpligast låta er man förstå detta», fru Feuk nickade och såg ut som ett orakel, »för att lämpligast lära honom förstå detta — då ni inte har någon bra källare eller is att tillgå — så skulle jag i ert ställa inte synnerligen gräma mig, om köttet skämdes och bleve oanvändbart...»

»Men att så där kasta bort guds gåvor!» Den unga frun knäppte händerna tillsammans helt altererad över att tillgripa ett så dyrbart botemedel för en obehövlig inblandning.

»Nå ja», fru Feuk måste ovillkorligen skratta. »Jag tror det inte skulle vara ett så oävet sätt att bringa er man till att hålla sig från hushållsbestyren. Själv har jag aldrig behöft gripa till någon radikalkur, det måste jag erkänna... Feuk har alltid förstått det vara bäst att låta mig, från det minsta till det största, styra och ställa...»

»Det tror jag... det finns väl ingen som i hushållsfrågor kan mäta sig med er!»

Fru Feuks lilla fåfänga var till fullo tillfredsställd. Hon började tro att det nog fanns en medelväg för att draga sig ur svårigheten, och de båda fruarna fördjupade sig snart i sättet att bereda surstekar samt kallopskokning.

»Vad gör du?» viskade Malla för att inte störa de båda fruarna, under det hon åsåg huru Emelie tömde det lilla syskrin, hon fått av fru Sivers, samt däri gömde Fritz' mörka hårlock och Marias brev.

»Jag ämnar göra mig en väska för mitt handarbete.» Emelie rodnade lite förläget, »den här lådan har ett ordentligt lås och... och jag tänker här gömma mina reliker. »»Var då så barmhärtig», Malla knäppte tillsammans sina händer så bekvämt, »och skrinlägg också din sorg... Säg», tillade hon och blinkade med ögonen, »var han din fästman?...»

Emelie vände sig bort på ett flickaktigt sätt. »Du gycklar alltid», sade hon stött.

»Härvidlag kunna vi ta' varandra i hand... det hör för övrigt till vårt yrke», Malla skrattade retsamt. »Berggrenska sällskapet i all ära, men jag håller det inte för mer än simpla taskspelare och gycklare...»

»Men jag sätter skådespelarkonsten högt!» Emelie gjorde en sväng på sitt huvud.

»Nej, här börjar bli tråkigt i längden», återtog Malla i det hon reste sig upp. »När ditt misshumör är borta, jag menar när minnet av din salig fästman förbleknat något och... och du lärt dig koka kallops», tillade hon skälmskt, »så kunna vi kanske, innan teaterdags, ta' oss en promenad i vår älskvärde grannes park... ropa mig när du har lust», och hon trippade bort till blomsterrabatterna, drog här och där till sig en utslagen ros, och utan att bryta dess stängel, tryckte hon sin fina näsa mot dess doftande kalk.

Det var det bästa för Malla att ej röva bort fru Feuks älsklingsblommor och icke utan skadeglädje följde Emelie sin väninnas tvungna återhållsamhet.

Om det varit Mallas avsikt att, genom sitt försök till gnabb, föra Emelies tankar bort från den avlidne barndomsvännen, så hade hon verkligen lyckats. Den ringaktning, varmed hon talat om Berggrenska sällskapet, var liksom en återklang av de ord, som främlingen aftonen förut hade yttrat och mitt i bedrövelsen hade ständigt återljudit för hennes öron: »Res icke omkring och spela Kotzebue på provinsteatrarna... lyd mitt råd! sök att få se mamsell Mars... tag henne till föresyn...»

Varthän skulle hon vända sig för att få se denna storhet — ty en storhet måste det vara — kanske om hon helt à propos nämnde detta namn, så kunde hon få någon upplysning?

I detta ögonblick slog Lars med en ljudlig smäll tillsammans en tjock bok, i vilken han läst, och läggande den på bordet bredvid Emelie, kastade han en sidoblick på sin mors gäst samt mumlade något om 'kacklande gäss' och beredde sig att kasta boll, då Emelie i detsamma vinkade honom till sig.

»Lars», sade hon med dämpad röst. »Ni som har läst så mycket... har ni hört talas om mamsell Mars?»»Mars», upprepade Lars, »ja' vars», och som han till punkt och prick kände till de gamla grekernas gudalära, förklarade han det vara riktigt komiskt, att hon kallade krigsguden *'mamsell'.* »Inte så oävet, om man tar i betraktande nutidens snobbiga löjtnanter», han skrattade högt, i det han svängde sin boll ut i rymden och sprang för att fånga den. »Inte så oävet!»

»Vad skratta ni åt?» frågade fru Feuk, som plötsligt rycktes bort från sitt ämne. »Vad språka ni om?»

»Om... om mamsell Mars», svarade Emelie tveksamt.

»Mars... det är den otrevligaste månad, som finns», sade fru Feuk avgörande. »Den månaden är lika nyckfull som april, kanske värre ibland... ja, man kan gärna kalla den månaden 'mamsell'», fortfor hon, »den koketterar med solsken och är kall och bister som själva vintern... men om vi nu hade Mars», härvid vände hon sig vänligt till den unga frun, »så skulle inte oxköttet gjort oss ett sådant huvudbry...»

Emelie skyndade bort till Malla för att dölja sin skrattlust, och följda av Lars, vandrade snart de båda flickorna arm i arm genom överstens trädgård.

»Jag väntade knappast få se damerna», sade översten, som artigt hade gått flickorna till mötes.

»Vi ha ännu en liten stund på oss och tyckte, att vi inte bättre kunde använda den än genom en promenad», sade

Malla, som enligt sin vana ställde kosan mot fruktträdgården.

»Och din promenad är att ligga framstupa för att plocka jordgubbar», sade Emelie skrattande, då Lars och Malla lutade sig över de frodiga plantorna. »Nej tack», fortfor hon då gossen vinkade henne att följa exemplet, »jag går hellre omkring blomsterrabatterna här... jag vet att ni, Lars, inte glömmer att låta mig få dela er skörd...»

»Men det här lilla arbetet skulle skingra dina grubblerier, Emelie», och med ett förstulet leende fortfor Malla: »Överste Mannerkrans, ni gjorde en välgärning, om ni ville söka till att skingra hennes svårmod...»

»Du har föresatt dig att i dag fresta mitt tålamod!» Emelie kände sig pinsamt berörd vid tanken på att snart få höra skämtsamma häntydningar på trolovningar, brutna av döden, 'heliga minnen', eller dylikt, och hon avlägsnade sig hastigt från det bärplockande sällskapet.

Hon gick framåt med lätta steg, under det hon från kaprifoliehäcken ryckte till sig ett och annat blad, som hon med ettuttryck av tankspriddhet lät fara för vinden. Med ett något frågande uttryck betraktade översten hennes halvt frånvända ansikte, under det han kanske undrade om det låg skämt eller allvar under Mallas ord.

Något svårmod tycktes dock i detta ögonblick icke tynga på Emelies sinne. Hon syntes snarare böjd för att skratta än sucka.

»Vad tänker ni på?» frågade han plötsligen.

»På mamsell Mars», svarade hon och såg leende upp till honom.

»Ah», sade han långdraget. »Nå, jag undrar inte därpå... för er måste hon ha ett stort intresse.»

Äntligen skulle hon då finna någon som kunde ge henne behövlig upplysning!

Hon var färdig att göra ett litet glädjehopp, men sade i stället lugnt och nästan allvarligt: »Intresse för mig... nå, än för er?...»

»Hon är oupphinnelig», svarade han med entusiasm.

»Tror ni?» frågade hon nästan andlöst. Därpå tillade hon ivrigt: »Berätta något om henne... har ni sett henne uppträda?»

»Förlidet år då jag var i Paris, såg jag henne flera gånger...»

»I Paris.» Det var med en känsla av sviken förhoppning, som Emelie upprepade dessa ord. Att få se henne hade varit ett luftslott, som i samma ögonblick störtade tillsammans.

»Hon uppträder på Théâtre français», fortfor han, »och är som sagt oupphinnelig i Molières och Beaumarchais' yppersta komedier... hon är inte längre ett ungdomsblomster», återtog han leende, »närmare femtio än fyrtio år, tror jag, men till och med från scenen ser hon ut som en ung flicka... och på scenen... jag har aldrig hört en stämma så ljuvlig som hennes.»

»Jag avundas er att ha sett henne!»

»Därtill har ni skäl», svarade han och gav Emelie en bifallande nick. »Jag har sport att hon för närvarande med stor framgång lär börjat återge tragiska hjältinneroller... En aldrig svikande naturlighet och ett förföriskt behag präglar ständigt hennes framställning... Men ord kunna inte tillfyllest skildra hennes konstnärskap... man måste se henne.»

Emelie kvävde en suck. Hennes ögon svävade längtansfull bort mot horisonten samt syntes följa en fågels flykt.»Se så, nu har jag sökt göra min lilla skildring», fullföljde han glättigt. »Men vad er särskilt beträffar, mamsell Högqvist», tillade han allvarligt, »så säger jag er uppriktigt... jag talar till er som en vän, att ni borde slå ur hågen alla tankar på teatern.»

»Ni finner då?...»

»Att ni alltid är förtjusande, men i vardagslivet förefaller ni mig mera förtrollande än på scenen. Jag säger er rent

ut», fortfor han med en liten paus, »att det skär mig i hjärtat när jag tänker på... jag ber er ännu en gång inte misstycka!... men att vara fästad vid ett kringresande teatersällskap är inte... är inte er plats.»

»Jag har också själv tänkt detsamma...»

»Och sedan... vad då?»

»Jag är inte i en så lycklig ställning, att jag kan göra upp några framtidsplaner», svarade hon leende.

»Men något har ni väl alltid tänkt?» framkastade han.

»Jag har tänkt mycket, jag!» Hon skrattade ett litet kort bittert skratt.

»Då jag växte upp, tänkte jag, det jag icke kunde leva utan att få uppträda på scenen, jag ville där bli en storhet, naturligtvis!... Men sedan kom uppträdandet — min talorgan kan inte tjusa med någon ljuvlighet... min deklamation är under all kritik, jag...» hon knäppte händerna hårt tillsammans och höll dem tryckta mot sitt bröst, ur vilket en tårlös snyftning var färdig att tränga fram.

»Jag har misslyckats alltifrån första stund, jag visade mig på scenen. Till en början», hon hämtade djupt efter andan och fortfor lugnare: »till en början grämde det mig... jag var förtvivlad och skämdes nästan smått... omsider fann jag mig i mitt öde, och... och...»

Hon tystnade, hennes ögon voro sänkta mot marken. Plötsligen såg hon upp med en skalkaktig blick och yttrade halvhögt: »Jag började trösta mig vid tanken att trots mitt misslyckade uppträdande jag ändå var en smula observerad... Ni finner säkert att jag är mycket fåfäng...»

»Kanske», sade han småskrattande, »men det kan ju inte vara annorlunda... det är till och med helt naturligt. Ni behöver endast se er i spegeln för att veta, att det inte ligger någon överdrift i de artigheter man säger er...»

»Om de också inte voro utan överdrifter, så började delikväl alltmera tillfredsställa mig. Jag var ingen god aktris, sade jag till mig själv, och kunde aldrig bli det, men hur illa det var med den saken, skulle man ändå inte helt och hållet tränga mig i skuggan...»

»Jag förstår... er skönhet...»

»Blev mig nog», avbröt hon glättigt. »Visserligen kunde den gamla grämelsen över mina inbillade anlag emellanåt tränga sig på mig, men vad tjänade det till att sörja... det var ju bäst att låta udda vara jämt... vad?... har jag inte rätt?»

Han brummade några ohörbara ord mellan de yviga mustascherna.

»All min strävan började gå ut på att göra mig så intagande som möjligt... jag brydde mig inte om något annat... ville inte bry mig om något annat...» Emelie, som hade vandrat långsamt framåt, stannade nu nästan helt och hållet. »Ni finner troligtvis, att jag talar särdeles uppriktigt... alltför uppriktigt måhända. Jag skulle kanske inte heller gjort det, om inte... om jag inte ändrat åsikter...»

Det var icke utan att den respektable översten såg något konsternerad ut.

»Alltsedan i går kväll är skönheten icke nog för mig», fortfor hon. »Det där gamla begäret att bli en god aktris har kommit över mig igen...»

Han ryckte lätt på axlarna, och gav henne en otålig och ogillande blick.

»Som sagt, i går kväll, då jag nyss slutat spela...»

»Jag vet, ni uppträdde som 'Cora eller solens prästinna'», inföll han, icke utan en viss ringaktning, som han dock var artig nog att söka dölja.

»Åh nej, det var i förrgår... Ni är sällan på teatern, överste Mannerkrans... ni har inte ens så mycket intresse för oss, att ni följer med vår repertoar...»

»Jag tycker inte om att se er uppträda», sade han kort, medan en stark rodnad liksom av vrede spred sig över hans

ansikte.

»Om också publiken i allmänhet ledsamt nog delar ert tycke, så finnes det en och annan...»

»Som ljuger er mitt upp i ögonen med att säga, det ni är charmant...»

Emelie såg bestört upp till honom. Slutligen måste hon skratta.»Ni är grymt sanningsälskande», sade hon,

»Ja, vad vill ni?» Han var ytterligt förlägen och hon fortfor att småle.

»Hur ni än må bedöma mig», sade hon, »så skall ni få höra vad som väckte den där gamla åtrån igen... I går kväll, som sagt», fortfor hon, »då representationen var slut, kom en äldre, förnäm man till mig in på scenen... en utlänning, som troligtvis rest mycket... han sa' inte precis att jag var »charmant»... men jag hoppas att han menade något ditåt», hon smålog skälmskt. »I alla fall påstod han, att jag inte var utan anlag samt att jag inte vidare borde spela på provinsteatrarna, utan söka till att få se något bättre... till exempel mamsell Mars, och henne borde jag ta' till förebild.»

Översten stod som förstenad. Om något så oerhört som en efterliknelse härvidlag hade han aldrig kunnat drömma.

»Ni ser ut, som om ni vore fallen från skyn», anmärkte hon med en halv suck.

»Det är inte utan, att jag känner mig litet huvudyr...»

»Ni är oförbätterlig, överste Mannerkrans!»

»Jag menar väl med er, Emelie!... Tro mig, allt det där är griller... fundera hellre på att slå teatern helt och hållet ur hågen...»

»Aldrig!»

»Ni har ägnat er åt scenen», fullföljde han, utan att låta sig störas av hennes inkast. »Teatern utövar en lockelse, ett slags förtrollning över den oerfarna ungdomen... och vad ger den i utbyte för en ihärdig strävan?... I vanligaste fall...»

»Låt oss tala om de mera ovanliga, det är betydligt trevligare», avbröt hon glättigt.

»Nu säger jag er också, Emelie, att ni är oförbätterlig!»

»Jag fruktar det...»

»Ni vill inte höra mina råd... en väns råd... men jag säger ännu en gång...»

»Var i himlens namn tar du vägen, Emelie», ropade Malla, som andlös kom springande från en sidoallé. »Jag tror du är tokig som dröjer... vi ha inte fem minuter på oss för att göra toalett innan spektaklet börjas.»

Efter ett knapphändigt avsked lämnade de båda flickorna översten samt började en ilmarsch genom den vidlyftiga trädgården.I någorlunda rätt tid blevo de färdiga att uppträda och med tankarna på Paris och den oupphinneliga mamsell Mars utförde Emelie sin roll på ett sätt, som fullkomligt tillfredsställde en skrattlysten publik, men bragte en nyss förhoppningsfull teaterdirektör nästan till förtvivlan.

*

SJUTTONDE KAPITLET.

»Har ni tänkt på det jag i går yttrade till er?» frågade överste Mannerkrans efter några likgiltiga anmärkningar, då han följande förmiddag trädde ur sin trädgård i samma ögonblick Emelie passerade förbi, för att söka upphinna Malla, som några minuter förut gått till den vanliga förmiddagsrepetitionen.

»Tänkt på... åh, jag har en sådan brådska, jag glömde min roll.»

Hon visade på den digra pappersluntan, hon bar i handen, »och så måste jag springa tillbaka för att hämta den.»

»Den där glömskan är ett bevis för riktigheten av mitt påstående», översten såg särdeles tillfredsställd ut. »Ni passar inte för teatern.»

»Jag vore nästan frestad att tro detsamma... ni kan inte tänka er så bakvänt jag bar mig åt i går», tillade hon med klagande stämma.

»Gjorde ni?... Jag borde beklaga, men i stället lyckönskar jag er... ni skall slutligen inse det vanskliga i edra förhoppningar... Jag unnar er verkligen ett bättre öde, än att kasta bort er tid och er ungdom på denna kamp i konstens tjänst... dessa dramatiska försök, vid vilka ni aldrig skall skörda några lagrar...»

»Jag måste vara rysligt egenkär», hon vände till honom sitt leende ansikte under det hon fortfor, »rysligt egenkär, ty edra ord göra på mig icke det ringaste intryck. Tvärtom... under det ni talar är min självtillit alltjämt i tilltagande.»

»Det måste vara en fix idé», sade han leende.

»Jag fruktar det nästan... god morgon!» I någorlunda rätt tid blevo de färdiga att uppträda och med tankarna på Paris och den oupphinneliga mamsell Mars utförde Emelie sin roll på ett sätt, som fullkomligt tillfredsställde en skrattlysten publik, men bragte en nyss förhoppningsfull teaterdirektör nästan till förtvivlan.

*

SJUTTONDE KAPITLET.

»Har ni tänkt på det jag i går yttrade till er?» frågade överste Mannerkrans efter några likgiltiga anmärkningar, då han följande förmiddag trädde ur sin trädgård i samma ögonblick Emelie passerade förbi, för att söka upphinna Malla, som några minuter förut gått till den vanliga förmiddagsrepetitionen.

»Tänkt på... åh, jag har en sådan brådska, jag glömde min roll.»

Hon visade på den digra pappersluntan, hon bar i handen, »och så måste jag springa tillbaka för att hämta den.»

»Den där glömskan är ett bevis för riktigheten av mitt påstående», översten såg särdeles tillfredsställd ut. »Ni passar inte för teatern.»

»Jag vore nästan frestad att tro detsamma... ni kan inte tänka er så bakvänt jag bar mig åt i går», tillade hon med klagande stämma.

»Gjorde ni?... Jag borde beklaga, men i stället lyckönskar jag er... ni skall slutligen inse det vanskliga i edra förhoppningar... Jag unnar er verkligen ett bättre öde, än att kasta bort er tid och er ungdom på denna kamp i konstens tjänst... dessa dramatiska försök, vid vilka ni aldrig skall skörda några lagrar...»

»Jag måste vara rysligt egenkär», hon vände till honom sitt leende ansikte under det hon fortfor, »rysligt egenkär, ty edra ord göra på mig icke det ringaste intryck. Tvärtom... under det ni talar är min självtillit alltjämt i tilltagande.»

»Det måste vara en fix idé», sade han leende.

»Jag fruktar det nästan... god morgon!»Hon försvann i förstugan till det anspråkslösa hus, som förr varit använt till tobaksspinneri, men nu blivit förvandlat till ett Thalias tempel, där salongen bestod av 'premieren' och 'sekonden', med små skrubbar bakom scenen, som fått namn och värdighet av klädloger.

Översten såg i andanom hela denna mörka, ruskiga omgivning, i vilken den unga flickan rörde sig. Han stod några ögonblick tvekande framför det lilla marknadsstånd, som var uppslaget tätt invid ingången och där man sålde biljetter, karameller och pepparkakor. Hans blickar hängde en sekund fast vid den på ena gaveln uppklistrade affischen, där man tillkännagav aftonens stundande representation. Plötsligt vände han sig om. »Nej,

jag vill inte se henne», mumlade han och skyndade bort med hastiga steg.

Det var en tämligen ivrig promenad, som han därefter företog sig fram och tillbaka över Långebro och så oupphörligen fram och tillbaka igen. Helgeå glittrade i solskenet och stränderna speglade sig i vattnet, men dessa hänförande spegelbilder tycktes icke göra något behagligt intryck på honom, åtminstone var hans blick tämligen dyster, i det han med sammandragna ögonbryn tycktes fundera på något plågsamt ämne, i vilket inrotade fördomar kanske utgjorde huvudfrågan.

Då emellertid fru Feuk på eftermiddagen passerade över sin finkrattade gårdsplan och såg översten gå förbi samt stanna vid gårdsgrinden för att utbyta med henne några anmärkningar över väderleken och denna härliga, välsignade sommar, var hans eget ansikte nästan som ett solsken.

»Flickorna äro i trädgården», fortfor fru Feuk, »det var längesedan översten gjorde oss den äran att titta in...»

»Om det nu går an, så...»

»Visst går det an», småmyste fru Feuk och trippade med nätta steg bredvid den ståtliga mannen. »Vi bo så gott som i bersån... där hålla vi oss från morgon till kväll... spring inte så där i famnen på mig, Lars», avbröt hon sig, då gossen, jagad av Emelie och Malla, skyndade över rabatterna. »Skona mina blommor!» ropade hon efter dem.

Med höjd färg och flygande lockar kommo flickorna den värdiga matronan och hennes gäst till mötes, synbart förlägna att ha rusat fram över förbjuden mark.

»Jag tror inte någon skada är skedd», anmärkte översten,i det han skådade sig omkring. »Fru Feuk kan verkligen skryta med smakfullt ordnade blomstergrupper...»

»Åh, det är inte något att tala om... jag lägger hand vid allt själv, och gör så gott jag kan... en liten täppa i all anspråkslöshet, men hur inskränkt här än är, så ha flickorna trivts... de ha både fått hull och färg... tycker ni inte, herr överste, att de se betydligt kryare ut än då ni första gången såg dem?»

Flickorna och Lars började storskratta och översten måste snart följa deras exempel.

»Första gången, fruktar jag, vi inte presenterade oss till vår synnerliga fördel», sade Emelie.

»Riktiga vattennymfer», inföll Lars.

»Ja, vi skratta nu», utbrast Malla, »men jag har aldrig i hela min tid varit så förskräckt, som i det ögonblick jag trodde Emelie skulle omkomma...»

»Än jag då!...» Lars höjde händerna mot skyn. »När jag såg henne ligga där utan tecken till liv, så...»

»Så tänkte ni», avbröt översten, »först och främst på huru ett kok stryk skulle smaka...»

»Vilket var mig väl unnat...»

»Jag vill inte neka», skrattade översten.

»Emellertid var ni så god och tröstade mig med att 'ont krut inte förgås så lätt'... att mamsell Högqvist skulle kvickna till igen.»

»Ont krut», upprepade Emelie, »vilken vacker tanke ni hade om oss...»

»Ja... hm... Hör nu, min gosse, eftersom jag unnade dig stryk, tror jag, du unnar mig att stå inför Pontius Pilatus.»

»Lars, vad tänker du på», ropade fru Feuk.

»Mamma förmanar mig alltid att strängt hålla mig till sanningen», menade gossen med ett uttryck av barnslig enfald, medan skälmen ryckte i hans mungipor och tittade fram ur hans ögonvrår.

»Men ni finner i mig ingen sträng domare», sade Emelie leende. »För resultatets skull, jag menar, därför att jag genom överstens försorg blev väl omhuldad och kom till liv igen — vill jag låta nåd gå för rätt.»

»Jag vet inte, om du ej härvidlag går alltför milt tillväga.» Malla skakade på huvudet samt fortfor: »Betänk

situationen: en stackars drunknad aktris och hennes skeppsbrutna kamrater... under orden 'ont krut' spårar jag antipati mot oss.»»Det låg tvärtom ett erkännande av huru farliga jag ansåg er vara för mig... jag har aldrig svärmat för aktriser, utom för en... mamsell Högqvist, ni vet vem jag menar...»

»Men detta är ju oerhört!... Kan du smälta detta, Emelie, så är du en struts...»

Fru Feuk såg från den ene till den andre. Hon kände en viss häpnad såväl över sin sons som de unga flickornas förtroliga ton och muntra frispråkighet. Ständigt sysselsatt i hemmet hade hon icke varit närvarande under det bekantskapen fortskridit mellan den förnäme grannen och de unga. Rädd att han slutligen skulle förtörnas, blandade hon sig vid första paus i samtalet och fick det snart återfört till alldagliga anmärkningar, som icke stötte folk för huvudet — en konversation, i vilken hon för övrigt excellerade.

Emellertid vände hon snart ryggen till för att arrangera om någon förfriskning. Därvid vinkade hon Malla att följa sig, kanske icke så mycket därför, att hon vid en handräckning fann henne vara synnerligt behändig, som desto mera därför, att hon ansåg henne ha de största anlagen för frispråkighet. Då nu Lars nästan i samma ögonblick tyckte, att det kunde vara roligt nog att springa bort till smågossarna, som i ett avlägset hörn höllo på att släppa upp en pappersdrake, så voro översten och Emelie snart på tumanna hand och han förde genast samtalet nästan till den punkt där det blivit avbrutet.

»Jag har aldrig svärmat för aktriser», återupprepade han, »kanske är det just därför jag inte vill se er uppträda på scenen, mamsell Högqvist,... jag önskar, att jag kunde bibringa er något av min avsmak för detta uppträdande...»

Emelie satt med sitt handarbete mellan händerna, men i stället för att sy ryckte hon gång på gång av trådändan, slutligen kastade hon den ifrån sig.

»Det där jäktandet», fortfor han, »efter uppnåendet av verkligt konstnärsskap, med ett resultat av...»

»Fullkomligt misslyckande», ifyllde hon.

»Just så... det där ständiga misslyckandet måtte ju vara mindre angenämt...»

»Ett alltför skonsamt uttryck...»

»Nå, avskyvärt, plågsamt då!... Tänk er som en motsats till detta fåfänga strävande, ett hemliv, i vilket ni kan uppfylla varje rimlig önskan...»»Ett lugnt och lyckligt hemliv kan inte komma mig till del... Har jag inte sagt er, att jag beträdde scenen, inte allenast av böjelse, utan också för att jag där kunde påräkna min existens...»

»Icke desto mindre säger jag er, att i samma stund ni lämnar skådebanan kan ni, i ekonomiskt avseende, bli fullkomligt oberoende...»

Hon såg frågande bort till honom. De hade hastigt växlat sina ord, men här uppstod några sekunders tystnad.

»Skulle jag kunna uppnå fullkomligt oberoende», sade hon hastigt med ett uttryck, som om hon icke trodde sig ha hört rätt.

»Ni skall kunna uppnå det», inföll han. »Uppnå det på det enklaste sätt i världen.»

Det var så ljuvt, skuggrikt och doftande omkring dem. Rullandet av en och annan vagn på gatorna gjorde blott den lilla viloplatsen i bersån ännu behagligare genom antydandet av det bullrande, verksamma livet runt omkring.

Några solstrålar, som silade in genom lövverket, stänkte guldskimmer över den unga flickans hår, under det hon med ett uttryck av ett nyfiket barn log emot honom. »Det där enkla sättet förefaller mig rätt invecklat», svarade hon. »Jag förstår er inte riktigt.»

»Vill ni då lära er förstå mig?»

Han gjorde denna fråga på ett innerligt sätt, i det han såg henne djupt in i ögonen.

Han var säkert mer än två gånger till så gammal som hon. Oaktat denna skillnad i år hade han kallat sig hennes

vän och han hade sagt henne icke särdeles smickrande sanningar. Men under allt detta hade legat en välvilja, som hon ej kunde förneka.

Hon satt sorglös framför honom — denna fattigdomens sorglöshet, som alltsedan hon var späd lärt henne taga dagen som den kom — en sorglöshet, men full av bekymmerfulla skuggsidor. Hon hade aldrig tänkt sig möjligheten, att denna tryckande börda av grubblerier över sättet att så billigt som möjligt draga sig fram någonsin skulle kunna upphöra. Att hon skulle kunna få sig en hatt, en klänning eller tillfredsställa toalettens övriga behov, utan tanke på vad det kostade, endast vad som behagade henne, en sådan föreställning hade ännu aldrig uppstått hos henne och hon smålog mot möjligheten av ljusare utsikter.

»Vill ni då lära er förstå mig?»Hon kände sig en smula förvirrad av den upprörda ton, varmed han upprepade denna fråga, samt slog ned ögonen, då han fortfarande utan återvändo betraktade henne.

»Eller rättare sagt», tillade han, »så har ni nog redan förstått det intresse som fäster mig vid er.»

Han höll upp med en halv suck och rösten var alltjämt dämpad och upprörd, då han fullföljde: »Det är detta intresse, som gör, att jag inte vill se er på scenen... jag utstår det inte!... Det är inte allenast, därför att jag anser, det ni aldrig kan bli en framstående skådespelerska, utan därför att det är för mig en plåga att veta er i en omgivning, vilken inte är er värdig och där smickret slutligen skall förkväva ädlare instinkter...»

»Detta ämne skulle jag kunna utveckla i oändlighet», fortfor han efter en liten tystnad, »men ni är så ung, så barn ännu, att ni väl knappast kan fatta hela den fara, som ligger i detta eviga tillbedjande från vår sida. Jag vill endast säga er, att den konstnärsbana ni valt är slipprig... När ni gjort större erfarenheter i livet, skall ni tacka mig för att jag undandragit er många frestelser... ty jag hoppas, det ni skall tillåta mig att hädanefter bli ert skydd...

»Jag utgår alltjämt från den punkt av det intresse, jag från första stund fattade för er. Det var inte allenast er skönhet som tilltalade mig, det var en blick i edra ögon, som påminde mig om en ung flicka, med vilken jag växt upp tillsammans, och huru länge det än är sedan hon gick bort, har hennes minne alltjämt varit mig kärt. Med er kom tillbaka något av min ungdom och dess dåraktiga önskningar... jag började tänka, om jag kunde vinna denna flicka, skulle jag omhulda och vårda henne som en skatt... Emelie, söka att utbilda ert förstånd... att göra ert inre lika rent som ert yttre är oskuldsfullt... att genom resor... ja, ni skall till och med få se mamsell Mars!» fortfor han leende, »men ni får slå ur hågen ert begär till efterliknelse... att genom resor och lektyr bilda er smak... att utveckla edra instinkter till den ädla kvinna ni ursprungligen är danad... detta skall bli min livsuppgift...»

Under det han talade, hade hon blott en gång sett upp till honom för att genast åter sänka sin blick. I förstone hade hon känt ett begär att springa bort, att söka undslippa vad han hade att säga henne, men det oaktat satt hon orörligt stilla, medan enmattighet alltmera smög sig över henne, liksom om hon sprungit långt och nu, nästan medvetslös, vilade ut.

»Jag har sammanträffat med mången kvinna, som hade en ställning jämngod och över min», fortfor han, »och jag tror, att om jag bjudit någon av dessa väluppfostrade unga varelser att dela mitt öde, så skulle jag inte erhållit ett avslag... Och därtill, jag vill inte göra mig bättre än jag är, har jag haft mången dåraktig och flyktig förbindelse, men jag har aldrig funnit någon kvinna, i vilken ställning som helst, som jag så kunnat fästa mig vid, att icke hågkomsten av mitt ungdomsideal trätt emellan... Endast ni har undanträngt detta minne och jag säger till er... vad jag ännu inte sagt till någon, inte en gång till henne, den bortgångna... bliv min hustru!... Antag det liv av välstånd jag bjuder mot detta obestämda jäktande efter något oupphinneligt, denna äventyrliga... rent ut sagt: denna av världen halvt föraktade ställning, som, åtminstone här i landet, följer med skådespelarekonsten...»

Under det han talade, hade han lutat sig närmare henne, och då Emelie, icke mäktig någon redig tanke, med blekt ansikte hade rusat upp, fattade han hennes hand och drog henne sakta tillbaka. »Barn», sade han ömt, »försök att med en kvinnas förstånd tänka på mitt förslag!... Jag fordrar inte genast ett svar... min fråga har kommit så brådstörtat... överlägg i sans och lugn med er själv...» och han kysste hennes hand, utan att hålla den kvar.

Den unga flickan var icke ovan att bli genskjuten, fångad och kysst av manliga beundrare, men i den lätta beröringen av hans läppar låg en vördnad, som på en gång gjorde henne blyg och rörd, och alltjämt förvirrad

dolde hon ett ögonblick sitt tårdränkta ansikte.

Skramlet av glas kom henne hastigt att torka sina ögon och i samma stund satt hon lutad över sin sömnad.

»Det såg nästan ut som om vi försvunnit för alltid», sade fru Feuk och företrädd av Malla, som bar en bricka fullsatt med förfriskningar, närmade hon sig bordet i bersån, där hon genast började servera. »Jag har blivit uppehållen av en liten olyckshändelse», tillade hon med ett småleende, »en flaska körsbärssaft spilldes över salsgolvet och jag kunde inte gå ifrån, innan jag sett till att den stygga fläcken blev ordentligt bortskurad.» Varpå hon började tala om tjänstfolkets vårdslöshet och undrade huru det väl skulle se ut hos henne, om hon icke vore med i var vrå.»Det är inte nog att ha överinseende», slutade hon, »men man måste också lägga hand vid allt.»

Med något förströdd min sade översten en del väntade artigheter och nu vände fru Feuk sig till honom för att ta' hans uppmärksamhet i anspråk med ett utförligt relaterande om den hushållsordning hon förde, ett ämne som gjorde henne särdeles vältalig och kom henne att glömma det hon själv nästan uteslutande förde ordet.

»Väl att det inte var jag som bar mig drumligt åt... du må tro att den stackars flickan fick sina fiskar varma», viskade Malla i största hast till Emelie. »Men vad går åt dig», fortfor hon, »du ser ut som om du sålt smöret och tappat pengarna... du blänger på översten som en tjur på en köttmånglare...»

»Och du talar i ordspråk...»

»Än sedan?... Om man bara slår huvudet på spiken, så...»

Emelie skrattade och översten såg bort till henne med en lång, forskande blick, vilken kom henne att rodna och hastigt återförde i hennes minne de allvarliga ord hon nyss hört honom yttra.

Nej, hon kunde icke uthärda att sitta stilla!

Med en liten nervös rörelse sköt hon bort handarbetet samt skyndade ur bersån och var snart ur sikte, och som Malla förtärt de rariteter, vilka fallit på hennes beskärda del, ansåg också hon det vara överflödigt att dröja. Med några ord om, att det snart var teaterdags samt att hon och Emelie hade varjehanda att syssla med sin toalett, avlägsnade hon sig för att söka reda på sin väninna.

»Jag brinner av nyfikenhet», ropade hon, i det hon hastigt ryckte upp dörren till den lilla vindskammaren, där hon fann Emelie, som kastat sig i ett soffhörn med huvudet vilande mot det rakt utstående ryggstödet. »Något har hänt», fortfor hon, »ditt ansikte ser ju ut som en vitmenad vägg.»

»Min snälla vän låt mig vara... jag är alldeles ifrån mig...»

»Du behöver ingenting säga... jag vet i alla fall vad det är», skrattade Malla, »höken vill med näbb och klor slita sönder den vackra duvan... i förtroende sagt såg han riktigt mordisk ut, då du gick.»

»Det kvittar mig lika hur han ser ut», Emelie reste sig upp med en otålig rörelse. »Jag menar kanske inte precis så som jag säger», tillade hon litet ångerfullt, »men du har ettsätt att plåga folk med din 'hök', som verkligen är en smula enformigt.»

»Eftersom du är så där hjärtnupen, så förstår jag att han inte kommer att gå alltför grymt tillväga», inföll Malla, som icke var lätt att bringa från ett ämne, i vilket hon fann intresse. »Endast fånga dig... vasa?» fortfor hon samt drog Emelie ner till sig igen. »Men jag skall hjälpa till att försvara dig, ty du ger dig naturligtvis inte i första hugget... ju mera motstånd desto större segerfröjd!»

»Du skall få se, vilken list jag skall utveckla för att vara dig behjälplig att bringa honom till randen av vansinne», fortfor Malla, i det hon med stilla förnöjelse blickade mot taket. »Du kan då betinga dig vilka villkor som helst... ett helt rede av guld om du så behagar... Ja, när du låter gripa dig, så sätt ett högt pris på ditt tillfångatagande!... och nu har du hört mitt vänskapsfulla råd...»

»Priset är att jag skall dela allt vad han äger...»

»Du går till och med utanpå mig», erkände Malla med en gillande nick, »men var bara försiktig och kom inte

genast fram med dina pretentioner...»

»Det är han som tillbjudit mig det... dela allt... hans hem, hans namn... bli hans hustru...»»En hög militär bjöd Emelie Högqvist sin hand.» Anteckningar om Kristianstad av Larifari. (Lars Feuk).

»Bli hans... nej, nu är det min tur att bli alldeles ifrån mig!» Malla sträckte armarna högt över huvudet.

»Översten har då riktigt ordentligt friat till dig?»

Den unga, i världen vind för våg utkastade flickan hade oftare hört talas om och gjort sig mera förtrogen med tanken på lätt knutna kärleksförbindelser än allvarliga äktenskapsanbud. Hon betraktade Emelie nästan med en känsla av respekt, i det hon i henne såg den blivande överstinnan, medan hon, i lyckligaste fall, själv kanske skulle kunna avancera till sällskapsdam eller något dylikt. »Riktigt ordentligt friat?» upprepade hon.

»Jag förmodar det.» Med en känsla av stolthet höjde Emelie sitt huvud, men hennes leende var mera matt än strålande.

*

ADERTONDE KAPITLET.

»Jag tror hon är förryckt», sade fru Feuk.

»Naturligtvis...» Malla nickade. Detta var ett faktum, som icke rönte ringaste tvivel.

»Nyss har jag sökt bringa henne till förnuft... jag kan inte stå till svars för vad som skett. Att här i mitt hus», den värda matronan knäppte tillsammans sina händer samt syntes växa på bredden. »Här i mitt hus uppleva en så oerhörd skandal, detta är sannerligen mera än jag kan smälta.»

Malla förmådde endast, liksom vore hon försänkt i djup sorg, att sakta vagga fram och tillbaka.

»Det är solklart att översten hädanefter aldrig kommer så mycket som se åt oss en gång... och vi som skulle kunnat haft det så trevligt. Bekantskapen var skedd genom mig, och jag är viss på, att under andra förhållanden skulle man ha förstått att uppskatta detta. Nu återigen blir jag för honom som en nagel i ögat, och så länge såret svider, skall han sky att komma i beröring med mig och vem kan undra därpå.»

»Ja, vad skall han egentligen tänka om mig, som låter någonting så oerhört som detta passera», återtog fru Feuk efter en begrundande paus. »Jag är annars ej den, som är av noll och intet värde», fullföljde hon med stigande självkänsla, »mitt ord och mitt beslut brukar gälla, men jag har aldrig träffat någon, som låter så litet resonera med sig som Emelie... hon är totalt förstockad...»

»Totalt förstockad», upprepade Malla, som i denna stund kände sig så vanmäktig, att hon i obetydlighet sjönk ned till ett eko.

»Betänk», återtog fru Feuk med en iver, som gällde det att övertala Malla att ingå på sin åsikt. »Betänk vilken framstående och aktad man han är... rik och oberoende bjuder han henne en ställning, som vem som helst skulle kunna avundas henne.»

»Det är sant», suckade Malla med erfarenhetens övertygelse.

»Det är ett anbud, för vilket hon på sina bara knän borde tacka Gud.»

»Hon anser sig också vara på allt sätt ärad, men...»»Vad är hon då egentligen», avbröt fru Feuk häftigt, »vad inbillar hon sig att hon är?»

Malla sjönk nästan ned till en känsla av förintelse, då den värda damen med ett uttryck av ringaktning stirrade på henne, i det hon upprepade: »vad inbillar hon sig?»

»Jag förmodar», inföll Malla en smula svävande på målet, »att hon är så fästad... jag menar, att hon föredrar

teatern framför allt annat.» Ett leende av vagabondlivets frihet drog vid detta erkännande över flickans ansikte. »Men i hennes ställe», här gjorde hon en sväng på nacken samt talade med ett bestämdare tonfall, »i hennes ställe skulle jag ge scenen så många som flyger och far!»

Med det på en gång sorglösa och förstulna småleende, som ännu dröjde på hennes läppar, hade hon återhämtat sig från den häpnad, vari hon varit försänkt alltsedan Emelie förklarat, att hon icke tänkte bli överstinna.

»Jag förstår lika litet som ni, vad hon egentligen inbillar sig», fortfor Malla med eftertryck, ty det var med verklig sviken förväntan hon yttrade dessa ord. Emelies upphöjelse skulle ju kanske fallit som ett återsken över henne själv och hon hade räknat ut en del fördelar, som borde kommit henne till del.

»Om hon som aktris gjort stormande lycka», återtog flickan efter ett par sekunders tystnad, »så skulle jag kunna förklara hennes åtrå, men nu... Rosalinda Blom är frisk igen, hon kommer tillbaka vilken stund som helst och då återstår för Emelie ingenting annat än de obetydliga subrettroller, i vilka hon sannerligen inte heller utmärkt sig... och med dessa framtidsutsikter stöter hon bort det sorgfria liv... den aktade ställning, som erbjudes henne.»

»Det är verkligen oerhört, kära Malla; om någon berättade mig vad som hänt, så skulle jag knappast sätta tro därtill. Visst märkte jag att översten intresserade sig för Emelie, och fru Feuk, vars sinne åtminstone till en del återfått sin jämvikt, drog sig något närmare den unga flickan samt talade med stigande förtrolighet. »Jag visste, som sagt, att han intresserade sig, men på samma gång var jag övertygad om, att han var en hederlig man, som inte skulle tillåta sig något otillbörligt mot någon, som var i mitt beskydd, och jag lät saken därvid bero. Men aldrig kunde jag tro att hans tycke skulle gå så långt som till ett giftermålsanbud. Då han därför i går kvällnere i bersån gav mig sitt förtroende, blev jag, uppriktigt sagt, till en början helt och hållet handfallen.»

»'Men är det här riktigt klokt', kunde jag inte låta bli att invända. 'Visst är Emelie ovanligt söt och snäll, men översten är rik samt har stort anseende, och hon är endast en fattig, obetydlig flicka!'»

»'Än sedan?' han satte sig riktigt på sina höga hästar. 'Jag anser hennes älsklighet mera värd än alla yttre förmåner... men jag är långt ifrån säker på att vinna henne'. Och härpå bad han mig så bevekande, att jag skulle föra hans talan, och artig som han alltid är, sa' han sig veta, det han genom mig lämnade denna hjärteangelägenhet i goda händer.»

»'Det behövs nog ingen övertalning', menade jag. 'Om hon varit något otillgänglig eller språkat på ett och annat sätt som kunde väcka tvivel, så har det endast varit, därför att hon väl svårligen kunnat drömma om den lycka som var henne beskärd.'»

»'Hon har sina små idéer', suckade han, 'teaterväsendet spökar i hennes huvud... Av hela mitt hjärta önskar jag emellertid, att ni har rätt i förutsättning om, att hon anser mitt anbud vara en lycka.'»

»'Därpå kan ni tryggt förlita er', bedyrade jag. Och nu?»

Fru Feuk tystnade, och med de eljest flitiga händerna lagda i kors i sitt sköte syntes hon förgäves grubbla på, huru hon väl med heder skulle draga sig ur den kinkiga belägenhet, i vilken hon som oemotståndlig förespråkerska hade råkat. »Om jag endast visste något sätt?...»

»Om hon finge», inföll Malla med ett begrundande uttryck. »Om hon finge stanna vid teatern, så tror jag nog, att hon med tacksamhet skulle ingå på förslaget.»

»Vad är det ni säger, Malla!» Fru Feuk var nästan förstenad. »Huru kan ni tänka er något sådant?...»

»Detta är enda sättet», svarade Malla kallsinnigt.

»I så fall, min söta, språka vi inte vidare härom... Nej, jag kan inte låta bli att skratta, detta var verkligen ett naivt förslag!... Men om hon inte vill lämna den välsignade scenen, så får hon säkerligen helt enkelt stanna där som Emelie Högqvist. Sanna mina ord, i hela sitt liv får hon aldrig mera en så framstående friare som överste Mannerkrans!» Hon höjde bedyrande sin knubbiga hand samt kände kanske en tillstymmelse till skadeglädje över sin profetia. Men oavsett hennes lilla svaghet försmicker och beröm, och huru sårad hon än var vid tanken

på att hennes försök till övertalning icke vägt det ringaste i vågskålen, så tog hennes goda hjärta snart ut sin rätt.

»Jag har menat väl med Emelie», tänkte hon, »lika väl som hon varit min egen dotter», men högt sade hon: »om hon haft några år till på nacken, så skulle hon bättre ha förstått det dåraktiga i att hålla fast vid sina fantasier...»

»För att förstå detta behöver man inte alls vara gråhårig», muttrade Malla förtretad.

»Oss emellan sagt», återtog fru Feuk, som tyckte om att lätta sitt hjärta, »var det inte utan, att man kände sig smått avundsjuk över den artighet översten visade oss... Man skulle väl blivit alldeles utom sig, om han gift sig med Emelie och i mitt enkla hem funnit en brud, då så många adliga familjer rent av stritt om honom.»

Denna påräknade triumf, som gick henne ur händerna, kom henne att sucka. »Men jag har gjort vad jag har kunnat för att bringa allt till ett gott resultat», tillade hon tröstande sig själv. »Jag vet emellertid inte huru jag skall bete mig för att så skonsamt som möjligt ge honom del av Emelies beslut. Det är verkligen obehagligt för mig att ha blivit indragen i det här... När jag närmare tänker på saken, så får hon själv tala med honom samt reda sig så gott hon kan... jag behöver ju inte dra ned alla obehag över mitt eget huvud», och något tröstad av detta beslut, lät hon Malla en stund härefter föra översten direkt upp till den lilla vindskammaren, där Emelie med klappande hjärta väntade honom.

Det var emellertid icke många ord som växlades dem emellan, då hon utom sig, högt snyftande, kastade sig i hans armar, i det hon viskade till honom, huru svårt det var, att hon måste avsäga sig den aktade ställning han bjöd mot det ovissa i konstnärslivet.

Han hade måhända icke utan inre strid övervunnit vissa fördomar mot hennes yrke, och då hon nu föredrog detta framför allt annat, visste han att några övertalningar icke skulle hjälpa. Kanske fann han också sitt värde så stort att det borde ha talat för sig självt.

Under tystnad lyssnade han till hennes osammanhängande, passionerade förklaring om de drömbilder, som föresvävat henne alltsedan hon var barn, vilka, i den stund, då hon för alltid tänkt avsäga sig ett försök till förverkligande, hade gripit hennemed en så ångestfull längtan, att hon måste försaka en framstående samhällsställning och rikedomens lugna oberoende — måste försaka hela ömheten av hans omvårdnad, hans ädla överseende kärlek.

Medan han till avsked tryckte henne intill sig, intogs han möjligtvis av en föreställning om, att när hon fått pröva allt det bittra i ett felslaget hopp, i förening med oroande bekymmer över en oviss existens, skulle detta bättre än ord verka till hans fördel.

Han trodde icke på hennes begåvning som aktris, och om han än, i följd av hennes ihärdighet att, trots alla svårigheter, vidhänga sin böjelse, verkligen hade delat hennes föreställning, så skulle han ej velat jämna hennes bana. Att med ett understöd vara henne behjälplig till uppnåendet av ett mål, som för alltid skulle skilja dem åt — något sådant föll honom ej in, därtill voro hans känslor icke tillräckligt faderliga. Han ansåg sig för övrigt ha trätt utom sitt stånds gränser, då han önskade välja till hustru en ung flicka, som ägnat sig åt skådespelarkonsten, men denna konst måste vara glömd som om den aldrig funnits till i samma stund hon bar hans namn. Ju större svårigheter och bekymmer, som därför hopade sig omkring henne, desto förr skulle hon lära sig glömma, *hon* i första rummet, och då hon visat sig väl kunna uppbära en framstående ställning, skulle också världen blunda för det framfarna.

»Om edra förhoppningar slå fel, kom då ihåg att jag alltid är densamme», viskade han och sköt henne sakta ifrån sig.

När översten hade avlägsnat sig och Malla gläntade på dörren, fann hon Emelie ännu i tårar.

»Och du har låtit honom gå för att inte komma igen?» sade hon förtretad, i det hon närmade sig.

»Du förstår inte ditt eget bästa», fortfor hon, då Emelie icke svarade, »men du får nog ångra dig. Han måtte emellertid», tillade hon på sitt gamla lekfulla sätt, »han måtte ha tyckt dig vara särdeles intagande, där du låg

som en våt disktrasa på den fina salongssoffan. Jag önskar, att det hade varit jag som gått till botten!»

*

NITTONDE KAPITLET.

»Jag har fått brev från Hilda Sivers», sade fru Feuk följande morgon, då hon efter frukosten sökte upp flickorna i salen, dit de från trädgården skyndat undan en regnskur, »jag har en nyhet, som säkert skall intressera...»

»Hon är förlovad!» ropade båda.

»Huru vet ni?» svarade hon skrattande, därpå tillade hon allvarligare: »Den ena förlovar sig och den andra... nå ja, det är som det är... Men oss emellan sagt, nog hade Hilda Sivers kunnat göra ett förmånligare parti... en skollärare med knappa inkomster och därtill en fattig mor att försörja... Jaså, ni känner till det där... i alla fall har flickan förmögenhet och då går det någorlunda an att låta udda vara jämt... emellertid har man haft ett storartat förlovningskalas och Hilda skriver att hennes mor mitt i skramlet av pannor och kastruller varit nästan lika lycklig som hon själv.»

»Det skulle allt varit roligt för mig, om jag i utbyte mot denna beskrivning hade kunnat skildra en dylik festlighet», fortfor fru Feuk, »om jag hade kunnat ge tillkänna, att ni också gjort ert val, Emelie... en förbindelse, som verkligen skulle hedrat mig, eftersom bekantskapen har skett här i huset... Men det är inte värt att tala om den där affären... översten har rest och nu är det slut...»

»Gubben min», återtog hon efter en paus, »är inte den som onödigtvis lägger sig i något, men i går kväll kunde han inte låta bli att göra sina små anmärkningar över visst folk», härvid såg hon bort till Emelie, som tagit fram en diger papperslunta, vilken hon börjat bläddra igenom, »över visst folk som, när det gäller att se sitt eget bästa, tyckes vara slagna med blindhet.»

I detta ögonblick föreföll det nästan som om hon fått den föreställningen att flickan utom blindhet även vore besvärad av dövhet, ty hon trädde henne närmare och, i det hon tog plats bredvid henne, viskade hon bevekande i hennes öra:

»Än tror jag det inte skulle vara för sent att göra allt gott igen!»

»Snälla fru Feuk!» Emelie såg upp med en bönfallande blick.

»På sätt och vis står jag ju i ansvar för ert görande och låtande», fortfor den gamla damen med samma bevekande röst.»Jag vet mer än en som kommer att klandra mig... man skall tro, att jag låtit er handla på eget bevåg», härvid lade hon sin hand smekande på flickans arm, i det hon tillade: »Tänk på fru Sivers... säkert blir hon mycket bekymrad...»

Emelie såg ned på sina skospetsar, men Malla, som tagit plats vid fönstret, därifrån hon ömsom betraktade det strida regnet, ömsom sysselsatte sig med att garnera ett sammetsliv med blackiga guldband, vände sig nu skrattande om mot Emelie. »Jag har mer än en gång sagt dig, att du i översten funnit din 'kamrer'... fru Sivers kommer aldrig att förlåta, det du ej låtit frälsa dig från ondo!»

»Kära Malla, detta är egentligen inte något att skämta över», sade fru Feuk en smula snäft. »I alla fall är jag nog den enda, som blir klandrad... inte nog med Hanna Sivers... men vad skall hela staden säga, när man får spörja vad som skett.»

»Hela staden?» upprepade Emelie.

»Den som något så när känner till småstadslivet», inföll fru Feuk, »den vet, att man inte kan nysa i öster, förrän man säger prosit i väster... Jag tänker, att man redan gjort sina anmärkningar om överstens hastigt påkomna resa till släktingar i Skåne... Åh, jag glömmer aldrig hur skadeglad hans gamla hushållerska såg ut, då hon nyss gick här förbi... hon stannade mitt i ösregnet och ropade in mot fönstret, där jag stod: 'Det blir allt tomt för herrskapet

efter översten... jag förmodar att han var här på avskedsvisit i går...' och fast jag inte hört ett ord om hans resa, var jag tvungen att narras mitt upp i ansiktet på henne. 'Ja, det gick riktigt hastigt och lustigt', sa' hon, 'jag trodde han rent av var fastnitad här, men där ser man, hur lätt man kan misstaga sig... så rysligt lätt!' Och så nickade hon och fnittrade och skulle stått där än och sett spefull ut, om jag inte smällt igen fönstret och ropat: 'usch, så regnet slår in!'»

»Hon skulle sett så lagom spefull ut, om det varit jag, som fallit i överstens smak...»

»Kära Malla, jag tror verkligen ni skulle varit ganska förståndig!»

»Jag skulle varit i sjunde himlen, snälla fru Feuk!»

Med detta erkännande hade Malla nästan avväpnat den gamla damens misshumör. I henne fann hon någon, som klandrade Emelies dårskap och som höll med om alla förutsättningaroch antaganden, och liksom Emelie varit fru Sivers gunstling, blev det nu Mallas tur att övertaga favoritskapet.

»Det är riktigt trevligt», sade Hartman ett par dagar härefter, »att den charmanta översten inte längre hänger er i hälarna...»

»Jag tycker tvärtom», inföll Malla.

»Således borta till stor sorg och saknad», anmärkte Hartman, i det han forskande såg bort till Emelie.

»På sätt och vis...»

»Emelie narras... om hon saknade honom, så skulle hon inte ...»

»Malla!»

»Så skulle hon inte», fullföljde denna utan att låta störa sig, och alltjämt fasthängande vid ett avsägande, med vilket hon för egen del ansåg sig ha gjort stora förluster, tillade hon: »skulle hon inte försakat att bli överstinna!»

»Åh tusan! Var det så allvarsamt...» skrattade Hartman misstroget.

»Jag förstår inte, huru du kan vara så ogrannlaga», inföll Emelie blossande röd och utom sig av harm. »Vem angår det av vad orsak någon visar sig artig mot oss eller lämnar oss!... Om du en enda gång till endast gör en häntydning på... på det du nyss sagt, så är det totalt slut på min vänskap!...»

»Snälla Emelie!» Malla smög sig ångerfullt intill henne.

»Inte till någon», upprepade Emelie, »och inte till mig heller... jag är trött därpå!»

Den unga flickans vrede övertygade Hartman, att det låg allvar under Mallas ord, och liksom denna kände han en viss respekt för den framstående ställning, som kunnat komma Emelie till del. Av vad orsak hon försakat, kunde han dock icke fatta, såvida hon ej hyste tycke för en annan.

»Månne denne andre skulle kunna vara han själv?» och han smålog av tillfredsställd egenkärlek.

»Det är ju ingen skada skedd, Emelie lilla», sade han. »När man känner er önskan så... er vilja är ju vår lag...»

»Det låter höra sig.» Emelie var redan blidkad.

»Vad mig beträffar så vet ni ju, att jag är er ödmjuke slav...»

»Jag gör er fri!»

»Men det är ljuvt att bära edra bojor...»»Hör på Hartman, jag tycker inte om sådant prat, och det har jag sagt er många gånger förut...»

»Då måste ni också göra mig stum...»

»För mig är ni det redan... jag hör inte vidare på er...»

Och hon skyndade hastigt ifrån honom samt uppnådde få minuter härefter teaterhuset, där aktörer och aktriser

stodo språkande på trappan, ty man skulle snart börja förmiddagens vanliga repetition.

»Mamsell Blom möter oss i Lidköping», sade hovsektern, som mitt på scenen med ett öppet brev i handen hade närmat sig gubben Malm. »Vår första representation där skall bli Hamlet, vi få vår Ofelia igen», tillade han med ett förnöjt småleende. »Sedan blir det Gustav Vasa... jag utför som vanligt Kristierns roll...»

»Det är längesedan vi hade den stora operan på vår repertoar... och nu som alltid blir det utan solosångare, körer och orkester.» Malm höjde ögonbrynen, i det han drog upp en väldig pris snus.

»Nå ja, vad som inte sjunges, det deklameras», sade herr Berggren med den vårdslösa tillförsikt en landsortsdirektör vid den tiden hyste gent emot en överseende publik, »deklamation är för övrigt vida naturligare... vem brukar väl i sammanlevnaden sjunga recitativer och arier...»

»Ni har rätt... det skulle allt ta sig något eget ut...»

»Inte sant», herr Berggren nickade belåtet, glad över att ej bli motsagd från ett kritiskt håll. »Också utan musik skall man nog bli nöjd... När jag emellertid kommer till Lidköping, skall jag, min själ, se till att man ordentligt spikar tillsammans min tron... ni kommer väl ihåg, Malm, det där fatala missödet...»

»Då tronen ramlade och ers majestät vände benen i vädret samt helt och hållet försvann för hovets och publikens ögon», inföll Malm i det han underdånigt krökte ryggen. »Vi befarade samt och synnerligen att ers majestät brutit halsen av sig, men lugnades lyckligtvis vid att höra ers majestät uppträda bakom kulisserna på ett sätt fullt värdigt Kristian tyrann.»

»Ni är en tok, Malm!»

Hovsekterns ögonbryn voro lätt rynkade, men jämnades åter. Han hade för gott huvud att taga anstöt vid påminnelsen om vad som passerat, i synnerhet som han ansåg, det han på ett ypperligt sätt dragit sig ur klämman.»Jag kunde förlora balansen, men kontenansen höll jag bra nog», skrattade han, och i det han antog en min av kunglig värdighet, deklamerade han med sin onekligen klara och övade stämma: »Led hovtapetseraren, som uppställt tronen, strax till stortorget att sitt huvud mista! Det är det minsta han förlora kan för sitt förräderi...» »Om inte historien omförmäler en hovtapetserare bland dem, som konspirerade mot Kristiern», fortfor han muntert, »så inbillar jag mig, att mer än en av publiken tyckte att tronens fall, som ett passande omen hörde till pjäsen.»

»Eftersom vi hålla på att tala om de missöden, vilka inträffade vid sista föreställningen av Gustaf Vasa», återtog herr Malm, »så vore det skäl, att ni, herr direktör, också tillsåg det Sveriges skyddsängel... ni kommer väl ihåg?...»

»Nej, nu är ni för svår», inföll direktören, »kom inte hit, mamsell Högqvist!»

»Om det är något roligt, kan jag väl få lov att vara med», sade Emelie, som i detta ögonblick trädde fram på scenen.

»Åtminstone tror jag publiken tyckte det var roligt», herr Malm tummade småleende på sin snusdosa. »Situationen var följande: Gustaf Vasa, som för tillfället inte behövdes på scenen, arbetade i sufflörluckan i det ögonblick Sveriges skyddsängel, kostymerad i skär trikå, kort vit kjortel och diamantspira i handen, träder fram till rampen...»

Herr Malm såg bort till Emelie, som nickade emot honom till tecken, att hon tämligen tydligt tyckte sig se såväl tablån på scenen som Gustaf Vasa i sufflörluckan.

»Nåväl», fortfor herr Malm, »deklamationen, som blivit början i högsta patos, upphörde plötsligen och Gustaf Vasa sufflerade förgäves i sin lucka.»

»Strid hjälte, strid och vet att för ditt svärd...»

»Men skyddsängeln förblev stum, vilket icke kunde sägas om publiken, som började visa symtom till en

stormande munterhet... man hade upptäckt en spräckt trikå och ett bart knä...»

»Skyddsängelns trikå var olyckligtvis beräknad för spensligare änglaformer än dem fru Berg nu visade för publiken...»Herr Malm gjorde en liten paus samt plirade med ögonen på ett sätt, varmed han ofta knep sig en applåd...

»Men det var ju förskräckligt», inföll Emelie.

»Den arma skyddsängeln tyckte det nog själv också, ty hon syntes söka efter något varmed hon kunde skyla missödet... slutligen såg man henne med en åtbörd av förtvivlan sticka handen in i sufflörluckan och från Gustafs ädla huvud rycka till sig den stora svarta peruk, han burit i de föregående scenerna och vilken hon höll framför sig, under det hon jämmerligt ropade: »Strid, hjälte, strid», men kom inte längre utan tog till flykten... publikens munterhet hade överstigit alla gränser...»Beskrivning om Gustaf Vasas uppförande i Karlstad är hämtad ur »En skådespelares äventyr» av August Blanche.

Emelie skrattade. Hon var van vid gubben Malms historier och hon smällde honom lekfullt över armen med sin näsduk.

»Ni tar ingenting för om ni lägger till något...»

»Jag kan dra fram vittnen som kunna intyga...»

»Jag håller med hovsektern... ni är rysligt svår...»

»Herr Malm skämmer inte bort en god sak», sade direktören leende. »Men vi komma alldeles ifrån det vi först språkade om.»

Han kastade här en liten sidoblick på Emelie. Scenen var tom och han var kanske inom sig rätt nöjd över att befinna sig så gott som på tumanna hand med Emelie, ty gubben Malm hade vandrat bort mot fonden. Ett bättre tillfälle kunde han inte finna än att på detta sätt, liksom en passant, vidröra de förändringar som hädanefter borde ske inom rollfördelningen.

»Vi talade om mamsell Blom», fortfor han. »Det var sant, hon sände er hjärtliga hälsningar och känner sig verkligen rörd över, att ni tillbjöd er vårda henne under sjukdomen... hon har varit nära döden... Nå ja, jag kan med tillfredsställelse säga att jag inte sparat på kostnaderna för att få henne återställd», hovsektern antog här sin storartade min, »och jag är glad», fortfor han, »att hon övervunnit den svaghet, som var en naturlig följd efter den svåra febern. Hon skriver för övrigt ganska älskvärt om er, om er vänlighet att övertaga hennes repertoar.»Emelie gjorde en liten, böjning på huvudet. »Jag fruktar att detta mitt övertagande inte är värt stor tack...»

»Åh, säg inte det... ni hjälpte mig verkligen ur ett svårt bryderi», sade han livligt och fullföljde en smula eftertänksamt: »Jag har tänkt, att ni och hon i en del roller skulle kunna alternera med varandra... naturligtvis kommer hon att välja de skådespel, vilka hon uteslutande själv vill behålla, och dem, vilka hon vill dela med er...»

Vid detta förslag rodnade Emelie häftigt till. »I detta fall behöver mamsell Blom inte råka i något bryderi», inföll hon och hämtande djupt efter andan upprepade hon: »inte i något bryderi om huru hon på bästa sätt skall dela med sig... hon får behålla allt... jag tänker... jag har länge tänkt att lämna scenen här och...»

»Nej, hör på, hör nu på lilla Högqvist, inte är det värt att ta så där hett vid sig», avbröt herr Berggren, »det är visst inte mening att uppträda mot er som en riktig rövare!... Ni får behålla... jag menar... jag tänker nog, att jag kan arrangera, det ni får uppträda i de pjäser, i vilka ni verkligen visat er ganska användbar... till och med slagit rätt bra an... Om ni stannar under min ledning, är jag säker på, att jag med tiden kan göra något av er...»

»Ingen kan vara tacksammare än jag för direktörens goda tanke, men jag längtar till Stockholm... och då nu Rosalinda Blom är återställd, så är ju jag i det hela överflödig här... mitt kontrakt är slut om några veckor och...»

»Jag vill inte höras talas härom!... Om ett par dagar resa vi härifrån... sedan kan mycket ändras.» Hovsektern var

nästan utom sig, ty huru besatt Emelie ofta nog hade återgivit Kotzebue så lockade hon likväl fulla hus, vilket kanske icke alltid varit fallet med Rosalinda Blom. I denna stund föreföll den unga flickan honom därför nästan omistlig. »Det skall bliva mig ett nöje att tillfredsställa edra pretentioner», sade han förbindligt. »Jag har länge tänkt att fördubbla ert honorar och därtill ge en recett en gång om året...»

»Jag kunde nog behöva förstorade inkomster», medgav Emelie med ett småleende, »men huru lockande detta än må vara, står jag fast vid min föresats...»

»Ni gör vad ni ångrar... jag anser emellertid inte ert beslut helt och hållet oåterkalleligt... åh nej, betänk er ännu... när ert kontrakt är tilländalupet, är det tids nog attge defintivt svar... låt nu det här tillsvidare stanna mellan oss...»

Med en vänlig nick lämnade han henne, men fastän herr Malm höll sig i fonden, hade han goda öron, och så fort hovsektern vände ryggen till, trängde aktörer och aktriser sig kring den unga flickan.

Trots all yrkesavund hade hon gjort sig allmänt omtyckt och överallt hörde man beklagande: »Och ni tänker lämna oss», varpå man gillande tillade: »det är ju naturligt, att ni inte vill dela gracer med Rosalinda.»

»Det är inte för hennes skull... jag ämnade mig i alla fall till Stockholm... Malla känner till att detta inte är ett beslut, som är påkommet just i dag.»

»Men jag trodde ändå... jag kan ändå inte fatta att det är slut med vårt glada kamratskap!» och på en gång skrattande och gråtande fattade Malla om Emelies liv och drog henne bort med sig.

»Och ni lämnar oss således», suckade Hartman, så snart han fann ett tillfälle att ensam närma sig Emelie. »Underrättelsen slog ned som en bomb över mig och har helt och hållet krossat mitt hjärta...»

»Stackars gosse!» skrattade Emelie hjärtligt.

» Ja, det är ruskigt... men utan skämt Emelie, jag kan inte leva utan er... ni vet nog redan...»

»Det enda jag vet är, att jag kan undvara er...»

»Men tänk om också jag lämnar Berggrenska sällskapet... om jag i Stockholm uppträder som er skugga...»

»Mer än gärna... man är aldrig besvärad av sin skugga...»

Och med en glättig nick ilade hon ifrån honom till det tillfälliga hem, hon snart skulle lämna och där fru Feuk, full av välmening, i denna stund yttrade till Malla: »Om hon skulle ändra tankar, angående översten, så låt mig genast veta det...»

»Hon har i dag förbjudit mig att ens tala om honom.»

»Alla hennes tankar vända sig kring teatern... Jag förstår henne inte...»

»Sannerligen inte jag heller!»

*

TJUGONDE KAPITLET.

Hanna tyckte det var som om ett solsken lyst upp allt omkring henne den stund, då Emelie inträdde i hemmet. Till och med fru Högqvists regelbundna och stränga ansikte klarnade upp i ett leende och hennes 'välkommen' var nästan hjärtligare än Emelie hade väntat. Såväl mor som dotter tycktes hava glömt att flickans resa från Stockholm till en del varit en flykt undan ett olycksöde, och man talade endast om hennes konstnärliga utbildning. Fru Högqvist sade rent ut, att hon icke väntat sig något storverk av dotterns engagemang vid Berggrenska sällskapet och Emelie erkände leende sin oförmåga, »men jag är rik på förhoppningar», sade hon, där hon satt uppkrupen i den för henne välbekanta soffan, vars hårt stoppade dynor icke skänkte någon särdeles bekväm vila.

»Rik på förhoppningar», upprepade Hanna och kvävde en suck, i det hon muntert tillade: »jag undrar inte därpå», och hon såg leende bort till Emelie.

Det kringresande livet och vistandet i småstäderna, där luften nästan ägde lantlivets friskhet, hade givit hennes skönhet en livligare glans. Hennes bruna hår hade fått starkare guldskiftning, hennes ögon mera djup och hennes läppar högre glöd.

Ännu icke sjutton år hade hennes ansikte barndomens rundning, och dess oskuld, parad med den unga flickans skalkaktiga medvetande om att vara intagande, ökade förtrollningen i hennes glättiga minspel.

Det bleka, outvecklade barn, som Hanna lämnat, fanns icke mera, hon återsåg en fulländad skönhet och hon tänkte i detta ögonblick att ingen kunde mäta sig med Emelie, och flickan, som uppfattade den beundrande blicken, rodnade av nöje.

Fru Högqvist sysselsatte sig också med hennes utseende, ty hon yttrade högt: »Det är underligt att du, efter din svältkur hos Berggrens, kan se så pass bra ut som du gör.»

»Här i hemmet var det just inte heller något överflöd», muttrade Hanna.

»Men till en början vi reste, hade jag det värre, tusen gånger värre», inföll Emelie livligt, i det hon gav sin mor en vänlig blick. »Malla och jag voro riktigt urholkade... åh, ett sådant tattarliv vi förde... vi tänkte för resten mera på lek än påmat... Lyckligtvis hade vi fullt upp med beundrare, som jag tror inte aktade för rov att plundra sina principalers läckerheter och vi, utsvultna stackare, voro samvetslösa nog att hålla till godo med trakteringen.»

»Du har alltid haft böveln så lätt att göra konnässanser, Emelie lilla», sade fru Högqvist skrattande.

»Inte för beständigt var det så där knussligt», fortfor flickan, »då hade vi nog till sist omkommit och därtill ha vi upplevat riktiga goddagar», varpå hon omständligt beskrev sitt vistande hos fruarna Sivers och Feuk.

»Nej, jag blir hungrig, då jag hör dig tala om alla dessa läckerheter», påstod fru Högqvist, »och du kan nog också behöva dig en bit, min flicka», tillade hon godmodigt, »har du inte ätit middag? Varför sa' du inte det strax», varpå den värda matronan begav sig ut i köket, därifrån man snart hörde skramlet av pannor och fräsandet av smör, till vilket Hanna lyssnade med ett småleende, utan att erkänna, att detta festliga mottagande hade kostat henne ett par nätters vaka och arbete.

»Det var kanske litet vågat att jag lämnade Berggrenska sällskapet», sade Emelie, så snart de båda systrarna voro på tumannahand.

»Den som ingenting vågar, vinner inte heller något... om du går till greve Puke, tror jag nog du blir anställd... det är dumt att säga, men vid Kungl, teatern finnes inte någon som å utseendets vägnar kan jämföras med dig...»

»Ja, om utseendet vore nog så...»

»Det är aldrig värt att misströsta...»

»Jag kan just inte skryta med någon framgång... det behövs så mycket för att lyckas.»

»Det som behövs måste du tillägna dig.»

»Du tror att det går lika lätt som att vecka en tyllremsa», Emelie ryckte lekfullt i systerns arbete. »Hovsektern ville nog ha mig kvar... Jag lämnade honom inte därför att Rosalinda Blom kom tillbaka... Att hon helt och hållet skulle undantränga mig, fruktade jag just inte heller, men...»

»Säg ut och kläm inte orden...»

»Det var någon som en gång gav mig det rådet att inte resa omkring i landsorten... och sedan den stunden gav jag mig ingen ro, förrän jag kom hit...»

»Jag slår vad», sade Hanna muntert, »att den där någon var en person som i högsta grad intresserade dig...»»Inte som du tror... det var en gammal herre, en resande engelsman och han sa' att jag med tiden skulle kunna bli en

bra aktris... Jag hade nästan själv förlorat allt hopp... åtminstone grubblade jag inte mycket över vare sig motgång eller framgång, men hans ord väckte liksom ny kraft...»

Emelies ögon strålade med en hastigt övergående glans. »Men framtiden skall kanske visa att hans ord inte voro särdeles profetiska», tillade hon halvhögt, i det hon oroligt mellan de fina fingrarne virade den tyllremsa, hon ännu höll kvar.

»Prat, dumheter!» Då frågan gällde Emelie ville Hanna icke höra talas om felslagna framtidsutsikter. »Endast du själv har förtröstan, är jag säker på att allt går bra.»

»Men det är så mycket jag behöver lära...»

»Om du också skall läsa som en förryckt magister, så har du ju gott om tid...»

»Och så sa' han...»

»Han och alltjämt han», ropade Hanna, då systern med ett uttryck av tveksamhet hastigt hade tystnat. »Den där främlingen måtte ha satt dig riktiga myror i huvudet.»

»Kanske du inte har så orätt... jag kan, uppriktigt sagt, inte släppa ur tankarna det han sagt, och mången natt ligger jag vaken för att fundera och oupphörligen fundera på, huru jag väl skall kunna... kunna...»

»Käraste barn, säg ut... till mig kan du väl tala öppet om allt...»

»Han tyckte att jag borde resa till Paris», sade Emelie alltjämt med ett litet tveksamt uttryck, »resa till Paris för att där studera en stor fransk skådespelerska...»

»Åh hå», arbetet sjönk ned i Hannas sköte, »karlen hade inte små pretentioner för att få dig passabel...»

»Troligtvis fann han att jag behövde en fullkomlig omarbetning», sade Emelie leende, »och jag törs inte smickra mig med, att han hade orätt.»

»Vi ha bra aktriser, som kanske knappast satt sin fot utom tullarna här...»

»Jag tvivlar inte, men fordringarna bli allt störrre och större...»

»Till Paris», upprepade Hanna fundersamt, »det är ju alldeles otänkligt! För att kunna studera den där storheten», återtog hon efter några ögonblicks tystnad, »behöver du nödvändigt förstå språket... detta är första villkoret för att lyckasoch måste undangöras, innan man ens kan tänka på att resa... till och med dessa förstudier begriper jag inte hur man skall kunna genomföra...»

»Inte jag heller», sade Emelie skrattande, »låt oss inte vidare grubbla därpå...»

»Det hade varit bäst om du stannat vid baletten... där fordras endast vighet och grace.»

»Det skadar inte, om man med lätthet och behag kan röra sig på scenen», Emelie gav systern en leende nick. »Baletten räknar jag också till mina förstudier», fortfor hon, »men jag har ännu inte kunnat tillgodogöra mig dem... jag tänker för mycket på allt vad som fattas mig i det dramatiska och jag känner mig liksom fången under mitt tvivel och mina brister...»

»Tror du inte själv på din förmåga, så är det inte vidare värt att spilla ett ord härpå.»

»Usch, du går på som en kniv i ett öppet sår!...»

»Du vill kringgå ditt svar... nej, säg rent ut, tror du på din egen förmåga eller ej?...»

»Jag tror!» Emelies ögon glänste till och hennes ansikte fick en hög färg, »och jag kan inte lösslita mig... Om detta inte varit omöjligt», tillade hon häftigt, »hade jag väl inte föredragit en oviss existens framför ett betryggat liv och en framstående ställning.»

»Ett betryggat liv och en framstående ställning», upprepade Hanna, »jag förstår dig inte riktigt...»

»Det kan vara detsamma», Emelie syntes en smula bestört över de ord hon låtit undfalla sig. »Låt oss språka om

något annat...»

»Visst inte... när man sagt a, får man också säga b», och Hanna drog systern intill sig.

Det rika håret, som i lockar föll ned över Emelies skuldror, trasslade till sig, då hon motsträvigt sökte draga sig tillbaka, samt dolde i detta ögonblick hennes ansikte.

»Är det meningen att vi skola leka blindbock?» sade hon skrattande.

»Jag tror du har lärt dig att inte ge svar på tal», utbrast anna snäft, »men jag tål inte några undanflykter. Nå säg», tillade hon vänligare: »vad är det du pratar om ett betryggat liv?»

»Uppriktigt sagt, Hanna, jag vill inte gärna tala härom.» Emelie var nästan gråtfärdig, »jag tycker det är ogrannlaga mot honom.»»Det var katten vad han inger dig för en finkänsla!» Hannas röst var hård och spefull. »Vem var denne 'honom'? Ogrannlaga nog», yttrade hon i samma ton, »yrkar jag få veta hans namn.»

»Överste Mannerkrans...»

»Han måtte ha ingett dig en vådlig respekt, eftersom du knappast vågar viska hans namn. Jag vet hur han såg ut», tillade hon med ett kort skratt: »en tjock gammal gubbe med peruk och rödaktigt skägg...»

»Åh nej, en lång, mörk, ståtlig man...»

»Såg han så skaplig ut?... Men i alla fall gjorde du rätt som lät honom gå...»

»Jag är glad att du tycker det», Emelie smög sig närmare systern. »Man påstod annars att jag gjorde en stor dumhet...»

»Det finnes gott om usla människor som råda till ont!...»

Emelie strök håret ur sitt ansikte, i det hon förvånad betraktade Hanna. »Åh nej», svarade hon hastigt, »jag försäkrar att ingen kunde vara mera välmenande än fru Feuk.»

»Och hon ville, att du skulle kasta bort dig...»

»Du missförstår mig helt och hållet... det var fråga om... ja, han ville gifta sig med mig...»

»Gifta sig?» Hanna spärrade upp ögonen. »Riktigt ordentligt gifta sig», upprepade hon nästan med Mallas ord och känslor. »Men var du då alldeles från förståndet», fortfor hon och stötte Emelie omilt ifrån sig. »Vad anseende har väl en flicka vid teatern? Den första bästa tycker henne vara en god pris som han saklöst kan roffa åt sig. Våra ungherrar finna rent av att det hör till god ton», fortfor hon nästan i samma andedrag, »att det hör till god ton att ha en älskarinna vid teatern... det är du som har kastat bort dig!»

»Men du har alltid sagt att teatern var en bana, där man kunde ha en lysande framtid.»

»Därför att den var att föredraga, då just inte något annat passade dig i arbetsväg...»

»Och du har alltid förespått mig att det skulle gå bra...»

»Se så, nu får jag skuld för din dårskap!... Bra?... ja, så länge inte något annat erbjöds dig!... Tänk så lycklig du skulle kunna ha varit... en fin, förnäm dam, vars minsta önskan blivit uppfylld... Ett sorgfritt liv... jag kan så väl föreställa mig ett sådant, man lär sig det, när man får vrida och vända på en sexstyver, innan man vågar ge ut den.»»Om jag varit i din närhet», fortfor Hanna, då Emelie utan att svara, nästan som ett skrämt barn till hälften vände bort huvudet, »om jag varit i din närhet, skulle jag nog förstått att lära dig ta reson. Hur skall du väl kunna genomföra allt det du tänkt för att nå ditt mål som aktris?... Jag skulle lärt dig att överväga och inte rusa blint åstad, och om det också i början skulle kostat på dig en smula att inte få din vilja fram, så skulle du till slut en gång ha tackat mig.»

»Kanske har du rätt.» Emelie såg bort till systern med en något förströdd blick, som hastigt klarnade till ett leende. »Men jag är sannerligen så förstockad, att jag inte ångrar mig», och hon tillade med en liten bevekande smekning: »Låt oss inte vidare tala om vad som kunde ha varit... det är nu som det är... utan hjälp mig hellre att

fundera ut, huru jag, på mitt sätt, skall kunna gripa fatt på lyckan.»

Hanna skakade sitt huvud. Hon var sannerligen icke vid humör att för tillfället ge några råd. »Jag får lov att göra i ordning dukningen», sade hon kort, »det är riktigt oförsvarligt att jag glömt ge mamma en handräckning i köket.»

Och medan hon nu med sin något haltande gång, som Emelie först i denna stund blev varse, skyndade ur rummet för att i samma ögonblick komma tillbaka igen bärande en skramlande bricka, syntes hon alltjämt vara under inflytandet av en mängd mindre angenäma tankar. »Ja, vid teatern», muttrade hon halvhögt, »kan det gå an, så länge man är ung och frisk... för min del är jag inte tyngd av år, men sedan olyckan träffade mig... vad återstår? Lite eländigt handarbete är allt... jag tycker att jag borde vara för dig som en spegel... så här ser man ut, när man misslyckas», och hon vände hastigt mot Emelie sitt bleka, sorgsna ansikte.

Emelie såg på henne med ett leende, under det tårarna stego henne upp i ögonen.

»Om jag nu hör till dem, som gå till botten, så kommer du kanske att flyta ovanpå», återtog Hanna. »Men jag säger bara, du gjort klokt, om du tagit det säkra för det osäkra.»

»Det är odisputabelt», inföll Emelie muntert, »så inbjudande bordet ser ut... biffsteksoset gör mig hungrig som en varg.»

»Det är serverat!» sade Hanna, som övergick till samma sorgfria ton, och då fru Högqvist nu inträdde, fann hon de båda flickorna knaprande på rädisor.»Ha ni redan börjat», sade hon mysande och det var alltjämt med välbehag, som hon vid bordet lät Emelie sitta bredvid sig. Samtalet rörde sig hädanefter icke längre kring enskilda angelägenheter, utan började vända sig kring vänner och bekanta.

Fru Moberg var ständigt lika vetgirig, när det gällde att ta reda på sin nästas förhållanden. Det hjälpte icke att mannen opponerade sig ivrigare än förut mot hennes visiter i granngårdarna, man såg henne ständigt sväva ut och in med en schal bunden kring huvudet och man var riktigt förvånad, att dagen var så långt framskriden, utan att man hört av den vanliga beskrivningen om hennes martyrskap och hennes framtidshopp, att 'gubben' väl en gång på allvar skulle vända näsan i vädret.

»Det här var riktigt hemtrevligt», tyckte Emelie skrattande. »Jag börjar känna igen mig.»

Men hon blev helt allvarlig, då talet nästan omedelbart föll på Verners och Hanna beskrev, huru modern vid Fritz' bortgång varit nära att duka under av sorg. Den gamla frun och Marie hade följt med den rika släktingen, varthän visste man icke så noga, men om Emelie ville skriva, var fru Moberg just den rätta att taga reda på deras vistelseort. Var Fritz låg gömd, kände Hanna dock till, och hon lovade att följa Emelie till den lilla grönskande kullen.

»Låt de döda vara gömda och glömda», inföll fru Högqvist på sitt gamla barska och avgörande sätt. Hon tyckte icke om att se tårar i Emelies ögon — »de behöva vara klara», sade hon kort.

»Riktigt klara», instämde Hanna glättigt. »När vi komma för oss själva, så språka vi om allt det där», viskade hon förstulet.

Kort härefter när Emelie, trött efter den långa färden, hade gått till sängs, smög Hanna sig till hennes sida.

»Jag har tänkt på det där andra vi talade om», sade hon. »När du kom från fru Fernqvists pension, hade du en mängd skolböcker, som jag gömt... kanske de kunna vara dig till någon nytta?... jag menar det finnes en fransk språklära ibland dem...»

»Jag visste väl, du inte helt och hållet skulle överge mig», skrattade Emelie. »Men jag har glömt allt vad jag lärt... det blir som hebreiska.»

»Prat!» hon gav Emelie ett lätt slag på kinden. »Om ett par veckor slamrar du på som en infödd parisiska...»»Men nu skall jag sova som en ärlig svensk bondpiga», och genom de redan halvslutna ögonen gav hon Hanna en leende blick.

*

TJUGUFÖRSTA KAPITLET.

»Och du har varit hemma ett par dagar, utan att jag fått veta det... bror min och jag äro alldeles uteslutna från familjen...»

Det var med ett ironiskt uttryck Jean yttrade dessa ord, då han denna förmiddag på Norrbro helt à propos sammanträffade med Emelie.

»Inte alldeles uteslutna», sade Emelie glatt, »i går sökte jag upp Andreas...»

»Stackars sate», mumlade Jean, »som han aldrig har schaber, fruktar jag, han står sämre på högre ort än jag...»

»Och nu var jag på väg till dig», fortfor Emelie utan att låta störa sig av hans inkast. »Men jag tror du firar fri måndag?...»

»Man lyckas ibland kvista ut på ett ryck, men i det stora hela är det ett slavliv. Nej, jag är trött därpå!... Det skall hin i längden springa kring källarborden i blått förklä' och slå i supar åt brackor!...»

»Men hela din åtrå var ju att bli välbeställd kypare... du svärmade alltid för att äta dig mätt...»

»Jag svärmade egentligen för att få en inblick i livet... det har jag fått och med mina erfarenhetsrön ämnar jag från scenen förvåna en hel värld.»

»Du!»

»Jag skall väl inte alltid vara en skranglig pojkvalp», återtog Jean, utan att bringas ur fattningen av Emelies spefulla utrop.

»Det dröjer naturligtvis ännu lite innan jag debuterar...»

»Ja, låt det dröja Jean... Men har du inte lust att vända om med mig?» »Men nu skall jag sova som en ärlig svensk bondpiga», och genom de redan halvslutna ögonen gav hon Hanna en leende blick.

*

TJUGUFÖRSTA KAPITLET.

»Och du har varit hemma ett par dagar, utan att jag fått veta det... bror min och jag äro alldeles uteslutna från familjen...»

Det var med ett ironiskt uttryck Jean yttrade dessa ord, då han denna förmiddag på Norrbro helt à propos sammanträffade med Emelie.

»Inte alldeles uteslutna», sade Emelie glatt, »i går sökte jag upp Andreas...»

»Stackars sate», mumlade Jean, »som han aldrig har schaber, fruktar jag, han står sämre på högre ort än jag...»

»Och nu var jag på väg till dig», fortfor Emelie utan att låta störa sig av hans inkast. »Men jag tror du firar fri måndag?...»

»Man lyckas ibland kvista ut på ett ryck, men i det stora hela är det ett slavliv. Nej, jag är trött därpå!... Det skall hin i längden springa kring källarborden i blått förklä' och slå i supar åt brackor!...»

»Men hela din åtrå var ju att bli välbeställd kypare... du svärmade alltid för att äta dig mätt...»

»Jag svärmade egentligen för att få en inblick i livet... det har jag fått och med mina erfarenhetsrön ämnar jag

från scenen förvåna en hel värld.»

»Du!»

»Jag skall väl inte alltid vara en skranglig pojkvalp», återtog Jean, utan att bringas ur fattningen av Emelies spefulla utrop.

»Det dröjer naturligtvis ännu lite innan jag debuterar...»

»Ja, låt det dröja Jean... Men har du inte lust att vända om med mig?»Jag törs inte... jag måste alltid ge något klingande i utbyte mot mammas välkommen...»

»I så fall ser hon nog inte ofta till dig...»

»Vad tjänar det till att spara», muttrade Jean, »vad nöje har jag av att titta på gamla smutsiga sedlar? Det oaktat», tillade han skämtande, »tycker jag inte illa om mynt, fast jag inte precis är skapad till en smulgråt, och jag har gamla kunder och gynnare, som inte heller äro benägna för att knussla, men jag erkänner att de drickspenningar jag får inte alltid hamna i mammas ficka... jag roar mig hellre för mina besparingar...»

»Det är förfärligt att höra en halvvuxen pojke prata på detta sätt!... Lyckligtvis är din frihet tämligen begränsad...»

»Du var mycket trevligare förr, Emelie lilla. Kommer du ihåg alla våra extra föreställningar?... Det vore tråkigt om du fått smak för att uppträda som moralpredikant...»

»Usch, jag känner inte igen dig, Jean...»

»För i så fall har jag den äran att rekommendera mig», och han vinkade med mössan, i det han avlägsnade sig några steg för att lika hastigt återkomma. »Se så, Emy», sade han skrattande, »du trodde, jag inte dugde till aktör, jag har nu givit dig en liten provbit på min förmåga, men så pojke jag är, har jag redan till valspråk: tag livet lätt!»

»För min egen del har jag inte heller något däremot...»

»Det har alltid varit sympati emellan oss», inföll Jean, »men det var tusan, vad du väcker för ett uppseende, Emy, man ordentligt stannar för att gapa på dig... sannerligen känner jag mig riktigt stolt...»

»Än jag då!...»

»Åh, du kan ta saken som någonting helt naturligt...»

»Så artig du har blivit.. .»

»En riktig kavaljer och därför skulle det vara roligt, om jag fick bjuda dig en kopp chokolad och några bakelser... låt oss i så fall vända om till Norrbro... fast jag inte i dag har tid och lust att titta hem, så är jag inte helt och hållet utan kontanter...»

I samma ögonblick de båda syskonen vände sig om, stodo de nästan ansikte mot ansikte med en ung flicka, som, bredaxlad, fyllig och rödlätt, på intet sätt var vacker, men vars spelande ögon och uppnäsa gåvo hennes utseende något pikant, som förhöjdes av en dyrbar, nästan extravagant toalett.»Nej, ser jag rätt!» ropade hon samt blickade mönstrande upp till Emelie, »ja, jag kan inte misstaga mig!... Men jag... är jag då inte igenkänd?... Snälla Emelie, kommer du inte ihåg Lydia... har du inte något minne för dina många gamla kamrater... inte minne för våra gemensamma triumfer hos Selinders?»

»Lydia!... nå, nu känner jag igen dig...»

»Vi voro ju oskiljaktiga... riktiga vänner i liv och död», fortfor Lydia muntert. »Inte så alldeles, säger du... Ja, om vi till och med ibland hade små nappatag med varandra, så vad gör det... Man slåss och förliks, när man är barn, och se'n glömmer man allt det där... och nu tänka ni dricka chokolad?»

»Min bror Jean...»

»Jean, den där lilla pysen, som gick i kolt, tror jag», avbröt Lydia, »så tiderna förändras», tillade hon och plirade kokett på honom; »pysen har ju blivit förvandlad till en ung man... det är ju ett riktigt trolleri...»

Jean, som först rodnat av harm vid påminnelsen om kolten, rodnade nu av nöje över att bli kallad en ung man, och han frågade helt betagen, om icke Lydia ville göra dem sällskap.

»Jag vet inte om det passar sig att vi utan förkläde gå in på ett schweizeri», sade flickan och knep en smula på munnen samt gav sig ton av att förstå sig på vad som var comme-il-faut eller ej.

»Men jag är ett par år äldre än du, Emelie, och får passera som din mamma...»

Jean mumlade otydligt några ord. Han ville gärna säga en artighet, men han kom sig icke riktigt för. Det var minsann icke så lätt att i hast bli en belevad ung man.

»Greve Puke har således engagerat dig som aktris», sade Lydia, i det hon bröt sönder en tårta.

»Jag var som jag sagt dig hos honom i dag, och han var mycket vänlig.»

»Tacka för det!... Det var i alla fall tur för dig att genast bli anställd», inföll Lydia, som återigen kastade en mönstrande blick på Emelie, medan ett uttryck av bitterhet en sekund sammanpressade hennes läppar för att i samma ögonblick öppna sig till ett skälmskt leende. »Han kunde icke motstå dig, det var klart... Jo, jag är också anställd vid operan... figurantska vid baletten, varken mer eller mindre... någon solodansös blir jag aldrig. Det är inte lätt att komma framåt...det gamla gardet håller i sig som du vet...» och graciöst, hållande lillfingret i vädret, förde hon koppen till sina läppar.

»En trevlig överraskning att jag träffade dig», hon nickade mot Emelie samt gav Jean ett småleende, »herr Högqvist var bra artig, som lät mig komma med på ett hörn...»

»Det är jag», sade den överlycklige Jean, »som härvidlag har största nöjet av att ha gjort bekantskap med mamsell... mamsell Lydia...»

»Sellberg», interfolierade Lydia.

»Ursäkta, att jag glömt presentera!» Emelie var förlägen, men sanningen att säga, hade hon glömt sin nya väninnas tillnamn.

»Skadar inte!» Lydia var nådig, fastän hon tämligen strängt tycktes hålla på konvenansen. »Vi komma ofta att träffas, åtminstone på teatern... som en vän ber jag dig att inte ha alltför stora förhoppningar... det finnes inte något värre än när de gäckas... Jag bereder dig på», fortfor hon skrattande, »att fruarna Torslow, Eriksson och Frösslind inte låta undantränga sig. Huru bedagade de än må vara, så uppträda de fortfarande i ungdomliga roller och inneha stora repertoaren... Åh nej, du som jag har just inte lysande utsikter», med en liten beklagande blick skakade hon sitt huvud, och tillade muntert: »men inte är det värt att hänga sig för det!»

»De värda fruarna Frösslind, Eriksson och Torslow skola väl inte leva i all evighet», anmärkte Jean, som icke kunde tiga längre.

»Jaså, ni hör till det slags folk, som önskar livet ur sin nästa... ni är ju farlig, herr Högqvist!» Hon lät sina ord följas av en blick, som gjorde gossen alldeles yr i huvudet.

Naturligtvis måste han bli betagen i en dam, av vilken han behandlades som en fullväxt person, och fastän han visste, att han genom sin fördröjda bortovaro åsamkade sig obehag, kunde han icke lösslita sig från den språksamma flickan, nödgade henne att följa med till hemmet, något som Lydia kanske hoppats skulle bli i återgäld för den uppmärksamhet hon visat, ty hon invände endast helt svagt: »Bara jag inte faller besvärlig», varpå hon lätt och ledigt trippade fram vid hans sida.

Lyckligtvis var Jean stadd vid god kassa, och som den utan ringaste avdrag överlämnades till modern, hade hon icke något skäl till missnöje och välkomnade icke allenast sonen, utan också Lydia, som hon fann vara en pigg flicka, vilken hon vid avskedet bad att emellanåt titta till Emelia.»Nu för tiden känner jag inte många

figurantskor», sade Hanna med en suck. »Jag har alldeles kommit ifrån kulisslivet...»

»Aldrig trodde jag, att hon en gång skulle bli så här vänlig», anmärkte Emelie, »hos Selinders levde vi nästan med varandra som hund och katt.»

»Alla ungar äro elaka», inföll fru Högqvist, »hund och katt... du har rätt i den liknelsen, sådana äro de alla... det är väl att de en gång med tiden upphöra att rivas och bitas.»

»Lydia synes åtminstone ha gjort det och Emelie var aldrig särdeles farlig», menade Hanna småskrattande.

»Hon var inte bättre än andra!» Fru Högqvist knyckte på nacken och de båda systrarna började ett annat samtalsämne, men efter den stunden hände det ofta att Lydia i förbigående tittade till dem. Snart hörde det nästan till den dagliga ordningen, att hon hämtade Emelie för promenader, och som hon alltid medförde någon läckerhet i form av bakverk eller frukt för fru Högqvist samt hade fullt upp med pikanta teaternyheter från balettvärlden för Hanna, så blev hon omsider en gärna sedd gäst av såväl modern som hennes äldsta dotter.

»Jag börjar småningom att känna igen mig», sade Hanna med något av sin forna livlighet. »När Emelie uppträder i höst, skall det bli roligt att emellanåt hämta henne från teatern.»

Vad Emelie särskilt angick, så kände hon en allt större tillgivenhet för Lydia och var nästan själv benägen inbilla sig, att det redan från barndomen härskat en intim vänskap dem emellan.

Van som Emelie var vid Mallas sorglösa och uppsluppna sällskap, fann hon en ersättning i Lydia, som hade tillräcklig glättighet för att vara ett välkommet avbrott mot Hannas sorgbundna och ofta bittra väsen.

Lydias glättighet skulle dock icke kunnat gå därhän, att hon på ett barnsligt sätt sprang över gatorna, eller förlett henne till att rusa in i butikerna för att språka med bodbetjänterna, eller till att rasa och leka med vem som helst, vilken ville sträcka ut sin hand emot henne — detta stim och bråk med tusen spratt och upptåg, som förorsakat Emelie och Malla utbrott av hejdlös munterhet — denna barnsliga lekfullhet var nu slut.

Den unga flickan lyssnade i stället till sin väninnas beskrivning om den värld, i vilken hon snart själv skulle inträda — skildringar som kommo Emelie att småle och rodna av nöje.I sin enslighet drömde hon mången gång om det hänförande i att bli beundrad som skådespelerska och hon hade alltjämt samma livliga åtrå att tillägna sig det som fattades för att nå detta mål. Hon bläddrade ivrigt i sina gamla läroböcker samt rådbråkade sin hjärna för att fatta franska språklärans mysterier, men hon hade därtill öppet öra för de teaterskandaler Lydia skildrade. Dessa möten, intriger, gåvor av juveler, brev med smicker och dårskaper, detta kamratliv, i vilket fångades så och så mycket förgylld ungdom. Voro icke dessa äventyr var för sig en liten roman, som ej var utan intresse?

»Så roligt vi båda skola ha», sade Lydia emellanåt. »Vi komma att hålla tillsammans, inte sant?... Jag tänkte det just i samma stund jag först såg dig. Ungherrarna äro ordentligt tokiga, de äro färdiga att bära oss på sina händer... blombuketter och fester... ja, jag har till och med varit med om fina supéer med taffelmusik och vid desserten bland konfektyrer dyrbara smycken...»

»I småstäderna ställde herrarna till för oss en och annan supé samt ett par utflykter, som slutade med dans, och det var rysligt roligt, men inte något jämförligt med din beskrivning...»

Lydia höjde lätt sina axlar. »Du kan förstå att endast de rikaste kunna depensera och arrangera så där överflödigt... men det muntraste av allt är nästan, då man gör små utfärder till utvärdshusen... det är upptåg och skratt, så att man känner sig riktigt sjuk... du kan inte tro hur feterad man är, såvida man rätt förstår att göra sig gällande.»

»Men de, som inte förstå den konsten?»

»De äro färdiga att dö av avund och detta är nästan det roligaste...»

»Åh, så du säger...»

»Inte behöver du hänga huvudet för det... du blir aldrig obemärkt... Men prata för all del inte om för Hanna allt

det här jag nu sagt till dig... vem vet, om hon inte skulle sätta sig på tvären, i händelse det någon gång skulle bli fråga om för dig att vara med på lite vift?... Hon är visst snäll, men något egen ibland... ser du, min älskling, tiga skadar aldrig.»

Från den dagen hade flickorna mycket att tissla och tassla med varandra.

»För tillfället är här gruvligt tråkigt», sade Lydia en gång. »Våra eleganter och lejon äro ännu kvar vid någon brunns- ellerbadort... efter vinterns strapatser behöva de återställa sin hälsa... Min adoratör är också för tillfället borta...»

»Ja, jag har verkligen en trofast beundrare», fortfor hon vid Emelies frågande blick. »I vilken stund som helst vore han färdig att ruinera sig för mig, i händelse något sådant skulle falla mig in. Men så dum är jag inte, söta du! Det är bättre ha en fågel i hand än tio i skogen... jag är nöjd med vad han till husbehov kan dra ur boet... förstår du?»

»Inte så alldeles riktigt», skrattade Emelie.

»Jag är nöjd med, att han inte öser över mig mera än vad hans tillgångar någorlunda kunna stå ut med... Om man märkte... hans släkt har ögonen med sig, kära du... om man som sagt märkte, att jag narrade till mig allt, skulle man ställa honom under förmyndareskap... sådant har hänt med mer än en arvtagare och det skulle bli ett rysligt väsen, och på detta sätt skulle jag bli av med allt.»

»Åh ja, nu var du tämligen tydlig... och han är inte missnöjd över att du är vid teatern?»

»Missnöjd?... Om jag inte vore där, skulle han kanske knappast se åt mig en gång... det där rampskenet utövar den mest bedårande verkan.»

»Jag började nästan tro det... och du får stanna vid scenen, när du en gång blir gift... när du en gång gifter dig med honom», tillade Emelie för att förtydliga sina ord, då Lydia nästan med häpnad blickade upp till henne.

»Gifta mig med honom», upprepade hon. »Nej, du är verkligen festlig! Något sådant faller mig visst inte in... Tror du att jag vill ha ett slut på all tillbedjan och alla presenter?»

»Det tror jag visst inte... men vid ett giftermål är ju allt vad han äger också ditt...»

»Käraste flicka, detta är bara ett talesätt... 'allt vad han äger också ditt'», upprepade hon gäckande. »Mycket bra, om man blott tillika fick disponera de där ägodelarna, men herrar äkta män uppträda vanligtvis som knusslare mot sina hustrur och mången får knappast för egen del offra på sig så mycket som en hundralapp en gång...»

»Men det finnes undantag...»

»Asch, bah... till och med en rik flicka överlämnar vanligtvis åt mannen hela sin förmögenhet och han roffar åt sig allt... hon blir inför honom i samma beroende ställning som den fattigaste tiggarslinka och får kanske mången gång bönfalla om ettlitet extra nöje eller intrigera för tillfredsställandet av någon oskyldig, fastän en smula kostbar nyck.»

»För din del skulle du inte kunna ha en arvtagerskas pretentioner...»

»Jag fruktar, att jag skulle ha det i alla fall... mitt är ditt... den tanken skulle göra mig olycklig, jag skulle sluta med att göra inbrott i min kära hälfts kassakista, såvida han inte helt liberalt ställde den till min disposition... Men det skulle han aldrig... den äkta mannen behöver inte krusa sig till ett småleende eller en smekning... eller vid något gnabb till förlikning skänka en juvelbrosch eller dylikt... En älskarinna kan med lätthet ruinera sin älskare, en gift hustru får vara nöjd med sitt dagliga bröd... överflöd och nödtorft... Nej, jag avskyr äktenskap, det är endast en inrättning till ömsesidig plåga!»

Lydia hade framkastat sina påståenden ystert, vårdslöst, nästan självsvåldigt, helt olika det fina manér, varmed hon vanligtvis uppträdde i Emelies hem. Där hette det ständigt: »jag vet inte, om jag törs för mamma... gärna, så vida mamma inte har något däremot», medan hon häntydde på, att om man kunde söka någon dygd i foyern, så

vore hon 'den rätta', och dessutom, hade hon i de kärlekshistorier varmed hon trakterade Hanna, själv aldrig framskymtat som något slags hjältinna. Hon stod alldeles utom sina berättelser och till och med inför Emelie var det första gången som hon erkände sig ha en förklarad beundrare. Om allt detta hade hon emellertid talat till hälften skämtande, hon hade skrattat så glatt och därvid visat så vackra vita tänder att hennes åhörarinna, som försökt göra några små inkast, slutligen knappast visste vad hon skulle tänka eller tro och nu halft förvirrad framkastade:

»Men kärleken då... tar du den inte med i beräkningen?»

»Det är just för att jag tar kärleken först och främst i beräkningen, som jag talar på detta sätt... Jag har aldrig sett ett lyckligt äktenskap. De mest förälskade fästfolk bli som man och hustru ett tämligen passivt par... på sin silverbröllopsdag kunna de tacka Gud, om de lärt sig att någorlunda fördraga varandra... det är riktigt gentilt, om de inte left hand i hår och kniv i strupe... . Jag svär, att om Hamlet fått leva tillsammans med sin Ophelia, så skulle båda snart lika vansinnigt avskytt varandra som de varit förälskade!.... Nej, leve friheten, min docka!»

*

litet extra nöje eller intrigera för tillfredsställandet av någon oskyldig, fastän en smula kostbar nyck.»

»För din del skulle du inte kunna ha en arvtagerskas pretentioner...»

»Jag fruktar, att jag skulle ha det i alla fall... mitt är ditt... den tanken skulle göra mig olycklig, jag skulle sluta med att göra inbrott i min kära hälfts kassakista, såvida han inte helt liberalt ställde den till min disposition... Men det skulle han aldrig... den äkta mannen behöver inte krusa sig till ett småleende eller en smekning... eller vid något gnabb till förlikning skänka en juvelbrosch eller dylikt... En älskarinna kan med lätthet ruinera sin älskare, en gift hustru får vara nöjd med sitt dagliga bröd... överflöd och nödtorft... Nej, jag avskyr äktenskap, det är endast en inrättning till ömsesidig plåga!»

Lydia hade framkastat sina påståenden ystert, vårdslöst, nästan självsvåldigt, helt olika det fina manér, varmed hon vanligtvis uppträdde i Emelies hem. Där hette det ständigt: »jag vet inte, om jag törs för mamma... gärna, så vida mamma inte har något däremot», medan hon häntydde på, att om man kunde söka någon dygd i foyern, så
vore hon 'den rätta', och dessutom, hade hon i de kärlekshistorier varmed hon trakterade Hanna, själv aldrig framskymtat som något slags hjältinna. Hon stod alldeles utom sina berättelser och till och med inför Emelie var det första gången som hon erkände sig ha en förklarad beundrare. Om allt detta hade hon emellertid talat till hälften skämtande, hon hade skrattat så glatt och därvid visat så vackra vita tänder att hennes åhörarinna, som försökt göra några små inkast, slutligen knappast visste vad hon skulle tänka eller tro och nu halft förvirrad framkastade:

»Men kärleken då... tar du den inte med i beräkningen?»

»Det är just för att jag tar kärleken först och främst i beräkningen, som jag talar på detta sätt... Jag har aldrig sett ett lyckligt äktenskap. De mest förälskade fästfolk bli som man och hustru ett tämligen passivt par... på sin silverbröllopsdag kunna de tacka Gud, om de lärt sig att någorlunda fördraga varandra... det är riktigt gentilt, om de inte left hand i hår och kniv i strupe... . Jag svär, att om Hamlet fått leva tillsammans med sin Ophelia, så skulle båda snart lika vansinnigt avskytt varandra som de varit förälskade!.... Nej, leve friheten, min docka!»

*

TJUGUANDRA KAPITLET.

»Varför grälade mamma nyss ute i köket?» frågade Emelie, då hon en morgon halvklädd satt på sängkanten, medan Hanna bjöd henne kaffe.

»Hon bråkar ju alltid...»

»Men jag tyckte, hon nämnde mitt namn...»

»Det var ingenting som egentligen rörde dig... nå, du kan gärna få veta det... Hon är ond, för att jag sagt upp den här lägenheten... jag gjorde det, innan du kom hem, för jag visste, hon aldrig skulle gå in härpå, sedan du var kommen... jag känner henne», tillade Hanna med den strävhet, varmed hon ofta talade, då det gällde modern. »Just för din skull tyckte jag detta var bäst...»

»Vi ha här för stort svängrum», fortfor hon vid Emelies frågande blick. »Det är slut med våra baler. Sedan jag själv kom ur dansen, har det inte varit stort bevänt med de där tillställningarna... sista vintern var det till och med alldeles ogörligt... Nu tycker mamma, att du skulle vara en dragningskraft, och häri har hon onekligen rätt, men att på det där sättet dra' folk är inte något för dig...»

»Jag tycker om att dansa», sade Emelie och sög på en sockerbit.

»Men nu får du dansa efter min pipa», skrattade Hanna. »Våningen här är redan uthyrd och jag har tagit oss rum vid 'brända tomten'.»

»Usch, i staden, så otrevligt!... Jag håller med mamma... tänk så bra jag skulle få vara i fred inne i salen, när jag deklamerar...»

»Den där ruskiga salen utan möbler kan göra en människa mörkrädd... för min del är jag nöjd att komma bort ifrån den så långt som möjligt, och jag undrar mången gång på, att jag inte blivit gråhårig av alla de bekymmer den medfört!» Hon tystnade och såg ut, som om hon ävenledes gärna skulle vilja skilja sig från alla de minnen den medförde.

»Dit vi komma», återtog hon med hastigt klarnad blick och munter röst, »dit vi komma få vi oss ett eget litet 'krypin' och där kan du skrika och gå på bäst du behagar... lägenheten är på nedra botten, så att jag kan skylta med hattar ifönstren... våra inkomster äro inte stora och vi få rätta oss därefter...»

»Fattigdomen är inte någon fröjd, den är roten och upphovet till allt ont», utbrast Emelie med ett harmset uttryck. »Hanna lilla», fortfor hon med en liten ångerfull blick, »jag står som oxen vid berget... undra därför inte på, att jag är utledsen över att inte kunna kosta på mig det ringaste... utan lektioner kan jag inte reda mig... hur i all världen skall jag kunna lära mig allt det där jag behöver?...»

»Vi ha förut kommit överens om, att det verkligen är en kinkig fråga...»

»Om jag hade mynt!...»

»Då vore det nog 'adjö' med dig och du brydde dig varken om salen här eller 'brända tomten'!»

»Du gissar inte så oriktigt... det liksom kokar och sjuder inom mig... jag har ingen ro!»

»Du måste ge dig till tåls... här vid teatern är ännu mycket för dig att lära och om du också inte kan ta några dyra lektioner eller på egen hand reda dig med franskan, är det så mycket annat och... och fast jag kanske inte läser flytande innantill», vid detta erkännande spred sig en svag rodnad över Hannas ansikte, »förstår jag nog så pass, att jag kan förhöra dig, om jag tittar på förhand i dina böcker... du har ju både en svensk historia och en kartbok...»

»Jag skall börja med Frankrike», inföll Emelie, som för tillfället kände sig en smula lugnad. »Det finnes en mängd ämnen på vårt eget språk, som det inte skadar att veta... ett par timmar skall jag plugga varenda dag...»

»Att sedan förhöra dig tar inte mycken tid», sade Hanna, som ständigt hade fullt upp att sköta och icke var missbelåten över utsikten att så hastigt som möjligt bliva kvitt sitt självpåtagna lärarinnekall.

»Jag kommer så väl ihåg, när vi först flyttade hit», återtog Emelie, där hon framför en spegel ordnade sitt hår, »huru vi släpade och knogade, och hur grant jag tyckte här var, sedan alla ljusen blivit tända, och så man dansade och kysste mig... Jag har ett blått band i mitt hår... ser du, den färgen passar mig ännu rätt bra», och hon knöt sina lockar tillsammans samt gjorde en nätt rosett över hjässan. »Det var just på den där balen jag först fick höra, att

det behövs bildning och kunskaper för att bli en bra aktris...»»Jag ångrar att jag rymde ur fru Fernqvists pension», återtog Emelie, som nu slutat sin klädsel, »man förstår inte sitt eget bästa...»

»Det gör man aldrig.»

»Om ändå Fritz Werner hade levat, så vet jag, att han skulle ha läst med mig...»

»Det faller mig just något in, Emelie», utbrast Hanna. »Gusten Moberg är gift som du vet, och hon är skyldig mig för ett par hattar... kanske får jag aldrig någon betalning för dem, jag börjar åtminstone misströsta... men om hennes man, som är skrivare, ville som likvid ge dig några lektioner, så skulle detta måhända vara till någon nytta...»

»Det vet Gud, som bäst känner till vilket huvudbry jag hade, var gång jag skulle skriva några rader!... Jag kunde då ha hopp om att någorlunda hjälpligt kunna besvara alla de kärleksbrev, man en gång kommer att sända mig.»

»Bäst så länge man inte får sådana brev...»

»Jag har tänkt mig motsatsen... tänkt mig rosenröda biljetter på fint doftande papper...»

»Du förstår sätta ihop...»

»Och dödligt förälskade kavaljerer, som hela livet igenom ligga på knä framför mig...»

»Jag gitter inte höra dig...»

»Och blombuketter fullsatta med dyrbara smycken och...»

»Ja, så där skall det vara, Emelie», skrattade fru Högqvist, som osedd hade inträtt. »Det där vore, min själ, inte så illa!»

»Det tycker jag också, och därför håller jag just på att göra en liten framtidsteckning... men utan skämt... det är nog inte alldeles omöjligt att jag kan ådraga mig en smula beundrare... Usch, så butter och tvär du ser ut Hanna!»

»Det är gammalt och vanligt, kära du», muttrade fru Högqvist, i det hon vresigt såg bort till sin äldsta dotter.

»Men jag borde se allra nedslagnast ut... riktigt som en martyr», inföll Emelie, som kände sig orolig över att genom sitt förflugna tal kanske ha givit uppslaget till en träta och, i avsikt att avvärja den, fortfor hon livligt: »I dag skall jag infinna mig på teatern och måste underkasta mig skärselden att bli beskådad och bedömd av våra stora skådespelerskor... framstående herrar aktörer komma säkert att hysa en förnäm likgiltighet för mig, såvida jag inte kan erövra dem», här gjorde Emelie en kokettsväng på sitt vackra huvud, varvid fru Högqvist fick igen sitt goda humör samt skrattade högt.

»Ja, få se huru det går», ropade hon efter Emelie, som icke utan hjärtklappning och oro begav sig till den första repetitionen.

Flyttningen till den nya bostaden var nätt och jämt överstökad, då Emelie debuterade.Emelie Högqvist debuterade i oktober 1828 som Lotta i Kotzebues 'Brodertvisten'.

Sanningen att säga fästade man föga uppmärksamhet vid den unga aktrisens uppträdande. Teaterpubliken gjorde i henne icke en ny bekantskap, och nu som förut fann man hos henne icke någon synnerlig begåvning. Med sin oerfarenhet, sin brist på bildning uppträdde hon bland talanger av första ordningen och man hade mera medömkan än uppmuntran att giva det täcka ansiktet, som med en viss smånaiv behagsjuka blickade mot åskådarna.Teaterbilder från fordom i 'Nu' 1877.

»Jag sökte göra mitt bästa», sade hon till sina anförvanter, som övervarit representationen och nu följde henne hemåt. »Men det är med mig som med klockan, den går och går, och likväl kommer den aldrig ur fläcken.»

»Åh, man kikade rätt tappert på dig», inföll fru Högqvist, som kanske haft ögonen mera riktade på salongen än scenen, »man var minsann inte blind för hur du såg ut.»

»Hur jag såg ut», upprepade Emelie otåligt, »det kvittar mig lika, men jag önskar, att man inte skulle småskrattat

åt mig... fast jag borde vara vand därvid, grämer det mig för var gång och jag tänkte att här...» det var henne omöjligt att längre tillbakahålla sina tårar.

»Det är bara att spotta i näven och ta' bättre tag!» uppmuntrade Jean.

»Just min åsikt», menade Hanna. »Själva knuten är att inte tröttna...»

»Jag tycker det är bra som det är», avgjorde fru Högqvist. »Du såg ut som en ängel och det sade man runt omkring.»

»Publiken går olyckligtvis inte dit för att endast se, utan också höra», höll Jean på att anmärka, men som han icke ville göra Emelie mera nedslagen än hon verkligen var, så teg han visligen.»Du var charmant», sade Lydia följande morgon, när hon träffade sin väninna. »Man kunde ordentligt förse sig på dig.»

»Se och alltjämt se», knotade Emelie i sitt innersta.

»Jag var i går kväll ute på en liten tripp till Stallmästargården... detta blir oss emellan... och mina kavaljerer kunde inte nog prisa dina oförlikneliga blå ögon... man sa': att du med dem kan befalla både över himmel och avgrund...»

Lydia gjorde detta erkännande utan att för tillfället känna någon avund, ty man hade också sagt, att den unga flickan förde sig tafatt och att hon aldrig skulle kunna bli något av betydenhet. Hon skrattade till och med i mjugg åt sin väninnas gnällande organ samt jämförde i tankarna hennes långa, magra, gängliga figur, smala armar och ben med sin egen rundade gestalt, och kände sig icke missbelåten över jämförelsen.

Sitt anseende som bländande skönhet stadgade dock Emelie ännu mera, då hon kort härefter uppträdde som Emirens dotter i 'Korsfararne'. Denna senare debut, i synnerhet i en roll, som egentligen icke var någon roll, var anlagd på att visa hennes vackra ansikte och i det fallet kunde debutanten anses hava gjort en stormande lycka, ty ett skönare huvud hade man sällan sett på scenen,Teaterbilder från fordom i 'Nu' 1877. där åsynen av hennes fagra, oskuldsfulla ansikte hejdade klandret att högljutt utbryta. Men oaktat hennes hjärta blödde vid denna förödmjukande skonsamhet, var hennes håg för scenen så brinnande, att hon med allt större energi beslöt att icke sky någon ansträngning för att besegra svårigheterna och nå sina önskningars mål.Crusenstolpe i Miniatur-Almanach 1852.

Det låg vid denna tid understundom ett visst vemod över den unga flickan, vilket likt ett moln lätt blåstes bort av förströelsens vind, och då hon och Lydia på sina promenader ofta följdes av uppvaktande kavaljerer, utövade hennes livlighet den mest förtrollande dragningskraft.

Förnäma teaterhabituéer kunde väl vid hennes teatraliska prestationer med en lätt axelryckning säga: »Skada att lilla Högqvist inte är användbar», men utom scenen, i stället för axelryckningar, var det nästan med ett knäfall man tillbad denna underbara skönhet, samt ävlades om att till hennes ära arrangera splendida fester.

»Emelie är alldeles för mycket ute i svängen», brummadeHanna mången gång för sig själv, när hon ensam i den gemensamma enkla kammaren väntade på systern. Men fru Högqvist tyckte om att på morgonen höra beskrivningen på alla de rariteter man bjudit, de erövringar hon gjort och den uppmärksamhet, man ägnat henne.

»Men Emelie skulle ändå inte få vara så mycket med», kunde Hanna en gång icke underlåta att säga Lydia, som en natt sovit tillsammans med de båda systrarna. »Hon blir alldeles utvakad och förstörd.»

»Ser jag utvakad ut?» Och Emelie vände mot de båda flickorna sitt friska och strålande ansikte.

»Du borde i alla fall inte leva så där i sus och dus.»

»Låt henne då gå i kloster», skämtade Lydia. »Mamma är minsann så nogräknad», tillade hon och höjde ögonbrynen samt snörpte på munnen, »hon skulle inte tillåta mig något som är opassande... men hon förstår naturligtvis, att man får ta' seden, dit man kommer... man får tjuta med ulvarna...»

»Också med sådant där 'tjut' får det vara en måtta.»

»Var det kanske meningen att Emelie skulle gälla för ett dygdemönster?» tänkte Lydia, då hon med en gäckande blick såg bort till den unga flickan: »detta var en utmärkelse, som man kanske lätt nog skulle kunna ta' ifrån henne», men högt sade hon: »Ja, ni känner nog hur det kan gå till, Hanna... ni har ju själv varit så mycket med ...»

Hanna blev blossande röd. »Ja», inföll hon sträft, »det är den egna erfarenheten, som gör, att jag manar till försiktighet...»

»Ack, ingen kan vara mera försiktig än mamma; så länge hon inte gör några anmärkningar, så roar jag mig i all fröjd och gamman...»

»Mamma mig hit och mamma mig dit», muttrade Hanna otydligt mellan tänderna. Hon hade under tiden blivit bekant med den värda frun, som sysselsatte sig med klädsömnad och hela dagen slamrade med sina kunder eller stod i trapporna och förde skvaller med hyresgästernas tjänstepersonal, men var tämligen stum i sin dotters sällskap, för vilken hon tycktes hysa en viss respekt. Sin nimbus som en förståndig mor hade hon helt och hållet förlorat, och Hanna började till och med tro, att hennes grundsatser nästan vore av samma halt som hennes eget livs upphov samt att hon, för erhållna fördelar, vore benägen att blunda för vilka oförsiktigheter och förseelser som helst.Hanna förstod för resten tämligen bra räknekonsten och, genom den tillfälliga inblick hon fått i Lydias förhållanden, fattade hon mer än väl, att de obetydliga inkomsterna för moderns handarbete i förening med den unga figurantskans avlöning icke kunde räcka till att bekosta hennes dyrbara toaletter och det liv av komfort, som hon och 'kära mamma' förde tillsammans.

»Jag ger inte två styver för er mors beprisade försiktighet», återtog Hanna, »den är bara ett talesätt.»

Lydia smålog med en harmlös blick. »Ni kraxar som en gammal kråka, Hanna... Om jag inte kände er så väl, skulle jag tro, att ni vore avundsjuk för att vi äro i tillfälle att kunna roa oss och... och ni...»

»Jag är inte en tillräckligt 'gammal kråka' för att bli förbisedd, om jag själv hade lust att leva med.»

»En halt kråka skulle kanske mången till och med tycka vara riktigt pikant...»

»Lydia!» ropade Emelie, som under de hastigt växlade orden oroligt sett bort från den ena till den andra.

Och Lydia, som insåg att hennes ovilja över Hannas inblandning låtit henne gå för långt, började nu gråta och sade snyftande, att hon aldrig i livet kunde tåla, det någon på ett förklenande sätt häntydde varken på henne själv eller hennes mamma.

»Jag bryr mig inte om vad hon sagt, Emelie lilla», sade Hanna ovanligt fogligt, »och är nästan färdig att önska, det jag i all min tid varit halt.»

Efter den stunden blandade sig Hanna icke vidare i de unga flickornas utflykter och nöjen.

»Man skulle icke vidare skylla henne för att vara avundsjuk», sade hon till sig själv. För resten gällde ju hennes ord mindre än intet, då fru Högqvist sade den odisputabla sanningen, att man endast var ung en gång i livet, samt öppet höll med om, att det skulle vara den största dumhet i världen, därest man icke toge nöjet i flykten, till vilket erkännande Lydias mor gav tystnadens bifall.

Emelie var emellertid länge kort och snäv mot Lydia, men som denna fann förenat med sin fördel att stå på vänskaplig fot med en firad skönhet, så uppbjöd hon all sin inställelseförmåga för att komma Emelie till att glömma, det hon på ett sårande sätt häntytt på det olycksfall, som träffat systern.Tiden förgick, men Emelies utsikter vid teatern voro alltjämt icke synnerligen lysande. Hon användes föga och då man såg henne uppträda var det vanligtvis i biroller såsom till exempel i operan Zemir och Azor, där hon som en skyddsängel uppläste en liten vers utan både korrekt deklamation eller sann värdighet.

Utom scenen väckte hon en ständigt tilltagande hänförelse, men några kärleksäventyr kunde man egentligen icke tillvita henne.

»Man vet inte rätt, var man har henne», sade en mängd beundrare och den brist på bestämd uppmuntran, som alla

rönte, förringade på intet sätt hennes värde.

Uppväxt och fostrad mellan behoven och frestelserna, mellan dystra tavlor av armod och retande exempel av yppig vällust, var Emelies sätt på intet vis utmanande. Det låg över hennes rörelser en täckhet och ett behag, och ehuru hon kanske icke var så strängt tillbakadragen som en ung väluppfostrad dam vanligtvis uppträder samt mången gång måhända icke syntes särdeles förgrymmad, om någon djärft rövade en kyss, så hade dock hennes hållning en viss medfödd värdighet, som höll tillbedjarna en smula på avstånd.

Fallen för skämt och en satir, som icke övergick till bitterhet, tycktes hennes glättighet aldrig kunna förbytas till sorg. Och med denna ungdomens tilltalande sorglöshet i sina åsikter, röjde hon aldrig den passionerade längtan efter sant konstnärskap, som gömde sig i hennes själ, samt förblev ett gott barn, som njöt av stundens fröjd.

Hennes dragningskraft var alltjämt i stigande, medan Lydia blev alltmera fördunklad; detta var ett faktum, som denna senare oaktat all egenkärlek likväl icke kunde dölja för sig själv. I synnerhet harmades hon över den nonchalans och ringaktning, varmed man behandlade henne, medan man ägnade Emelie en nästan ödmjuk uppmärksamhet.

Under årets lopp hade Lydias mor upphört att sysselsätta sig med handarbete. Skyllande på försvagade ögon, skötte hon endast om hushållsangelägenheter, men ehuru inkomsterna härigenom borde varit förringade, tycktes välmakten i hemmet vara i tilltagande. I en elegant våning under sin mors hägn gav Lydia små supéer och tillställningar, som voro rätt eftersökta. Men fastän Emelie endast bebodde en liten torftigt möblerad kammare tillsammans med sin syster och icke ställde till så mycketsom ett kafferep en gång, så firade man henne mera, än om hon varit en rik arvtagerska, medan Lydia fann sig vara behandlad som om hon varit av noll och intet värde.

Det kunde således vara på tiden att få förhållandena någorlunda likställda.

»Få se», sade Lydia till sig själv, »om man kommer att avguda henne lika högt, i händelse man en vacker dag säger: den eller den är favoriten?»

»Och man skall säga det... det blir en smal sak att genomdriva!» Den unga figurantskan skrattade glatt. Hon var nöjd med sig själv.

Vad Hanna angick, tycktes hon börja leva tämligen tryggt och hördes icke vidare grubbla över några snedsprång. Det kunde måhända vara lustigt nog, om hon en vacker dag skulle finna sig vara dragen vid näsan!

För icke så länge sedan hade hon varit ganska road av att höra små kärlekshistorier med deras rendez-vous, förvecklingar och uppträden, i vilka balletkorpsens premiärdansöser och figurantskor varit hjältinnor. Därför skulle det säkert vara rätt intressant för henne att få höra något från 'dramatiskan', om icke just från dess premiäraktriser, så åtminstone från en bland de mera obemärkta, men som därför kanske skulle kunna göra sig bemärkt som en första älskarinna utom scenen.

Ja, mest för att reta Hanna, som nu för tiden knappast tycktes bekymra sig om att se åt Lydia en gång, skulle det vara roligt att få en liten jämkning på förhållandena! »Det var inte värt att rynka näsan mera åt den ena än den andra... inte värt att varken upphöja den ena eller den andra!» och Lydia syntes icke missbelåten vid föreställningen att åvägabringa denna jämkning.

*

TJUGUTREDJE KAPITLET.

»Vänta ett ögonblick», sade Emelie, i det hon drog sig ur sin kavaljers armar samt visade en smal fot, över vars höga vrist det korslagda bandet sprungit sönder. »Det är andra gången i kväll den här malören hänt mig.» som ett kafferep en gång, så firade man henne mera, än om hon varit en rik arvtagerska, medan Lydia fann sig vara behandlad som om hon varit av noll och intet värde.

Det kunde således vara på tiden att få förhållandena någorlunda likställda.

»Få se», sade Lydia till sig själv, »om man kommer att avguda henne lika högt, i händelse man en vacker dag säger: den eller den är favoriten?»

»Och man skall säga det... det blir en smal sak att genomdriva!» Den unga figurantskan skrattade glatt. Hon var nöjd med sig själv.

Vad Hanna angick, tycktes hon börja leva tämligen tryggt och hördes icke vidare grubbla över några snedsprång. Det kunde måhända vara lustigt nog, om hon en vacker dag skulle finna sig vara dragen vid näsan!

För icke så länge sedan hade hon varit ganska road av att höra små kärlekshistorier med deras rendez-vous, förvecklingar och uppträden, i vilka balletkorpsens premiärdansöser och figurantskor varit hjältinnor. Därför skulle det säkert vara rätt intressant för henne att få höra något från 'dramatiskan', om icke just från dess premiäraktriser, så åtminstone från en bland de mera obemärkta, men som därför kanske skulle kunna göra sig bemärkt som en första älskarinna utom scenen.

Ja, mest för att reta Hanna, som nu för tiden knappast tycktes bekymra sig om att se åt Lydia en gång, skulle det vara roligt att få en liten jämkning på förhållandena! »Det var inte värt att rynka näsan mera åt den ena än den andra... inte värt att varken upphöja den ena eller den andra!» och Lydia syntes icke missbelåten vid föreställningen att åvägabringa denna jämkning.

*

TJUGUTREDJE KAPITLET.

»Vänta ett ögonblick», sade Emelie, i det hon drog sig ur sin kavaljers armar samt visade en smal fot, över vars höga vrist det korslagda bandet sprungit sönder. »Det är andra gången i kväll den här malören hänt mig.»Och hon skyndade in i ett sidorum, som begagnades till toalett, dit Lydia hastigt följde henne. »Vi dela samma olycksöde», sade hon skrattande.

»Vi äro riktigt tokiga, som inte tänka på hemfärden», inföll Emelie, i det hon flämtande sjönk ned på en stol. »Men en vals av Grahl kan jag aldrig motstå... det finns inte någon danskompositör, som så kan sätta liv i folk som han...»

»Och din kavaljer dansar som en ängel...»

»Men själv ser han snarare ut som om han hörde till avgrundens regemente... han har något så obehagligt i sin blick.»

»Han är dödligt förälskad i dig...»

»Jag beklagar honom...»

»Han är oerhört rik, och han lägger sin rikedom för dina fötter...»

»Däremot har jag ingenting att invända, bara han inte själv följer med.»

»Toka!... Är du nu färdig?» och Lydia öppnade en garderobsdörr, som hon häftigt smällde igen. »Jag är alldeles vilsekommen, fastän jag väl borde vara som barn i huset här på Stallmästaregården... det var oförskämt, att man låtit Karolina Brunström uppta' våra vanliga rum... såg du henne?»

Emelie nickade. »Hon var klädd som en prinsessa och vacker som en dag...»

»Åh, jag kan just inte skryta... valsen är nu slut, men vi ska' väl knäcka några silverhalsar, innan vi ge oss i väg.»

Champagnekorkarna smällde i samma ögonblick de unga flickorna åter visade sig i sällskapet, medan en vacker mansröst stämde upp:

»Drick! de förflyga de susande pärlorna, drick!»

Och man klingade med glasen, medan några unga damer skyndade till pianot, där de under skratt började klinka och hamra.

»Låt oss ge oss i väg, innan det blir kattmusik», sade Emelies kavaljer, en högväxt man med väldiga polisonger och något kal hjässa.

»Men roligt ha vi haft», sade Lydia, och då Emelie avlägsnade sig några steg för att från en taburett hämta en florschal, som hon kastade över sina axlar, tillade dansösen viskande med en blick av hemligt förstånd: »Det blir som vi överenskommit... lycka till, greve Löwen!»

»Allt är klart!» viskade han.Under skratt och skälmstycken med gömda ytterkängor, hattar, galoscher samt förväxlade kappor bröt sällskapet upp och passerade förbi den öppnade dörren till den gamla, långa och låga källarsalen, därifrån ett moln av tobaksrök virvlade ut i förstugan.

»Greve Löwens ekipage», ropade utåt den snöhöljda gårdsplanen en nätt uppasserska med kokett mössa på nacken.

»Du förkyler dig, hulda varelse», viskade greven till henne i förbigående, då han följd av några unga officerare närmade sig den övertäckta slädan. »Direkt hem», sade han kort till betjänten, som med en ödmjuk bugning öppnade vagnsdörren.

»Mina damer», ropade han inåt förstugan och nöp i detsamma uppasserskan i kinden.

»Greven är god han», den nätta flickan gjorde en sväng på huvudet. »Låt bli att konstra... den som kommer i grevens klor slipper inte helskinnad ur dem!»

»Känd i orten!» skrattade de unga officerarna.

I detta ögonblick stod Emelie på den låga trappavsatsen och frysande drog hon kappan tätare omkring sig.

»Skynda dig Lydia», ropade hon utan att se sig tillbaka, i det hon lätt hoppade över vagnssteget. Dörren smälldes igen och greve Löwen satt vid hennes sida, under det täcksläden hastigt gled framåt.

»Stanna, stanna!» Emelie lutade sig fram mot dörren, »det är ju inte meningen att vi skola resa från Lydia!»

»Än om det vore meningen?» Det var ett skämtsamt tonfall i den unge mannens röst, i det han med ett fast tryck höll tillbaka Emelies arm, då hon stod i begrepp att släppa ned vagnsfönstret för att ropa utåt. »Er väninna reser hem tillsammans med Brauner, han kom ensam åkande ut och därför är det gott om plats.»

»Jag märker det... men det är inte säkert, att jag tycker om den nya anordningen med vår hemfärd.»

Emelie hade nu lyckats fälla ned fönstret och, lutande sig utåt, ropade hon Lydias namn.

Det var i den första svaga daggryningen och i den långa, snötäckta allé, som från Stallmästaregården för fram till landsvägen, syntes varken slädar eller hördes bjällerklang.

»Kanske fortsätter man ännu att stimma i förstugan... det ser nästan så ut... sällskapet var också mer än vanligt uppspelt... Nej, här är omöjligt att vända!...« Jag lovar föra ervälbehållen till er dörr... ni är väl inte rädd att färdas ensam med mig?»

»På intet sätt... men nu äro vi framme på landsvägen och här kunna vi ju invänta de andra slädarna.»

»Det går visst an... håll!... Andersson, det var tusan till karl, hör ni inte!»

»Omöjligt, herr greve... hästarna ha stått så länge, jag får inte någon bugt på dem...»

»Håll!» ropade Emelie med genomträngande röst, i det hon för andra gången böjde sig utåt.

»Hör, edra djävlar!» röt kusken och slagen av några väldiga piskrapp veno i luften.

»Var för all del lugn!» Med kraftig arm drog greve Löwen Emelie ned på sin plats. »Det är unga hästar, men

kusken är säker... jag hoppas ni inte känner er skrämd», tillade han med en glimt av gäckeri i sina ögon, då slädan sköt av med ilande fart.

»Edra hästar oroa mig inte det ringaste», Emelie drog sig ännu närmare vagnshörnet.

»Nå, det låter höra sig... det är också ingen fara för handen, endast att vi komma en smula raskt åstad. Det är alldeles som om himlen ville att vi på detta sätt utan vidare sällskap skola färdas till staden», fortfor han, »så här på tumannahand skulle jag alltid vilja vara tillsammans med er ...»

»En dylik enformighet skulle varken ni eller jag kunna uthärda.»

»Ni vet hur högt jag dyrkar er, Emelie... intet offer skulle vara mig för stort, om jag därmed kunde vinna någon medkänsla.»

»Grubbla varken på offer eller medkänsla... men allt det där har jag tusen gånger sagt er...»

»Trollslända!» Han drog henne häftigt intill sig samt sökte stjäla en kyss.

»Vi hålla inte längre på med pantlekar, herr greve... låt det nu vara nog. Jag vill bara säga», fortfor hon med glödande kinder och blixtrande ögon, »det jag mer än väl förstår, att det inte berodde på hästarna att...»

»Ni är beundransvärt skön i er vrede!» avbröt han.

»Om det gäller, är jag inte rädd att kasta mig ur släden...»

»Men jag har tillräckligt starka armar för att hålla er kvar... Ja, ni har rätt, det är jag, som inte vill invänta deandra... det är jag, som gjort allt för att skynda undan och ensam få vara tillsammans med er...»

»Ett angenämare nöje på tumannahand kunde ni ha berett oss...»

En lätt darrning flög genom Emelies fina lemmar och rodnaden hade småningom vikit bort från hennes ansikte, i det hon med ett halft småleende såg upp till honom.

»Man skall ju tilltvinga sig av er vartenda litet ynnestbevis...»

»Och vad vinner ni med tvång?»

»Åtminstone den fröjden att få vara i er närhet.»

»Det kvittar er således lika, om jag för detta påtvingade sällskap till slut skulle avsky er.» Den harm hon med möda tillbakahållit tog ut sin rätt, och hon stötte föraktfullt undan hans hand.

»Hör mig», sade han skarpt. »Jag bjuder er ett liv fullt av lyx... rikedom, om ni så vill... detta mot er kärlek... men även utan den och utan något i utbyte, med eller mot er vilja, skall ni tillhöra mig. Krig eller fred?» och hans heta andedräkt flammade över hennes kind.

»Ni gör mig illa», utbrast hon halvgråtande, men i samma ögonblick, övergående från ångest till sorglöshet, liksom förvandlad till en annan människa, höjde hon sitt huvud och tillade skämtande: »ja, ni har verkligen uppträtt på krigsfot emot mig.»

»Välj!» framstötte han med sammanbitna tänder.

»Lugna er och låt oss språka», hon hämtade djupt efter andan. »Antag att jag går in på edra villkor...»

Hade han då slutligen förmått beveka henne? Med ett uttryck av tvivel betraktade han hennes ansikte, som i den gråaktiga morgonbelysningen hade marmorns vithet och genomskinlighet. »Ni ger mig således hopp om att vinna er!»

»Lyckan att hoppas vill jag aldrig fråntaga någon... Nej, nej, låt mig vara... det är redan ljusan dag och folk börjar komma i rörelse.»

Med en känsla av knappast tillbakahållen glädje hade hon några sekunder sett, huru Drottninggatans långa husrad alltmera syntes försvinna.

Där, framför ett av de ståtligaste husen, invid en med bildhuggerier sirad portal stannade plötsligt den nästan pilsnabbt framglidande släden.»Om ni ger mig hopp», viskade han ömt, »måste vi följas åt... måste ni alltid stanna hos mig...»

Hon gjorde icke någon invändning och leendet lyste i hennes blickar, medan hon nästan kände sig som en fånge, färdig att avskaka sig tryckande bojor.

Betjänten hade sprungit ned från kuskbocken och på sitt vanliga ödmjuka sätt öppnade han vagnsdörren. Denna var lyckligtvis vid samma sida som Emelie hade sin plats och, innan greve Löwen hann följa henne, hade hon hunnit ett långt stycke framåt gatan.

Att i betjäningens närvaro börja en kapplöpning var icke i greve Löwens smak, ehuru han i första ögonblickets harm att se sig besviken rusat efter Emelie några steg. Ett kväft skratt i hans närhet väckte honom till besinning. Han skulle endast göra sig löjlig utan utsikt att erhålla någon fördel. Med en ed vände han sig om, men hans skarpa blick upptäckte endast två orörliga statyer väntande vid släden. Tjänarna voro alltför väl dresserade för att i hans närhet våga ha öron och ögon för något annat än att lyda hans befallningar, men i tvärgatan vid sidan om honom varsnade han en manlig figur, vilken så att säga riktigt 'lade benen på nacken'.

Emelie hade emellertid vänt om hörnet till Fredsgatan samt uppnått Gustav Adolfs torg. Hon skyndade framåt lika lätt som de snöflingor, vilka hade börjat falla.

»Förlåt», sade en röst bakom henne. »I den här tidiga morgonstunden kan ni lätt träffa på nattsvärmare... om ni därför tillåter», och bredvid henne vandrade nu en man, som artigt lyfte den blanka, något slitna hatten, »om ni tillåter, vill jag gärna ledsaga er.»

Emelies blickar mötte ett blekt, något tärt ansikte, under det hon nästan andlös såg sig tillbaka.

»Jag var i närheten, då ni... då ni skyndade bort», tillade han något dröjande på orden. »Jag tänkte, att ni kanske blivit skrämd och att ni måhända inte skulle misstycka, om jag tillbjöd mig... jag menar, om jag på något sätt kan vara er till tjänst?»

Den tvekan, varmed han tilltalade Emelie, lugnade henne. Sedan hon övertygat sig om, det hon ej vore förföljd, hade hon åter blivit trygg, men att det erbjudna beskyddet dock icke var att försmå visade sig nästan i samma ögonblick, då någrauppsluppna ungdomar, under sång och skrål, arm i arm kommo tågande över torget. »Turturduva» skrek en röst efter henne.

»Låt henne vara, det är ett kuttrande par!»

»Jag är tacksam om ni vill följa mig», sade hon brådskande, i det hon drog väderhuvan ner i sitt ansikte och med något framåtlutat huvud började hon med raska steg vandra i riktning mot staden.

Huru upptagen Emelie än var av sina egna tankar, kastade hon en granskande blick på sin följeslagare, vars något torftiga klädsel stod i harmoni med hans bleka, tärda ansikte — en ynglings anletsdrag, utan att äga ungdomens sorglösa uttryck.

De vandrade vid varandras sida utan att växla några ord, och Emelie försjönk alltmera i sina egna grubblerier.

Huru oförsynt hade man icke behandlat henne! De tårar hon tillbakahållit fingo plötsligen fritt lopp, och hon tryckte näsduken några sekunder för sina ögon.

»Ni hade verkligen rätt», sade hon halvhögt, »men jag tror nästan att jag blev mera skrämd än det egentligen var någon fara.»

»Ni förstod att dra' er ur den», sade han med ett småleende vid hågkomsten av det tragikomiska i att se en dam och en herre hoppa som besatta ur en vagn, för att sedan blint rusa framåt. »Jag gav mig också åstad, nästan på samma gång som ni själv», fortfor han, »och tog en omväg för att genskjuta... lyckligtvis var ni inte längre förföljd.»

»Jag vet inte, hur jag nog skall kunna tacka er!...»

»Tacka», upprepade han; »än om det låg i min egen fördel att springa mig varm?... Uppriktigt sagt var jag halft förfrusen, men er flykt satte liksom nytt liv i mig... det är jag, som står i tacksamhetsskuld till er...»

Emelie gav honom återigen ett flyktigt ögonkast, och fattande hennes föreställning, att han kanske hörde till de lättsinniga brödernas antal, som glömt portnyckeln och missräknat sig på att kinesa hos en vän, tillade han: »ni gissar inte rätt, jag är inte någon rucklare... man promenerar inte alltid hela natten precis för sitt nöje... men jag är inte någon nattvakt och inte någon lykttändare heller.»

»Ni är kanske stjärnkikare», inföll Emelie, vars tårar hade avstannat och nu icke kunde tillbakahålla ett leende.

»Häremot skulle jag inte ha något att invända, såvida min lyckas stjärna inte gått i moln.»»Moln äro flyktiga ting och kunna lätt skingras!»

»Kanske har ni rätt och i dag visar det sig, om det för mig kommer att blåsa någon gynnsam vind... Jag väntar brev från en anförvant, som har lovat skaffa mig plats. Mitt sammanträffande med er är kanske ett gott förebud... i så fall är jag i morgon vid det här laget långt borta härifrån...»

»Då önskar jag att inte få återse er... jag hade annars tänkt att ni någon gång skulle komma hem, så att min mor och syster hade fått tacka er för ert vänliga skydd... Farväl... av allt mitt hjärta lycka till!»

De stodo nu vid ingången till hennes hem. »Om det är ni, som kanske vänt oturen ifrån mig», sade han skämtande, »jag är lite skrockfull och ni vet ju att ett tillfälligt möte har mycket att betyda... om ni, som sagt, varit för mig ett lyckligt möte, så skulle jag gärna vilja veta, vem jag har att tacka för det.»

»Mitt namn är Emelie Högqvist.» Hon räckte honom utan pryderi sin hand, »och nu», tillade hon glättigt, »må vi således inte återse varandra!»

»Det skulle kanske i mer än ett fall vara en olycka för mig», sade han med en beundrande blick. »Men om mitt olycksöde för mig i er väg, så står Bengt Adler alltid till er tjänst!»

Få ögonblick härefter låg Emelie på knä framför sin systers säng, och, hållande händerna om Hannas arm, berättade hon om allt det som tilldragit sig från det ögonblick hon, i greve Löwens vagn, lämnade Stallmästaregården.

»Det var en fälla», sade Hanna med en suck, »en fälla, som du skulle fastna i.»

»Utan kärlek ingen fälla... det vet du ju...»

»Resa från alla andra och föra dig till sitt hem... liksom en avgjord sak...»

»Men jag är inte den, som ger mig så lätt», Emelie höjde sitt huvud. »Det var alldeles som på krigsfot och då använder man list», tillade hon, i det en skälm lyste ur ögonvrån. »För första gången, du, tror jag mig i alla fall ha varit en lyckad aktris!»

»Ja, ja, det är gott och väl!» Ett leende klarnade upp Hannas ansikte och med sin något avmagrade hand strök hon systerns upphettade kinder. »Men du hade kunnat vara ifrån alla tråkigheter, om du...»»Aj, skall jag då jämt få höra den där gamla visan!... Överste Mannerkrans i all ära, men som brud skulle man ha fått bära bort mig på bår. Utan kärlek», Emelie gjorde en liten förtjusande grimas, »och därtill försaka min enda fröjd... tackar så mycket!»

*

TJUGUFJÄRDE KAPITLET.

»Varför i himlens namn hade ni en sådan brådska med att resa ifrån oss!» ropade Lydia, då hon följande morgon kom intrippande i de båda systrarnas gemensamma rum, »jag är riktigt förtretad på dig!... Varför ville du inte ha

mitt sällskap? Det var ju överenskommet, att vi skulle färdas hem på samma sätt som vi givit oss ut... jag trodde den onde tagit både dig och Löwen...»

»Åtminstone ser du, att jag är välbehållen...»

»Men att låta mig stå och fåna som en förryckt och sent omsider få höra...»

»Det är snarare jag som har skäl att vara förtretad», avbröt Emelie. »Du var ju tätt bakom mig», fortfor hon med en skarp blick, »tätt bakom för att i samma ögonblick försvinna du och alla de andra...»

»Jag måste ju hals över huvud in igen för att byta om kappa... åh, sådana tokerier!... Man drog mig tillbaka och så började stimmet på nytt... jag har aldrig varit med om ett värre liv... men i alla fall», tillade hon buttert och såg ut, som om hon icke så lätt kunde försonas, »i alla fall hade du kunnat vänta på mig...»

»Om du tror att jag med avsikt lämnade dig, så skola vi inte vidare tala härom», sade Emelie snäft.

»Man vet verkligen inte ibland vad man skall tro», och Lydia gjorde en liten tvivelaktig sväng på sitt täcka huvud.

»Du vet mer än väl, att jag inte hade någon smak att få komma på tumannahand med greve Löwen, och, uppriktigt sagt, »Aj, skall jag då jämt få höra den där gamla visan!... Överste Mannerkrans i all ära, men som brud skulle man ha fått bära bort mig på bår. Utan kärlek», Emelie gjorde en liten förtjusande grimas, »och därtill försaka min enda fröjd... tackar så mycket!»

*

TJUGUFJÄRDE KAPITLET.

»Varför i himlens namn hade ni en sådan brådska med att resa ifrån oss!» ropade Lydia, då hon följande morgon kom intrippande i de båda systrarnas gemensamma rum, »jag är riktigt förtretad på dig!... Varför ville du inte ha mitt sällskap? Det var ju överenskommet, att vi skulle färdas hem på samma sätt som vi givit oss ut... jag trodde den onde tagit både dig och Löwen...»

»Åtminstone ser du, att jag är välbehållen...»

»Men att låta mig stå och fåna som en förryckt och sent omsider få höra...»

»Det är snarare jag som har skäl att vara förtretad», avbröt Emelie. »Du var ju tätt bakom mig», fortfor hon med en skarp blick, »tätt bakom för att i samma ögonblick försvinna du och alla de andra...»

»Jag måste ju hals över huvud in igen för att byta om kappa... åh, sådana tokerier!... Man drog mig tillbaka och så började stimmet på nytt... jag har aldrig varit med om ett värre liv... men i alla fall», tillade hon buttert och såg ut, som om hon icke så lätt kunde försonas, »i alla fall hade du kunnat vänta på mig...»

»Om du tror att jag med avsikt lämnade dig, så skola vi inte vidare tala härom», sade Emelie snäft.

»Man vet verkligen inte ibland vad man skall tro», och Lydia gjorde en liten tvivelaktig sväng på sitt täcka huvud.

»Du vet mer än väl, att jag inte hade någon smak att få komma på tumannahand med greve Löwen, och, uppriktigt sagt,efter hemfärden i natt visade det sig, att jag hade skäl för min aversion...»

»Skäl?» upprepade Lydia. »Min snälla vän, jag...»

»Det är inte värt ni gör er skenhelig», inföll Hanna tvärt, »ni känner mer än väl, att den där människan inte är något mönster», och i korta, bittra ordalag beskrev hon nattens äventyr.

»Du sprang din väg», ropade Lydia, och om hon också kände någon missräkning, så förstod hon att dölja den med ett muntert skratt.

»Detta var det bästa, jag hört på länge. Jag skulle vilja ha varit med för att se hur snopen han måtte varit!...»

»Snopen eller inte, det rör mig föga. För min del har jag fått nog av honom.»

Men ehuruväl Emelie efter detta sökte undvika att sammanträffa med den rike och förnäme tillbedjaren, så hände det ofta, att hon fann honom i sin väg. Huru tvär och tillbakadragen hon än var, så började man dock med ett förstulet småleende att se efter dem.

»Hon förställer sig bra», sade man till varandra skrattande och häntydde på de favörer greve Löwen ständigt haft av det täcka könet.

Detta sken av hemligt förstånd, som förnäma dagdrivare givit åt honom och henne, hade Emelie ännu icke uppfattat. Från det rörliga, oregelbundna liv hon fört hade hon kommit i mera bundna och ordnade förhållanden. Försakelser hade nyss emellanåt varit hennes lott, men hörde icke längre till dagordningen, och tack vare Hannas skicklighet att ändra och modernisera, räckte hennes ringa inkomster till att ge åt hennes enkla dräkt en viss elegans, som väl anstod hennes fina utseende och behagfulla uppträdande. Att man syntes fästa en tilltagande uppmärksamhet vid hennes person, att man med ett småleende såg sig om efter henne, tycktes hon icke bekymra sig om, märkte det kanske till och med knappast. Föga oroande sig om sin levnadsbanas mörkare sidor, förflöto hennes dagar i en slags idealisk sfär, full av ljusa framtidsdrömmar. Livet hade öppnat sig för henne lik en underbar blomma och utan fruktan njöt hon av dess doft.

Visserligen hade några beundrare skämtat med henne, så som ännu aldrig någon vågat. Kanske hade dessa unga herrar känt sig förvånade av hennes oskuldsfulla blick, i vilken låg ett uttryck, som gäckade och överraskade dem, men snart kom manöverens om, att hon hörde till dem, »som ypperligt förstod att dölja sina kort», vilket visst icke minskade skenet emot henne.

Hon var icke omedveten om det underförstådda i detta gyckel, man hade tillåtit sig; en tidig beröring med livets skuggsidor hade ryckt bort lastens täckelse. Hon visste att bland teaterns sujetter fanns mången, som hade mer än en bönhörd älskare, hon visste av Lydias erkännande, att denna flicka hade 'en vän', som var själva uppmärksamheten och som skulle ruinerat sig för att tillfredsställa hennes pretentioner, om det fallit henne in att gå så långt i dårskap. »Men att helt och hållet stöta bort erbjudna fördelar vore en kolossal dumhet», hade den unga figurantskan mer än en gång försäkrat, »man är i alla fall övertygad, att man håller tillgodo med dem. Med eller utan älskare, kvittar det lika... man tror det ändå!»

»Man tror det ändå!»

Häri låg en farlig frestelse, över vilken Emelie ännu icke reflekterat.

Hon hade hört skildras galanta äventyr, och hon hade rört sig inom en krets av lättsinne, utan att därav taga någon djupare skada. Vid landsortsteatern hade hon varit så gott som ett barn och den uppmärksamhet som ägnades henne och det smicker som viskades hade hon uppfattat mera som en lek, vilken hörde till pjäsen, till livets stora teater, utan att hon själv övertagit någon betydande roll. På sin höjd hade hon stämt ett och annat möte med någon intressant ungdom för att de tillsammans måtte lustvandra samt varit ganska belåten om 'föremålet' bjudit på bakelse och konfektyrer.

Debuten i Stockholm hade fört i hennes väg rikare och liberalare kavaljerer och, efter representationernas slut, hade hon emellanåt varit gäst vid fester, där champagnen flödat och där skämt och sång kommit deltagarna att känna ny levnadslust och damerna att glömma, det de i morgonbelysningen efter en genomvakad natt kanske icke alltid togo sig så bra ut som vid vaxljusens sken.

Med bildade kvinnor, stående utom scenen, hade hon i småstäderna ett par gånger blivit sammanförd, men i allmänhet blevo aktriserna icke indragna i familjelivet. Ett förhållande så vanligt och så länge hörande till bruket, att det icke föll någon in att fästa sig därvid.

»Det är bara av avundsjuka», hade Rosalinda Blom sagt. »Inför sina fästmänner och männer skulle de där fruarna ochflickorna endast förlora i jämförelse med oss... ytterst klokt!... i deras ställe skulle jag inte heller vilja utsätta

mig för något dylikt...»

Sedermera i huvudstaden hade Emelie som ung debutant intagit en så obemärkt ställning, att hon icke kommit i närmare beröring med verkliga konstnärinnor inom sitt eget fack, medan hon utom scenen var hänvisad till sammanvaron med ungdomsvänner, uppvuxna i ungefärligen samma förhållanden som hon själv.

En flicka vid teatern med tvivelaktigt rykte och en framtid utan särdeles lovande utsikter som aktris samt mitt i en virvel av förförelser, sådan var den ställning hon iråkat.

Hänvisad åt sig själv och obekymrad om allt annat än sina egna bristande kunskaper, med det bestämda mål att oaktat alla svårigheter uppnå verkligt konstnärskap, sysselsatte hon sig på lediga stunder att så gott sig göra lät studera på egen hand, och att dessa studier icke skedde förgäves, röjde sig genom hennes alltmera lediga hållning och hennes klarare uppfattning av de biroller det ålåg henne att återge.

Vid denna tid hade fru Eriksson en gång av en tillfällighet blivit hindrad att uppträda som kejsarinnan i Herman von Unna. Denna roll anförtroddes åt Emelie, och kritiken måste erkänna, att hon vid detta tillfälle visade verkliga anlag.

»När man har medgång i ett, har man motgång i något annat», sade hon efter teaterrepresentationens slut, då hon i hemmet satt bredvid Hanna, som sängliggande sjuk i någon ådragen förkylning icke hade orkat infinna sig på teatern.

»Jag kryar väl på mig till nästa gång...»

»Nästa gång är en skälm... fru Eriksson återtar efter detta sin roll, min är utspelad... jag sjunker tillbaka i min gamla obetydlighet.»

»För att framträda ur den som fulländad konstnär.»

Emelie skakade missmodigt sitt huvud. »Ibland synes allting så mörkt och tungt, i synnerhet efter någon liten vunnen fördel... den lär mig allt mera känna, det min brist på bildning är ett oöverstigligt svalg.»

»Det fyller du snart... knalla oförskräckt på, du!... Det skall inte dröja så länge innan jag kan skaffa dig lektioner...»

»Jag bryr mig inte om franskan», avbröt Emelie tvärt. »Tror du jag vill, att du rent av skall förstöra dig! Fast du har feber och knappt kan lyfta upp ögonen, har du halvliggande arbetat hela dagen...»»Än sedan?... Jag har ingen ro, om jag inte håller nålen i hand...»

»Prat! Du överanstränger dig, det vet jag nog, och detta för min skull. Jag kan inte bidraga det ringaste, medan du får arbeta tillsammans de dagliga utgifterna, och nu vill du också... nej, tala inte om några lektioner!» Och Emelie sprang upp med ett oroligt uttryck samt ville inte höra ett ord vidare om detta ämne.

Det var med en ångestfull visshet om hopade hinder, som den unga flickan genomlevde slutet av denna teatersäsong. Hon tyckte sig ha intet att trygga sig till och en känsla av modlöshet smög sig alltmera över henne.

En härlig sommar var börjad och den vanliga stillheten inom nöjenas värld hade inträtt. Det kunde vid denna tid gå om många dagar, utan att Emelie lämnade hemmet, där hon satt grubblande över sina böcker.

»Det blir snart lika för oss båda... årstidernas ändring märker jag bara på de här gamla hattarna», sade Hanna, där hon, omgiven av blonder och tyll, kastade en längtande blick mot det öppna fönstret.

»Jag kan inte tänka mig en midsommarafton utan grönt», inföll Emelie. »Följ med på lövmarknaden!»

»Det skulle inte vara mig emot att få kasta de här spetsarna och banden åt häcklefjäll», skrattade Hanna. »Men det ena du vill, det andra du skall... redan i går borde allt detta varit färdigt... i morgon är jag likväl friherre, då följas vi åt till Djurgården.» Hon gav Emelie en leende nick samt fäste en knippa blåklint på en stråhatt. »Jag känner en nästan tärande längtan efter en näsa frisk lantluft.»

Hon lutade sig hastigt över arbetet igen. Dagern som strömmade in genom fönstret belyste klart hennes ansikte

och Emelie, som vände sig om i dörren, märkte för första gången huru förändrat hennes utseende hade blivit.

De runda kinderna, den jämna pannan och den rosiga munnen, över vilken alltid hade legat ett bestämt uttryck, allt hade fått ett förslitet, plågat utseende och dock trots härjningar fanns det en ljuvare blick i hennes ögon än fordom, en sorgsnare, fastare, renare blick, liksom hos en som lidit och icke förgäves.

»Ja, du kan visst behöva komma ut och röra på dig», sade Emelie med en kvävd suck. »Jag fruktar du arbetar livet ur dig...»»Du fruktar alltid det värsta... glöm inte gullvivor!» ropade Hanna efter henne.

Ett evigt trälande, ett fåfängt strävande, sådan var deras gemensamma lott. Emelies blickar voro sänkta och över hennes läppar dröjde ett bittert leende, liksom grubblade hon över den orättvisa delning det fanns i världen mellan detta överflöd och detta armod.

En liten barfotad pilt stötte till henne, då han jublande sprang med en trumpet för munnen, ur vilken han framstötte några skrällande toner. Den unga flickan såg leende efter honom, de mörka grubblerierna voro borta. Hon kom plötsligen ihåg, att just den här dagen, mer än alla andra, varit hennes fröjd, och med klarnad blick såg hon sig omkring.

Huru allt var sig likt denna dag, alltid detsamma, år efter år.

Familjer med matkorgar och barnvagnar drogo åstad för att utom tullarna söka någon grönskande, skuggrik plats, åkarkamparna stoltserade med syrenkvistar i pannremmen, höga björklövsruskor svajade vid sidan om boddörrarna och butikherrarna sågo så fryntliga ut, som om de inom sig varit idel solsken. Från gårdarna hördes skratt och i en portgång vid sidan om henne blåste lekande barn glänsande såpbubblor, medan nätta tjänstflickor trippade så lätt förbi, som om de själva varit en sommarvind.

Emelie hade under tiden närmat sig marknadsplatsen, där köpslåendet fortgick i lust och gamman. Rankiga handelsstånd med bastant utskurna trädockor, målade i bjärta färger, leksaker av bleck, pepparkaksgubbar med förgyllningar och karameller med kringvirade deviser, vilkas mer eller mindre betydelsefulla verser studerades av ungdomen samt väckte skrattlystnad och rodnad hos de unga flickorna, som nästan togo de tryckta artigheterna för ett frieri. Dessa tarvliga, inhemska leksaker, mera solida än kanske smakfulla, drogo åtrå till sig och lockade kunder fullt ut lika mycket som bräckliga lyxartiklar i våra dagar, medan stimmet och sorlet runt omkring var som i en jättestor bikupa.

Den unga flickan hade emellertid med något dröjande steg gått förbi leksaksstånden samt närmat sig själva lövmarknaden, där vimlet och köpslåendet redan var i avtagande.

Under sin vandring fram och tillbaka hade hon icke märkt, det hon i trängseln blivit följd av en högväxt ljushyad man,vars distingerade utseende kommit en och annan förbigående att se sig om efter honom, då han å sin sida endast tycktes ha sin uppmärksamhet riktad på hennes smärta figur och halft frånvända ansikte.

Då hon ett par gånger stannat framför något blomsterstånd för att uträtta Hannas uppdrag samt tillfredsställa sin egen smak, hade hon vänt sig mot honom, och hennes åskådande var för honom en förtrollning, som han icke tycktes vara benägen att slita sig ur.

Det milda, tankfulla, begrundande uttryck, varmed hon emellanåt såg sig omkring, denna underbara hy och dessa vältaliga ögon hade fängslat honom i hennes närhet.

Vand att väcka uppmärksamhet, fäste hon icke synnerlig vikt vid den ihärdighet, varmed hon betraktades, och först då han nalkades henne med händerna fulla av pingstliljor, såg hon upp till honom med den något stolta rörelse, varmed hon förde sitt huvud.

»Vågar jag!» sade han med vördnadsfull hälsning, i samma ögonblick hon stod i begrepp att passera förbi honom, samt överräckte till henne den doftande, jättestora bukett, han nyss lyckats gallra ut bland en mängd halvvissnade trädgårdsblommor, som han i hastigheten kastat huller om buller omkring i en korg.

Det var icke första gången hon av obekanta som hyllning mottagit blommor, om icke precis på ett torg, så dock

på lika offentliga platser, men det låg ett visst bryderi i hennes skick, som höjde det blygsamma i hennes uppträdande och gav hennes fägring inför honom ett ökat värde.

Blott en sekund möttes deras blickar och utbytte ett leende. Utan att drista sig att följa henne, stod han orörlig och såg efter hennes försvinnande gestalt, och han fortfor att småle, då hon böjde sig framåt för att insupa de stjärnlika liljornas doft.

*

TJUGUFEMTE KAPITLET.

»Det var roligt att jag träffar dig här», ropade Lydia mot Emelie, då de båda flickorna några dagar efter midsommar sammanträffade på Skeppsbron. »Jag ämnade mig just till dig, vänd nu om och följ med.»

»Omöjligt... jag har varit ute och hämtat några böcker och har här stämt möte med Hanna... vi ämna oss till Djurgården... Den värsta brådskan är slut på en tid och vi tänka som vanligt några timmar slå oss ned i gröngräset och...»

»Låt bli det där förslaget och tänk i stället på ett annat», avbröt Lydia livligt. »Jag har tusen hälsningar till dig från en av dina gamla beundrare... jag talade nyss med honom... han är här på genomresa från Dalarna, där han hälsat på släktingar, och nu skall han utrikes. Han vill nödvändigt, att jag skall hämta dig... det är meningen att vi tillsammans måtte komma ut på en liten kolifej... du får inte säga nej!... Han är otröstlig över din ovilja och vill göra allt för att du må försonas...»

»Du talar om greve Löwen?» inföll Emelie, då Lydia äntligen hämtade andan.

»Densamme... bland en mängd tillbedjare är det kanske inte lätt att alltid gissa den rätte.» Lydia höjde ironiskt de penslade ögonbrynen. »Ja, min söta, man skyller dig för att ha en för vart finger och detta förslår kanske knappast...»

»När det gäller dylikt, är man tämligen ferm i räknekonsten...»

»Nej oss flickor vid teatern skonar man minsann inte!... Om man inte ens tillät så mycket som en katt att se åt sig, så skulle man likväl påstå motsatsen... vi ha en gång för alla fått skenet emot oss...»

»Det är inte så farligt, om man blott själv...»

»Inte ens ett helgon skulle man kanske fritaga... jag vill endast säga något som gäller dig personligen: du må tycka om eller avsky Löwen, så påstår man ändå, att du har din lilla svaghet för honom. Ja ja, håll strängt på dygden, det gör du rätt i, men — man misstror dig ändå», och Lydia visade sina vackra tänder samt gjorde en sväng på sitt täcka huvud.

»Det är ju i alla fall förfärligt...»»Mycket förfärligt», skrattade Lydia, »men det är inte värt att hänga sig för det. Jag ville bara göra dig uppmärksam på, att du gör dumt, som visar dig stött mot Löwen... det är komedi å din sida, påstår man. Nå, tag inte så hett vid dig, ingen vet bättre än jag hela sammanhanget, men det finns en och annan, som endast behöver visa sig en smula uppmärksam för att genast sätta en fläck på föremålet... Du må därför låta bli eller anta' hans bjudningar, så blir omdömet detsamma, och som han är rik och liberal...»

»Tack du! På de fester han arrangerar kommer jag inte... det är mer än obehagligt, att man på andra tillställningar måste sammanträffa med honom, och där har jag aldrig dolt min avsky samt kommer fortfarande inte att göra det...»

»Och du tror, det tjänar till någonting?» Lydia betraktade Emelie på ett sätt, som om hon fann henne vara den enfaldigaste varelse under solen. »Gör som du vill... jag lovade göra mitt bästa för att söka förmå dig att följa med...»

Hon gjorde en liten paus, i det hennes tankar med saknad dröjde vid förlusten av en dyrbar brosch, som blivit henne lovad, i händelse hennes övertalning skulle lyckas. »Resultatet är alltid detsamma och det är en dårskap att hålla sig undan», fortfor hon, »i det stora hela är en muntration inte att försmå... här är ju så tyst, att man kan dö av ledsnad... nå, söta Emy, hur gör du?»

»Det har du ju hört», svarade Emelie otåligt. »Äntligen kommer Hanna därborta... och här ha vi en präktig roddbåt...»

»Mycket nöje!... jag vill då inte längre uppehålla dig», och med ett uttryck av harm och ironi, en min som icke gjorde hennes ansikte särdeles intagande, skyndade Lydia bort, medan de båda systrarna, jämte en mängd medpassagerare av ett par väldigt tilltagna och solbrända roddarmadamer överfördes till Djurgården.

Den känsla av obehag, vari Lydias påstående hade försatt Emelie, var icke skingrad under färden och hon lyssnade förströdd till Hannas glättiga småprat.

»Låt oss gå någonstädes in i skogen, där man kan få vara i fred», sade hon, då de arm i arm vandrade över slätten.

»Fast middagshettan längesedan är förbi, känns det tryckande kvaft...»»Åh, jag kan inte skylla», menade Hanna, som med välbehag insöp blomsterdoftet från en närbelägen trädgård. »Jag känner mig nu på några dagar lik en skolflicka, som skolkar en smula...»

»Titta du på de där hattarna framför oss, har du sett något smaklösare?» fortfor hon viskande, då systern icke svarade. »Låt oss gå över till den där lilla stigen, här är ju ett riktigt dammoln av mötande vagnar... låt oss vänta ett ögonblick... men se där borta, vilket elegant ekipage...»

»Det är han!»

»Vad menar du?... Han, vilken han?»

»Som gav mig de där pingstliljorna, jag nämnde... han sitter där till vänster i vagnen, om jag ser rätt...»

»Det gör du nog, när det gäller en vacker gosse», skämtade Hanna. »Men observera till höger om honom, vilket nobelt gammalt ansikte... den där artiga kavaljeren från marknaden måtte inte gå av för hackor och så han ser på dig... tittar du hit, så ritar jag av dig!»

»Inte så högt... tänk om han hör dig!»

»Än sedan?» Hanna skakade sitt huvud. »Så du rodnar... du tar dig inte sämre ut för det, han tycker nog detsamma, för han är färdig att vrida nacken ur led för att se på dig.»

»Inte säkert på mig... här är ju ett vimmel av människor och...»

»Så blygsam du är», avbröt Hanna. »Fint folk var det i alla fall, både den gamle och den unge, de åkte inte i hyrvagn, du...»

»Jag önskar vi hade en, så skulle vi fara runt omkring stora promenaden...»

»För att möta honom kanhända?... Jag kan ge mig katten på, att du hade den där funderingen i bakhåll... Så vårdslöst, åh, så förskräckligt, åh!» avbröt sig Hanna med ett gällt skrik, som knappast hunnit förklinga, då Emelie redan rusat ett långt stycke ifrån henne och nu, mellan vagnshjulen till en tom trilla, drog fram en liten pilt, som, i den något trånga passagen mellan slätten och Bellmansro, under det han sprang över vägen, råkat komma mellan ett par hästhovar.

Det uppstod några sekunder en formlig folkskockning omkring henne och en gammal kvinna, som nästan sanslös dignatned vid vägkanten och nu understöddes av Hanna, som endast med svårighet förmått springa framåt.

»Han slet sig ifrån mig... jag är gammal och orkade inte hålla fast honom!... Jesus, Guds son, han är blek som ett lik.»

»Var bor ni?...»

»I Djurgårdsstaden...»

»Låt oss skynda dit», och Hanna drog den gamla kvinnan energiskt med sig, under det denna oupphörligt upprepade: »han slet sig ifrån mig... han är död, krossad!»

»Jag tror det inte är så farligt», sade en vänlig röst och Emelie, som med gossen stödd mot sitt bröst följt efter den gamla kvinnan, kände honom nu varligt lyftas ur sina armar och i samma ögonblick återsåg hon den artiga kavaljeren från midsommarmarknaden, vilken nyss kört förbi henne i det eleganta ekipaget.

Folksamlingen började skingras. De av olycksfallet träffade hade fått hjälp och det fanns mycket annat, som tog den nyfikna uppmärksamheten i anspråk.

»Raska på, min snälla vän», sade han till den gamla, som med skälvande lemmar släpade sig framåt. »Om ni ville ta henne under den andra armen... så där ja», tillade han och vände sig ivrigt till Emelie, kanske rädd att den unga flickan skulle anse sig överflödig samt liksom flertalet avlägsna sig. »Han kvicknar till nu, tror jag...»

I ett gammalt ruckel till hus, omgivet av en vanskött trädgårdstäppa, vid början till långa gatan, där nu nästan ett palats reser sig, inträdde snart det lilla sällskapet och medan den gamla fortfor att jämra sig lade han ner gossen på en rankig pinnsoffa med lös madrass.

»Jag skall skynda efter en läkare eller en fältskär... härute blir nog svårt att påträffa någon... troligtvis inte förrän jag kommer till staden. Var snäll och kläd av den lille under tiden... jag behöver inte be er var lätthänt», tillade han och gav Emelie ett leende, i det han skyndade bort icke missbelåten över antagandet, att hon säkerligen skulle dröja hos barnet.

»Det är allt vad jag har kvar», suckade den gamla kvinnan, i det hon med möda släpade sig ut för att hämta vatten, under det de båda systrarna hjälptes åt att snöra upp den lilles kängor.»Så svullen foten är», sade Hanna, som höll på att tvätta ett skrubbsår i hans panna, och då han nu slog upp sina ögon, låg i dem en förfärad blick, medan han sakta jämrade sig.

»Var gör det ont, lille Anders?» frågade gumman, som lutade sig över honom.

»Jag slog mig så i nacken, så», snyftade han.

»I nacken? åh, nej, det är foten», förklarade en fältskär, som den unge mannen sent omsider hade lyckats uppsnappa och som nu avslutat en grundlig undersökning. »Nacken har visst fått en stöt utan betydenhet, men hjulet har gått över foten... det är ibland inte så illa att ha tjocka skodon», fortfor han med en skämtsam fryntlighet, vari löftet om en riklig belöning hade försatt honom. »Foten är varken bruten eller krossad... han slipper ifrån med en svulst och ett blåmärke. Det var en lycka att åkdonet var lätt och inte lastat med folk... se här, han kan stå som en hel karl... blyvattenskompresser och att hålla honom stilla är allt vad som behövs...»

»Hålla honom stilla är lättare sagt än gjort», muttrade den gamla, och sedan ångesten var över, började hon ruska pojken i armen. »Du förtjänar ett kok stryk, ja, det gör du!... Överallt hänger du mig i kjortlarna, men här ska' bli en annan ordning!»

Gossens frågande blå ögon med det något likgiltiga uttryck varmed barn ofta åhöra en straffdom, vilken erfarenheten lärt dem icke alltid blir utförd, denna oskyldiga förtröstan, att man låter nåd gå för rätt, träffade kvinnan mitt i hjärtat.

»Men du blir nog lydig efter detta, inte sant?... Och, ack», fortfor hon vändande sig till de båda systrarna, »jag trodde mig bli förryckt, då jag såg honom under hästen... och korgen tappade jag, men jag bryr mig inte stort därom, nu, sedan allt blir bra... fast jag kunde väl alltid springa åstad och se om den fått ligga kvar.» Härvid såg hon en smula tveksamt bort till Anders, kanske oviss, om den lille vildbasaren skulle hålla sig stilla, medan hon var borta. »Se, man behöver emellanåt förtjäna en styver», fortfor hon, »och därför plockar jag ängsblommor, som jag binder till kransar och vilka herrskaperna köpa av Anders... de tycka så mycket om honom.»

Vilket icke var att undra på, ty det lilla rundlagda ansiktet omgivet av ljust lockigt hår var friskt som på en

kerub.»Man finner inte lätt igen det man förlorar», sade den främmande, som stod och betraktade Emelies lek och viskningar med gossen. »Det är bäst, ni inte lämnar honom ensam... här har ni ersättning för korgen.»

Med en nick lämnade den främmande stugan, men gummans välsignelser och tacksägelser hördes ut i trädgårdstäppan, genom vilken flickorna skyndade bort.

»Jag är så glad, att inte något ont hände den lille, som om jag själv vore pojkens mormor», sade Hanna, då Emelie vände sig omkring för att se om hennes nedtrampade klänning skulle tillåta henne fortsätta promenaden eller om, eftersom man länge blivit uppehållen och det redan led mot kvällen, det kanske vore bäst att vända hemåt.

»Man har sina små missöden», sade hon och såg småleende upp till den unge mannen, som nu hunnit i kapp de båda flickorna. »Det här hindrar oss från att slå oss ned i skogen», tillade hon och visade på några sönderrivna veck.

»Men ni går hem i medvetandet att ha gjort en god gärning», sade han besvarande hennes leende. »Mången dam skulle i det kritiska ögonblicket kanske ha svimmat i stället för att hjälpa gossen», fortfor han. »Jag kom åkande hit ut och hade nyss lämnat mitt sällskap för att sammanträffa med ett par bekanta vi mötte. Vid olyckstillbudet var jag nästan mitt emot den drumliga kusken, men ni var betydligt snabbare än jag... Ämna damerna sig med roddbåt?» avbröt han sig. »I så fall följer jag med... lite svalka på sjön skall kännas angenämt... jag måste springa vida omkring för att söka, innan jag kunde finna läkarehjälp... den hjälp jag medförde var likväl tämligen klen, tror jag, men någon större skicklighet behövdes lyckligtvis inte...»

Hanna hade på tungan några ord, för att påminna honom om det sällskap han sagt sig önska sammanträffa med, vilket han nu icke tycktes bekymra sig om att gå förlustig — en spetsig, näsvis anmärkning från vilken hon icke skulle skonat någon, som ej förstått att med sin artighet blanda detta befallande sätt, som icke tillåter några påminnelser eller anmärkningar av vad slag som helst.

»Jag kan slå mig i backen på att de där 'bekanta' bara bestod i att springa efter Emelie», tänkte hon, då hon mot sin vana satt helt tyst mitt emot honom, under det han och Emelie växlade några ord om dagens skönhet, om de segelskutor, somhär och där korsade varandra, och om de vackra stränderna, vilka man gled förbi,

Hanna tyckte sig spåra den gamla rasen i hans ansikte, den ras, som trots fel och dårskaper har till valspråk 'noblesse oblige'. Hon kände väl till dessa män, som en gång varit så förtroliga med henne. Det fanns icke mycken skillnad mellan dem, hon kunde dem snart sagt utantill med deras låga, lugna röster, deras klanglösa skratt, deras uttryck av trötthet och denna genomgående stillhet och likgiltighet, som icke ens lämnade honom nu, då han försänkt i beundran oavvänt betraktade Emelie.

Kunde passionen liva och smärtan röra dem? Var livet dem bekant genom annat än deras nöjen och övermättnad?

Det var kanske icke utan ett visst förakt dessa tankar obestämt föresvävade henne, ty hon hade icke varit i beröring med dem i andra ögonblick än då lätta erövringar varit deras mål.

Hon hade icke någon aning om att inga passioner äro häftigare, ingen romantik har en yppigare jordmån att slå rötter i, intet mod är mera obetvingligt, inga hjärtan lida djupare än i dessa människors liv, som se så passionsfria ut, så lugna, så cyniska, så självviska.

Den stackars flickan, vars erfarenhet av livet hade givit en viss bitterhet åt hennes uppfattning, såg med icke särdeles blida ögon den uppmärksamhet han ägnade systern.

»Han vet vem Emelie är... en så vacker flicka känner naturligtvis hela sta'n», voro Hannas tankar, i det hon fortfor att förstulet och uppmärksamt betrakta honom. »Han behandlar henne som om hon vore en förnäm dam och det hade hon också bäst passat till samt för resten det här laget kunnat vara, om hon haft en smula sunt förstånd... men inte vilja lämna teatern?... liksom den vore något att stå efter!» Och då de båda flickorna, alltjämt åtföljda av den unge mannen, riktade sina steg mot hemmet, var det med ett trumpet uttryck, som hon vandrade framåt, utan att med ett enda ord deltaga i det samtal, som, handlande om idel obetydligheter, småningom hade

utspunnit sig mellan dem. Vid hemkomsten fick hon icke heller igen sitt goda lynne, då Emelie, med en halv blick i spegeln liksom ville övertyga sig om sin förmåga att behaga, på moderns fråga: om de haft trevligt? ivrigt svarade: »alldeles ovanligt roligt!»

»Åh ja, om du möjligtvis räknar ett överkört barn som ett extra nöje!» inföll Hanna, som börjat vrida och vända på några hattar, vilka man under hennes bortvaro lämnat in för att ändrasoch snyggas upp efter midsommardagens störtregn. »Det är slut med ledigheten för veckan, ser jag... nå, jag är inte ledsen över opåräknade inkomster.»

»Nej, jag skulle tro de behövas», sade fru Högqvist. »Men vad är det du pratar om ett överkört barn?»

Och Emelie berättade, utan att dock nämna om den främmandes mellankomst.

»Det var en utlänning, du», sade hon, så snart modern vände ryggen till.

»Pojken?»

»Du vet nog, vem jag menar», skrattade Emelie. »Han bröt inte mycket, men jag hörde det på hans ordvändningar...»

»På det, att han släpade på orden och talade i näsan?... Ja, det var ju rätt intressant.»

Emelie blev stött och vände ryggen till, och varken den eller följande dagen talades ett ord om det räddade barnet eller den intressante främlingen.

»Jag må undra, hur det är med den lille pilten?» sade Hanna plötsligen den tredje dagens morgon. »Om jag hade tid, skulle jag ge mig ut till honom... huru var det?... lovade du inte honom några leksaker?»

»Man håller inte alltid vad man lovar... inte för jag har glömt det», inföll Emelie, som kände sig brydd utan att själv fatta orsaken.

»Det är inte heller din vana att ha dåligt minne, när du lovat något... och det föll mig just in att pojken ligger och väntar och längtar... Du vet, att jag brukar gömma på skräp... i draglådan där, bredvid lappknytet, ligger en gammal docka, som varit din... här är några band och lite flor att putsa upp den med... och jag har hos snickaren i gården bredvid beställt en liten vagn, som säkert är färdig... jag får den för så gott som ingenting. Det blir ett stort, men inte tungt paket, som du gärna kan bära ut till honom.»

Så likt Hanna att sätta i verket, vad hon ansåg kunna göra glädje, vilket Emelie nästan rörd sade henne, medan hon själv, med en oförklarlig känsla av förlägenhet, icke kommit sig före att vidare häntyda på olyckstillbudet ute på Djurgården och allt det som stod i sammanhang härmed. Hon tyckte sig emellertid liksom befriad från en obestämd oro och med hastigt påkommen glättighet rustade hon sig för utflykten.»Skynda dig nu», menade Hanna, som var tämligen viss om att Emelie, i den tidiga morgonstunden, icke skulle sammanträffa med obehöriga personer. »När du kommer hem, har jag några remsor, som du måste hjälpa mig att fålla.»

*

TJUGUSJÄTTE KAPITLET.

Midsommarregnet hade medfört ännu flera hattar för att renoveras och hela veckor var Hanna upptagen.

Emelie hade haft mindre tillfredsställande nyheter från det överkörda barnet, ty oaktat fältskärens försäkran att slaget i huvudet var av ingen betydenhet, hade det dock medfört betydlig smärta och svullnad. Någon fara för livet var det likväl icke, hade en tillkallad läkare sagt, men huru sjuk gossen än var, gjorde de medförda presenterna tillbörlig effekt och hon hade tusen hälsningar och tacksägelser att framföra från mormodern.

I brådskan lade Hanna icke synnerlig vikt vid, att Emelie var mera tankfull och ordknapp än vanligt. Men då det gått några dagar om, sade hon: »Du borde kanske se om den lille... jag har en smula hallonsaft, vilken säkert

skulle smaka honom.»

»Och du följer med», inföll Emelie, i det hon slog sin arm om systerns hals och drog henne intill sig.

»Omöjligt... det gamla slaveriet har börjat igen...»

»Det är skäl att lossa lite på dess fjättrar», tillrådde Emelie, »det går inte an, att du anstränger dig så där... du ser ut...»

»Ser ut som en grå katta», avbröt Hanna småskrattande. »Men det gör ingenting, om endast arbetet inbringar något... sådant där hoplappande tar mycken tid, men betalar sig lite eller inte... Nej, giv dig av, min sköna, du kan nog också behöva något, som friskar upp dig!»

»Jag ville gärna, att du följde med», upprepade Emelie enträget.

»Det låter sig inte göra», sade Hanna med den bestämdhet som hörde till hennes natur. »Du som annars brukar vara så »Skynda dig nu», menade Hanna, som var tämligen viss om att Emelie, i den tidiga morgonstunden, icke skulle sammanträffa med obehöriga personer. »När du kommer hem, har jag några remsor, som du måste hjälpa mig att fålla.»

*

TJUGUSJÄTTE KAPITLET.

Midsommarregnet hade medfört ännu flera hattar för att renoveras och hela veckor var Hanna upptagen.

Emelie hade haft mindre tillfredsställande nyheter från det överkörda barnet, ty oaktat fältskärens försäkran att slaget i huvudet var av ingen betydenhet, hade det dock medfört betydlig smärta och svullnad. Någon fara för livet var det likväl icke, hade en tillkallad läkare sagt, men huru sjuk gossen än var, gjorde de medförda presenterna tillbörlig effekt och hon hade tusen hälsningar och tacksägelser att framföra från mormodern.

I brådskan lade Hanna icke synnerlig vikt vid, att Emelie var mera tankfull och ordknapp än vanligt. Men då det gått några dagar om, sade hon: »Du borde kanske se om den lille... jag har en smula hallonsaft, vilken säkert skulle smaka honom.»

»Och du följer med», inföll Emelie, i det hon slog sin arm om systerns hals och drog henne intill sig.

»Omöjligt... det gamla slaveriet har börjat igen...»

»Det är skäl att lossa lite på dess fjättrar», tillrådde Emelie, »det går inte an, att du anstränger dig så där... du ser ut...»

»Ser ut som en grå katta», avbröt Hanna småskrattande. »Men det gör ingenting, om endast arbetet inbringar något... sådant där hoplappande tar mycken tid, men betalar sig lite eller inte... Nej, giv dig av, min sköna, du kan nog också behöva något, som friskar upp dig!»

»Jag ville gärna, att du följde med», upprepade Emelie enträget.

»Det låter sig inte göra», sade Hanna med den bestämdhet som hörde till hennes natur. »Du som annars brukar vara såhjärtnupen och gärna vill hjälpa folk, när det felas något... jag tror den där känslan blivit överflyttad till mig», tillade hon skämtande. »Se så, laga dig bara i väg!»

Men Emelie gjorde sig icke någon brådska i det hon emellanåt tveksamt såg bort till systern, och då hon kom hem, sade hon kort och gott att gossen var fortfarande sjuk, utan att ingå i några detaljer, och visade sig för övrigt så tankspridd, att Hanna omsider märkte hennes förändrade sätt.

»Jag skulle nästan tro, att hon sörjer, för att hon inte träffar den där fjäskiga herrn med pingstliljorna», tänkte hon. »Sådana där unga glopar bruka inte vara senfärdiga med att göra fönsterparader, och som han vet var vi bo,

håller jag honom riktigt räkning för, att han inte springer här förbi. Jag är rädd, flickan var på vippen att förgapa sig i honom», men högt sade hon icke något om dessa funderingar. 'Man bör icke väcka den björn, som sover', var hennes åsikt samt föresatte sig så mycket som möjligt hindra Emelie från att sitta och grubbla i ensamheten.

»Jag önskar nästan att sommaren vore slut», muttrade hon för sig själv, »och att det där välsignade festandet hade börjats igen», samt manade på Emelie att förströ sig med läsning och spatserturer, om icke till Djurgården så borde hon åtminstone ta en promenad nere vid Skeppsbron, en uppmaning, som den unga flickan med allt mindre motvilja syntes samtycka till.

Att dessa små utflykter vanligtvis sträckte sig till Djurgården förhemligade icke Emelie.

»Ja, det är naturligtvis alltid lite trevligare, när man har ett mål att gå till», samtyckte Hanna och småskrattade, då hon hörde att Emelie ute i madam Kalms trädgårdstäppa hade dragit lill' Anders omkring i dockvagnen.

»Jag kan precis se huru ni båda togo er ut», tillade hon, alltjämt skrattande. Hon skulle kanske varit vid mindre glatt mod, om hon vetat att någon annan, mot vilken hon var tacksam för att han höll sig ur vägen, dock just i detta ögonblick varit närvarande.

Och nu var Emelie återigen i den lilla trädgårdstäppan, där hon lekte med barnet och härunder betraktades av en viss ung man, som med beundrande blickar följde hennes lätta vändningar. Hon tröttnade omsider på leken, och varm och rosig skyndade hon bort till den lummiga, vilt övervuxna bersån, som låg längst bort i hörnet bredvid det murkna staketet, därifrånhan nyss mellan bladväxterna betraktat henne, och tog plats på gräsbänken, tätt vid hans sida utan att göra en avvärjande rörelse, då han fattade hennes händer och drog henne till sitt bröst. Med en ljuv blick lyssnade hon till de kärleksord han viskade, om huru tacksam han var mot försynen, som sammanfört dem — denna tillfällighet, som beredde för honom ett närmande, genom vilket han lärt sig rätt känna och uppskatta henne.

»Ni överdriver mina förtjänster, Arthur, men jag tycker om dylika överdrifter», sade Emelie och han såg henne därvid djupt in i ögonen, medan de båda säkert tyckte att ingen plats på jorden kunde vara härligare och skönare än denna skuggrika vrå, där ogräs frodades på forna blomsterrabatter och där hagtornsbuskar utgjorde de enda prydnadsväxterna.

»På scenen har jag naturligtvis beundrat er, Emelie», sade han, »och jag tänkte be någon av mina vänner vid tillfälle presentera mig, men...»

»Men ni gjorde det själv: sir John Arthur Douglas... jag tycker om ert namn... jag tycker om er, för ni är engelsman...»

»Jag smickrar mig med, att ni tycker om mig därför, att jag är... *jag själv*.»

De skrattade båda som två glada barn.

»Men ni vet Arthur, att jag är svag för er nation.»

»Jag välsignar den där jägaren, som förespådde er konstnärsrykte!»

»Åh nej, inte rykte... men förmåga...»

»Och ni vill bli en stor konstnärinna?»

»Jag vill åtminstone sträva därefter», svarade hon blygt, ty hon hade anförtrott honom sina innersta tankar och i sitt stilla sinne gladde hon sig över, att han icke hade något att invända mot den bana hon valt.

Hågkomsten av överste Mannerkrans dök i denna stund upp i hennes själ.

Med vilken allvarlig högtidlighet hade han icke sagt sig älska henne, och hon hade känt sig så skrämd, att hon nästan varit färdig att dö — medan hon här vid de glödande, leende kärleksorden liksom hade fått nytt liv.

Och Hannas predikningar sedan över, att man med det avslagna giftermålsanbudet, hade stött all verklig och

varaktig lycka ifrån sig — nu skall hon få veta, huru hon misstagit sig, och under det ett leende förklarade Emelies ansikte, sadehon honom, att hon genom arbete skulle visa, att hon var värdig hans kärlek.

»Arbete», upprepade han.

Det hade kanske mindre förvånat honom, om hon talat om magnifika toaletter och ojämförliga briljanter.

Han strök håret ur hennes ansikte och fröjdade sig åt hennes barnsliga skönhet och den oskuldsfulla naivitet och förtrolighet varmed hon behandlade honom.

»Ni tänker således arbeta?» sade han.

»O ja visst, det är min största fröjd!» Hon hade knäppt sina händer omkring hans arm. »Men det går inte så fort», tillade hon betänksamt.

»Nej, det förstås!» Han pekade skämtsamt på sin panna. »Det är litet för trångt här?»

»Det är inte så farligt med den saken... ni får inte vara elak», avbröt hon sig skrattande. »Åh nej, det är något annat!...»

»Och dristar man fråga efter svårigheterna?»

»Mer är gärna... ser ni, Arthur, man kan inte alltid reda sig själv... för att inte gå kräftgången till det stora målet, så behövas lektioner...»

»Nå och dessa?»

»Jag kan ge en lång förteckning på allt vad jag behöver...»

»Det betvivlar jag inte...»

»Jo, först och främst önskar jag lära franska...»

»A la bonne heure... en lärare är inte svårt att anskaffa...»

»Och engelska... för er skull», tillfogade hon ömt.

»Well... jag har ingenting häremot och vill rekommendera någon, som ger utmärkt undervisning.»

»Och spela piano...»

Han satte händerna för öronen. »Jag är trött på bravurstycken, Emelie!»

»Sådana kommer jag nog aldrig att kunna utföra... men några små enkla melodier kan jag väl med tiden prestera...»

»Detta är mera i min smak... jag får väl underkasta mig då, om jag skänker er ett piano.»

»Gör ni, Arthur?» Hon såg en smula tvivlande ut. »Men ett sådant är dyrt...»»När man sagt 'a', får man också säga 'b'... Jag får väl skrapa ihop penningar, så gott jag kan...»

»Men ni får inte ta' er för nära... Jag är inte sådan, att jag skulle bli ledsen, om ni till exempel sa': vid närmare eftersinnande, så tror jag det är bäst, att vi slå den där utgiften ur hågen...»

»Vid närmare eftersinnande, så tror jag mig kunna bekosta det bästa instrument, man är i stånd att påträffa, och språklektionerna kanske också...»

Hon såg på honom för att övertyga sig om, att han icke skämtade, och när han gav henne en allvarlig nick, kastade hon sin hatt högt i luften på det uppsluppna sätt, som ännu hängde i henne från lektiden, och han fångade hatten och drog henne ner till sig igen.

»Jag vill bli en verklig lady...»

»Också för min skull?...»

»Nej för min egen.»

»Hör på, Emelie, vad tror ni egentligen om mig?»

»Att ni är den bästa människa under solen...»

»Kunde kanske ha varit.»

»Ni är det, disputera inte!... Jag förstår inte huru jag hittills har kunnat leva utan er», och hon smög sig smekande intill honom. »Det är så underligt... jag tycker, det är som en dröm.»

Och det tyckte han nästan själv också. Det var en bit idyll mitt i en krass verklighet, och i detta ögonblick skulle de kanske icke haft något emot på att tillbringa hela sitt liv där borta i den undangömda, skuggrika vrån, med ingen annan åtrå än älska och tillhöra varandra.

Förtrollningen blev dock hastigt bruten. Lill' Anders hade stått på huvudet ur dockvagnen och en icke synnerligen lång stund härefter var Emelie åter i hemmet, där hon satt mitt emot Hanna och tänkte på sin kärlekslycka med samma känslor ungefärligen som om han varit herde och hon herdinna.

»Månne Hanna kunde genomskåda henne», undrade hon och rodnade, då systern såg på henne. Men huru det var borde hon ge systern sitt förtroende. För henne hade hon ju aldrig dolt något, som låg henne på hjärtat — men allt sedan hon återsett den älskade hade hon dock icke kommit sig för med att tala om honom. Till en början hade hon med ett slags häpen förvirring sammanträffat med honom. Med en oklar känsla,liksom behövde hon ett skydd mot det tilltagande begäret att återse honom, hade hon bett Hanna vara sig följaktig. Snart fröjdade hon sig likväl över att ensam få skynda till hans möte, men hennes sinne var i dag så fullt av sällhet, att hon nästan längtade efter ett enda ord, en enda häntydan för att få tillfälle att tala om den älskade.

»Du ser ut som om du sålt smöret och tappat penningarna», anmärkte Hanna slutligen, i det hon observerade det bryderi, som röjde sig i Emelies strålande ansiktsuttryck.

»Inte tappat... men kanske funnit», svarade hon, i det hon med tilltagande förvirring sänkte sin blick.

»Och vari består då ditt fynd?...»

»Ack, Hanna, det finnes ingen, ingen som kan vara lyckligare än jag!» och hon slog sina armar kring henne och drog henne intill sig.

I samma ögonblick öppnades dörren på vid gavel och fru Högqvist inträdde bärande en kaffebricka och hack i häl följd av Lydia, och de båda systrarna drogo sig hastigt ifrån varandra.

*

TJUGUSJUNDE KAPITLET.

»Låt inte mig störa den vackra tablån», sade Lydia glättigt. »Man har skrivit en pjäs om brodertvist, man borde också skriva en sådan om systerkärlek... En så olidlig värme... när man kommer in, är man färdig att kvävas...»

»Lossa litet på hatten», bad Emelie vänligt, fastän kanske en smula kyligt, ty Lydia hade på sista tiden städse gjort en mängd obehagliga häntydningar, som hade sårat den unga flickan, utan att det dock kommit till en fullständig brytning emellan dem.

»Slå er ner här vid bordet, Lydia», inviterade fru Högqvist och visade på kaffebrickan, i det hon själv tog plats i ett soffhörn. »Vi ha varken småbröd eller bakelser, som vi kunna bjuda på... inkomsterna tillåta inte något överflöd... en liten liksom behövde hon ett skydd mot det tilltagande begäret att återse honom, hade hon bett Hanna vara sig följaktig. Snart fröjdade hon sig likväl över att ensam få skynda till hans möte, men hennes sinne var i dag så fullt av sällhet, att hon nästan längtade efter ett enda ord, en enda häntydan för att få tillfälle att tala om den älskade.

»Du ser ut som om du sålt smöret och tappat penningarna», anmärkte Hanna slutligen, i det hon observerade det bryderi, som röjde sig i Emelies strålande ansiktsuttryck.

»Inte tappat... men kanske funnit», svarade hon, i det hon med tilltagande förvirring sänkte sin blick.

»Och vari består då ditt fynd?...»

»Ack, Hanna, det finnes ingen, ingen som kan vara lyckligare än jag!» och hon slog sina armar kring henne och drog henne intill sig.

I samma ögonblick öppnades dörren på vid gavel och fru Högqvist inträdde bärande en kaffebricka och hack i häl följd av Lydia, och de båda systrarna drogo sig hastigt ifrån varandra.

*

TJUGUSJUNDE KAPITLET.

»Låt inte mig störa den vackra tablån», sade Lydia glättigt. »Man har skrivit en pjäs om brodertvist, man borde också skriva en sådan om systerkärlek... En så olidlig värme... när man kommer in, är man färdig att kvävas...»

»Lossa litet på hatten», bad Emelie vänligt, fastän kanske en smula kyligt, ty Lydia hade på sista tiden städse gjort en mängd obehagliga häntydningar, som hade sårat den unga flickan, utan att det dock kommit till en fullständig brytning emellan dem.

»Slå er ner här vid bordet, Lydia», inviterade fru Högqvist och visade på kaffebrickan, i det hon själv tog plats i ett soffhörn. »Vi ha varken småbröd eller bakelser, som vi kunna bjuda på... inkomsterna tillåta inte något överflöd... en litentår på 'knäpp' är allt vad huset förmår, men jag tror det är drickbart... kom hit och servera, Emelie...»

»Nu vet jag, du lilla illmariga», sade Lydia, sedan några likgiltiga ord blivit växlade, i det hon med näsduken skämtsamt slog Emelie över armen, »nu vet jag varför du inte sist ville följa ut med Löwen och varför du nödvändigt ville ut till Djurgården... Tror du inte, jag känner till det? Jo jo, men sann! Jag vet någon, som har sett dig svärma omkring därute...»

»Svärma omkring», upprepade Emelie förvirrad.

»Och riktigt tidigt på morgonkulan ändå, för att ni båda skola vara ostörda, förstås!»

»Ni båda?» Hanna såg bort till Emelie, som nästan kände sig gråtfärdig över att icke själv ha fått förtro systern allt. Nu skulle Lydia slå ned som en bomb och med sitt prat förstöra den glädje hon tänkt bereda henne med att säga: »Du ser, Hanna, att jag inte med överste Mannerkrans stötte all verklig och varaktig lycka ifrån mig!»

»Det är inte värt du nekar», återtog Lydia, »jag är noga underrättad... och jag får då säga, att du har din tur för dig själv!»

En harmfull, avundsjuk blixt sköt vid dessa ord ur hennes ögonvrår för att slockna i samma sekund och lämna rum för en skadeglädje, som trängde bort alla andra känslor, då hon varsnade det uttryck av ångest, varmed Hanna låtit arbetet sjunka ur sina händer.

Nu skulle hon få för 'gammal ost' — nu skulle hon få för sitt hånfulla: »mamma mig hit, och mamma mig dit!» Åh nej, Lydia glömde inte så lätt! Det var ett verkligt nöje att kunna underrätta henne om, att Emelies uppförande icke längre var något att sturska sig över. Ja, äntligen hade hon uppnått den punkt, då den ena såväl som den andra vore tämligen likställda!

»Ni tappar ert arbete, Hanna», sade hon skrattande glatt. »Gör er inte till med att visa er som förstenad... dessa rendez-vous äro naturligtvis ingen nyhet för er.»

Hanna tog mekaniskt emot den sky av silkestyll som Lydia ironiskt överräckte henne, under det denna muntert

fortfor: »Det var av en ren tillfällighet som jag kom det här lilla äventyret på spåren... Jag var i går på besök hos en viss person och på hans skrivbord fann jag ett visitkort... jag läste namnetoch det ena ordet tog det andra... 'lilla Högqvist har gjort en storartad erövring', sa' han, 'jag rider ut om morgnarna för min hälsa och har då sett honom och henne promenera arm i arm... jag tror knappast de observerat mig, ty de ha endast öron och ögon för varandra...'»

»Vad är det ni egentligen talar om, Lydia?» sade fru Högqvist, som nästan tyckte, att man spelade komedi runt omkring henne.

»Jag talar om Emelies möten med lord Bloomfield.»

»Bloomfield», upprepade de båda systrarna.

»En lord, du min skapare», ropade fru Högqvist med en känsla av outsäglig vördnad för lordskapet. »Möten med en lord», det riktigt stockade sig i hennes bröst och hon kände sig helt rörd. Aldrig i livet kunde hon tro, att Emelie skulle arta sig på detta förståndiga sätt, och hon var nästan bevekt till att omfamna henne.

»Jag hade just tänkt tala om för dig, Hanna, att jag ute på Djurgården sammanträffat med den där 'intressante främlingen', som du kallade honom», viskade Emelie leende och halvgråtande, i det hon lutade sig intill systern och vid hennes bröst gömde sitt rodnande ansikte. »Inte lord Bloomfield... åh nej, det är Arthur Douglas... och han och jag... vi... det är väl inte något brott, om han och jag tycka om varandra...»

»Vad är det hon pratar», muttrade fru Högqvist, vars ömma rörelse tog ett hastigt slut. »Jag kunde väl tro det inte var en lord.» Och som hon med en 'lord' nästan underförstod fyndet av en guldgruva, sjönk hon med en känsla av besviken förväntan tillbaka mot soffhörnet, och, i stället för att ge Emelie en omfamning, sände hon henne en ursinnig blick. »Ni kommer då ständigt springande med dumheter, Lydia», fortfor hon och erfor en viss lättnad att ge luft åt sin harm. »En annan gång bör ni ta' bättre reda på saker och ting, innan ni för dem till torgs!»

»Jag vill bara underrätta er, att jag fullkomligt tagit reda på saker och ting», genmälde Lydia med en harmfull knyck på nacken, »och jag kan uppge min sagesman, om så behöves, men jag tror det här är nog!» Hon upptog ur fickan det av henne nyss omnämnda visitkortet. »Jag tog det med för att vid tillfälle bry Emelie...» och hon slängde det tämligen vanvördigt bort till fru Högqvist, som med nyuppvaknat hopp, stavade igenom namnen: John Arthur Douglas Bloomfield.»Jag ber tusen gånger om ursäkt», tillade Lydia ironiskt, »för att jag fört den här nyheten till torgs!»

»Inte skall ni bli förtretad, snälla vän», inföll fru Högqvist med ett uttryck som om hon sög på honung. »Men jag blev så perplex över allt det här, att jag knappast visste vad jag sa'... Bloomfield», upprepade hon, »jag tycker, jag har hört det namnet förr.»

»Det tvivlar jag visst inte på», inföll Lydia och hennes misshumör försvann med vissheten, att detta var ett ämne, som plågade Hanna och nästan lade Emelie på sträckbänken. »Detta är sådant folk, som i allmänhet låter prata om sig... lord Arthur är son till ministern här... de äro oerhört rika, halvgalna engelsmän...»

Fru Högqvist nickade. Ju större fantaster, desto bättre vore det kanske! Att de båda herrarnas hjärnor icke voro i fullt normalt skick, kvittade henne lika, endast deras rikedom ej kunde betvivlas. »Drick en påtår, Lydia», sade hon, »det är så trevligt att skvallra lite vid kaffekoppen!»

Emelie och Hanna, genomträngda av stridiga känslor, plågades av det började samtalet, men det oaktat ville de icke låta ett ord undfalla sig. Tysta, orörliga, hand i hand sågo de med en orolig blick bort till Lydia, som med en talförhet, vilken knappast gav henne tid att hämta andan, fortfor:

»Då jag hörde att Emelie var mycket tillsammans med unga Bloomfield, roade det mig att ta lite reda på hans förhållanden... han är chargé d'affaires vid beskickningen samt lika munter och obekymrad som fadern är allvarlig och betänksam. Gubben lär vara ett riktigt original... i sina unga dagar har han varit en så glad garçon som trots någon, men nu sysselsätter han sig lika ivrigt med att arbeta på sin själs frälsning, som sonen sysselsätter sig med att snoka upp vackra flickor...»

Hon skrattade och gav Emelie en liten nick: »Du skall inte inbilla dig, att du varken är hans första eller sista flamma...»

»Så dum är hon säkert inte», inföll fru Högqvist, »vem känner inte ungherrarna...»

»Jo, det är snygga gossar och de gamla äro inte stort bättre, utom när de slå sig på skenheligheten och klä' sig i säck och aska.»

»Unge lorden följer således inte i faderns fotspår», anmärkte fru Högqvist, som var rädd att Lydia skulle kommain på andra historier och gärna ville föra samtalet till dess utgångspunkt.

»Bevare honom! Den gamle pären är alldeles förryckt... Hans omvändelse skedde emellertid för inte så många år sedan... Det var vid hans enda dotters dödsbädd, som han så där hakade sig fast vid religionen, och sedan han här i Stockholm blev bekant med Georg Scott, en wesleyansk präst, tror jag han kallades — vår Herre vet emellertid bäst, om den lära han predikade var kristen eller ej — men så mycket är säkert att gamle lord Benjamin blev helt och hållet bortkollrad... Han anser allting som syndigt och om söndagarna underlåter han till och med att gå till hovet, om han än blir befalld dit aldrig så många gånger.»

Fru Högqvist vaggade beklagande på huvudet. »Det är inte första gången som läsare blivit vridna», suckade hon.

»Folk som ha mycket ont på sitt samvete», inföll Lydia, i det hon ironiskt såg bort till Hanna, »sådant folk ha största anlagen, om inte för att bättra sig, åtminstone för att moralisera andra och så ta' de till lipen och boken och anfäkta sig och tro sig vara ofelbara samt äro snart färdiga för dårhuset.»

Fru Högqvist skrattade hjärtligt. Detta utfall mot Hanna var i hennes smak och hon brukade själv icke bespara henne dylika anmärkningar. Hon såg bort till dottern, vilken dock icke tycktes vara benägen att kasta sig i någon ordstrid, och då hon själv, genom den nyhet man förkunnat, råkat i det briljantaste humör, var hon ganska nöjd över denna oväntade undfallenhet.

»Jag har gett henne så, att hon fått nog!» tänkte Lydia, i det hon triumferande såg bort till Hanna. »Och den andra är nog inte heller särdeles glad över att vara genomskådad.»

»Asch, jag tror du gråter, Emelie», sade hon med en axelryckning. »Mången skulle vara ytterst belåten över att ha gjort en dylik erövring», och hon tillade skrattande det gamla vanliga: »Man tror i alla fall, att du inte är utan kurtisörer... Denne är att föredraga framför kreti och pleti... har jag inte rätt?» fortfor hon och draperade klänningen omkring sig samt beredde sig till uppbrott. »Nej, jag har dröjt alldeles för länge, men jag kunde inte låta bli att titta hit för att låta er veta, att jag inte är helt och hållet obekant med ställningar och förhållanden!... Vete himlen, om jag nu hinner att komma på en segeltur, som jag lovat vara med om... god morgon mitt herrskap!... Håll guldfågeln fast, du!...»»Mitt välsignade barn», utbrast fru Högqvist, då Lydia trippade bort, »inte skall du grina så där!... Det är ju naturligt, att en så vacker flicka som du skall dra' till sig herrarnas uppmärksamhet, och Lydia hade rätt i, att detta är en beundrare, som du inte behöver skämmas för...»

»Jag visste det skulle så gå», mumlade Hanna, i det hon drog Emelie häftigt intill sig. »Jag visste det skulle så gå... men det kom så brådstörtat över mig...»

»Över mig också, det kan jag visst inte neka till», inföll fru Högqvist. »Men när det är något glädjande, så är inte jag den, som ni ge del därav, och om inte Lydia snappat upp det här, så hade jag nog varit den sista, som fått höra talas om hela pasaschen... Inte alla kunna skryta med att en lord förgapat sig i dem», fortfor hon och tillade inställsamt: »det skulle vara roligt få veta, när och var du gjorde hans bekantskap?... Således var det för att möta honom som du var dag rodde över till Djurgården... Och jag som nästan höll på att förbjuda dig de där ständiga utflykterna, för det kostar alltid något att ge sig över, tyckte jag... men jag borde ha vetat att det 'låg en hund begraven' under det här, eftersom du i hast blivit så liberal, min kära Hanna... Det är inte värt, att du nekar till att ha varit invigd i förtroendet... det är bara jag som är med ur räkningen... Jag beklagar var förbisedd mor, jag vet hur det känns!» Hon såg med lätt höjda ögonbryn bort till sina döttrar, som lämnade hennes frågor och anmärkningar utan svar. »I det stora hela gör jag en konst i er!» utbrast hon slutligen och med känslan av en

martyr gick hon ut i köket samt slog dörren igen efter sig.

Men nu var flickornas stumhet borta och viskande frågor och svar följde varandra.

»Jag var nyss så lycklig, men så kom Lydia med sitt prat», snyftade Emelie, »om jag ändå själv fått vara den första att säga dig, det vi sammanträffat med varandra.»

»Så skulle jag ändå tyckt det vara en olycka», suckade Hanna.

Något av denna känsla hade kanske blivit överflyttad till Emelie, ty det var med dröjande steg, hon ett par dagar härefter begav sig till den älskades möte, och det låg oro i den blick, varmed hon såg upp till honom, och hennes läppar öppnades icke till ett småleende.

»Ni är lord Bloomfield», sade hon kort.»Till er tjänst, Emelie!» Han fattade leende hennes motsträviga händer» »Den titeln brukar eljes göra stor effekt, men ni är den första flicka som...»

»Jag tror nästan, jag tyckte bättre om er som... om ni rätt och slätt varit Arthur Douglas...»

»Nå, är jag inte det? Min mor var en Douglas och jag bär hennes namn... Jag är likvisst stolt över att vara min fars son, men det ena namnet är lika gott som det andra...»

»Åh nej, men om jag vetat, att ni var...»

»Det var då en lycklig ingivelse av mig, att jag motstod frestelsen att göra mig intressant som ädelboren lord med omätliga gods till bihang», sade han glättigt. »En ingivelse, som ger mig visshet om, att jag vunnit det jag strävat efter — kärlek utan några bitankar på guld och rang...»

Han slöt henne lidelsefullt till sitt bröst.

»Jag är kanske lite romantiskt anlagd», återtog han och såg henne leende in i ögonen. »Men en aktris och en romantisk älskare passa bra tillsammans... Nej, drag er inte undan!... kan ni då inte förlåta, att jag ej är en tiggare färdig att ta till vandringsstaven?»

Hon kunde icke låta bli att småskratta.

»Men vem har då röjt mitt inkognito?... Vem har upptäckt för er den där riksviktiga hemligheten?... Man har således sett oss tillsammans? A la bonne heure, inte något ont i det, Emelie... vi trivas ju i varandras sällskap.»

Hon satt tyst, men gav dock en samtyckande handtryckning, likväl var hon alltjämt för beklämd för att kunna deltaga i hans muntra prat.

»Det var verkligen skada», fortfor han, »att vi inte som i de gamla sagorna kunde göra oss osynliga, så att vi fått vara i fred med vår lycka... som det nu är, få vi väl söka upp någon undangömd vrå, där vi ostörda kunna få leva för varandra. Sommaren är snart slut och under de här bladlösa träden sitta vi en vacker dag som på en allmän exposition...»

Situationen föreföll henne komisk. Hon kunde återigen icke låta bli att skratta, fastän hon kände sig illa till mods. Det föreföll henne, som om något hade trängt sig emellan dem, och det vore kanske så gott, att de ginge var sin väg utan att vidare råkas, och hon sade honom detta med tårade ögon.

»Vad betyder det här?» frågade han och höll henne en armslängd ifrån sig, hade hon honom icke längre kär?»Just därför vore det kanske bäst...»

»För inte så många dagar sedan sade ni, att ni inte kunde förstå, huru ni ditintills kunnat leva utan mig...»

»Så var det också, men...»

»Nu vill ni lämna mig? Vad är det för griller, min älskling, varför vill ni plåga oss båda?»

» Jag vet inte... det är något inom mig, som manar mig att gå...»

»Tysta ned den rösten och lyssna endast till mig... jag säger: stanna! Min älskling, låt inte några tomma fördomar

skilja oss åt! Jag kan inte leva utan er, och så borde ni också känna, om ni haft allvar med ert löfte... om ni håller mig kär?»

Om hon haft allvar? Hon såg förebrående på honom, huru kunde han väl tvivla?

»Ni ger mig allt skäl därtill... huru kan ni eljes tala om att lämna mig, Emelie?... Huru kan ni annars den ena dagen låta mig hoppas, att vi skola leva för varandra, och den andra dagen vilja tillintetgöra allt hopp?»

»Därför att jag den ena dagen trodde oss likställda och den andra dagen fann en himmelsvid skillnad mellan oss.»

»Låt det bli min sak att jämka förhållandena, Emelie», sade han och höll hårt fast hennes hand. »Det finnes omständigheter, som jag inte nu närmare kan redogöra för... dessa omständigheter hindra mig ifrån att öppet visa vilket värde jag sätter på er... Det kan måhända dröja innan jag kan bekämpa vissa hinder, men förr eller senare skall den stund komma, då de äro betvingade, till dess... lita på mig... trygga er till mig... låt mig styra och ställa för er!»

Den lätta skämtsamma ton, varmed han först hade mött hennes gensträvighet som han kanske hade tänkt sig kunna bortresonera, denna sorglösa glättighet var borta och hade lämnat rum för ett allvar, som kom henne att forskande se på honom.

»För min skull får ni inte tänka på att göra något offer», sade hon sakta.

»Vad faller er in?» Hans ögon glänste till av den beundrande kärlek hon ingav honom. »Tror ni er kunna föreskriva mig lagar? Blir ni då aldrig nöjd med mig?»

»Inte om ni... ja, jag är rädd, Arthur, att jag på ett eller annat sätt förleder er till att begå någon dumhet!»»Ni kan endast förleda mig till att begå något riktigt klokt.» Han fångade hennes lockar i handen och drog hennes huvud intill sig. »Men jag fick inte något svar... hur är det?... Har ni hjärta till att lämna mig nu?»

Hon låg stilla och orörlig med huvudet vilande mot hans axel och han lutade sin kind emot hennes. Fastän hon blev svaret skyldig, var det honom, som om han först nu utan återvändo hade funnit henne och hon åt honom överlämnat allt bestämmande och alla omsorger.

*

TJUGUÅTTONDE KAPITLET.

Det dröjde icke länge innan höststormarna förhärjade den lilla trädgårdstäppan ute på Djurgården och förvandlade den till en fuktig håla fylld med halvvissnade, gula löv, så att knappast några sparvar där kunde finna en behaglig viloplats och ännu mindre ett älskande par.

Emelie bekymrade sig dock föga om huru regn och storm huserade därute. Hon hade funnit en fristad, där hon i ensamhet kunde sammanträffa med sin älskade.

Genom hennes slutliga eftergift var hennes öde fullkomligt kastat i Arthur Bloomfields händer och han handlade med en mans fria omdöme. Han hade alltid sett kvinnor omkring sig omgivna av elegans och prakt, han gav henne dessa saker, emedan de syntes honom vara hennes köns och ungdoms rättigheter och emedan frikostighet i att giva var ett utmärkande drag i hans lynne.

Han ordnade hennes ställning kanske icke enligt en matronas fördomar eller så, som en filosofs stränghet måhända skulle gillat, men han var påverkad av en gentlemans impulser och sökte ge hennes tillvaro en trygghet, som återväckte hennes barnsliga förtröstan på att hon vunnit en varaktig lycka. Då han härtill hos henne fann både behag och snille, ansåg han det vara den »Ni kan endast förleda mig till att begå något riktigt klokt.» Han fångade hennes lockar i handen och drog hennes huvud intill sig. »Men jag fick inte något svar... hur är det?... Har ni hjärta till att lämna mig nu?»

Hon låg stilla och orörlig med huvudet vilande mot hans axel och han lutade sin kind emot hennes. Fastän hon blev svaret skyldig, var det honom, som om han först nu utan återvändo hade funnit henne och hon åt honom överlämnat allt bestämmande och alla omsorger.

*

TJUGUÅTTONDE KAPITLET.

Det dröjde icke länge innan höststormarna förhärjade den lilla trädgårdstäppan ute på Djurgården och förvandlade den till en fuktig håla fylld med halvvissnade, gula löv, så att knappast några sparvar där kunde finna en behaglig viloplats och ännu mindre ett älskande par.

Emelie bekymrade sig dock föga om huru regn och storm huserade därute. Hon hade funnit en fristad, där hon i ensamhet kunde sammanträffa med sin älskade.

Genom hennes slutliga eftergift var hennes öde fullkomligt kastat i Arthur Bloomfields händer och han handlade med en mans fria omdöme. Han hade alltid sett kvinnor omkring sig omgivna av elegans och prakt, han gav henne dessa saker, emedan de syntes honom vara hennes köns och ungdoms rättigheter och emedan frikostighet i att giva var ett utmärkande drag i hans lynne.

Han ordnade hennes ställning kanske icke enligt en matronas fördomar eller så, som en filosofs stränghet måhända skulle gillat, men han var påverkad av en gentlemans impulser och sökte ge hennes tillvaro en trygghet, som återväckte hennes barnsliga förtröstan på att hon vunnit en varaktig lycka. Då han härtill hos henne fann både behag och snille, ansåg han det vara denenklaste och direktaste tjänst mot henne, då han lät hennes smak och böjelser få ha fritt spelrum.

När hon sedan, efter långa dagars ihärdigt studerande, gav honom del av sina framsteg, så glänste hans ögon lika mycket som hennes och dessa stunder av tankeutbyte över skilda ämnen voro för dem båda de ljuvaste de någonsin upplevat.

Så gick tiden glatt sin jämna gång. Det var liksom en paus hade inträtt i hennes liv, och fastän den innevarande stunden var henne nog, hindrade sällheten henne likväl icke från de gamla konstnärsdrömmarna.

»När jag proppat mitt huvud så fullt av vetande, som där kan få rum», sade hon en gång, »så vill jag till Paris, och sedan skall ni bli nöjd med mig, Arthur.»

»Jag skulle vilja se er som Julia eller Ofelia», svarade han...

»Läs lite högt för mig», bad hon, under det hon lutade sig tillbaka mot vilstolens höga karm.

Och han tog Sbakespeares skaldeverk, som låg på ett bord bredvid henne samt läste långa strofer, vid vilkas åhörande hon skakade sitt huvud.

»Jag förstår ett och annat ord av vad denna oförlikneliga Julia sagt», avbröt hon skrattande. »Men jag lär mig väl aldrig fullt fatta hennes glödande utgjutelser, om jag endast får höra dem på originalspråket. Ni finner mig säkert mycket inskränkt. »

»Jag finner er lika oförliknelig som Julia», sade han och sköt boken tillbaka på sin plats. »Men ni får inte jämt och ständigt längta bort, Emelie... Ni bör liksom jag vara nöjd med det flyende ögonblicket.»

»Tycker ni, att jag är otacksam?»

»Rysligt otacksam!»

Dylika skämtsamma tillvitelser å hans sida föranledde dem ofta att som uppsluppna ungdomar jaga varandra, tills de skrattande och flämtande sjönko ned sida vid sida för att återgå till det mindre ansträngande i att med stilla svärmeri beundra varandra.

Över deras sinne låg mycken naturlig munterhet och denna sympati drog dem allt närmare intill varandra. Alltjämt finnande samtalsämnen för att göra sällskapandet med varandra till de största ljuspunkterna i deras tillvaro, ägnade Emelie sig allt ivrigare åt studerandet av konst, och man såg det goda inflytandetav dessa studier, då hon emellanåt uppträdde i någon anspråkslös biroll. Och under detta förkovrade hon alltmera de kunskaper, som danade henne till att en gång från scenen återge de stora skaldernas mästerverk, och dagarna försvunno för henne, som om aldrig några sorger funnos till i världen.

Det var henne härunder nästan som om hon stod under inflytandet av en lockande dröm, vilken icke ingav henne fruktan för ett uppvaknande. Oroande framtidstankar störde henne i allmänhet icke, sedan hon mottagit Arthur Bloomfields beskydd och han hade givit henne ett hem.

De höga luftiga rummen med deras bonade golv, de med speglar, målningar, förgyllningar och ornament dekorerade väggarna bibehålla ännu i dag sin ursprungliga glans, vittnande om en sällspord lyx. Denna prakt stod i överensstämmelse med den på en gång enkla och dyrbara elegans, som den rike engelsmannen tyckte om att utveckla omkring henne, och hon älskade alltmera detta hem.

Sedan hon i kampen med sitt eget hjärta blivit besegrad och hon oåterkalleligt förlitade sig på den älskade, hade det icke fallit henne in, att det kunde vara annorlunda än att hon skulle bero av honom. Från den stund han helt och hållet erövrat henne, ansåg hon sig ha blivit en del av honom själv och hon mottog hans gåvor samt den hyllning han ägnade henne som den naturligaste sak i världen.

Det sorgfria i hennes tillvaro bibehöll en lekfullhet i lynnet, som stundom gav sig luft, och i dessa ögonblick kunde hon vid hans ankomst än gömma sig bakom något tungt dörrförhänge, än förledde det henne till att förklädd smyga till hans möte eller till något annat påfund, vilket alltid i lika hög grad roade dem båda.

Dessa utbrott av oskyldig glättighet hade med all sin barnslighet något bedårande för honom. Då hon därtill, i det komfortabla liv hon blivit förd, rörde sig så lugnt och aristokratiskt, som om hon aldrig halvnaken och frysande sprungit omkring i gränderna eller känt till det dystra i nöd och försakelse, så var hon snart för honom den mest ladylika uppenbarelse han skådat.

Väl hände det en och annan gång, att hon en smula eftertänksamt kunde sänka sitt ljuva ansikte mot handen, men att de tankar, som upptogo henne, icke grumlade hennes lycka, det visade den ofördunklade glansen i hennes ögon. Den endamotgång hon upplevat efter sitt sammanträffande med Arthur Bloomfield hade varit, då systern icke ville dela hennes överflöd.

Ifrån den stund, Emelie tillstått sin kärlek, hade Hanna erfarit en oro, som icke kunde betvingas.

»Jag står fast vid, att du med överste Mannerkrans stötte lyckan ifrån dig», sade hon och ville i förstone icke höra talas om den sällhet Emelie ansåg sig finna i den älskades närhet. Men då denna sällhet alltmera syntes vara oförgänglig, och van som hon därtill var att underordna sina tycken inför Emelie, så hade hon snart icke hjärta till att säga ett enda ont ord. Med en omkastning i sina känslor blev hon snart den, som med ömmaste omtanke sökte förhindra, att Emelie icke skulle träffas av de omdömen, man ej sparade över ett förhållande, som icke kunde hållas så hemligt, att det ej blev ett välkommet samtalsämne för dem, som intresserade sig för unga vackra aktriser och de äventyr, i vilka de invecklade sig. Hannas bemödanden skulle likväl varit fruktlösa, om icke Emelies naiva älskvärdhet i hennes närhet avväpnat all bitterhet, och då härtill kom, att Lydia för tillfället kände en oblandad skadeglädje över tvetydigheten i Emelies ställning, så upphörde den täcka figurantskan med alla sårande häntydningar och sökte genom tusen små älskvärda uppmärksamheter återvinna en vänskap, som hon nästan förlorat.

Det var följaktligen som om en enda lång ljus dag hade randats för Emelie och det enda moln, som uppkommit, hade som sagt varit, då Hanna icke ville följa henne.

»Man påstår, att det barn, som förorsakat största bekymret», sade hon, då Emelie enträget sökte övertala henne, »man påstår, att det barnet har man svårast för att övergiva. Detta är ett förhållande, som passar in på mig och det oberoende jag med sju sorger och åtta bedrövelser sökt skapa. Vad jag vunnit är i grunden icke något att rosa

marknaden åt, men jag har ett mål att sträva för och detta skingrar mina tankar, som ibland inte äro de angenämaste. Jag stannar, där jag är», tillade hon glättigt, »och vi kunna nu leka främmande med varandra.»

Men den dag, då Emelie lämnade henne för att icke återkomma, låg arbetet orört framför henne och hon syntes varken ha håg eller kraft till att skingra sina grubblerier. I sista minuten hade hon likvisst sprungit efter Emelie för att kanske söka åvägabringa en ändring i hennes beslut, men hon kom icke längre än till tröskeln, där modern ställde sig i hennes väg. Med en åtbörd, som om denna varit en drottning, befallde honhenne att vända tillbaka, i det hon framkastade, att det vore bäst man sopade rent för sin egen dörr, innan man blandade sig i andras affärer. Denna uppmaning, som fru Högqvist ofta använde mot sin äldsta dotter, förfelade aldrig att djupt gripa henne och denna gång kom den henne att liksom studsa tillbaka inför sig själv, under det hon nästan förlamad varken förmådde flytta en fot eller lyfta en hand. Viss om seger smällde nu modern dörren igen efter sig, och Emelies flyttning till Salviigränd,'Regnbågen', av Ridderstad. i samma hus där hotell Östergötland nu är beläget, försiggick utan något störande avbrott.

I den vackra våningen, som just var efter fru Högqvists smak, presiderade nu den värda matronan, ty hon hade utan prut visat sig villig att övertaga hushållningen, och man såg henne vid denna tid sätta sin näsa i vädret, väl icke så kokett, men betydligt stoltare än i sin ungdoms glansdagar.

Vad Emelie beträffar, hade hon småningom funnit sig i Hannas nyckfullhet, som hon kallade hennes envishet att hålla sig avlägsnad, men det var alltid för henne en glad överraskning, då systern gjorde ett och annat kort besök. Sanningen att säga så, undantagandes konstnärskapet, trängde tanken på Arthur Bloomfield småningom alla andra intressen betydligt i bakgrunden. Hon tyckte sig knappast leva, då hon icke var tillsammans med honom, och ju lyckligare hon var i sin kärlek, desto lugnare kände sig Hanna.

»Jag förstår knappast vart den här vintern tagit vägen», sade Emelie, då hon en vårmorgon trädde in till Hanna, »skall tiden flyga bort så där, blir jag gammal och grå, innan jag vet ordet av. A propos ålder, så är det nästan tio års skillnad mellan mig och Arthur, i morgon är det hans födelsedag.»

Hanna nickade med ett likgiltigt uttryck. Det kvittade henne tämligen lika, när Arthur Bloomfield var född — i det stora hela skulle hon kanske tyckt bäst om, därest han icke alls hade kommit till i denna värld.

»Jag har gjort några broderier för hans skrivbord, som jag nödvändigt vill visa dig», fortfor hon och satte sig bekvämt i den gamla soffan. »Gör dig nu i ordning och följ med mig hem, jag har föresatt mig, att vi skola äta en fin middag tillsammans. Inga invändningar... du blir snart outhärdlig med dina kapriser!»»Du må tro, jag har många järn i elden», återtog hon, då Hanna skyndsamt gjorde sin toalett. »Jag har funderat ut något, som riktigt skall överraska Arthur... ser du den här nyckeln?»

»Jag är lyckligtvis inte blind.»

»Det är en hel historia med den...»

»Det låter intressant...»

»Skada att jag här vid lag inte kan motsvara din förväntan... det är helt enkelt på det viset, att Arthur har två ingångar till sin bostad, den ena är för hans vänner och bekanta, den andra för honom själv, i händelse han vill slippa undan deras enträgna eller olägliga besök.»

»Ja, sådana kunna våra vänner vara att man gärna vill undfly dem», inflickade Hanna gillande.

»För ett par dagar sedan tog jag den där befriande nyckeln ur hans ficka och lät göra ett avtryck... han vet naturligtvis inte ett ord härom, men nu kan jag osedd smyga mig in i hans rum.»

»Men varför i himlens namn!» utbrast Hanna, som ryggade tillbaka framför spegeln, där hon höll på att fästa upp sitt hår, varvid hon i häpenheten kom att sticka en nål djupt in i huvudsvålen. »Ämnar du spionera på honom?»

»Hör i stället på och gissa inga dumheter», avbröt Emelie skrattande. »Jag smyger mig helt enkelt till honom», fortfor hon livligt, »för att pryda hans skrivbord med blommor och där lägga ned mina presenter. Vare sig han är

hemma eller borta, är hans arbetsrum ett fridlyst område, det har han sagt mig, och jag behöver inte vara rädd att bli överraskad.»

»Men om någon tjänare infinner sig och du blir blottställd för obehag.»

»Man kan köpa tystnad ...»

»I ditt ställe skulle jag inte vilja riskera något sådant...»

»Du ser alldeles ut som om du ämnade dig på en begravningsceremoni... vad inbillar du dig? Tror du inte, att jag tänkt på allt?»

Hanna hade lätt höjt sina ögonbryn samt såg en smula tvivelaktig ut.

»Den ende, som dristar sig in i arbetsrummet i närheten av sin husbondes viktiga papper, är en gammal betjänt, vilken ibland brukar komma till mig med brev från Arthur. Fastän jag föreställer mig, att han hör till det slags folk, som förr skulledö än förråda något, så tror jag mig inte riskera ett sammanträffande med honom. Jag ger mig inte bort med mina presenter förrän på eftermiddagen... all städning är naturligtvis då överstökad... och Arthur, som varit några dagar på jakt, hemväntas inte förrän på aftonen. Om han också kommer något tidigare... än se'n?... Jag behöver inte uppehålla mig mer än ett par sekunder... men då han kommer, vilken överraskning! 'Vem har varit här?' ropar han och får till svar: 'ingen!'... Den strängaste undersökning kan inte framtvinga ett annat resultat... det hela blir som ett trolleri och så kommer han till mig, och jag visar honom kanske nyckeln.»

»Att sådana där dumheter och tillställningar alltjämt kunna roa dig», sade Hanna, som nu var färdigklädd och beredd att följa Emelie, som fortfor att språka, om icke om samma ämne, så dock om samma föremål.

»Arthur och alltjämt Arthur», muttrade Hanna. »Blir du då aldrig trött på att tala om honom?»

»Aldrig!»

Det ordet kom så hastigt, så ömt och glättigt, att Hanna måste småle. »Du är en oförståndig toka», sade hon.

»En lycklig galenskap», inföll Emelie. »Men om du inte vill göra slut på min fröjd, så skynda dig... kom ihåg, att mamma och steken väntar!»

*

TJUGUNIONDE KAPITLET.

Den första skymningen hade ännu icke inbrutit, då Emelie, bärande några lätta paketer och en liten korg fylld med blommor, hastigt närmade sig en tvärgata, vid vilken låg den ingång, genom vilken Arthur Bloomfield, när det så behagade honom, tämligen ogenerat kunde avlägsna sig från sin bostad eller åter infinna sig där. Det var första våningen av ett stort hörnhus han bebodde och den trappa, som här förde upp till honom, var smal och brant samt förstugudörren av de minsta proportioner. dö än förråda något, så tror jag mig inte riskera ett sammanträffande med honom. Jag ger mig inte bort med mina presenter förrän på eftermiddagen... all städning är naturligtvis då överstökad... och Arthur, som varit några dagar på jakt, hemväntas inte förrän på aftonen. Om han också kommer något tidigare... än se'n?... Jag behöver inte uppehålla mig mer än ett par sekunder... men då han kommer, vilken överraskning! 'Vem har varit här?' ropar han och får till svar: 'ingen!'... Den strängaste undersökning kan inte framtvinga ett annat resultat... det hela blir som ett trolleri och så kommer han till mig, och jag visar honom kanske nyckeln.»

»Att sådana där dumheter och tillställningar alltjämt kunna roa dig», sade Hanna, som nu var färdigklädd och beredd att följa Emelie, som fortfor att språka, om icke om samma ämne, så dock om samma föremål.

»Arthur och alltjämt Arthur», muttrade Hanna. »Blir du då aldrig trött på att tala om honom?»

»Aldrig!»

Det ordet kom så hastigt, så ömt och glättigt, att Hanna måste småle. »Du är en oförståndig toka», sade hon.

»En lycklig galenskap», inföll Emelie. »Men om du inte vill göra slut på min fröjd, så skynda dig... kom ihåg, att mamma och steken väntar!»

*

TJUGUNIONDE KAPITLET.

Den första skymningen hade ännu icke inbrutit, då Emelie, bärande några lätta paketer och en liten korg fylld med blommor, hastigt närmade sig en tvärgata, vid vilken låg den ingång, genom vilken Arthur Bloomfield, när det så behagade honom, tämligen ogenerat kunde avlägsna sig från sin bostad eller åter infinna sig där. Det var första våningen av ett stort hörnhus han bebodde och den trappa, som här förde upp till honom, var smal och brant samt förstugudörren av de minsta proportioner.I Emelies ögon lyste en skälmsk glans, i det hon såg sig omkring på den folkuppfyllda gatan, men det var dock icke utan att hennes hjärta slog med fortare takt än vanligt, då hon med lätta steg ilade upp för trappan samt nådde en förstuga, vars fönster vette utåt en trång, mörk gård, som svepte skuggor kring den dörr, genom vilken hon skulle inträda.

Utan tvekan eller dröjsmål satte hon nyckeln i låset, som med en smula svårighet lät öppna sig. Knappast utan att våga draga andan sköt hon nu varligt upp dörren för att i samma sekund regla den till bakom sig.

Således stod hon nu i Arthur Bloomfields 'allra heligaste'. Bokskåp, soffor, höga karmstolar och dyrbara mattor dansade nästan runt för hennes ögon, under det hon närmade sig skrivbordet. Men innan hon lade ifrån sig blommorna, vände hon sig ofrivilligt om.

Bakom henne voro dubbeldörrarna uppslagna till ett förmak. Det stora, ljusa gemaket med dess konstsaker, tavlor och vitlackerade möbler bildade en behaglig anblick medan vid sidan om henne halft fråndragna dörrdraperier visade ett litet toalettrum, vars nedfällda rullgardiner höljde de där omgivande föremålen i en nästan fullständig skymning. Hon hade knappast hunnit kasta en blick ditin, då ljudet av hårda, fasta steg nådde hennes öron, i det hon samtidigt hörde öppnandet av en för henne osedd dörr.

»Mylord», sade en röst på engelska, »mylord kan väntas hem i vilket ögonblick som helst.»

»Gott, jag väntar!»

I samma stund dessa ord yttrades, hade hon ryckt till sig den lilla blomsterkorgen. Någon flykt genom bakvägen var knappast tänkbar. Innan hon hunnit draga ifrån regeln, skulle man ha observerat henne, och sökande så gott sig göra lät att komma ur den iråkade förlägenheten, försvann hon nästan ljudlöst i toalettrummet, vars draperier hon drog igen efter sig. Här sjönk hon ned på en soffa, darrande av oro. I första häpenheten hade instinkten manat henne att gömma sig undan, men snart började hon fattas av en känsla, som om hon råkat i en fälla, ur vilken hon icke var i stånd att befria sig. Hon ångrade nästan, att hon icke helt djärft hade sökt fly samma väg hon kommit. Man skulle visserligen ha upptäckt henne, men månne icke detta varit angenämare än att sitta här så orolig som en missdåderska? Kanske skulle hon till och med ha kommit undan, utan att manupptäckt mera av henne än en flik av hennes klänning. Den besökande skulle på sin höjd ha trott att Arthur Bloomfield haft eller ämnade ha ett hemlighetsfullt möte med någon dam. Grannlagenheten skulle ha bjudit den främmande att visa sig både döv och blind, men om han också saknat denna finkänsla, så skulle Arthur någorlunda ha förstått sammanhanget.

Hon var färdig att gråta över sin brist på sinnesnärvaro. Och ändå ansåg hon sig på förhand ha berett sig på varjehanda situationer.

Hon hade tänkt sig alla möjligheter, från och med att stå öga mot öga med den gamle betjänten till att bli fångad i Arthur Bloomfields armar — men att en främmande skulle slå sig ned och avspärra all reträtt, detta var något, som hon ej hade föreställt sig.

Vem var väl denna person, som så hemmastatt hade inträtt? Där han nu vandrade fram och tillbaka, hörde hon vartenda avmätt steg och dessa kommo henne allt närmare. Arbetsrummet var icke ens fridlyst för honom och hon förnam, huru han där sköt fram en stol, varpå följde ett prasslande ljud av papper. Troligtvis sökte han förkorta tiden genom läsning.

Hon hade gissat rätt, ty då hon ljudlöst böjde sig framåt, märkte hon, genom en smal öppning mellan dörrposten och förhänget, huru den besökande lutade sig ned över en tidning. Skymningen hade småningom inträtt och hindrade troligtvis denna sysselsättning, ty han kastade tidningen ifrån sig och hon såg därvid Benjamin Bloomfields allvarliga och stränga anletsdrag.

Åkande tillsammans med Arthur hade hon mer än en gång sett den gamle pären, men aldrig hade hans blick synts henne hava haft mera skärpa eller hans magra ansikte ett mera beslutsamt uttryck än i denna stund.

Den oro Emelie hade erfarit förvandlade sig i en dödande ångest. Helt och hållet tillintetgjord drog hon sig allt längre och längre tillbaka, hennes bröst pressade sig tillsammans, och de nyss så stormande pulsslagen blevo allt mattare och mattare.

Huru länge hon nästan medvetslöst hade dröjt i den undangömda vrå, vari hon hamnat, visste hon icke, då några talande röster väckte henne ur den domning, vari hon fallit, och hon varsnade ett plötsligt ljusskenn, som från de närgränsande rummen trängde sig svagt fram till henne.

De ord, som man växlade på det främmande tungomålet, voro i början för henne endast oklara ljud utan någon meningeller sammanhang. Men snart började hon, om icke fatta vart ord, som yttrades, likväl någorlunda förstå dess betydelse.

»Det är på tiden», yttrade den gamle lorden på ett kort och avgörande sätt, »på tiden, att du lämnar denna ungdomsdårskap bakom dig. Må vara, att den där flickan förefaller dig på allt sätt älsklig, men ditt förhållande till henne är en förolämpning mot Georgiana Lidell.»

»Jag förstår inte i vad avseende»», inföll Arthurs röst, som var mera långdragen och likgiltig än vanligt.

»Förstår inte», avbröt pären häftigt. »Hennes far, lord Ravensworth, har gillat förbindelsen mellan våra familjer, och ni, Arthur, har själv inte visat er motvillig att välja lady Georgiana till maka.»

»Jag vet mig aldrig ha yttrat denna önskan...»

»Må så vara, men ni har aldrig sagt, att ni inte var böjd för detta giftermål.»

»I följd av min tystnad var jag övertygad om, att denna fråga skulle förfalla...»

Emelie vågade i denna stund knappast andas, där hon darrande tryckte händerna mot sitt bröst.

Hon frågade sig själv, om väl Arthur skulle övergiva henne och slutligen ingå på denna förbindelse, vilken hans far allt livligare började utmåla som en den mest avundsvärda såväl i avseende på rang som rikedom?

»Dessa fördelar ha inte något värde för mig», ljöd den älskades röst lugnande fram till henne och oron att förlora honom vek för några sekunder bort ur hennes själ.

»Och inte mitt omdöme heller», sade pären, »mitt omdöme och min önskan synes för er, Arthur, vara av intet värde.»

Det blev nu en paus, vilken åter avbröts av lord Benjamin, som med tillbakahållen rörelse fortfor: »Vid er ålder, min käre son, var jag redan lycklig familjefar... väl hade jag bakom mig ett något oroligt liv, men från den stund då nya plikter togo mig i anspråk, har jag vetat fullgöra dem. Jag hoppades, ni ville träda i mina fotspår samt visa er värdig den ställning, jag förstått att tillkämpa mig och min familj...»

»Jag hoppas, att jag varken nu eller framdeles skall visa mig ovärdig denna ställning...»

»I så fall lyssna till mina råd och min erfarenhet... bryt med det förgångna!... Vid er ålder hade jag redan fattat

åsikter, dem tiden gjort allt allvarligare... som vän och faruppmanar jag er Arthur att, medan tid ännu är, vända om och vandra på den rätta vägen. Om er mor ännu hade levat, skulle hon bättre än jag ha förstått att tala till ert hjärta, bättre förstått att hålla er fast vid er familj och de förpliktelser ni har gent emot upprätthållandet av er rang... En förbindelse med den unga aktrisen... er känsla... er kärlek till henne förblindar er, ni ser varken på våra gemensamma intressen eller aktar för gott att märka edra egna fördelar...»

»Min far, jag ber er!...»

»Nej, avbryt mig inte, Arthur!... Jag har föresatt mig att öppet tala till er, även om mina ord förefalla er sårande... jag måste säga er allt vad som ligger mig om hjärtat.»

Den gamle mannen hördes djupt hämta efter andan, för att nästan i samma ögonblick fortfara:

»Jag känner inte den flicka ni älskar, *vill* aldrig lära känna henne. Ni må i er dåraktiga passion sätta henne hur högt som helst, men hennes verkliga värde lämnar jag därhän. Om hon ägt någon känsla för det passande, huru kunde hon då låta denna fläck komma på sitt rykte?... Huru kunde hon ha panna till att öppet uppträda som er älskarinna... mottaga ert underhåll?...»

»Min far!...» Arthur hördes detta ögonblick häftigt resa sig upp, »om det vore någon annan än ni...»

»Jag vidblir att hon inte har något värde, då hon så kunnat smutskasta sig själv... så kunnat trampa egen heder under sina fötter...»

»Smutskastningen återfaller på mig... det är mina övertalningar, som kommit henne att trygga sig till mig...»

»Ja väl, den återfaller på er, Arthur!... Och det är just för att varna er som jag skyndat hit. I går fick jag reda på allt. Jag kom nämligen till att nämna för en vän om er tilltänkta förbindelse med lady Georgiana, och, i förmodan att jag kände till ett kärleksäventyr, som här i staden väckt ett visst uppseende, gjorde han en del häntydningar, som jag i min ovetenhet måste be honom förklara. Förklaringen gavs... jag erkänner att den kostade mig en sömnlös natt och jag har i dag, mitt under min verksamhet, inte kunnat jaga bort en tilltagande oro.»

»Denna dag är för övrigt full av bemärkelse», fortfor pären samt talade långsammare och mera betänksamt. »Full av bemärkelse för mig, ty den har givit mig en son och jag fann,att det var på tiden att söka avvärja en dårskap, som för mer än en ung man i er belägenhet haft ödesdigra, olyckliga följder. En dårskap, varmed mer än en listig kokett förstått att främja sin egen fördel...»

»Hon... listig!» avbröt Arthur med ett tonfall, vari röjdes nästan ett leende. Kanske föll hennes älskliga behagsjuka honom i tankarna, en behagsjuka så fri från alla listiga beräkningar, att han omedelbart tillade: »hon som är själva renheten i sina uppsåt!»

»Jag beklagar», sade pären ironiskt, »jag beklagar att hon i sin renhet tyckes sakna all känsla för vad som är rätt och ärbart. Må vara, att det är ni Arthur, som har förlett henne till denna förseelse mot all moral, men...»

»En dylik förseelse kan gottgöras», inföll Arthur livligt, »jag har redan länge varit betänkt därpå...»

»Gottgöras och sättet?...»

»Finnes det något annat än att göra henne till min lagvigda hustru?»

»Det var just denna följd jag fruktade av er dårskap, just denna följd jag hänför till de ödesdigra och olyckliga...»

»Jag tror att framtiden skall visa ett annat resultat.»

»Det är då verkligen ditt allvar att ge henne denna upprättelse?»

»Av vad orsak skulle jag eljest ha framkastat ett sådant beslut?... Jag har länge varit betänkt därpå.»

»Gott!... Från den synpunkt jag betraktar alla lösaktiga förbindelser, från denna synpunkt bortfaller klandret. Men har du betänkt att denna gottgörelse dock icke kommer att utjämna förhållandena? Inför dig själv, måhända, men inför världen — aldrig!... Inte den värld vi tillhöra genom börd och relationer.»

»Har ni betänkt, min käre Arthur», fortfor pären efter en kort tystnad, »har ni betänkt vad edra jämlikar skola säga? Den klass ni tillhör skall högljutt klandra den givna upprättelsen. Ni skall bli föremål för edra vänners förakt, för narrars skämt. Ni måste uppge ert forna umgänge, kanske er lysande karriär... ni bryter med er egen släkt, ty fastän jag inom mig respekterar ert beslut, klandrar jag ert handlingssätt till följd av sekelgamla fördomar, vid vilka jag är bunden. Ni kommer att leva halft i mörkret, ni kommer att känna er skygg för världens ögon.»»I vilka sällskaper vill ni föra ut er hustru? Ty en gång blir det tungt för er att leva i ett slags förvisning. Kvinnor av den rang, till vilken ni svingat upp er maka, skola hålla sig undan henne... låt vara att dessa kvinnor ha mycket att förebrå sig, men de ha förstått bevara skenet... Ingen kan vara obarmhärtigare och döma hårdare än just dessa felande mot andra felande, som i sitt handlingssätt icke iakttagit denna försiktighet. Ja, ni känner till det där, Arthur, ni känner till det lika väl som jag... och ni skall plågas till döds av denna hyllning åt skenet, ty det är er hustru, som träffas av förbiseendet.»

»Ni har gottgjort... well!... men världen skall alltid finna en fläck på er vapensköld.»

»Edra barn, om ni få några, komma att av sina skolkamrater hånas för sin mors skull, ty om ni än droge till världens ände kunna ni inte leva så eremitaktigt, att man icke förr eller senare finner er, och man skall helt säkert för edra söner och döttrar förråda, att deras mor varit er älskarinna, förrän hon blev er hustru, och de skola lära sig rodna för henne, som ni av medlidande givit ert namn. Nej, Arthur, det blir ej en upprättelse, det blir en gemensam skam!»

Sanningens bitterhet i dessa ord hade fallit över Emelie likt hårda slag, som böjt henne i stoftet.

På en gång förvirrad och förskräckt, hade hon velat hålla händerna för öronen för att utestänga dessa grymma ord, men det oaktat lyssnade hon, insöp hon varje tonfall, fattade hon varje mening av detta främmande språk, som hon för Arthurs skull med så mycken ihärdighet bemödat sig att lära.

Hon hade kastat sig på knä bredvid dörren, betagen av svaghet, men fastän hon skälvde av ångest, fortfor hon lika ivrigt att lyssna, ehuru det var tystnad omkring henne.

Vad skulle hon vidare förnimma? Hon hade lyft handen liksom avvärjande.

»Arthur», lordens röst hade ett vekare tonfall, en smula grumlat av tillbakaträngd sinnesrörelse. »Arthur, ni är den ende av mina barn som återstår mig... vill också ni lämna mig? Ty ert dåraktiga handlingssätt skulle lika obevekligt skilja oss åt som om döden trätt oss emellan...»

Skulle det vara hon — hon själv, som för alltid avlägsnade far och son från varandra?

Nej, sin synd ville hon icke öka med en sådan skuld!Denna fråga och detta svar gjorde hon sig, där hon ännu orörlig låg kvar, under det hennes ögon stadigt sågo mot den ljusa strimma, vilken föll in mellan förhänget och kastade sitt sken över hennes ansikte, som nyss uttryckt så mycken sällhet och nu var tårhöljt av sorg. En sorg, väckt i denna stund genom fulla medvetandet av den dom världen fällde över hennes dåraktiga kärlek — genom fulla medvetandet av den försakelse hon iklädde sig.

Det var visserligen en tröst för henne, att Arthur höll henne tillräckligt kär för att göra henne ett offer av fördomar, som hans familj i sekler respekterat, men han fick icke fullgöra detta offer, det var hon, som skulle förstå att försaka den ära han ämnade tillbjuda henne.

Så som i denna stund hade hon icke förstått allt det brottsliga i sitt förhållande till Arthur Bloomfield. Hos henne hade barnets oerfarenhet varit blandat med ungmöns första nyväckta kärlek och intill denna stund hade hon levat ett strålande liv, vars enda allvar varit konstnärsdrömmar. Nu var detta liv blottat för henne. Hon visste, att hon i världens ögon var vanärad, hon visste, att man aldrig skulle glömma hennes felsteg.

Under de hårda ord, som yttrades, sade hon icke en enda gång sig själv, att det ju kunde kvitta henne lika vad man tänkte, endast hon finge den upprättelse, som han redan länge låtit henne ana en gång skulle komma henne till del. Hon hade icke någon själviskhet i sin natur, hon var icke någon listig kokett, som snärjde för att störta. Det var kanske icke utan stolthet hon vid lordens ord hade höjt sitt huvud, icke utan stolthet hon tänkte på en

brytning. Det var hårt, men för henne fick icke finnas den överskylande upprättelse, som Arthur i sitt ädelmod ville erbjuda.

Försjunken i ett aggande grubbel, sliten mellan stridiga känslor, hade hon endast en otydlig förnimmelse av att pären med bruten kraft stapplande begav sig bort, följd av sin son, som under tystnad hade lyssnat till honom, utan att med en enda rörelse hålla honom tillbaka eller med ett ord ge tillkänna, att han ändrat sitt beslut.

Det knarrande ljudet av en dörr kom henne att rycka till och springa upp.

Blommorna hade fallit ur korgen och lågo krossade och tilltrampade för hennes fötter, men hon tänkte icke på att rödjabort dessa spår efter sig. Hon tänkte endast på att fly, att skynda undan, att icke återse Arthur.

Hon var vit som marmor, hennes andedräkt gick med långsamt smärtfullt arbete och hennes ögon uttryckte åter en förvirrad förskräckelse, då hon skyndade mot dörren, vars lås hennes skälvande händer knappast förmådde öppna. Utan att en sekund se sig tillbaka uppnådde hon trappan, vägledd dit av ett från bakgården upplyst fönster, och få ögonblick härefter var hon på gatan.

En kroppslig svaghet hade betagit hennes lemmar deras spänstighet och kraft, och endast vacklande förmådde hon släpa sig fram.

Rörelsen omkring henne hade blivit allt livligare, då hon uppnådde Drottninggatan, men hon aktade icke stort därpå. Det hade nästan blivit fullt mörker, då och då avbrutet av i gathörnen tända lyktor och några månstrålar, som silade fram mellan moln. Men om det också varit ljusan dag, så skulle hon kanske icke mäktat dölja den sinnesrörelse, som emellanåt förtog henne andedräkten och kom henne att med handen torka bort de tårar, vilka nästan omedvetet trängde sig fram.

En känsla av ensamhet och värnlöshet, som följd av den stund hon nyss upplevat, trängde sig alltmera inpå henne, och hon kunde icke säga sig själv ett enda tröstens ord. Det förgångna, i all sin nakenhet, hade rövat bort ett omhölje av ursäkter, varmed hon dittills smyckat sitt förhållande till Arthur Bloomfield. Föreställningen att hon en gång i en avlägsen framtid skulle kunna finna upprättelse gycklade icke längre för henne några bedrägliga förhoppningar. Det var visserligen hon själv, som ville draga sig tillbaka, men sättet betydde föga, då målet tog bort den enda stödjepelare, som upprätthållit hennes självbedrägeri.

Det offer, hon ville fullgöra, var något som världen aldrig skulle få veta. Denna hårda värld, som fördömde henne, skulle aldrig få del av den ära, som kunnat bliva hennes, om hon varit nog beräknande att icke akta något annat än sina egna fördelar. Den skulle aldrig veta medlet: hennes ädelmodiga instinkter — den skulle endast finna resultatet och se henne utstött.

Tärd av bittra tankar upphörde hennes tårar småningom att rinna. En förstening smög sig över henne. Det var som om all tröstens källa för alltid vore uttorkad och skälvande av kvalfulla föreställningar blevo hennes steg alltmera vacklande.På detta sätt hade hon hunnit över Norrbro och fram till Mynttorget, då hennes krafter plötsligen helt och hållet sveko henne och, famlande i luften, skulle hon fallit ned mot den ojämna stenläggningen, om hon icke i samma ögonblick blivit upprätthållen.

»Är ni sjuk?» viskade en röst i hennes öron, men ljudet nådde henne endast svagt liksom ett sakta brus.

Hon gjorde en våldsam ansträngning för att slå upp sina ögon och med ett frånvarande uttryck betraktade hon en mans mörkhyade, bildsköna ansikte.

I den sparsamma månskensbelysningen framträdde dock hans anletsdrag tämligen tydligt och med en häpnad, som återkallade henne till full sans, sökte hon med vördnadsfull bävan bemästra sin sinnesrörelse för att med återväckt viljekraft övervinna sin svaghet, så att hon kunde gå vidare framåt.

»Är ni sjuk?» upprepade han.

Det låg ett oförställt deltagande i hans fråga, och då han icke erhöll något svar, tillade han: »Har det hänt något ledsamt?»

Tonfallet i hans röst hade något vekt och ömt, som trängde till hennes hjärta. Den känsla av förstening, som nästan tryckt henne till jorden, vek plötsligen bort, en djup snyftning arbetade sig fram ur hennes bröst och tårarna började åter strömma över hennes kinder.

»Gråt inte!... Kan jag på något sätt vara er till hjälp?»

»Hjälp», upprepade hon, »det finns ingen hjälp!» Svaret kom halvkvävt och ofrivilligt över hennes läppar och hon dolde ansiktet mot sina skälvande händer.

Om hennes fagra utseende förut väckt hans beundran, ryckte hennes sorg till sig hans deltagande.

»För all del lugna er», bad han och lade sin hand vänligt på hennes arm. »Stöd er mot mig... ni är alltför svag att kunna reda er själv.»

»Åh jo, det går nog för sig... jag bor i närheten... endast några få steg härifrån.»

»Har jag tagit er under mitt skydd, vill jag också veta att ni välbehållen kommer hem», sade han och vandrade långsamt bredvid henne. »Jag mötte er nyss och märkte, att ni var sjuk och upprörd, och som ni inte är helt och hållet obekant för mig, mamsell Högqvist... jag har sett och uppmärksammat er påscenen... och ni var ensam och i behov av att någon tog vård om er, så...»

»Ers kunglig höghets visade nåd», stammade hon.

»Det skulle vara överensstämmande med min nåd», inföll han leende, »om jag på något sätt kunde gagna er i bedrövelsen... Nej, gråt inte!» avbröt han sig. »Min häntydan får inte oroa er... tänk inte på det obehag ni genomgått... sök att fatta mod!...»

Hon hade stannat på gatan framför förstugudörrarna till sin bostad, kanske en smula oviss om huru hon väl på tillbörligt sätt skulle kunna uttrycka sin tacksamhet, men hon fann icke några ord, endast tårar, medan hon hårt tryckte händerna mot sitt beklämda bröst.

»Ni har en lång, ljus framtid för er», fortfor han uppmuntrande, »ni har konsten att leva för... ni har hopp att edra strävanden skola gynnas av framgång.»

Hans ord hade berört den åtrå, som ständigt gömde sig i hennes själ, en åtrå, som livets oro och stridigheter icke kunde tillintetgöra, och hon kände sig på en gång lugnad och tröstad. Med en ängels rena och milda uttryck strålade mot honom ett leende i hastigt övergående glans ur hennes ögon, vilkas klara blåa skimmer icke ens det matta fladdrande lyktskenet kunde fördunkla.

Så stodo de ett ögonblick tysta framför varandra, i det nästa hade hon ilat uppför trapporna och in i sin våning, där hon andlös sjönk ned på en av salongens soffor, mot vars kuddar hon gömde sitt bleka ansikte.

*

TRETTIONDE KAPITLET.

»Vad skall det här betyda, Emelie?» sade Arthur Bloomfield, då han följande dagen, efter att flera gånger förgäves ha sökt henne, nu, mot hennes vilja, av fru Högqvist hade blivit införd. scenen... och ni var ensam och i behov av att någon tog vård om er, så...»

»Ers kunglig höghets visade nåd», stammade hon.

»Det skulle vara överensstämmande med min nåd», inföll han leende, »om jag på något sätt kunde gagna er i bedrövelsen... Nej, gråt inte!» avbröt han sig. »Min häntydan får inte oroa er... tänk inte på det obehag ni genomgått... sök att fatta mod!...»

Hon hade stannat på gatan framför förstugudörrarna till sin bostad, kanske en smula oviss om huru hon väl på tillbörligt sätt skulle kunna uttrycka sin tacksamhet, men hon fann icke några ord, endast tårar, medan hon hårt

tryckte händerna mot sitt beklämda bröst.

»Ni har en lång, ljus framtid för er», fortfor han uppmuntrande, »ni har konsten att leva för... ni har hopp att edra strävanden skola gynnas av framgång.»

Hans ord hade berört den åtrå, som ständigt gömde sig i hennes själ, en åtrå, som livets oro och stridigheter icke kunde tillintetgöra, och hon kände sig på en gång lugnad och tröstad. Med en ängels rena och milda uttryck strålade mot honom ett leende i hastigt övergående glans ur hennes ögon, vilkas klara blåa skimmer icke ens det matta fladdrande lyktskenet kunde fördunkla.

Så stodo de ett ögonblick tysta framför varandra, i det nästa hade hon ilat uppför trapporna och in i sin våning, där hon andlös sjönk ned på en av salongens soffor, mot vars kuddar hon gömde sitt bleka ansikte.

*

TRETTIONDE KAPITLET.

»Vad skall det här betyda, Emelie?» sade Arthur Bloomfield, då han följande dagen, efter att flera gånger förgäves ha sökt henne, nu, mot hennes vilja, av fru Högqvist hade blivit införd.»Det betyder», svarade hon sakta, »att lika mycket som jag förr längtade efter er närvaro, lika mycket är jag nu plågad av att se er....»

»Jag har aldrig förr funnit er nyckfull...»

»Märkte ni då inte, att jag i går...»

»Och det är just», avbröt han med ömhet, »för att jag märkt något, som jag nu är här och inte låtit avvisa mig längre...»

»Ack, jag skulle ännu velat sansa mig något, innan jag träffade er», sade hon klagande. »Det var ett av mina vanliga infall», återtog hon, »ett av mina vanliga infall att vilja överraska er... fråga mig inte på vad sätt jag tänkt ut och genomfört det där upptåget, jag orkar inte ingå i några detaljer... Alltnog, jag hörde det samtal, ni hade med er far... jag är er tacksam för var vänlig tanke och vart vänligt ord... men mellan er och er far ställer jag mig aldrig... Nej, avbryt mig inte! Jag vill inte en gång till genomgå den stund, som på visst sätt öppnade mina ögon... Om jag lyssnade till er, skulle jag dagligen och stundligen i mina tankar genomleva detta bittra ögonblick... jag skulle göra mig förebråelser, som oupphörligt skulle martera och plåga mig. Med sorg, jag erkänner det, har jag avslutat sambandet mellan oss... men det är avslutat. Då jag i går lämnade er, var det för beständigt... Efter detta vill jag aldrig återse er, Arthur... förnya inte denna smärta!»

Förgäves gjorde han henne föreställningar och talade om att andra tider skulle komma, förgäves bönföll och besvor han henne att ändra ett beslut, som för hela livet gjorde honom olycklig.

»Alla illusioner äro slut», svarade hon, i det hon med ett uttryck av trötthet lyssnat till honom. »Ni måste lämna mig, Arthur, edra föreställningar tjäna ej till något... Om ni anser er ha ingivit mig några förhoppningar... så äro de nu tillintetgjorda... eller framkastat några förhastade löften, som äro för er plågsamma att bryta... så löser jag er från dessa löften... de ha ej för mig det ringaste värde. Jag menar icke er goda vilja, som alltid är mig kär, utan sättet varpå de skulle uppfyllas... jag har inte älskat för att störta er, för att rycka er från er familj och er ställning i världen.»

»Vad värde har väl för mig en ställning, som ni ej delar, Emelie! Vad...»»Jag dela», avbröt hon bittert. »Det blev ej en delning av ära, utan en delning av 'skam'...»

»Kan ni då inte glömma de hårda orden!...»

»Jag varken kan eller bör...»

»Men om jag trots allt...»

»Arthur, spill inte flera ord på detta ämne! Förstår ni då inte, hur ni plågar mig?» inföll hon livligt. »Ni, liksom jag, har förpliktelser», fortfor hon och kvävde en suck, »jag behöver inte mana er till att uppfylla dem... Om inte i detta ögonblick allt ligger klart för er, så skall ni dock snart förstå vad som är rättast och bäst... ni skall handla i överensstämmelse med er fars önskningar och ingen skall då högre än jag glädja sig åt er husliga lycka.»»Arthur Bloomfield förmälde sig till sin fars, lord Benjamin Bloomfield, stora belåtenhet med lord Ravensworths yngsta dotter Georgiana Lidell, hovfröken hos drottning Victoria.» Se: 'Anteckningar av lord Benjamin Bloomfield'.

»Tala inte mer om detta ämne!»

»Varken om detta eller något annat...»

Emelie hade rest sig upp. Den vanligtvis så veka och lättrörda flickan hade en kvinnas beslutsamma blick, då hon tillade: »Vi ha talat nog med varandra, Arthur, jag vill inte återse er... jag hoppas ni respekterar min vilja!»

Han drog sig ovillkorligen ett steg tillbaka för att nästan i samma ögonblick störta fram och med tusen ömma böner förmå henne att åtminstone ge honom tillåtelse att någon gång få träffa henne.

Några sekunder låg hon orörlig i hans famn, därpå stötte hon honom häftigt tillbaka.

»Att träffa mig... vad skulle det tjäna till?» sade hon med tillkämpad köld. »Det skulle endast riva upp ett gammalt sår och jag vill det skall läkas... låt oss söka till att glömma!» Hon gav honom en kyss, en kyss under ömsesidiga tårar, ty såväl han som hon kände att det var ett farväl för evigt.

»Jag menar du är alldeles förryckt!» Fru Högqvist såg vid denna förmodan helt altererad ut, då hon, efter att ha tillreglat tamburdörren efter Arthur Bloomfield, så livligt, som om hon varit en sextonårs flicka, störtade in till Emelie, som gråtande gömde sitt ansikte. »Den stackars gossen såg hängfärdig ut! Vad betyder det här?...»»Det betyder», svarade Emelie bönfallande, »att jag vore mamma stor tack skyldig, om jag skonades från att någonsin mera höra hans namn...

»Ett sådant uppträde, som du förmodligen haft med honom, underhåller inte kärleken...»

»Det är inte heller meningen...»

»Du gör, vad du ångrar... det finns män, som inte låter leka med sig så där... Tänk om han aldrig mera kommer igen...»

»Han kommer aldrig igen, men tala inte vidare härom... jag står inte ut att höra något mera...» Och Emelie skyndade in i ett annat rum samt reglade till dörren efter sig.

Men följande dagen fick fru Högqvist skäl till att bli ännu mera häpen och bestört, då Emelie förklarade att hon tänkte återvända till Hanna.

»Mitt välsignade barn!» ropade hon och visade en ovanlig böjelse för att falla i gråt. »Tänker du gå som sparven från axet?... Hur kan du vara så dåraktig?»

»Om jag inte varit dåraktig, hade jag inte varit här...»

»Åh min tid, jag är så ledsen, att jag inte kan röra mig ur fläcken!»

Den värda matronan sjönk ned i ett soffhörn, i det hon sneglade bort till den unga flickan, medan hon beräknade vad effekt en fullständig vanmakt skulle kunna verka, men då Emelie syntes helt och hållet oberörd, fortfor hon:

»Jag förstår inte det här... nej, sannerligen inte! Det är ju ingen osämja er emellan och ändå så... usch, det går runt omkring i huvudet på mig!... Vad är det för griller du egentligen fått? Men att fråga dig härom är ungefärligen detsamma, som om jag talade till en stock eller en sten.»

»Jo, det här är en skön historia!» fortfor hon med en suck, i det hennes ögon irrade omkring på de sidenklädda möblerna, de brokiga mattorna och väggarnas speglar och förgyllningar. Vid betraktandet av denna prakt, som hon nu skulle lämna, stockade sig en känsla av oro i hennes bröst, så att hon knappast kunde andas.

»Då han gick», återtog hon flämtande, »såg jag på honom, att han, så gärna som han vill leva, önskar göra allt gott igen. Om du bara låter mig handla», tillade hon inställsamt, »så skall jag skynda till honom och säga, att du ångrar dig... jag skall gå så fint tillväga, må du tro? lita på mig... naturligtvis låtsarjag, som om jag kom på eget bevåg och du inte visste av det ringaste, men att jag som mor inte kunde uthärda att se dig förtvivlad över en brytning, som du genom ett förhastande har framkallat.»

Den unga flickans ansikte, åt vilket den djupa sinnesrörelsen givit ett uttryck av själströtthet, fick i hast samma beslutsamma blick, varmed hon i avskedets stund sett upp till Arthur Bloomfield. »Mellan honom och mig», sade hon, »varken kan eller får finnas ett närmande.»

»Jag är nästan säker på, att han en gång skulle ha gift sig med dig», suckade fru Högqvist, som sakta vaggade fram och tillbaka sitt huvud. »Men om jag också nu skrek ut det på torget, så skulle ingen tro mig, då du kan vara så dum och göra slut med honom. Man skall till på köpet helt enkelt säga, att han ledsnat på dig, att du totalt tråkat ut honom... Rör det dig då inte alla anmärkningar, man skall göra, och hur man sedan skall skratta åt dig... Vad nu då?... Rusar du din väg utan att lyssna till ett enda förståndigt ord!» ropade hon efter Emelie, vars klänning i denna stund fladdrade till i dörren, som föll tungt igen efter henne. »Gud förlåte mig för sådana barn...» muttrade hon, »jag tror hatten satt på sned på henne och så flög hon åstad utan kappa... Det vore inte mer än rätt, om hon finge en förkylning på halsen.»

»Naturligtvis bar det av till Hanna», fortfor hon i tankarna, »det blir två emot en, om jag hädanefter skulle säga något... Men vem kan väl tiga med ett gott råd, när man ser allt bära på tok... inte en mor åtminstone», och med en blick, som om hon vädjat till alla mödrar i kristenheten, började hon, för att ur förstörelsen ändå kunna rädda något, att plocka tillsammans en mängd nipper.

Fru Högqvist hade emellertid rätt i sin förmodan att Emelie skyndat till sin syster, som redan kvällen förut av sin mor fått en vink om det nya skick, vari förhållandena skulle kunna gestalta sig, såvida man icke på ett förståndigt sätt kunde ingripa, vilket hon också lagt Hanna på hjärtat. Det obevekliga svaret hade emellertid varit, att denna icke tänkte lägga sig uti några hjärteangelägenheter och att endast Emelie kunde avgöra vad som vore bäst för henne.

»Således hon», mumlade Hanna, »hon, liksom jag!»

Dessa tankar i all sin tröstlösa enformighet svävade nu oupphörligt för henne, medan hon ivrigare än någonsin tog itumed sitt arbete och, sysselsatt långt ut på natten, blev hon också alldeles uttröttad och förbi av denna rastlösa verksamhet, men ändå kunde hon icke jaga ifrån sig en föreställning, som emellanåt kom henne att skälva.

»Och han har då övergivit dig», sade hon nästan tonlöst, då Emelie denna morgon trädde in till henne.

»Icke övergivit, men ändå så...» Och därefter på ett kanske mindre sammanhängande sätt, men likväl så att Hanna till fullo fattade innehållet, beskrev Emelie det samtal hon åhört mellan den gamla pären och hans son.

»Jag önskar, att du inte förstått vad man sagt», erkände Hanna slutligen.

»Det gör jag nästan själv också... Jag har kastat bort mina engelska böcker... jag vill aldrig mera höra talas detta språk!...»

»Och du vill då inte tränga dig in i den högförnäma familjen?...»

»Inte för något pris!»

De båda systrarna sutto en stund tigande bredvid varandra. »Jag förstår inte huru mamma egentligen uppfattat det här», återtog Hanna, »men det föreföll mig nästan, som om lord Arthur på något vis givit dig anledning att...»

»Jag har inte vågat ge henne något förtroende... ett sådant skulle endast hos henne väcka förhoppningar som kunde ge anledning till ett eller annat överilat steg... Hon har redan talat om att söka upp honom... Nej, hon får ingenting veta!»

»Som du vill... hennes jeremiader komma nog i alla fall inte att ta' något slut... Du kunde emellertid ha varit ifrån alla ledsamheter, om du slagit ur hågen dina teaterfantasier och i lugn och ro gift dig med överste Mannerkrans...»

»Detta är också ett förtroende», sade Emelie med ett svagt leende, »som jag nästan ångrar att ha givit dig.»

»Se så där ja», skrattade Hanna. »Jag står likväl fast vid vad jag ofta har sagt, att detta är den enda verkliga lycka, som blivit och kanske blir dig bjuden... Men det är inte värt att tala om den snö, som föll i fjol», tillade hon på sitt vanliga avgörande sätt, »huvudsaken är, att du inte tar för hett vid dig över vad som hänt...»

»Det värsta är förbi...»

Jag tycker du gjort rätt... du har för stort värde attlåta dig förtrampas af folk, sam tror sig stå över dig... Inte en ibland tusen skulle härvidlag ha ägt tillräcklig stolthet för att träda tillbaka... inte någon skulle kanske ha haft nog hjärta att försonande vika undan för en fars fordringar... jag skulle åtminstone inte ha gjort det, om man erbjudit mig gottgörelse... till vad pris som helst skulle jag...»

»Låt oss inte tala mer om det här», avbröt Emelie bönfallande. »Och nu kommer jag att stanna hos dig?...»

»Naturligtvis... Det var allt en bra idé, Emy, att jag behöll den här lokalen?...»

»En ypperlig idé!... Efter detta kommer jag att erkänna alla dina infall, de må vara aldrig så barocka», inföll Emelie med tillkämpad munterhet, och då fru Högqvist kort härefter infann sig, voro hennes båda döttrar inbegripna i ett glättigt samspråk. Hon såg under tystnad liksom spörjande från den ena till den andra, men hon hade förmodat rätt, att efter detta skulle det vara två emot en, så snart hon började göra några föreställningar.

I förstone flydde Emelie gärna ur hennes närhet och det var då icke ovanligt, att hon bland vänner och bekanta, från vilka hon nästan dragit sig undan, åter sökte de förströelser och samkväm, som erbjödo sig, och snart var hon mitt i en virvel av nöjen. Till och med sommarmånaderna hade icke helt och hållet skingrat den allt större och större krets av beundrare, som samlades omkring henne, och utflykter i vagn samt roddpartier med läckra supéer på utvärdshusen hörde snart till dagordningen.

»Jag tycker du skulle tröttna», anmärkte Hanna omsider.

»Man är inte ung mer än en gång och då bör man roa sig», sade Emelie med ett leende.

»Men dessa nattvak...»

»Jag har inte behov av att sova...»

»Det är orätt mot dig själv att storma på så där...»

»Jag tycker om den stormen...»

»Du förtjänade att inte ens en katt såg åt dig en gång», brummade fru Högqvist, som ännu icke kunnat smälta Emelies brytning med Arthur Bloomfield, ehuru i grund och botten ingen kunde med större nöje än hon observera de artigheter man ägnade dottern.

»Du tycker om den stormen», upprepade Hanna, som ickesynnerligen lyssnade till moderns anmärkning. »Nå ja, du vet bäst vad du härvidlag tål.»

»Och kanske», fortfor hon i tankarna, »kanske är det bättre att se henne levnadsglad och festklädd, än om hon här hemma skulle sitta grubblande i säck och aska.»

Det blev emellertid för Emelie ett alltmera rastlöst jäktande efter omväxling, och hängivande sig åt stundens yra, syntes hon icke bekymra sig om de allvarliga strävanden, som för kort tid sedan fängslat hennes håg. Benägen att leka bort sin dag, besvarade hon skämtsamt och gycklande de föreställningar Hanna stundom icke kunde avhålla sig ifrån, tills dessa blevo allt färre och slutligen alldeles upphörde.

Från en utflykt till Drottningholm återvände hon då en gång med tankspritt utseende, högre färg och nästan

feberglänsande ögon. Han, som var främst bland alla, som, huru upphöjd han än var, ömmat för henne i bedrövelsen och, driven av sitt ädla hjärtas sympati med den lidande, talat hoppets och tröstens ord till henne i den stund, då hon, inför sig själv, kände sig utstött och förkastad — honom hade hon återsett och hans blick hade träffat henne som en förebråelse.

Levde hon väl för den konst, som skulle ersätta henne allt? Denna konst, som skulle vara henne ett stöd och en tröst i livets växlingar och strider.

Hon började åter bläddra i de skaldeverk, som hänförde henne, och fördjupade sig i läsning samt sade Hanna, att hon kände sig trött och uttråkad av oupphörliga fester och utflykter.

»Men du glömmer, att du bara är ung en gång», invände Hanna med ett forskande ögonkast, i det hon inom sig undrade, om någon väl ute i sällskapslivet kunde ha förnärmat Emelie, men hennes leende ansikte förjagade genast denna föreställning.

»Var inte elak!» skrattade den unga flickan. »Jag har visst inte avsvurit några nöjen, men detta är mitt högsta.» Hon visade på boken.

»Jag hade nära på börjat inbilla mig, att du slagit allt arbete ur hågen...»

»Nu skall du bli övertygad om motsatsen. Teatern, börjar snart... jag önskar man måtte ge mig en framstående roll...»

»Det får du allt vänta på... Så länge sådana storhetersom fruarna Torsslow, Eriksson och Frössling regera får du allt...»

»De måste vänja sig vid medregenter... min tid skall nog också komma!»

»Du är åtminstone inte utan tillförsikt...»

»Om jag förlorade den, vore det inte mycket bevänt med mig, fruktar jag... Nej jag är säker på, att jag en gång skall kunna prestera något dugligt!»

»Jag önskar, du kunde bibringa åskådarna samma övertygelse...»

»I att tilltro sig ligger makt... du är vådligt kitslig, Hanna!»

»Jag tror dig inte mer än jämt», svarade hon glättigt, i det hon alltjämt forskande betraktade Emelie.

»Att sitta som i en bur och grubbla över allt det tråkiga som hänt, skulle ju varit den största dumhet i världen», tänkte Hanna för sig själv, »Emelie behövde nog de där förströelserna, men det oaktat är jag nöjd över, att hon anser sig ha fått nog... att hon äntligen blivit sig själv igen.»

Men vad var orsaken till denna önskvärda förändring i tycke och smak?

Denna fråga var fortfarande höljd i ett visst dunkel och Hanna började undra, om väl denna förändring stod att söka i något, som berörde brytningen mellan den unga flickan och Arthur Bloomfield.

Hon hade sorgfälligt undvikit att inför Emelie beröra något, som angick det förflutna. På omvägar hade hon fått höra, att den unge lorden över sommaren begivit sig på resor och att han kanske en längre tid skulle slå sig ned på sina gods i Irland, där hon, i sitt stilla sinne, önskade, att han måtte stanna för alltid. Om icke fru Högqvist då och då framkastat några anmärkningar rörande dårskapen i att utan skäl draga sig tillbaka från en förbindelse, som medfört så goda framtidsutsikter, så var det för övrigt ingen, som talade om honom. Att bryta denna tystnad var icke någon lätt sak, tyckte Hanna, där hon tankspridd sysslade med sitt arbete, men hon ville gärna ha visshet, om han måhända väntades tillbaka från sina resor och om det var ett sammanträffande med honom som Emelie befarade, då hon nu drog sig tillbaka. Det var dock icke Hannas sak att gå diplomatiskt tillväga och hon framkastade därför helt å propos sin fråga.»Åh nej!» En stark rodnad for över Emelies ansikte. »Sedan jag tog min tillflykt hit och han förgäves sökte träffa mig och jag återsände hans brev utan att läsa dem, har jag inte hört det ringaste från honom.»

»Från hans sida synes det således vara fullkomligt slut», inföll Hanna, i det hon icke utan oro såg bort till Emelie för att se vad effekt denna förmodan skulle förorsaka.

»Fullkomligt slut, hoppas jag...»

»Och... och du?...»

»Jag vet endast, att när man i förstone nämnde hans namn, var det som om mitt hjärta skulle brista... nu gör det mig icke längre någon smärta.»

Hanna började känna sig lätt om hjärtat. »Jag var rädd», sade hon, »då du åter började hålla dig vid hemmet, att några nya grubblerier fått makt med dig, och jag ville bara säga, att det är bäst att slå ifrån sig det som inte kan förverkligas...»

»Ingenting kan förverkligas!»

»Vad står på?» sade Hanna småskrattande, då Emelie häftigt kastade ifrån sig den bok, vari hon läste, och i samma ögonblick kände sig den äldre systern övertygad om, att hon slagit huvudet på spiken och att verkligen nya grubblerier fått makt med den unga flickan. Vari bestodo väl dessa? Hanna erkände inom sig att hennes förstånd stod formligen stilla. Men detta plötsliga utbrott av häftighet, denna genomskinliga blekhet, som plötsligt följde den rodnad, varmed hon börjat tala om Arthur Bloomfield, och hennes erkännande, att hon utan sinnesrörelse kunde höra hans namn, samt därtill hennes smak för enslighet! Allt detta i förening var liksom en tankställare för Hanna och hon var färdig att höja mot skyn den silkesgas hon formade till en rosett.

Så sant som hon levde, var det kärleksgriller, detta och ingenting annat!

Dessa gällde dock icke längre den unge engelsmannen, därom var hon övertygad, och hon kunde icke avhålla sig ifrån att helt lösligen anmärka: »Ett gammalt ordspråk säger, att man lättast botar en gammal kärlek med en ny!»

»Inte ett ord vidare, Hanna!»

Med skälvande läppar och flammande ögon stod Emelie en sekund framför systern. »Låt mig vara... tala inte... det finnes strider, som inte kunna beröras med ord!...»»En gammal kärlek botas med en ny, säger du», fortfor hon, då Hanna såg upp till henne med en häpen, förvirrad blick, »jag vet bara, att den gamla kärleken är som om den aldrig varit till och att den nya känslan tillintetgör allt sunt förnuft, fastän erfarenheten lärt mig beräkna...»

Och då nu Emelie skyndade in i moderns rum, som denna för ögonblicket hade lämnat, och där i ensligheten med hastiga steg började vandra fram och tillbaka, så blickade Hanna bestört efter henne, som om hon ansåg henne verkligen ha förlorat allt sunt förnuft.

Hon hade ännu icke återhämtat sig från den oro hon kände, då hon sedan såg Emelie åter inträda. På den unga flickans bleka ansikte syntes tårar, men av den smärta, som nyss upprört henne, fanns icke något spår.

»Hanna lilla», sade hon och tog plats bredvid systern. »Tala aldrig mera om det förgångna... du vet bäst vilken smärta det kostat mig... Då jag drog mig tillbaka», fortfor hon efter några sekunders tystnad, »trodde jag nästan, att det inte skulle återstå för mig något annat än att sörja mig till döds... men innan jag visste ordet av, levde jag liksom upp igen. Jag kan inte säga, att mitt nya liv ligger utstakat framför mig... det är liksom höljt i en dimma... men i allt detta oklara vinkar mig lyckan... och... jag har inte längre kraft att stöta den ifrån mig...»

Hanna kände i denna stund nästan som om hon själv famlade i en dimma.

»Jag tycker just vi båda likna vilsekomna vandrare», tänkte hon och fattade Emelies hand. Den var kall och med en tung suck drog hon systern intill sig.

*

TRETTIOFÖRSTA KAPITLET.

Dimman hade skingrats och furstlig glans och prakt omgav Emelie. Lyckan vinkade icke längre, den var ernådd. »En gammal kärlek botas med en ny, säger du», fortfor hon, då Hanna såg upp till henne med en häpen, förvirrad blick, »jag vet bara, att den gamla kärleken är som om den aldrig varit till och att den nya känslan tillintetgör allt sunt förnuft, fastän erfarenheten lärt mig beräkna...»

Och då nu Emelie skyndade in i moderns rum, som denna för ögonblicket hade lämnat, och där i ensligheten med hastiga steg började vandra fram och tillbaka, så blickade Hanna bestört efter henne, som om hon ansåg henne verkligen ha förlorat allt sunt förnuft.

Hon hade ännu icke återhämtat sig från den oro hon kände, då hon sedan såg Emelie åter inträda. På den unga flickans bleka ansikte syntes tårar, men av den smärta, som nyss upprört henne, fanns icke något spår.

»Hanna lilla», sade hon och tog plats bredvid systern. »Tala aldrig mera om det förgångna... du vet bäst vilken smärta det kostat mig... Då jag drog mig tillbaka», fortfor hon efter några sekunders tystnad, »trodde jag nästan, att det inte skulle återstå för mig något annat än att sörja mig till döds... men innan jag visste ordet av, levde jag liksom upp igen. Jag kan inte säga, att mitt nya liv ligger utstakat framför mig... det är liksom höljt i en dimma... men i allt detta oklara vinkar mig lyckan... och... jag har inte längre kraft att stöta den ifrån mig...»

Hanna kände i denna stund nästan som om hon själv famlade i en dimma.

»Jag tycker just vi båda likna vilsekomna vandrare», tänkte hon och fattade Emelies hand. Den var kall och med en tung suck drog hon systern intill sig.

*

TRETTIOFÖRSTA KAPITLET.

Dimman hade skingrats och furstlig glans och prakt omgav Emelie. Lyckan vinkade icke längre, den var ernådd.Timmar, dagar, månader och år försvunno, än i hemmets lysande bo, än i grönskande dalar och lundar. Växlande scener av nöje, ljuva drömmande dagar, ögonblick av allmän hyllning, stunder av passionens vällustiga yra och av kärlekens himmelska syner — så förflöt hennes liv, för henne stillastående i fröjd, under årstidens skiftningar.

Han, som i den svåra stunden, då hon, fruktande flyktat undan sin älskares möte, han, som talat tröstens ord till henne och återväckt hos henne hopp och mod, han, hennes tillvaros räddare, hade blivit hennes ödes styresman.

Passionens hänförelser syntes henne kanske skönare, därför att de grepos i flykten mitt ibland världens glans och tomhet.

Utan att bekymra sig om med vilka åsikter man i världsvimlet bedömde hennes blinda, ömma, vansinniga kärlek, hängav hon sig åt lyckan att ha vunnit hans tillgivenhet och beskydd.

Det förflutna med dess barnsliga tillit, dess flickaktiga tycke och dåraktiga svärmeri, förintades nästan i samma ögonblick hon förkrossad hade beslutit en brytning. I denna smärtfulla stund, då hon dignat under bördan av sitt felsteg och känt sig förkastad, var det han, som återförde henne till den ledtråd, vid vilken hon i alla tidens skiften alltid borde hålla sig, och konstens värde hade aldrig synts henne dyrbarare än i det ögonblick, hon kände sig räddad från att gå förlorad genom världens dom.

Smärtans udd hade sedan förslöats i virveln av tusentals muntra upptåg, yrande nöjen och stormande förströelser.

Hon ville glömma, ville låta det förgångna och all oro så att säga flyga bort med nöjenas vind för att sedan desto allvarligare ägna sig åt sitt mål. Men i världsvimlet skjuter man lätt över detta mål. Det blev för henne alltmera otydligt, tills det knappast mera hägrade för henne, då hon en dag träffades av hans blick, som väckte henne till eftertankar, och nästan omedelbarligen drog hon sig undan nöjets frestelser för att i fred och ro återtaga avbrutna studier.

Med böckerna mellan sina händer kände hon sig dock snart mera förströdd än under det uppsluppna glammet vid en nattlig fest.

Det sökta lugnet undflydde henne. Ensligheten blev full av leende bilder där *han* uppträdde, oemotståndlig som sagornas hjälte, och hon greps av en dittills okänd oro, vilken med förtärande glöd brände hennes blod, tills hon, med andlösa suckar,nästan tillintetgjord sjönk i den famn, som sträcktes emot henne och hon helt och hållet gick upp i den nya tillvaro, som han skapat åt henne.

Kärlekens leende bilder, dem hennes fantasi förut hade målat, voro matta i jämförelse mot de stunder av fröjd, då han dröjde i hennes närhet, och i hans frånvaro, när hon satt drömmande om honom, talade allt omkring henne om den frid, kring vilken guldet dragit en krets, som höll henne fri från varje obehag och höll förtalets tyngd ifrån henne.

Helt och hållet följande sin smak hängav hon sig åt studier, som förädlade hennes känslor, och allt vad som var nytt, sällsynt och praktfullt syntes finna sin väg till henne. I barndomen hade hon förstått konsten att drapera en gammal brokig schal, nu förstod hon att hölja sig med sammet och siden på ett sätt, som de gamla mästarnas tavlor i färgernas harmoni, veck och smidighet icke kunde överträffa.

På stadens promenader tilldrog sig hennes skönhet lika mycken beundran som på scenen. Eleganter, konstnärer och författare trängde sig omkring henne och det var en eftersträvad gunst att bli kallad som gäst till någon av de små supéer, hon emellanåt gav. Om också vinet flitigt rördes, voro gästernas kvickheter passande för ett fint öra. Samtalen, som ofta berörde artistiska ämnen, voro behagliga, ibland lekfulla, ibland allvarliga, men alltid ett samtal bland män, som visserligen äro obesvärade men ändå göra sig mödan att tala höviskt, medvetna att en kvinna är närvarande, som förstår att uppskatta denna höviskhet.

Med kännedom om alla nya elakheter, som äro i svang, och fulla av pikanta historier, berättade med godlynt ironi, voro dessa män angenäma sällskapsmänniskor, såsom världsmän av börd eller snillets adel vanligen äro, och kvick av naturen, fallen för skämt och satir, motstod Emelie den särdeles i hennes ställning stora frestelsen att vara elak och bitter, och hennes infall sårade aldrig. I det förtroliga umgänget hade hon mycken abandon, men utan ringaste självsvåld, och hennes skick var på en gång ädelt och elegant.Teaterbilder från fordom i 'Nu' 1877. Då man såg henne i de aftoncirklar hon gav, var man frestad tro att herrarna samlats i hennes salonger för att uppvakta och hembära sin hyllning åt någon högättad dam av l'ancien régime.Innan Emelie residerade i den furstliga våningen i Pallinska huset, hade hon, liksom de flesta aktriser, med kamp och försakelse vandrat de mödosamma trappsteg, som föra upp mot konstens tempel. Hon kände till prövningens bitterhet och motsatta kotteriers sarkasmer, hon hade erfarit det nedslående i att bli undanträngd av personer, som kanske saknade hennes egen begåvning, och hon hade genomgått förödmjukande provs långsamma kval. Men oaktat dessa konstnärens stötestenar nu voro undanröjda och hon med största artighet bemöttes av direktionen, anförtroddes hon fortfarande endast någon mindre betydande huvudroll. Publiken förstod henne föga, och hur uppburen hon än var för sin skönhet, såg det ut som om hon knappast skulle kunna stiga över medelmåttan.

Allt motstånd, alla trakasserier, som äro oskiljaktiga från hennes bana, hade som sagt i hennes närhet vikit fjärran ifrån henne, om man också i hennes frånvaro tog sin skada igen och med hånfulla anmärkningar anföll såväl hennes konstnärskallelse som hennes personlighet. Det var världens vanliga gång, som hon nog kände till men alla bittra anmärkningar oroade henne föga vid denna tid av ogrumlad sällhet.

Denna afton hade hon dock fäst sig vid ett yttrande, som blivit fällt under representationens gång och vars sanningsenlighet hon ej hade skäl att betvivla. Det gällde henne likväl icke personligen, men skulle kanske omstörta hennes ställning vid teatern. Måhända skulle det förorsaka att hon vid scenen skulle få lösa de svåraste uppgifter, att hennes plats där skulle bli den främsta. Hon kände sig upprörd vid denna föreställning, glädjestrålande, nästan segervis.

Med en nervös oro vandrade hon några slag genom den upplysta våningen. Allt var lätt, ljust, skimrande, omkring henne och överensstämde med hennes egen sinnesstämning. Hon måste lyckas, därom fick icke finnas

tu tal!

Plötsligt stannade hon framför en av de många trymåer, som återgåvo hennes fina gestalt, vars vekhet hade fått en lätt rundning, och hon granskade noga sitt ansikte, vars ögon i denna stund fått en djupare glöd och kinderna en högre färg. Den ungdomliga skönhet, som strålade emot henne, kom henne likväl icke att småle.

»Man skall icke längre endast applådera mitt utseende», tänkte hon. »Man skall nog slutligen förstå, att jag gäller något mera än en vacker kvinna!» Den förödmjukandeskonsamhet, varmed man hade behandlat henne, skulle icke mera finnas till. Hon ville tävla med världens yppersta skådespelerskor!

Den utmaning, hon härmed kastade åt sig själv, upptog hon med fröjd. Världen och *han* skulle erkänna hennes framgång.

Hon ägde ihärdighet, mod och kraft, hon skulle förstå att övervinna alla svårigheter. Utan att längre betrakta sin spegelbild stod hon framför den några sekunder, orörlig. Över hennes allvarliga, ömma, stolta och begrundande ansikte spred sig en allt starkare rodnad. Barndomsdrömmar trängde sig på henne och hon tyckte sig åter bära fotsida dräkter och gammaldags smycken, medan hon hörde sig tolka skaldernas högstämda ord så, som de stora andarna tänkt sig att de borde tolkas, och med denna frånvarande blick som i brinnande feber tryckte hon händerna hårt mot sitt vidgade bröst.

»Ja, så skall, så måste det vara», viskade hon.

»Vad är det som skall vara så?»

»Ers kunglig höghet!» Icke utan förvirring hälsade hon kronprinsen, som med hastiga steg nalkades henne. »Man har naturligtvis sina små fantasier», tillade hon med ett plötsligt leende.

»Fantasier», svarade han, »som ni, att döma av edra egna ord, tyckes vara benägen att förverkliga...»

»Jag nekar inte», sade hon och tog plats på en låg länstol, mitt emot den han dragit nära kakelugnen, vars nyss nedbrända brasa gav ifrån sig små blåaktiga, hoppande lågor. »Det beror blott på, om fruarna Erikson, Torsslow och Frösslind taga avsked från scenen... om de gå bort, så blir det tillfälle för en och annan att få försöka sig...»

»Och utmärka sig...»

»Till och med det», inföll hon glättigt. »Mamsellerna Fischer och Westerdahl ha visserligen visat sig i flera roller men...»

»Ni ämnar göra dem rangen stridig, Emelie.»

»Inga vänner i spel, Ers kungl. höghet», inföll hon lekfullt. »Men innan jag i tävling bjuder dem spetsen, så...» hon avbröt sig och såg med en halft leende, halft frågande blick bort till prinsen.

»Så reser ni till Paris...»

»Ers kungl. höghet känner min gamla dyrkan för mamsell Mars...»»Och jag gillar den... Ni skall i Paris finna vad ni behöver studera... I konversationskomedien och satiriska skådespelet äro fransmännen i allmänhet oupphinneliga... deras skådespelare ha ett uppfattningssätt och en framställningsförmåga full av de finaste nyanser... en ledighet och naturlighet... just denna högsta konst, som är att dölja konsten...»

Han betraktade under tystnad några sekunder hennes ansikte, som lätt lutade sig framåt liksom för att bättre lyssna till honom, medan hennes hänförda blick tycktes säga, att hennes strävan skulle gå ut på att nå detta mål.

»Man måste födas till skådespelare lika visst som till skald, bildhuggare och målare», återtog prinsen, som något ändrade sin ställning, så att de tända vaxljusens sken föll över hans mörkhyade ansikte, som hade ett milt och eftertänksamt uttryck. »Men konstens fulländning erhålles för alla endast genom studierna och i synnerhet gäller det den sceniska. Åtbörd, blick, känsla, liv, detta skänker er naturen, men tonfall, rätta sättet att bedöma situationen för att inte låta känslan skena åstad och slå över... med ett ord den effekt man bör frambringa, detta kan endast förvärvas genom ihärdigt arbete, genom ständigt aktgivande, vars mödor något kunna underlättas

genom åskådandet av storslagna mönster.»

»Jag känner en fågels längtan», sade hon, »som första gången skall försöka sina vingar.»

Prinsen småskrattade. »Det är just inte smickrande för mig att ni längtar bort, Emelie... men i alla fall kan ingen högre än jag önska er lycka på jorden.» Han hade fattat hennes hand, som han med en öm tryckning höll fast. »Ni har inspirationens makt», fortfor han och såg henne djupt in i ögonen. »Instinkten finare, djupare och starkare än de flesta själars... ni skall inte ha svårt att lära er det rätta framställningssättet...»

»Jag tänkte på inspirationens makt», sade hon halvhögt, »jag tänkte därpå i samma ögonblick Ers kunglig höghet trädde in och frågade mig vad som just borde vara så? Jag tyckte att jag skulle kunna», fortfor hon nästan viskande, liksom rädd att inför någon annan än sig själv göra detta erkännande, »att jag skulle kunna upprepa skaldens lågande ord, så att man rätt skulle förstå den och även den ringastes hjärta upptändas av dess glöd... Skådespelarens verk är stundens, må så vara... men det ligger något av en översvinnelig fröjd i att låta sigbesjälas av skaldens anda för att genom sin viljas kraft framkalla glädje och sorg, under det man med åhörarna lustvandrar i diktens solbelysta nejder...»

Hennes läppar skälvde något, ett strålande skimmer lyste upp hennes drag, medan hon såg upp till honom en smula förlägen över att ha givit ord åt den hänförelse hon kände.

»Ifrån det jag var barn», återtog hon med en av den djupa sinnesrörelsen ännu beslöjad röst, »sedan jag var barn, har denna åtrå legat i mitt sinne... den har ömsom haft samma klarhet som ett bländande sken, ömsom varit i dunkel... nästan försvunnen ibland. I ett ögonblick av mitt liv tyckte jag, att elden hade slocknat... att allt var värdelöst, och jag själv förkastad... att det endast återstod för mig att slockna liksom allt. I den stunden talade ni till mig Ers kunglig höghet... ni talade och levnadsmodet återväcktes... Elden hade slocknat, men var inte helt och hållet förkolnad och hoppets vind blåste upp en ny flamma, som ni lärt mig vårda... det är Ers kunglig höghet jag har att tacka för att inspirationens makt ännu lever i min själ!...»

»Min egen Emelie!»

*

TRETTIOANDRA KAPITLET.

Emelie hade återkommit från Paris.

Hon hade företagit denna resa för att finna mera pikanta förströelser än dem, som här stodo henne till buds, sade man, och herrar kritici drogo upp ögonbrynen samt ryckte på axlarna, när man talade om konststudier, samt anmärkte torrt: att kungliga scenens storheter för alltid hade försvunnit.

Det var dock med ett visst nyfiket intresse man hade samlats i salongen för att se henne åter uppträda. I det första ögonblick hon visade sig, sågos dock nästan endast satiriska, likgiltiga ansikten, som med kvävd skrattlust betraktade henne, då hon synbart djupt upprörd med ohörbar stämma viskade fram en replik. Men denna upprördhet och osäkerhet varade endast en besjälas av skaldens anda för att genom sin viljas kraft framkalla glädje och sorg, under det man med åhörarna lustvandrar i diktens solbelysta nejder...»

Hennes läppar skälvde något, ett strålande skimmer lyste upp hennes drag, medan hon såg upp till honom en smula förlägen över att ha givit ord åt den hänförelse hon kände.

»Ifrån det jag var barn», återtog hon med en av den djupa sinnesrörelsen ännu beslöjad röst, »sedan jag var barn, har denna åtrå legat i mitt sinne... den har ömsom haft samma klarhet som ett bländande sken, ömsom varit i dunkel... nästan försvunnen ibland. I ett ögonblick av mitt liv tyckte jag, att elden hade slocknat... att allt var värdelöst, och jag själv förkastad... att det endast återstod för mig att slockna liksom allt. I den stunden talade ni till mig Ers kunglig höghet... ni talade och levnadsmodet återväcktes... Elden hade slocknat, men var inte helt och

hållet förkolnad och hoppets vind blåste upp en ny flamma, som ni lärt mig vårda... det är Ers kunglig höghet jag har att tacka för att inspirationens makt ännu lever i min själ!...»

»Min egen Emelie!»

*

TRETTIOANDRA KAPITLET.

Emelie hade återkommit från Paris.

Hon hade företagit denna resa för att finna mera pikanta förströelser än dem, som här stodo henne till buds, sade man, och herrar kritici drogo upp ögonbrynen samt ryckte på axlarna, när man talade om konststudier, samt anmärkte torrt: att kungliga scenens storheter för alltid hade försvunnit.

Det var dock med ett visst nyfiket intresse man hade samlats i salongen för att se henne åter uppträda. I det första ögonblick hon visade sig, sågos dock nästan endast satiriska, likgiltiga ansikten, som med kvävd skrattlust betraktade henne, då hon synbart djupt upprörd med ohörbar stämma viskade fram en replik. Men denna upprördhet och osäkerhet varade endast ensekund, i den nästa var hon fullt herre över sinnesrörelsen och i och med detsamma var sättet helt och hållet förändrat. Hennes röst klang klar och full av ypperliga tonfall — man måste erkänna, att hon övervunnit obehaget av sin organ och att hon genom att använda alla de stora tillgångar av erfarenhet och omtanke, kvickhet och personligt behag liksom uppenbarade ett nytt väsen, som i glansen av en toalett, vilken icke kunde överträffas, röjde en så naturlig ledighet att man enhälligt tillstod henne vara en 'comédienne' av första ordningen.Teaterbilder från fordom i 'Nu' 1877.

Hennes skönhet blev strålande och hennes sätt hade den ledighet och finhet, som man eljes föreställer sig endast finna i de högsta kretsar. Hon var den hertiginna, vars namn hon bar, illusionen var fullständig. Snillets alla skiftningar bröto fram och gjorde sig gällande och denna unga flicka, mot vilken man dittills varit överseende och vars vackra ansikte och smakfulla toaletter man emellanåt applåderat, hade nu i hast bländat dem som en uppgående sol.

Emelie Högqvists triumf var mycket stor, kanske så mycket större därför, att den hade föregåtts av misslyckande, och därför, att man samlats här för att få ett rikt fält till anmärkningar och klander.

Man hade, som sagt, förut föga sympatiserat med hennes prestationer, men nu hade hon ända till hänryckning gjort sin erövring och publiken hade i henne funnit en härskarinna, som hänfört den till att älska, glädjas, sörja och lida med henne.

För varje ny roll hon uppträdde uti förstod hon alltmera att blända och intaga, hennes rykte var skapat och i huvudstaden och hela landet hördes hennes namn på allas läppar.

I en elegant, lätt, halft sentimental komedi var hon överlägsen allt vad man dittills sett och kanske någonsin får se. Det mest förledande ungdomliga behag låg över hennes uppträdande och, fri från all uppstyltad deklamation, återgav hon de mest förtjusande växlingar av lekfull retsamhet och föraktfull värdighet, öm oro och skalkaktig nyckfullhet. I den täcka rollen av en dansös, som förtjusar den stränge kväkaren, visste hon inlägga så mycken naturlighet, spelade hon så sin egen roll, att de tårar, som hennes egen rörelse framkallade, väckte hos åskådaren den livligaste sympati. Hon upptog därför och fyllde de roller, som de förnämsta skådespelerskorna före henne utfört medså mycket bifall. Hennes storhet i den finare komedien uteslöt icke en dylik i de tragiska rollerna och det var en ny värld, hög och skön, som uppläts för hennes själ, då hon i sorgespelen rörde sig i de gamla mästarnas karaktärer.

Den bildning hon tillkämpat sig gav henne förmåga att uppfatta såväl dikten som verkligheten: den drömmande skalden och den i livet handlande människan. Denna skådespelarens storhet att på en gång tjusas av det sköna i konsten att låta sig undervisas av det sanna i livet — att leva i det förflutna och tillika vara ett barn endast av sin

tid. Få skådespelerskor ha som Emelie Högqvist löst denna bildningens och snillets stora uppgift och som hon dragit själva hopens sinnen med trollmakt inom kretsen av sitt konstnärliga välde.

En av hennes samtida säger: »Vem minnes henne ej som Maria Stuart, huru milt hon led, huru kvinnligt svärmande hon älskade, huru hög hon stod där i sitt avsked från det liv, som dock var henne så kärt! Även hela sin tjänande omgivning ger hon sitt farväl, sin välsignelse och — vid *varje* dylikt tillfälle kom hela denna skara av tjänare (som till största delen består av personer på en lägre bildningsgrad) ut från scenen under högljudda snyftningar. *Sådan* är inspirationens makt — detta andens strömdrag, som ovillkorligen förer med sig allt i sin brusande fåra.»'Minnesord' av Jacob Björklund.

Om även det kunde finnas en och annan av herrar kritici, som förklarade sig icke vara 'fullt tillfredsställda' med hennes återgivande av själens väldigare rörelse och den storartade passionen, så erkände dessa dock, att ett undantag härifrån bildade två Shakespearska roller: 'Julia' och 'Ofelia' — att denna senare isynnerhet, iklädd Emelie Högqvists gestalt, fick en betydelse för det Shakespearska dramat, som den förr hos oss aldrig ägt och möjligen aldrig torde få.

En recensent yttrar bland annat: »Mamsell Högqvist har sin triumf i de båda scenerna, varest Ofelia är vansinnig. Någonting mera förvillande har man svårligen sett. Det ihåliga irrandet i den nyss så ömma blicken, den själsfrånvaro, som visar sig i den ovissa gången när hon inträder, tonen i själva den på ett bedrövligt rörande sätt framgnolade sång, vari det längtande hjärtat ger luft åt den känsla, det blivit befallt att dölja, samt framför allt, när hon sitter och plockar halmstråen omkring sig,allt detta utföres med en rent tragisk hållning och hela skådespelerskans utseende tillkännager därvid på ett så överraskande sätt den inre förstöringens verkan på den lekamliga omklädnaden, vari dragen av oskuld och skönhet ännu tyckas bedja om förskoning, att dessa scener otvivelaktigt stå främst ibland alla dem, vari mamsell Högqvist ännu uppträtt uti den större genren, och svårligen torde kunna överträffas.»

Det var en av dessa många lovprisande recensioner Emelie denna morgon höll på att genomögna. Hon satt på en låg stol i närheten av ett fönster och på bordet bredvid henne voro en mängd brev hopade på en silverbricka och blott ett, med Frankrikes poststämpel, hade hon skyndat att bryta.

Det var en av dessa vinterdagar med halv skymning och gråaktig belysning, som den fladdrande brasan gav en varmare färgton, medan dess gulröda sken omfladdrade en Amor bland fönsternischens sidendraperier samt kom rummets matta förgyllningar här och där att glindra. Den violettfärgade sammetsdräkt, den unga konstnärinnan bar utan andra prydnader än några gamla spetsar, framhöll i sin enkla stilfullhet hennes skönhet i lika hög grad, som om hon burit en drottnings gyllene släp och diadem. Elden i kakelugnen brann med allt klarare sken, dess glöd strömmade över marmorguden, som tycktes småle av välbehag och doften av buketter i glas och porslinsvaser fyllde luften.

Emelie hade genomögnat tidningen. Dagens nyheter tycktes icke väcka hennes synnerliga intresse och de obrutna breven lockade ej heller hennes nyfikenhet. På hennes unga ansikte syntes i denna stund icke något spår av den sinnesrörelse, denna trötthet, denna nervösa oro, med vilket snillet betalar sin makt. Dessa spår av blekhet och lidande voro förbi med nattens sömn, som återväckt ungdomens förgängliga rosor.

Med ett något förstrött uttryck hade hon låtit tidningen sjunka i sitt sköte och obemärkt halka ned på golvet. Allmänhetens beundran skattade hon visserligen högt, men det var ett enskilt gillande, som hon skattade ännu högre. Vad skulle *han* väl säga om gårdagens representation? Skulle han gilla henne eller ha något att klandra?

Nej, hon ville inte längre plåga sig själv med dessa frågor! Och hon reste sig hastigt upp och gick ett par slag av och an, insög doften från någon blomstergrupp, ordnade några sidendraperier eller stannade framför dessa sina vittberömda étagèrer med deras tusen små fantasi- och lyxartiklar, dels presenter från gudoch hela världen, dels hemförda minnen från utlandets mest lysande konst- och industriutställningar.Rummets beskrivning är hämtad från 'Grupper och personager' av Orvar Odd. Hon lutade sig med ett tankspritt uttryck över blommorna och rörde vid några porslinspjäser på det vackra sätt, som är fruntimmer eget, för att dock snart tröttna på detta ordnande

och sjönk ned i vilstolen samt hängav sig åt sina drömmar.

Ljudet av dämpade steg över mattbelagda gemak kom henne snart att med ett leende höja sitt huvud samt springa upp, och hon stod öga mot öga med kronprinsen, i samma stund hon drog undan portièren.

»Jag har skyndat hit», sade han och besvarade hennes leende, »för att tacka er för i går!»

Leendet dröjde på hennes läppar, men hennes blick var orolig och forskande. »Och Ers kunglig höghet har ingenting att anmärka?»

»Ni var Ofelia... jag kan inte säga er något mera...» Han fattade hennes händer och såg på henne på en gång ömt och beskyddande. »Jag tror inte ens att Shakespeare skulle haft något anmärka mot er...»

»När man älskar, är det inte svårt att tolka kärleken», sade hon glättigt. »Men utan mina studier i Paris skulle det inte varit stort bevänt med mig, fruktar jag... där lärde jag mig att dra nytta av vad jag dittills lärt och att ge liv åt vad jag kände.»

Hon sköt en taburett fram till det soffhörn, i vilket prinsen tagit plats, och sättande sig ett par steg ifrån honom skakade hon skalkaktigt sitt huvud. »Men ändå är jag inte nöjd... jag har sett mamsell Mars, detta är inte nog för mig... jag måste också göra hennes bekantskap... jag känner på förhand, att hon och jag skola bli vänner...»

»Hon är betydligt äldre än ni... hon kunde vara er mor...»

»Men det blir inte en moderlig och dotterlig känsla mellan oss... hon är fullt ut lika ungdomlig som jag... så fort våren kommer, hoppas jag göra hennes bekantskap. En av mina vänner i Paris har talat med henne om mig... jag fick just i dag detta brev, det är fullt av lovtal över henne.»

»Ni för en vidlyftig korrespondens Emelie», anmärkte prinsen, i det han såg bort till den med brev fullastade brickan.»Åh, jag besvarar inte alla de där breven», sade hon skrattande.

»Och ni tyckes inte heller vara nyfiken på dem...»

»Inte det ringaste... jag vet ungefärligen vad de innehålla... Det är dessa artigheter, detta smicker», fortfor hon och sträckte fram sin fina hand och rörde om de många kuverten, däribland ett och annat spred en svag parfym, »varmed världen i sin hyllning anser sig böra uppvakta oss skådespelerskor... Alla nästan av samma innehåll på ett och annat undantag när.»

»Och dessa undantag», inföll prinsen med något mörknad blick, »behandla säkerligen mera allvarliga känslor... känslor som äro en naturlig följd av den beundran ni väcker.»

»Mycket allvarliga känslor, Ers kunglig höghet, och de uttala därtill en stor beundran för mig... förutsatt, att jag inte alltför hårdnackat skulle sluta till min börs...»

Prinsens ansikte hade klarnat, och han inföll skrattande: »Ja, jag vet... ni har mer än en gång sagt mig, att det är angenämt att disponera rikedomar för att dela med er av dem...»

»Jag nekar inte... Livet har tämligen hårdhänt handskats med mig... det har givits en tid, då en ordentligt lagad middag hörde till undantagen och mina önskningar inte vågade sträcka sig så högt som till möjligheten att köpa några alnar band eller en ny klänning... därför fattar jag så väl vad dagliga bekymmer vill säga... vilket nog en och annan kan utan att praktiskt ha lärt sig det», hon såg härvid leende upp till prinsen, »en och annan, som endast av sitt eget ädla hjärta drives till hjälpsamhet... till följd härav vågar jag be Ers kunglig höghet intressera sig för en stackars sångerska, som för några år sedan hade hopp om att bli anställd vid operan. Genom en obotlig heshet har hon nu förlorat detta hopp, så mycket smärtsammare för henne, som hon endast ägnat sig åt sångkonsten och kanske en gång drömt sig kunna bli vår Malibran...

»Det är inte alla som få sina drömmar förverkligade», återtog Emelie livligt, »men jag, som härvidlag är nog lycklig att inte ha något övrigt att önska, kan djupt sentera hennes ställning... En verksamhet är nödvändig för att skingra det missmod, som tynger henne till jorden... Hon är inte helt och hållet obekant med pianospelning

och...»

»Hon skall bli i tillfälle att bekymmerlöst ägna sig åt musikstudier», inföll prinsen. »Jag förmodar att er mening är, att hon bör ryckas upp ur sina grubblerier...»Den unga flickan svarade honom med en tacksam blick. »Jag skulle eljes inte dristat mig till att falla Ers kunglig höghet besvärlig... Om hon misslyckas i ett, skall hon nu finna, att hon kanske kan väcka intresse med något annat...»

Talet föll härefter åter på teaterförhållanden och Emelie nämnde en ny roll, i vilken hon skulle uppträda, samt röjde därvid en så klar uppfattning av det själsliv, hon tänkte återgiva, det prinsen vid avskedet sade henne, att han alltid väntat något stort av henne, men att hon i allt överträffade hans förväntningar. Ett erkännande, som kom henne att småle, långt efter sedan han avlägsnat sig, och gjorde de skrivna artigheter, som hon nu gav sig ro att genomögna, tämligen värdelösa. Ett par av dessa skrivelser syntes hon endast börja för att, sedan hon sett på underskriften, tämligen knapphändigt kasta undan dem, medan andra återigen jagade bort hennes leende och gåvo henne ett begrundande uttryck. Detta voro skrivelser, som togo hennes hjälpsamhet i anspråk, ty hennes välgörenhet var så känd, att man från alla rikets delar anropade om hennes bistånd.

»Nej, detta går för långt», mumlade hon, i det hon skrattande genomögnade ett brev från en gymnasist i södra Sverige, som aldrig sett henne, men som likväl bad henne för all del låna honom hundra riksdaler, för vilka han satt sig i skuld och varom han ej vågade underrätta sina förmyndare. Han skulle bli myndig om fem år, då skulle han nog betala henne. I ett postskriptum bad han henne, att för allt i världen ej rekommendera brevet, ty ett sådant brev från Stockholm skulle väcka alltför stort uppseende.'Minnesord' av Jacob Björklund.

»Jag gjorde kanske klokast i att rekommendera den unge lärde till en liten upptuktelse», tänkte hon, i det hon fattade ett nytt brev, vilket hade en viss överensstämmelse med nyssnämnda innehåll, i det hennes bror Jean, vilken under ett år som aktör varit anställd vid Berggrenska sällskapet, anropade henne vid allt vad heligt var att hjälpa honom med ett litet penninglån på ett par hundra riksdaler, en summa, som han kanske kunde pruta av något, i händelse hon ögonblickligen ville sända honom ett 'rek'.

»Du kommer som om du vore kallad», ropade hon mot Hanna, som i detsamma inträdde. »Kan du tänka dig, att Jean återigen begär penningar... det är inte en månad, sedan hanfick en för sina förhållanden ganska stor summa, och då bedyrade han, att jag minst för ett år hade räddat honom från alla bekymmer.»

»I den vägen kan jag tänka vad som helst om honom...»

»Det är ett slöseri utan alla gränser... hans pretentioner på min hjälpsamhet gå verkligen för långt...»

»Det har jag länge tyckt...»

»Jag vet nu huru det kommer att bli», återtog Emelie med en halft leende, halft tröstlös blick, »varenda postdag kommer han att bestorma mig med brev... och det han skriver är på en gång så komiskt och kvickt, så ömkligt och sorgset, att jag inte vet, om jag skall skratta eller gråta...»

»Låt bli att läsa denna gallimatias... gör dig helt och hållet kvitt honom... det kan inte skada, om han någon tid blir satt på förknappning.»

»Han hör inte till det slags folk, som fogar sig efter omständigheterna... han kommer att göra utvägar... jag har mer än en gång betalt hans skulder...»

»Förklara honom allvarligt, att du inte vidare ämnar göra det, och rättar han sig inte därefter, så låt honom stå sitt kast.»

De båda systrarna hade hastigt växlat dessa ord och under den korta tystnad, som nu uppstod, syntes Emelie alltmera betagen av en orolig tvekan. »Jag hoppades», sade hon, »att han skulle bli räddad, då han kom bort från en stor stads frestelser...»

»Han är just klippt och skuren till landsvägsriddare», muttrade Hanna. »Att det inte skulle bli något bevänt med honom, kunde man väl tro, då han, nästan endast en pojke, råkade i klorna på den där Lydia.»

Vid ljudet av detta namn spred sig en häftig rodnad över Emelies ansikte. »Det var en olycklig bekantskap», sade hon knappast hörbart.

»Inte för att hon tyckte om honom, det tror jag visst inte», fortfor Hanna, som med en jakande nick besvarat systerns anmärkning. »Men sedan du drog dig undan henne, så gjorde hon allt för att kollra bort honom... och detta var inte svårt, för ifrån första stund Jean såg henne blev han betagen. När du var i Paris, levde de båda i sus och dus, som om var dag vore den sista... Jag har förut inte velat oroa dig, men det kan inte skada, att du känner till hans meritlista...»»Jag hade annars tänkt», återtog Emelie, som stödde huvudet mot handen och alltjämt med ett tveksamt uttryck betraktade Hanna, »jag hade tänkt, eftersom han fortfor med sina dårskaper och det blir värre i stället för bättre, att det kanske vore nyttigast för honom, om han kom hit upp igen... men om han åter skulle råka ut för Lydia, så...»

»Det värsta är att var han än må vara, så råkar han ut för sig själv...»

»Så rikt begåvad och inte bättre förstå att taga vara på sig», klagade Emelie. »Vad i all världen skall man göra!»

»Låt honom vara där han är, åtminstone tills vidare... och störtar han sig i alltför stora trakasserier och svårigheter, så får du väl återigen ta honom under dina vingars skugga, men låt honom så länge som möjligt pröva på att hjälpa sig själv. För övrigt», tillade Hanna dröjande, »fastän mamma inte så lätt oroar sig för något, tror jag likväl, det är lugnast för henne, så länge han är ur vägen.»

»I så fall får han stanna där han är», utbrast Emelie livligt. »Hur är det med henne?»

»Klen som vanligt och...» gnatig som vanligt, höll hon på att tillägga, men hejdade sig, för att vid Emelies frågande blick tillägga: »ja, du vet, att hennes lynne inte alltid är det bästa.»

»Stackars mamma», sade Emelie med en så öm suck, som om hennes mor varit den bästa bland mödrar. »Jag följer hem med dig... kanske att jag under vägen kan finna på någon liten läckerhet, som hon tycker om.»

Och de båda systrarna skyndade till det hus vid Brända tomten, som Hanna envisades att bebo och där hon fortfarande genom ihärdigt arbete hade en tarvlig utkomst. »Här fann jag mitt oberoende och här vill jag dö», förklarade hon vid de övertalningar, man gjorde för att förmå henne söka en större bekvämlighet.

Vad fru Högqvist beträffar, så hade hon i fulla drag njutit av rikedomens förmåner och med ännu större stolthet än tillförene burit sitt huvud upprätt, men hennes krafts dagar voro snart räknade. Efter en häftig förkylning fick hon ett slaganfall, som medförde lamhet.

Inseende att äldsta dottern, som icke lät beveka sig till en ändring i sin levnadsordning, bättre än någon annan kunde ägna henne behövlig vård, var det fru Högqvist själv, som föreslogsin återinflyttning i den gamla kammare, vilken hon för kort tid sedan med så stora förhoppningar och pretentioner hade lämnat.

»Druvor och konfektyrer», muttrade fru Högqvist med en rynkning på näsan, då Emelie framför den sjuka dukade upp sina rariteter. »Gör mig frisk, så skall jag tacka dig... men det kvittar dig lika hur jag har det... du bekymrar dig inte om någon annan än dig själv!»

*

TRETTIOTREDJE KAPITLET.

Det var i slutet av mars månad, vinterdagen var kall fastän solig.

Slädföret gav bjällerklang, lätta travare skakade sina nät och väldiga kuskar i björnskinn sågo mäktiga ut. Det stora torget med sina alléer och snöskimrande trädkronor var som en avstängd plats, vilken uteslöt det rörliga affärslivets bråk och tarvlighet, för att på promenaden lämna rum för sammet, sobel och mård, och dessas bärare hade hållning och elegans i sina rörelser, om också halkan och den bistra kölden gjorde dem något hastigare än vanligt.

Tillsammans med fru Frösslind och några unga litteratörer hade Emelie en stund vandrat fram och tillbaka och hon hade just skilt sig ifrån sitt sällskap för att begiva sig mot hemmet, då, i hörnet vid Regeringsgatan, en ung flicka plötsligt stannade framför henne. Flickans ansikte var rundlagt liksom hela hennes lilla figur, men från de bruna, glänsande ögonen mötte en blick, som kom Emelies intagande huvud att vända sig om emot henne.

»Emelie... är det inte Emelie», ropade en glad röst, »känner du inte igen lilla Marie... Marie Werner?...»

»Marie!» Det kom varmare rosor på Emelies kinder, än dem vinden nyss trollat fram. Ja, nu kände hon igen detta sin återinflyttning i den gamla kammare, vilken hon för kort tid sedan med så stora förhoppningar och pretentioner hade lämnat.

»Druvor och konfektyrer», muttrade fru Högqvist med en rynkning på näsan, då Emelie framför den sjuka dukade upp sina rariteter. »Gör mig frisk, så skall jag tacka dig... men det kvittar dig lika hur jag har det... du bekymrar dig inte om någon annan än dig själv!»

*

TRETTIOTREDJE KAPITLET.

Det var i slutet av mars månad, vinterdagen var kall fastän solig.

Slädföret gav bjällerklang, lätta travare skakade sina nät och väldiga kuskar i björnskinn sågo mäktiga ut. Det stora torget med sina alléer och snöskimrande trädkronor var som en avstängd plats, vilken uteslöt det rörliga affärslivets bråk och tarvlighet, för att på promenaden lämna rum för sammet, sobel och mård, och dessas bärare hade hållning och elegans i sina rörelser, om också halkan och den bistra kölden gjorde dem något hastigare än vanligt.

Tillsammans med fru Frösslind och några unga litteratörer hade Emelie en stund vandrat fram och tillbaka och hon hade just skilt sig ifrån sitt sällskap för att begiva sig mot hemmet, då, i hörnet vid Regeringsgatan, en ung flicka plötsligt stannade framför henne. Flickans ansikte var rundlagt liksom hela hennes lilla figur, men från de bruna, glänsande ögonen mötte en blick, som kom Emelies intagande huvud att vända sig om emot henne.

»Emelie... är det inte Emelie», ropade en glad röst, »känner du inte igen lilla Marie... Marie Werner?...»

»Marie!» Det kom varmare rosor på Emelies kinder, än dem vinden nyss trollat fram. Ja, nu kände hon igen dettanågot tvärsäkra och muntra uttryck och det täcka ansiktets oregelbundna drag.

»Det var en evighet sedan vi träffades!»

»En evighet», upprepade Emelie som ett eko.

»Jag tror du hade kunnat gå förbi utan att låtsa om mig», återtog Marie, »och därför har jag stor lust att gräla på dig... Jag måtte väl inte vara förändrad till oigenkänlighet heller!... Men du är dig alldeles lik som förr eller åtminstone sådan jag föreställde mig du skulle bli... så ofta mamma och jag ha talat om dig...»

Den unga flickan tystnade en sekund, i det hon leende såg upp till Emelie. »Fast vi bo på bondlandet, följa vi nog med vår tid och det är oss inte obekant, vilken storhet du blivit... ditt rykte är naturligtvis spritt vida omkring...»

Hennes rykte. Emelie kvävde en suck, i det hon bleknade. Hade man sport allt om henne?

»Ja ja, om aktriser språkar man vanligtvis mycket», sade hon och drog sig något tillbaka från Marie. »Det är nästan som om deras enskilda liv också hörde till offentligheten... om mig talar man nog både ont och gott, och det värsta är att kanske allt är sant.»

»Har jag sagt något som ...» En blossande rodnad betäckte plötsligt Maries ansikte. »Vad man än säger», fortfor hon, »det må nu vara sant eller inte, så är du ändå för oss den du alltid var... må detta vara nog sagt och låt inte några tråkigheter skilja oss åt...»

»För min del är jag så glad, att jag träffat dig», återtog den unga flickan med en hjärtlig blick... »jag hade naturligtvis tänkt att göra min uppvaktning, och eftersom jag nu mött dig, har jag tillfälle att fråga om jag är välkommen?»

»Det får du se när du kommer.» Emelie hade instämt i den unga flickans glättiga tonfall, men det ändrades i hast till allvar, då hon tillade: »Och vet din mor utav, att du ämnade dig till mig?»

»Hon har sänt med mig hela skäppor fulla med hälsningar, men jag ämnar inte skaka ur dem, förrän jag är på ditt område.»

»Hon har alltid varit god emot mig!» viskade Emelie och för första gången efter detta återseende låg en obemängd känsla av fröjd i hennes sinne, under det hon tryckte Maries hand. Hennes sätt, vilket dittills varit tillbakadraget, kallt, nästan stolt,

16 — Epielie Högqvist,fick i detta ögonblick en mjukhet och vekhet, ett vemod, som kom den lilla lättrörda Marie, under det de fortforo att långsamt vandra framåt, att smyga sig intill henne med samma deltagande och trygghet som i forna tider.

»Har du något för dig i dag?... Således oupptagen», återtog Emelie, som helt och hållet återgått till den förtrolighet, vilken i barndomen härskade mellan dem. »Nå, vad säger du om att direkt följa med mig hem?»

»Jag säger, att detta är det bästa förslag, jag hört på länge... I dag är jag en medlem av ledighetskommittén, men i morgon skall jag börja arbeta i mitt anletes svett... jag motser högst ansträngande studier...»

»Studier?» upprepade Emelie.

»För att förkovra mig i den kulinariska konsten... Det är inte utan, att jag har examensfeber», fortfor flickan med en skakning på sitt blonda huvud, »och jag riktigt fasar för det stora hotellets alla grytor, kastruller och kockar.»

»Det är morbrors idé», tillade hon med en suck, »att jag skall gå igenom en riktig matlagningskurs, och vad han får i sitt huvud... Gud välsigne honom för resten, men han är envis som synden!»

»Han anser naturligtvis att huslighet...»

»Du behöver inte advocera för honom, Emelie», avbröt hon skrattande. »Tror du att huslighet felas mig, så kan jag visa dig lärfter, som jag väft, klänningar jag sytt och, om du riktigt talar väl med mig, kan jag göra bakverk och stekar så, att inte det välsignade hotellets mästerkock kan servera dem bättre. Åh nej, jag förstår nog vad som behövs i ett enkelt, anspråkslöst hus, och detta tycker jag kunde vara nog.» Marie rodnade vid dessa ord och det tvärsäkra uttryck, som låg över hennes haka och mun, framträdde med ett tämligen skarpt uttryck.

»Men han har kanske andra bestämmelser för dig än skötandet av ett enkelt, anspråkslöst hem?»

»Kanske... men det är en lång och tråkig historia och den kan inte intressera dig...»

»Tror du jag är utan deltagande om till exempel tråkigheterna träffat dig?... Stig nu in, min älskling, och gör dig hemmastadd!»

Det storartade i Emelies hem, från och med den i tamburen ödmjukt bugande betjänten, som mottog och hängde upp ytterkläderna, till de praktfulla gemakens dyrbara möbler ochlyxartiklar, förbryllade något den vid en lantlig, gammaldags bekvämlighet vanda flickan.

Hon kände sig ängslig till mods och blev tyst, men när hon märkte den oroliga blick, varmed Emelie observerade henne, lade den unga flickan, driven av finkänsla och den gamla sympati hon hyste för lekkamraten, band på sig för att visa mera jämnmod. Då middagen emellertid hade blivit intagen och Marie införd i det lilla kabinett, dit Emelie själv i ensamma stunder gärna tog sin tillflykt, och skymningen föll på samt brasan var tänd, så vände den gamla förtroliga känslan tillbaka.

»Det var inte i går vi sutto så här tillsammans», sade hon och kröp bekvämt upp i en länstol, och då en suck endast blev Emelies svar, fortfor hon: »I ett återseende, efter att många år ej ha träffats, ligger något glatt och

smärtsamt på en gång... muntra och sorgliga hågkomster växla i vårt minne... tänk, att Fritz skulle gå bort!»

För Emelie blev det i hast som om det varit i går, då hon fått Maries skrivelse, vilken underrättade henne om barndomsvännens död.

Den smärta hans bortgång väckte hade givit henne en ädlare stämning och för första gången hade hon besjälats av inspirationens makt. Med dämpad, halvhög röst talade hon härom med Marie, »jag undrade», tillade hon dröjande, »jag undrade i den stunden, om han väl i sin himmel skulle glädjas ifall jag lyckades... Jag tyckte det skulle varit så ljuft... Nu önskar jag han måtte varit förskonad därifrån.»

»Men om icke... kom ihåg kärleken... han älskade dig så högt!»

»Jag var så lekfull och oförståndig samt kunde inte fatta allvaret i hans känsla, men gjorde mig tusen förebråelser, då det var för sent... Där borta, i hörnet på den där étagèren, står ett skrin, vilket jag en gång fick av ett gammalt älskvärt fruntimmer... däri förvarar jag några av mina heligaste reliker... där ligger ditt brev och en lock av hans hår.»

»Tack för din hågkomst!» Marie tryckte varmt hennes hand.

»Du kan föreställa dig», återtog hon efter en liten tystnad, »du kan nog föreställa dig vår sorg och saknad... år ha förgått, men den är nästan lika plågsam ännu... mamma hämtar sig aldrig... Ingen dag går förbi, som vi inte tala om Fritz, och som du var så nära förknippad med allt vad som rörde honom, språka vi ofta om de stunder, då du tittade upp till oss...»»Så väl jag kommer ihåg den lilla vindskupan med dess solljus, fågelsång, blommor och vitskimrande gardiner...» Emelie kvävde en suck, denna motsats till det hem, däri hon hade växt upp, skar henne i hjärtat. »Jag önskar att fru Werners vänliga skydd ständigt stått mig till buds. Man är alltid egoistisk i sina önskningar», tillade hon och skakade sitt huvud, »det hade varit att beröva din mor en mängd sorgfria dagar...»

»Morbror är rätt snäll åtminstone på sitt vis, och fast han inte kan sätta sig in i våra känslor, så tror jag nog han känner deltagande, åtminstone för den olycka, som träffat mamma, men det oaktat... Du kan förstå», avbröt hon häftigt, »att jag inte med alltför lätt och glatt hjärta lämnade henne, då jag så att säga är både hennes hand och öga... Att veta hur hon nu får treva sig fram och därtill utan den ringaste förströelse, vare sig genom läsning eller annat... att ha mörker runt omkring och jämväl nödgas sluta alla små förtroliga meddelanden inom sig... det är denna sorgliga belägenhet, vari jag försatt henne, utan hopp att kanske någonsin få återvända, för att tillbringa vårt liv lika lugnt som nu...»

»Jag förstår inte riktigt...»

»Min resa hit till staden är en förvisning», sade hon bittert, »men fast jag sätter mamma i en mer än tråkig belägenhet och gör hennes olycka dubbelt tung, så kan jag inte gå in på morbrors förslag.»

»Han måtte då fordra av dig något ytterst svårt och plågsamt?...»

»Något ytterst svårt och plågsamt», upprepade hon mitt emellan gråt och skratt. »Han vill gifta bort mig med en gammal prost, om du visste så tjock och däst han ser ut, tänk dig, ett eldrött, klotrunt ansikte och nästan inga ögon», nu tog skrattlystnaden överhanden, »han ser ut som ett månsken i purpurfärg...»

»Han har tre barn», återtog hon, sedan hon skrattat ut, »tre barn, för vilka han behöver en mor... han har valt mig just för min huslighets skull, i synnerhet för att jag kan sy och lappa», tillade hon klagande, »hans pojkar göra inte något annat än slita hål på armbågarna. Förgäves har jag bett honom att se sig om på annat håll, han betraktar mig som sin enda utvalda och morbror envisas i att anse det föreslagna giftermålet som ett passande parti för mig... han vill gifta bort mig, liksom en gång min mor...»»Och liksom hon», inföll Emelie halvhögt, »har du kanske gjort ett val, som mera överensstämmer med ditt eget tycke?»

»Om så vore, tjänar det till ingenting, han är fattig... Står jag fast, så drar morbror sin hand från både mamma och mig... om det bara gällde mig själv...»

Maries stämma darrade av kvävda tårar.

»Jag fick inte stanna hemma, för där i närheten är *han*... till midsommar skall jag vara här, och ger jag vid den tiden inte efter, så sändes mamma till mig... Nog skall jag söka till att arbeta för oss båda, men vad? Sömnad betalar sig så lite och en plats i ett hushåll kan jag inte tänka på, lönen är så ringa och vem skulle väl vårda sig om mamma...»

»Lilla Mia, du har då råkat i ett riktigt svårt predikament...»

»Det har du rätt i och jag håller också ibland på att förlora modet... men så fort jag tänker på, att jag kanske borde ge efter, blir jag alldeles vimmelkantig... Det sista mamma sa' mig var, att jag i denna fråga helt och hållet skall rätta mig efter mitt eget hjärta, så gjorde hon och ångrade sig aldrig... för sin del är hon nöjd, om vi få det aldrig så knappt, endast jag lovar att inte sörja bort mitt unga liv och... och därtill har jag sannerligen inte heller någon lust!»

»Men om din morbror har den ringaste ömhet för din mor», invände Emelie, »och det säger du han har, så låter han det nog inte komma så långt...»

»Han har sagt sitt ord och uttalat sin åsikt och därmed punkt.» Marie gjorde en liten nick samt fortfor livligt: »I det han en gång beslutar, låter han inte intala sig någon ändring... Från den stund mamma, mot hans vilja, gifte sig, övergav han henne och lämnade oss åt vårt öde. Endast det förfärliga i min mors blindhet och min brors dödsläger kunde förmå honom till försonlighet. Fattigdom och bekymmer bli troligtvis vår lott... men, bevare oss Gud, för att träffas av en så hemsk katastrof, som skulle kunna ha hans medlidande eller försonlighet till resultat!»

»Amen!... Jag håller med dig», ropade Emelie.

»Det enda han sätter värde på är penningen och en oberoende ställning», fullföljde Marie, i det hon drog djupt efter andan. »Han tycker, att jag i prosten Witte fått en aktad friare... att mitt giftermål med honom tryggar min framtid och sätter mig i tillfälle att försörja min mor... Morbror är rik,men efter sin död har han skänkt alla sina ägodelar till välgörenhetsstiftelser... ett enda undantag gör han, den att ge mig en anständig utstyrsel, såvida jag gifter mig med en man, vars inkomster frikalla honom från att benämnas fattighjon... ett epitet som han... som han ger åt någon annan...»

»Nå, och denne andre?»

»Han är inspektor på en egendom, som ligger strax intill vårt hem och har naturligtvis högst obetydliga inkomster... I alla fall måste han vara nöjd, så som han har det, ty när man gått igenom en mängd pekuniära bekymmer och tråkigheter, så förstår man att sätta värde på när det ljusnar en smula. Han hade ämnat ägna sig åt ämbetsmannabanan», fortfor Marie med en suck, »och det värsta var nog, då han måste avbryta sina studier. Nöden har naturligtvis ingen lag och han måste slå sig på något praktiskt, som kunde ge bröd för dagen... Det där praktiska hade han likväl svårt att finna, och han var på god väg att omkomma, fruktar jag, då det äntligen, genom en släktings rekommendation, lyckades honom få en ringa sysselsättning vid samma lantbruk, där han omsider svingat sig upp till den plats han nu har...»

»Han hör således till de personer, som förstå att stiga i graderna», inföll Emelie med ett uppmuntrande uttryck. »Inkomsterna skola föröka sig och om några år skall han hemföra sin lilla brud!»

»Om inkomsterna bli aldrig så stora, kommer detta inte att hända så länge han stannar, där han är... gamle baron vill inte ha en gift inspektor... det är ont om platser och tillsvidare så...

»Se så, nu har jag biktat för dig allt», avbröt sig Marie med ett glättigare tonfall, »nästan allt», tillade hon skälmskt, »det är egentligen genom dig som vi lärt tycka om varandra...»

»Genom mig?... Skulle jag då ha din högsta fröjd och högsta smärta på mitt samvete?...»

»Inte nog med det», inföll Marie muntert, »du har också varit min rival;... då jag lärde känna honom, var han egentligen betagen i dig... han hade en gång sammanträffat med dig... hans namn är Bengt Adler...»

»Bengt Adler», upprepade Emelie. Detta namn var henne icke fullkomligt obekant... var hade hon hört det?

»Jag hade sett Bengt i kyrkan, förstås», återtog Marie, men det dröjde ett par år innan vi talade med varandra, detvar på en bjudning hos en arrendator i en av granngårdarna. Han sa' då bland annat, att det hördes på mitt tal, att jag var ifrån Stockholm, det ena ordet tog det andra och snart var jag inne på kapitlet om mina barndomsminnen... det var ju då naturligt, att jag nämnde ditt namn. Jag fann mig vara smickrad av, att han tycktes finna mig vara högst intressant och från den tiden språkade vi ofta med varandra... vi måtte då beröra vilka ämnen som helst, men alltid blev du indragen, och vid ett tillfälle erkände han sig ha sett dig samt att du utan gensägelse vore den älskligaste och skönaste varelse...»

»Vänta lite», skrattade Emelie, »han har då sett mig uppträda... troligtvis i landsorten och...»

»Nej, det var i Stockholm och inte på scenen... Det var en natt, tämligen sent och du kom åkande tillsammans med en kavaljer, som du, så fort vagnen stannade, utan krus sprang ifrån... Bengt skyndade då efter dig och ehuru obekant, tog han sig friheten att erbjuda sitt skydd...»

»Det är då han!» inföll Emelie. »Ja, jag kommer nu ihåg, han kallade sig Adler... Vem vet», fortfor hon skämtsamt, »om inte jag också skulle börjat flamma för honom, i händelse han vidare kommit i min väg... Det var ju riktigt något romantiskt... i en överhängande fara finner man ett skydd och vad är naturligare än att räddaren och den räddade förälska sig i varandra. Jag vet inte, om jag skall kunna förlåta dig, som hindrat fortgången av detta uppslag till en intressant historia.»

»Ja, jag har nu en gång lagt mig mellan barken och trädet och ämnar inte träda tillbaka...»

»Det gör du rätt i, lilla Mia, stå på dig!... Men utan skämt, så», ett allvarligt, smärtfullt drag flög över Emelies ansikte, som till och med skymningen icke helt och hållet kunde dölja, »om det inte var», fullföljde hon, »ur en överhängande fara, som herr Adler befriade mig, så var det åtminstone från obehaget att bli vidare skrämd.»

Hon tystnade några sekunder. Hågkomsten av det nattliga uppträdet och greve Löwens förolämpande djärvhet väckte ånyo hennes rättmätiga harm. Det utseende av förtrolighet, han givit åt sitt förhållande till henne, hade, i förening med Lydias intriger, kastat ett sken av fördärv över henne själv, långt innan... Nej, hon ville icke tänka därpå!... Men kanske att det just var detta sken... denna tanke; 'man trordet i alla fall', som gjorde henne i frestelsens stund mindre vaksam.

»Jag har bestämt fört dina tankar till något som... som för dig är plågsamt», stammade Marie förvirrad.

»Nej, jag har visst inte lust att plåga mig och därför söker jag i denna stund...» Emelie avbröt sig och tillade: »Det är ju så vanligt när man felat, att man gärna vill vältra en del av skulden på andra. Jo jo du, så är det med mig, det är inte värt att jag gör mig bättre, än jag är!»

»Men här sitta vi och bli riktigt nedtryckta av gamla minnen», återtog hon samt reste sig upp för att i samma stund återfå sitt glättiga och obekymrade lynne. »Herr Adler gjorde mig en tjänst, som jag långt efteråt tänkte på med tacksamhet... och jag gör det ännu... i sinom tid skall jag kanske kunna visa min erkänsla... Se så lilla Marie, nu skola vi båda slå alla tråkiga griller ur hågen... här inne ha vi ljus och där borta äro druvor, seltersvatten och lemonad ... vi ha pratat så mycket, att vi behöva en läskedryck... och nu vill jag spela för dig en liten bit...»

Och Emelie trädde härvid till pianot, där hon föredrog en uppsluppen polska, på vilken följde en sedesam angläs, som snart övergick till några smältande folkmelodier. Hon gjorde detta utan allt anspråk, täckt och behagligt, så som allt vad denna av naturen sällsynt utrustade kvinna företog sig.'Grupper och personager' av Orvar Odd.

»Det där var riktigt trevligt, Emelie!»

»Detta var meningen», svarade hon glatt och svängde om pianostolen, så att hon kom till att sitta ansikte mot ansikte med Marie. »Men för att återgå till det gamla... sedan lämna vi det för att inte återkomma därtill, åtminstone för i kväll.

»Oavsett», fortfor Emelie livligt, »att herr Adler visade mig en uppmärksamhet, vilken vem som helst den där

natten i min belägenhet skulle ha framkallat, så, ehuru jag är honom tack skyldig, är det inte detta, som föranleder det jag nu vill säga... härvidlag koncentrera sig mina känslor uteslutande kring din mor...

»Intet bevis av tacksamhet å min sida, kan någonsin ersätta vad hon en gång var för mig... Fast jag ägde ett hem, så... vem kunde i visst fall vara värnlösare än jag... det är inte utan smärta jag erkänner detta... men fru Wernerförbarmade sig över min värnlöshet, och de enda verkliga glädjeglimtar jag hade i min barndom voro de, hon beredde mig. Vi hade allt bra roligt tillsammans vid den tiden, lilla Mia!»

I Emelies ögon glänste tårar, som långsamt runno nedför hennes kinder, och Marie kastade sig högt snyftande i hennes famn. »Jag är så glad, att vi funnit varandra igen!» viskade hon. »Under de här många åren hade jag ju kunnat skriva till dig någon gång, för att säga att du ständigt var i våra tankar och be dig hålla en liten öppen vrå för oss i din hågkomst.... men förändrade förhållanden, mammas olycka...»

»Tror du inte jag förstår, att hon upptog hela din tid och alla dina omsorger...»

»Alltid hade jag likväl någon gång kunnat låta höra av mig och jag kan inte nog säga dig, hur jag i denna stund ångrar...»

»En liten försummelse mot en gammal vän är kanske det enda du har att ångra... lycklig du!... Men skall man oupphörligen säga till sig själv: 'jag hade kunnat, jag hade kunnat och ändå har jag inte'... då vore det bäst, man höljde sig med säck och aska och drog sig undan som en snigel i akt och mening att gräma sig till döds. För min del», fortfor hon glättigt, »har jag gjort på samma sätt som du... jag kunde ju gjort mig påmind... men jag ångrar inte min försummelse, för då hade vi följt med varandras görande och låtande och vi hade gått miste om detta återfinnande och denna nyväckta förtrolighet... denna nästan heliga stund... Det kan väl behövas att man någon gång rannsakar sitt eget hjärta.»

Hon reste sig upp och med armarna slutna kring varandra, vandrade de en stund tigande fram och tillbaka.

»I en svår stund», återtog Emelie, i det hon stannade och tryckte Marie ännu närmare intill sig. »I en svår stund, jag var ännu nästan ett barn, så åtog sig din mor att ställa tillrätta för mig förhållanden, som hart nära hade bragt mig till förtvivlan... Genom hennes bemedling hos Selinder fick jag anställning hos hovsekter Berggren, något som jag då ansåg för höjden av lycka och tycker så ännu, ty oaktat vårt kringflackande kom jag i beröring med en del personer... riktiga mönstermänniskor, du», tillade hon glättigt, »som jag innesluter i tacksam hågkomst... Men ingen har dock så, som din mor en gång, varit mitt skydd och värn... Det är nu min tur att söka återgälda vad hon varit för mig. För tillfället har jag väl interiktigt klart, hur man bäst skall kunna arrangera vissa hjärteangelägenheter, men jag hoppas kunna skona din mor från sorgen att veta dig 'sörja bort ditt unga liv'.»

»Det var ju vid midsommartiden», återtog hon och kysste Maries kind, »vid midsommartiden, som du skulle ge ett bestämt svar? Gott... jag är då här tillbaka igen... Med det första, så fort det blir vår, reser jag till Paris... Var lugn för, att jag under tiden inte glömmer dina angelägenheter, och så fort något yppar sig, som kan gagna herr Adler, skall jag förstå att vara hans förespråkerska... Se så, krya nu på dig, Marie och ge inte efter en hårsmån!»

»Och du skulle då kunna...» Marie avbröt sig till hälften tvivlande, till hälften hoppfull.

»Jag hoppas det, jag... jag är i beröring med så mycket folk och... och min rekommendation gäller en smula ibland...»

Nu tog hoppfullheten hos Marie överhanden och för andra gången denna kväll kastade hon sig häftigt i Emelies famn.

»Och nu, min älskling, skall du få se något, som jag endast visar för en och annan av mina närmaste vänner... något, som du en gång själv blir stolt att få äga, men vad jag ej har rättighet...»

Hon drog nu Marie med sig och, skyndande genom flera rum, stötte hon upp en dörr. »Men kärlek», sade hon sakta, »denna kärlek är åt ingen förvägrad.»

Hon lyfte upp i sin famn en liten gosse, som med glädjerop kastat en dragkärra ifrån sig samt lutade sig leende

över en vagga, vid vars sky av spetsar Marie upprörd sjunkit ned på knä, tätt framför en kerub, som häftigt fäktade med en skallra.»Generaltulldirektören baron Gyllenhaal fick i uppdrag att uppfostra Emelie Högqvists båda söner. Den ene av dem blev officer i preussisk tjänst, den andre anställdes som tjänsteman vid svenska postkontoret i Hamburg, varifrån han begav sig till Kina.» *'Regnbågen'* av Ridderstad.

*

TRETTIOFJÄRDE KAPITLET.

»Välkommen hem igen!»

»Vi ha stormat hit, utan att ge dig ro till att skaka bort resdammet!»

»Oförsynte!... På en rosenknopp fastnar inte något resdamm...»

»Det var en lycka för oss, att du kom igen, innan också vi gett oss på flykt till brunnar och bad...»

»Vart ämnar du dig i sommar, Emelie?... Resa hit och dit?... Ja, det ger omväxling och var ett gott påfund... jag ångrar nästan att jag beslutat mig för att slå mig ned i Medevi...»

Så där ungefärligen pratade man omkring Emelie, som man denna förmiddag skyndat att uppvakta, i det ryktet blixtsnabbt förkunnat, att hon återvänt från sin utländska resa.

»Nå, fick du din önskan uppfylld, Emelie?» frågade fru Frösslind, som ehuru något till åren, var till lynnet sprittande glad och i enskilda livet samma intagande Cendrillon, som den, vilken en gång i så hög grad från scenen hänryckt sin publik.

»Vem kan betvivla», inföll lyriska scenens primo amoroso, »att Emelie kan önska något som ej blir uppfyllt!»

»Sjung då en sång för oss, Sällström!»

»Bra Emelie», skrattade fru Frösslind. »Jag bad honom i går sjunga för mig, men han skyllde på att han var hes som en korp.»

Han har rätt, det skulle bara bli ugglelåt... vår store don Juan har troligtvis förkylt sig under någon nattlig serenad... men om damerna vilja åtnöja sig med lite instrumental musik?...» Van Boom bugade sig djupt och närmade sig pianot, där han mästerligt föredrog några Schubertsånger och Henselts oöverträffliga: »Si oiseau j'étais.»

»Inte alla mina önskningar bli således uppfyllda», sade Emelie, då van Boom reste sig upp, »men den du menar», här vände hon sig till fru Frösslind, »kom likväl lyckligtvis i uppfyllelse... Jag har verkligen gjort bekantskap med mamsell Mars, och vad ännu bättre är, jag har i henne funnit en vän... vi ha redan börjat korrespondera med varandra.»Då Emelie nämnde »mamsell Mars», vände sig alla med intresse till henne.

»Jag har sett henne i 'Mademoiselle de Belle Isle', en av Dumas' bäst lyckade dramer», sade Collberg,Collberg excellerade vid denna tid som Rudolf i »Korsfararne» och var nu på höjden av sin talang och manliga skönhet.

»utom henne vet jag endast en», här böjde han sitt huvud för Emelie, »utom henne vet jag endast *en,* som så kan hänföra.»

»Utan henne, vad skulle jag väl varit», sade Emelie på det okonstlade sätt, varmed hon städse var färdig att erkänna denna konstnärinnas storartade begåvning. »Det är henne jag har att tacka för den utveckling jag själv vunnit... mer än någon annan har hon förmåga att helt simpelt tala naturligt och ändå så vackert att de alldagligaste fraser bli rent av hänförande... jag glömmer aldrig hennes förstå ord till mig...»

»Och vågar man» inföll fru Frösslind, »utan att vara indiskret, fråga med vilka artigheter hon då överhopade dig?»

»Ja bevars», skrattade Emelie, »hon såg på mitt kort, då jag inträdde, och närmade sig hastigt: 'Jag har länge väntat er!' sade hon.»

»Nå, och sedan?»

»Detta var allt...»

»Och detta kan du aldrig glömma?»

»Aldrig!»

Några sekunders tystnad hade uppstått, som bröts av fru Frösslind, i det hon skrattande anmärkte: »Detta är att kunna göra effekt med litet!»

»Som du säger...»

»Låt oss höra mer om henne», återtog fru Frösslind muntert. »Något av det där: »va' sa' hon, va' sa' du och så där vidare...»

»Det går nog för sig!...» Emelie gjorde en liten paus, varefter hon återtog: »Jag kände mig på en gång hänförd över den naturliga enkelhet varmed hon uttryckte sin väntan och kände mig tillika en smula förvånad över att ha varit väntad av en person, som jag, för att lyckas bli sammanförd med, hade måst anlita alla rekommendationer och relationer, vilka stodo mig tillbuds... något vilket jag också icke dolde för henne.»'Kom med mig', sade hon leende och förde mig fram till sitt skrivbord, 'känner ni igen det här?'

»Hon hade öppnat en låda och framtog därur ett plån, tydligt ryckt ur en annotationsbok. Jag läste där mitt eget namn ditklottrat med stora, ojämna bokstäver.

»Ja, det var min egen handstil... jag hade inte någon bättre, på den tiden då det där skrevs!»

Emelie blickade leende omkring sig. »Jag tror», sade hon, »att jag berättat för vem som velat lyssna därpå... att jag som sagt berättat om den gamle, rike, engelske gentlemannen... han, som var den förste, vilken vänligt erkände, det jag ägde sceniska anlag, och väckte åtrå hos mig att få se och studera mamsell Mars. På hans anmodan var det jag tecknat mitt namn i en annotationsbok... det var mina egna kråkfötter, jag nyss hade läst.

»'Han gäller mycket för mig', försäkrade mamsell Mars alltjämt leende, då jag berättat för henne denna lilla episod från min kringresande konstnärstid, 'och han har på det varmaste rekommenderat er.'»Grupper och Personager» av Orvar Odd.

»Och vem är jag så stor tack skyldig?

»'Vem'? upprepade hon. 'Säg mig i stället vad ni själv hört om honom?'

»Man sa' mig, att han var en rik, excentrisk engelsman, som reste omkring för sitt nöje, och att hans största nöje bestod i att jaga björnar i våra skogar.

»'Han var själv ett ädelt villebråd, som man jagade, men inte någon björn, snarare ett lejon, vars styrka man fruktade... men hans styrka har segrat till slut och ger kraft åt våra viktigaste politiska förhållanden. Allt det där är likväl en hemlighet, som jag inte kan förråda... träffar jag någon gång denne man mr... mr Patterson, så vill jag framföra edra vänligaste hälsningar'.»

»Nå vidare», inföll fru Frösslind.

»Det finns inte något vidare... Jag var sedan ofta tillsammans med mamsell Mars, dagligen, nästan stundligen, men så fort jag förde talet på denne mystiske mr Patterson, förstod hon att undvika mina frågor, fastän hon kände till mitt intresse samt att det varit hans uppmuntran, som, mitt i alla motgångar, hållit mig vid friskt mod.»»Således tyckes han för oss bli en okänd storhet», sade Sällström, »men det oaktat», här fattade han ett fyllt vinglas, »kan det inte förhindra oss att dricka hans skål.»

»Bravo», instämde man i korus.

»Bort med maderan», ropade Emelie, »den skålen är värd att tömmas i champagne!»

Korkarna smällde.

»I motgången har ett uppmuntrande ord», yttrade Sällström, resande sig upp och höjande glaset, »har ett uppmuntrande ord för konstnären kanske mer än för någon annan den största betydelse. Ett uppmuntrande ord, fällt i rättan tid har, i oförminskad, aldrig sviktande kraft, bibehållit åt oss en talang, vars snille hedrar vår scen och vars framgångar hänrycka en samtid... framgångar, varom ryktet skall nå en eftervärld och av den aldrig förglömmas. En skål för det uppmuntrande ordet... leve mr Patterson!»

»Leve mr Patterson!... Leve Emelie Högqvist!»

Hurraropen, jublet och champagnens pärlor stämde väl överens. Alltjämt smällde korkar och alltjämt kommo nya visiter, tills man äntligen fann det vara på tiden att bryta upp.

»Här har varit ett trevligt förmiddagsrummel, men jag fruktar det förstört middagen för mig», sade Emelie, då Marie Werner, just som de sista gästerna fladdrade bort, inträdde genom en av salongens sidodörrar. »Jag har redan flera timmar väntat på dig.»

»Det var omöjligt att komma ifrån förr, men nu är jag här för att följa med strömmen och önskar dig välkommen hem... jag har gjort mig ledig för hela dagen...»

»Då göra vi genast tillsammans en liten utflykt... jag är strax färdig...»

Emelie ringde på betjäningen och tillsade om vagn och skyndade in i toalettrummet, där hon provade några fransyska hattar. »Tar jag mig bra ut i dem?» frågade hon och vände sig om mot Marie. »Jag har egentligen fört dem med för att ge Hanna några modeller... men ett par av dessa få inte göras efter... den här lilla blåa tingesten till exempel förbehåller jag som min uteslutande äganderätt... ack, petite, för oss skådespelerskor är toaletten av största vikt... Man har sagt, att jag mången gång gör för stor affär av den», återtog hon och mönstrade sig leende i en spegel, »men utan litet effektsökeri — det må nu vara i prakt eller enkelhet — så fruktar jag, vi varken på scenen elleri livet skulle slå särdeles an... Säga vad man vill, så behöver fantasien underhjälpas...»

»Men utom allt effektsökeri i toalettväg, så är du...»

»Vacker, intagande och så vidare», avbröt Emelie glättigt. »Allt det där känner jag nog till, men det skadar inte, om jag söker hjälpa upp det hela... ja, allt är gott och väl så länge ungdomsfägringen varar... men sedan?» Hennes blickar sänktes för några sekunder och det låg ett smärtfullt drag över hennes läppar. »Jag tänker mången gång bortom denna tid», fortfor hon allvarligt, »och allt blir då för mig som ett mörkt kaos...» hon gjorde en rörelse, som om en rysning genomfarit henne. »Nå ja, det är som det är... men, du ser alldeles förskrämd ut, lilla Mia... har jag gjort dig rädd för att bli gammal och grå?» tillade hon skrattande. »Var lugn, när du blir en medelålders matrona, har livet säkert ännu för dig både stora och rena fröjder... och vem vet... kanske jag också blir besparad från en mängd tråkigheter och sorger...»

»Jag hoppas det, Emelie, måtte vi skonas!»

»Det finnes endast *ett* sätt för mig...» hon drog en lätt suck och såg Marie djupt in i ögonen.

»Vagnen står för dörren», anmälde betjänten.

»Friska luften skall göra mig gott», återtog hon. »Jag har i dag en viss svårighet för att andas... Nå, vart skola vi ställa kosan? Vad säger du om Haga?»

»Där har jag inte varit en enda gång i sommar, genom roddbåtarna ligger Djurgården liksom mera i vägen... Jag tror knappast, jag varit åt den här trakten, sedan vi tillsammans tågade hit ut.»

»Inte jag heller... jag menar i Hagaparken, fastän jag ofta färdats Norrtullsgatan framåt... jag har vanligtvis hamnat på Stallmästargården och i min grönaste ungdom någon gång på Norrbacka.»

»De långa trädgårdsstaketerna ha något minskats, här har blivit mera bebyggt», anmärkte Marie, som med

intresse såg sig omkring.

»Kommer du ihåg vilken högtid det var för oss, då din mor packade in våra smörgåsar i matkorgen?... De där muntra utflykterna bildade små epoker i vårt liv... Vill du som jag, så låta vi vagnen hålla utanför grindarna och sedan kunna vi bäst vi behaga ströva omkring?»

De hoppade lätt ur landån och skyndade hastigt framåt.»Arm i arm liksom förr!» sade Emelie muntert.

»Jag känner nästan ett begär att få leka 'trädhök'», skrattade Marie, och språkande om och upplivande gamla hågkomster strövade de glättigt över smala stigar och grönskande ängar, än stannande för att plocka några blommor, än för att på avstånd betrakta någon familjegrupp, som i fröjd och gamman slagit sig ned för att förtära medförda Guds gåvor. På detta sätt hade de unga flickorna redan länge vandrat omkring, då de åter befunno sig på stora körvägen, dit ljudet av violspel lockat dem.

»Här svänger man om i det gröna.»

»Och jag tror till och med», Emelie hade stannat, i det hon tryckte Marias arm häftigt intill sig. »Jag tror till och med att det är samma spelman och samma vals han spelar, som den gången då Fritz och jag svängde omkring!»

Det hade kommit tårar i Emelies ögon.

»Ja, det är 'blinde Calle', jag känner så väl igen honom», viskade Marie.

Musiken upphörde och spelmannen, trogen sin vana, torkade sig i ansiktet med en rutig bomullsnäsduk, medan de skrattande och uppsluppna barnen, vilka nyss ystert hade svängt omkring, drogo sig försagda tillbaka, då de båda eleganta damerna närmade sig.

»Lever er mor ännu?» frågade Emelie halvhögt.

»Ja, Gud vare lov... känner... känner kanske lilla mamsell henne?» frågade han tvekande, i det han vände sitt bleka, lidande ansikte åt det håll, därifrån han hörde denna milda stämma.

»Nej, men ni har en gång sagt mig, att ni har en gammal mor att försörja... en gång, då jag var barn och dansade efter er musik...»

»Min musik», upprepade han med ett förläget skratt. »Den är inte stort bevänt med... det skulle nog gå bättre, om jag kunde något nytt, och jag söker visst ta efter det jag hör, men det duger inte... På ett och annat förlustelseställe», fortfor han betänksamt, »ute i trädgårdarna, spelar man ofta dansmusik och den låter inte så svår heller... den går likväl över som ett nysande och bara en och annan takt fastnar i minnet.»

»Och ökade förtjänster äro väl behövliga?...»

»Det är alldeles på pricken... mor blir äldre för var dag.»

»Och ni är hennes enda stöd?...»

»Och hon mitt... det växlar mellan oss, lilla mamsell.»Emelie svarade icke, hennes ögon hade fått ett allt allvarligare och tankfullare uttryck.

»Förr var det bättre för oss... då fick jag spela på mången danstillställning och lottdragning, som Stockholmsflickorna ställde till, men 'blinda Calle' är utsliten som en gammal åkarekamp», fortfor han bittert, »och ingen vill...»

»Det faller mig något in», avbröt Emelie med ett plötsligt leende, i det hon lade sin hand på hans arm, »hör på, Calle, säg mig uppriktigt, om det skulle vara till fördel, i händelse någon spelade för er en och annan trevlig bit, tills ni lärde er den... riktigt moderna valser och galopper?»

»Åh Herre Gud, visst skulle det vara bra», inföll han med livat ansikte. »Men det låter nog inte utföra sig.»

»Det gör det visst, annars hade jag inte nämnt det... Ni skall i morgon låta leda er till Pallinska huset vid Gustav Adolfs torg ...»

»Jag behöver inte låta leda mig... jag finner vägen var som helst», inföll han icke utan en viss stolthet. »Här i Stockholm är jag barnfödd och jag såg dagen, tills jag var på mitt femtonde år... jag miste synen genom ett vådaskott... det var far min, som sköt... Gud vare hans själ nådig!... Ursäkta lilla mamsell», Calle drog åter fram den rutiga näsduken och for med den över pannan, »här står jag och pratar en hop skräp i stället för att höra på.»

»I morgon förmiddag vid elvatiden så skall ni som sagt komma till Pallinska huset», återtog Emelie, »och där skall ni fråga efter mamsell Högqvist, och jag lovar då spela litet dansmusik för er, tills ni kan ta efter vad ni hört... är ni nöjd med det?»

»Om jag är nöjd!» Calles ansikte blev betydligt bredare än det var långt.

»Och så skall ni snart kunna tjusa till Stockholmsflickorna med något nytt!»

»Och pengar ska' regna in i fickorna på mig... Men förlåt!... Jag förstår nog att lilla mamsell bara har roat sig med att lova det där...»

»Åh nej, Calle, så elak är jag inte... Ni har en gång i tiden skaffat mig en riktigt glad stund, som jag nu i tankarna liksom levt om igen... Den ena tjänsten är den andra värd.»

Med högre färg på kinderna och leende blickar skyndade Emelie bort, i det hon drog Marie med sig.»Det är skada, att jag inte kan vara med på den där musikunderhållningen», sade Marie leende, då de få ögonblick härefter sutto i vagnen.

»Gratulera dig kanske hellre!... Men den stackarn såg så nöjd ut, att jag nästan delar hans känsla.»

»Ju mer jag lär att känna dig, Emelie, desto mer blir du mig kär.»

»Det låter höra sig!... Och nu, har du lust att följa med, så bege vi oss direkt till mamma? Jag var hos henne i går kväll», fortfor Emelie, »och jag tyckte, hon var mycket klen...»

»Hon förefaller svagare för var gång man ser henne...»

»Du har varit bra snäll, Marie, som under min bortovaro tittat till henne någon gång...»

»Vi ha haft så mycket att språka med varandra... isynnerhet har hon intresserat sig för mamma...»

»Här äro vi nu», sade Emelie, då hon jämte Marie få minuter härefter inträdde i de gammaldags rummen, som alltjämt voro behållna i samma enkla skick som då hon själv vistades där. »Vi ha inte ätit någon middag», fortfor hon, nästan i samma andedrag, »och ha gjort en lång promenad... skogsluften har gjort oss hungriga som vargar...»

»Är det våldgästning, så få ni ta vad som finns... kaffe och smörgåsar!...»

»Det är så likt Hanna», muttrade fru Högqvist, där hon satt kringbäddad i en vilstol, »hon vill aldrig göra sig det ringaste besvär...»

»Vi äro storligen belåtna... En sådan här utflykt göra vi snart om igen... inte sant, Marie?... Först åkte vi till Haga och sedan...»

»Det vore bättre du tänkte på din gamla mor och toge henne ut med dig, Emelie, men så är det, när man uppoffrat och försakat allt för sina barn, får man bara otack till lön...»

»Visst skall mamma komma ut... jag vill dagligen hämta med vagn», inföll Emelie, »och när jag var borta, hade jag ju ställt om...»

»Ja, ja, men jag inbillar mig ändå, att du är rätt belåten med, att jag inte tagit ditt anbud i anspråk och någon hämtning behöver du inte heller besvära dig med... jag är bäst ur vägen, om jag sitter där jag sitter...»

»Snälla mamma», sade Emelie bönfallande.»När hon har det humöret, är det bäst att låtsa som det regnar», viskade Hanna till Marie, som hjälpte henne att duka fram den enkla anrättningen. »Emelie pjoskar för mycket med henne...»

»Mitt herrskap, det är serverat!» fortfor hon leende och satte en blankpolerad kaffepanna på bordet.

»Det här är ju riktigt lukulliskt», inföll Emelie, »inte på lång tid har något smakat mig så bra... jag vet ingenting så hemtrevligt som en sådan här liten kopparpanna.»

»Åh ja», sade fru Högqvist mellan tänderna. »I en fattigstuga är det bra nog... inte alla få bo som i slott eller ha serviser av silver...»

Hanna kastade en snabb och ormlik blick omkring sig. Emelie och Marie skämtade och persvaderade varandra borta vid bordet, utan att synas ha lagt märke till fru Högqvists lilla inkast, men som Hanna kanske inte fann det rådligt att ge modern tid till flera sarkasmer i samma stil, sade hon avledande: »Jag kan hälsa från fru Moberg... jag har glömt att nämna, tror jag, det jag i dag träffade henne på torget och...»

»Det är klart, du glömmer allt vad som kan roa mig...»

»Jag vet inte om det precis kan roa mamma att höra något från henne», sade Hanna glad över att mot sig själv ha vänt moderns dåliga humör. »Det var åtminstone inte något roligt hon hade att förkunna... hon var alldeles otröstlig över gubbens död...»

»Naturligtvis, hon har nu ingen att gräla med...»

»För resten hade hon stor brådska, ty hon var ute för att beställa ett kors till graven...»

»Han hade kors nog av henne medan han levde... nu tycker jag hon borde låta honom vara i fred... Drag dynorna bättre till rätta, Hanna... mitt huvud är så tungt som en sten... Åh, så förskräckligt att sitta så här som fastspikad... det finns ingen, som är träffad av en sådan olycka som jag!...»

»Åh jo, lika svår och för den behöver man inte söka långt... tänk på fru Werner...»

»Ja, stackare, jag tänker ofta på henne... hon har det nog inte för trevligt, hon heller!... Jag tycker hur plågad hon måtte vara över att vistas hos en despot till bror, som helt och hållet kommenderar henne, hon, som så gärna ville styra andra...»»Om hon kunde styra något till det bästa, så tror jag inte hon hade något däremot», sade Marie glättigt.

»Till det bästa», upprepade fru Högqvist, »det beror hur man tar det... jag vet bara, att hon lade sin näsa i blöt i angelägenheter, som rakt inte rörde henne.»

»Men snälla mamma», inföll Hanna, som icke visste om hon skulle gråta eller skratta. »Detta är att vara alldeles för svår...»

»Så säger du alltid, när jag säger det som är sant...»

»Nog kan det hända att hennes välmening mången gång varit opåkallad, det vill jag visst inte bestrida», genmälde Marie, »men det har varit i sådana fall, då hon ansett det vara en plikt att ingripa... Min mor är i grund och botten den bästa människa under solen!»

Detta var en något energisk förklaring, och då Emelie instämde, sade fru Högqvist sträft, att som hon finge hela huset emot sig, så snart hon yttrade något, vore det önskligt, att hon utom sin lamhet också bleve förstummad.

Måhända trängde sig i detta ögonblick tanken på den sjuka, att hon, i detta önskade fall, vore så gott som död, ty hon började se sig omkring med oroliga blickar.

»Emelie», sade hon svagt, och då denna på hennes kallelse skyndade fram, höll hon fast hennes hand och såg nästan ångestfullt upp till henne.

»Är det något, kära mamma?»

»Om någon i min frånvaro skulle säga ett eller annat ofördelaktigt om mig... sant eller inte... skulle du då söka till att ta mitt försvar?...»

»Visst skulle jag det!»

Den sjukas ansikte fick ett lugnare uttryck.

»Nöden och fattigdomen förmörka allt», viskade hon. »Man går lätt vilse, när man vill bort ur eländet... det är ett sådant mörker att man inte alltid ser rätta vägen... vill du... Säg vill du låta detta lända mig som ursäkt?»

»Vad är väl jag, att jag skulle våga döma...»

»Men det finns *en* som dömer...»

»Jag tror och hoppas på hans nåd!»

De hade växlat dessa ord, tyst, sakta nästan som en vindfläkt.

»Jag hade bort sträva till att ni... men i stället...»

Fru Högqvist tystnade och blicken blev åter orolig.»Det här är bara dumheter», avbröt hon sig högt, nästan gällt, »bara dumheter», upprepade hon otåligt, »som jag kom att tänka på, då Marie sa' om sin mor, att hon var den bästa människa under solen! Det är mycket sagt... alldeles för mycket», tillade hon, i det ett bittert och ironiskt drag krökte hennes läppar, »så mycket begär jag inte!»

Emelie lutade sig ömt över henne, och hon blev i denna stund icke bortstött så som ofta förr, utan modern tycktes finna en behaglig vila med att stöda huvudet mot hennes arm.

»Så vänlig har mamma aldrig förr varit», sade Emelie, när hon och Marie åter sutto förtroligt tillsammans i konstnärinnans praktfulla hem. »Hon höll mig kvar och ville knappast, att jag skulle gå», tillade hon med glänsande blickar. »Men det var sant, jag har hela dagen haft något, jag ville fråga dig... Var jag inte ordhållig som kom hem före midsommar?»

»Det var du visst...»

»Och har du skrivit till din morbror, att du inte ämnar gifta dig med prosten Witte?»

»Naturligtvis... och han har svarat att mamma kommer hit upp de första dagarna i juli... Jag behöver inte besvära mig med att hämta henne... han vill aldrig mera se mig eller ha något att vidare beställa med oss...»

»Kort och avgjort?...»

»Som du hör...»

»Men om han ändå skulle förändra beslut?...»

»Det gör han aldrig!»

Emelie skrattade. »När tänker du fira ditt bröllop?... Jag menar, när ämnar du helt och hållet lyckliggöra herr Adler?...»

»Det beror på omständigheterna», svarade Marie med samma glättiga tonfall som det, varmed Emelie hade talat till henne, under det hon kvävde en suck.

»Någon passande plats har jag verkligen inte lyckats finna för honom... Vad tror du han skulle tycka om ett arrende?»

»Med två tomma händer...»

»Vi tala inte om hans händer», inföll Emelie leende, »endast om du tror att ett arrende skulle vara honom önskligt?... Gott!... I så fall är han arrendator på en kungsgård... en sådan är just i dagarna att få övertagas och som sökande har det både varit grevar och baroner... här är kontraktet... det fattas endast herr Adlers underskrift... Inventarierna bli minhemgift till dig... Jag hoppas, du må bli lycklig och att din mor som sagt skall besparas från sorgen att se dig tråna bort... Nej, gråt inte Marie!... För den väntjänst jag gör er, fordrar jag å er sida ett stort offer... du måste någon gång lämna ditt lugna hem för att på ett par dagar vara hos mig — endast mot detta villkor, förstår du...»

»Jag förstår endast, att alla vänskapsbevis å vår sida aldrig kunna gottgöra vår erkänsla.»

»Avgjort således, att du kommer!»

»Och du till mig!»

De båda unga flickorna betraktade varandra med strålande ögon.

»Vad säger du», återtog Emelie, »om du skulle överraska din kära morbror med ett besök?.... Reser du i övermorgon, så inträffar du på ort och ställe själva midsommaraftonen... Din mor är nog orolig, innan hon får se dig...»

»Men han har ju förbjudit mig att komma och därför så... ja, jag vet verkligen inte... inte om jag mot hans önskan vågar visa mig för honom... det är nog bäst jag först skriver...»

»Då går du miste om att se hur han ser ut, när han märker att det är han, som måste foga sig efter dina arrangemang, och inte du efter hans...»

»Jag är inte nyfiken...» Marie skakade sitt täcka huvud.

»Enligt den föreställning jag har om honom», inföll Emelie, »så kvittar personen honom lika, endast ändamålet — ett sorgfritt dagligt bröd är vunnet... Med kontraktet i din hand blir du, efter första stormen, oändligt välkommen...»

»Om han tillåter mig få visa det viktiga dokumentet, men stormen kan bli en orkan, som... Jag är nog den, som eljest kan stå på mig», avbröt hon sig på det något tvärsäkra sätt, varmed hon ofta talade, »men när han börjar, hör han inte på någon annan än sig själv... Det skulle som sagt för mammas skull vara mer än önskligt, om jag kom, ju förr ju hellre, ty hon är naturligtvis i en dödlig oro, och därför så», tillade hon bedjande, »du har gjort så mycket för mig... om du ville... om du kunde... eftersom du ändå i sommar tänkt resa hit och dit... att du då gjorde din första utflykt tillsammans med mig...»

»Ditt förslag låter verkligen inbjudande», skrattade Emelie, »i synnerhet måtte vårt första mottagande bli särdeles angenämt... Icke förty, så är överraskningen i min smak», fortforhon efter några sekunders besinnande. »Det skall bli intressant att se, om jag kan hjälpa till att skaffa dig gehör.»

»Då kan du göra underverk...»

Emelie gav henne ett leende till svar. »Jag kan så väl», återtog hon efter en liten tystnad, »jag kan så väl sätta mig in i fru Werners bekymmer, då hon nu anser dig och sig själv nästan vara så gott som förskjutna, och hennes glädje sedan, när hon märker att allt blir gott och väl... Nej, hon måste lugnas... för din mors skull utsätter jag mig således att komma som objuden gäst!»

*

TRETTIOFEMTE KAPITLET.

»Är mamsell Högqvist hemma, så var god och anmäl mig?...»

Den talande hade stigit in i tamburen och beredde sig att inträda. Det låg under detta ett småleende på hans läppar. Kanske tänkte han på med vilket nöje han åtagit sig att uträtta ett uppdrag, som, ehuru det icke var på konstnärinnans mottagningsdag, dock möjligtvis gav honom tillfälle att få språka några ögonblick med henne. Kanske for i denna stund genom hans huvud vad han sedan skrev: om »denna scenens allmänt tillbedda drottning... till en del la Valière, en del Marie de l'Orme och en del, den bästa, hon själv, ty det var två stora krafter, som inom henne alltid tävlade med, men aldrig kunde överträffa varandra, och det var hjärtat och snillet. Också slöto de i tid ett oupplösligt förbund att alltid troget följas åt och lika verksamt bistå varandra.» Möjligtvis tänkte han härpå, ty hans ögon hade ett nästan inspirerat uttryck.

I detsamma han lade handen på låset, öppnades salsdörren och en ung officer med de näpnaste svarta mustascher och mössa på huvudet trädde ut emot honom.

Några sekunder stodo de på detta sätt öga mot öga, var för sig icke utan en viss överraskning. hon efter några sekunders besinnande. »Det skall bli intressant att se, om jag kan hjälpa till att skaffa dig gehör.»

»Då kan du göra underverk...»

Emelie gav henne ett leende till svar. »Jag kan så väl», återtog hon efter en liten tystnad, »jag kan så väl sätta mig in i fru Werners bekymmer, då hon nu anser dig och sig själv nästan vara så gott som förskjutna, och hennes glädje sedan, när hon märker att allt blir gott och väl... Nej, hon måste lugnas... för din mors skull utsätter jag mig således att komma som objuden gäst!»

*

TRETTIOFEMTE KAPITLET.

»Är mamsell Högqvist hemma, så var god och anmäl mig?...»

Den talande hade stigit in i tamburen och beredde sig att inträda. Det låg under detta ett småleende på hans läppar. Kanske tänkte han på med vilket nöje han åtagit sig att uträtta ett uppdrag, som, ehuru det icke var på konstnärinnans mottagningsdag, dock möjligtvis gav honom tillfälle att få språka några ögonblick med henne. Kanske for i denna stund genom hans huvud vad han sedan skrev: om »denna scenens allmänt tillbedda drottning... till en del la Valière, en del Marie de l'Orme och en del, den bästa, hon själv, ty det var två stora krafter, som inom henne alltid tävlade med, men aldrig kunde överträffa varandra, och det var hjärtat och snillet. Också slöto de i tid ett oupplösligt förbund att alltid troget följas åt och lika verksamt bistå varandra.» Möjligtvis tänkte han härpå, ty hans ögon hade ett nästan inspirerat uttryck.

I detsamma han lade handen på låset, öppnades salsdörren och en ung officer med de näpnaste svarta mustascher och mössa på huvudet trädde ut emot honom.

Några sekunder stodo de på detta sätt öga mot öga, var för sig icke utan en viss överraskning.»Jag tror det är gud Amor själv förklädd till hjälte!» utbrast den civilt klädde unge mannen, medan officeren brast ut i ett hjärtligt skratt.

»Stig in, auditör Blanche... jag hade egentligen ämnat mig ut, men...»

»Låt inte mig uppehålla... jag är inte den...»

»Som vill förhindra ett litet äventyr», inföll Emelie Högqvist. »Ja, det kan så synas, eftersom ni finner mig i den här kostymen... En och annan gång», tillade hon leende, »kan det nog falla mig in, att som kavaljer studera Stockholmslivet... men i dag är det blott min mening, att så obemärkt som möjligt söka upp en gammal ungdomsvän.»

Det var full vinterskymning, och då de inträdde, var ljuskronan tänd i salen.

Ehuru år förgått sedan den stund, då Emelie genom sitt intagande sätt hade bragt fru Werners bror att för första gången erkänna, det utom penningen även skönheten hade ett värde, så, som sagt, ehuru år voro förgångna sedan dess, var denna skönhet ännu i sin fulla glans, liksom hennes talang var på högsta höjden av sin fulländning.

»För att inte onödigtvis uppehålla er», återtog Blanche, »vill jag kort och gott nämna, att Lindeberg efter sju sorger och åtta bedrövelser äntligen kan förverkliga sin gamla plan med nya teatern... Meningen är att engagera dugliga sujetter och jag tänkte att Jean...»

»Ja visst, ja, det vore mer än önskligt för mig!» svarade Emelie livligt. »Jag har ofta tänkt på, att han borde komma hit upp... han är mycket omtyckt i landsorten», fortfor hon, »och jag hoppas, han skall lyckas även här...»

»Det är en verklig talang... jag har i Uppsala sett honom mer än en gång...»

»Ni gör mig en stor glädje med detta erkännande...»

»Jag har talat med Lindeberg om honom och har på hans begäran redan åtskilliga gånger vänt mig till er bror, men han har ännu icke besvarat något enda av mina brev...»

»Han är oefterrättlig!» Emelies nyss så leende ansikte hade fått ett smärtfullt uttryck. »När jag ibland tänker på honom, blir jag så ängslig, att jag knappast vet vad jag skall taga mig till... Anbudet är emellertid alltför fördelaktigt för att det, genom hans slarviga uraktlåtenhet, skall falla i glömska eller inte antagas... jag vill ställa saken till rätta och är tacksam föratt han blivit ihågkommen... Går ni redan herr auditör?... I så fall, om ni inte har något bättre för er, kanske vi följas åt... kanske ni på en stund vill bli min kavaljer?... Jag ämnar mig långt bort... vi ta oss naturligtvis en släde och kunna då vidare språka om Jean... och bästa sättet att bringa honom till förnuft...»

Under det man ordade om detta ämne och kapten Anders Lindeberg, den berömde politiske skriftställaren, vilken oaktat alla hinder och bekymmer äntligen hade lyckats förverkliga en av sina huvudidéer och Kungl. teaterns privilegium till trots snart nog kunde vara i stånd att inviga sin nya teater, hade släden med rask fart svängt åstad. Man hade på detta sätt lämnat staden bakom sig och hunnit ett gott stycke upp på söder till den s. k. Hornskroken, vilken vid denna tid var tämligen glest bebyggd och med hus, som oftast hade ett allt annat än inbjudande utseende.

»Nu äro vi snart vid målet», sade Emelie, i det hon såg sig omkring. »Det är nästan ett anonymt brev, som kallat mig hit», fortfor hon. »I fall jag misstager mig om den väntande personen, så tänkte jag, att det kanske är klokast, om jag inte visar mig i min rätta skepnad, isynnerhet som man uppmanat mig att komma så obemärkt som möjligt... det är kanske behövligt att jag rekognoscerar terrängen... Jag har inte mycket förtroende till anonyma skrivelser med ingen eller så gott som ingen underskrift...»

»Och i den här stadsdelen till på köpet... ni borde låtit någon annan...»

»Man besvor mig att skynda och en annan skulle kanske inte kunnat uträtta detsamma som jag. Men nu har jag narrat er med», avbröt hon sig, »narrat er med mig utan att betänka följderna... Vad skall ni taga er till, medan jag är borta och kanske en lång stund låter vänta på mig...»

»Vad gör kusken och hästarna?»

Emelie skrattade. »Kuskars och hästars livsuppgift är tålamod...»

»Ni tvivlar på, att jag saknar denna dygd och däri har ni rätt... sedan jag sett er träda in där man väntar er och lyssnat några minuter i händelse ni ger upp något nödrop...»

»Jag är aldrig rädd för andra försåt än dem min egen svaghet lägger ut för mig... Nå, vad ämnar ni taga er till?»»Där, snett över vägen är ett serveringsställe... jag har inte något emot att var det erbjuder sig studera livet...»

»För att sedan återge det i en eller annan tavla?»

»Ja, vem vet...»

Emelie försvann i den mörka förstugan, där hon trevade sig fram till en dörr, som hon nästan ljudlöst öppnade.

Rummet var stort, vilket gjorde bristen på möblering ännu mer i ögonen fallande, och i den svaga belysningen av ett smalt talgljus såg hon vid ena väggen en soffa, på vilken en kvinna i detta ögonblick lade ifrån sig ett spätt barn insvept i en ylleschal.

Vid ljudet av den sakta knäppningen i låset vände kvinnan sig om och belyst av ljusskenet igenkände Emelie de förr så blomstrande, nu bleka och avtärda anletsdragen.

»Malla!» ropade Emelie. »Min aning bedrog mig inte... ja, det är jag, Emelie», fortsatte hon, då Malla stirrade

bort till henne, »och som du skrev...»

»Ja jag skrev», inföll Malla, som på sitt gamla livliga sätt skyndat emot den inträdande, »att jag är omgiven av allt möjligt patrask och det var bäst för dig själv att du infann dig så osynlig som själva askungen.»

»Men som jag inte kunde göra mig alldeles osynlig så...» Emelie såg ned på sina benkläder, varvid det gamla skämtsamma leendet öppnade Mallas läppar. »Det var emellertid något i skrivsättet och en släng på det 'M', varmed du undertecknat ditt brev, som gjorde, att jag kom till att tänka på dig... nå, kära vän, är det något?...»

»Ack, det är egentligen inte för mig», avbröt Malla, varpå hon tystnade några sekunder, »se här, sitt ned, jag disponerar lyckligtvis två någorlunda snygga stolar... Emelie, det var en glad tid vi voro tillsammans och inte har jag sedan heller tagit livet särdeles tungt... men ändå så, eller kanske just därför störtar man sig ibland i olycka», hon kastade en hastig blick bort till soffan, »isynnerhet när man tror sig rätt ha funnit lyckan.»

Emelie tryckte hennes hand. »Genom Jean har jag hört, att du varit med Djurströms... till och med att direktören visade sig särdeles artig mot dig...»

»Tala inte därom», Malla gömde mot händerna sitt tårdränkta ansikte. »Han är nu gift med mamsell Hoffman och jag... men det är detsamma, ingen skall få veta min nöd, allraminst han och isynnerhet *hon*... Jag har en god vän i Kristianstad, stadsklockaren Möllers hustru, och hon har lovat uppfostra gossen... för barnet», här såg hon åter bort till soffan, »för barnet är väl sörjt.»

»För nära ett halft år sedan kom jag hit upp», fullföljde hon efter en stunds tystnad, »jag kom hit för att dölja min olycka och tog in här hos min gamla mormor, som då levde... jag kom inte precis tomhänt, men gummans sjukdom och död medtogo alla tillgångar... jag har måst sälja och pantsätta allt ända intill min sista snygga klänning och jag kan i denna stund inte komma utom dörren...»

»Min snälla Malla, allt det där är ju lätt hjälpt och du gör mig en verklig glädje, om du tillåter mig...»

»Nej, nej, härvidlag reder jag mig!» inföll Malla livligt. »Det är inte någon särdeles stor summa jag behöver... jag har skrivit till fru Möller och hon har svarat att hjälpen kommer med snaraste, redan om några dagar... Det lån hon lämnar, vet hon, jag är i tillfälle att återbetala... jag är inte utan utsikter att få engagemang», fortfor Malla, i det hon icke utan självkänsla höjde sitt huvud. »Hovsekter Berggren har skrivit, att jag när som helst åter är välkommen till hans sällskap... min teatergarderob har jag i lyckligt förvar i Kristianstad, eljest så... Nej», avbröt hon sig, »jag talar bara om allt detta, för att du skall veta hur jag har det och för att du därigenom kan förstå, att jag med bästa vilja inte kan göra något för min syster... Det är för att tala om henne, jag vågat besvära dig hit...»

Malla drog djupt efter andan och sökte kväva de tårar, som kommo hennes läppar att darra. »Selma är en fjorton, femton år, just vid den åldern, då du och jag kommo ut i världen... jag förstår inte vad hon skall taga sig till, om inte någon förbarmar sig över henne... Visst kunde jag ta henne med mig och också få något att göra för henne hos Berggren... men om hon kunde skonas från teatern, om hon kunde skonas från att så ung och oerfaren kastas ut i frestelser...

»Ser du lilla Emelie, då jag nu här i månader varit alldeles som en förskjuten och inte haft något annat för mig än fundera och ideligen fundera, så har jag kommit att tänka på, att det skulle vara för väl, om flickan kunde få ett bättre och lugnare liv, än det jag störtat mig i... Hon har ett så milt och glatt lynne... de mildaste och gladaste bli de olyckligaste...man måste vara furier eller något ditåt, om man vid teatern någorlunda skall kunna stå på sig... såvida man inte är ett snille liksom du...

»Jag vet, att du hjälpt så mången olycklig, att du ur dagliga bekymmer räddat så mången nödställd... ack nej, låt mig tala ut!... Jag har under så många månader måst sluta inne alla mina tankar... låt mig nu få lätta mitt sinne!... Ryck detta barn undan frestelser och förförelser, och jag... och hon...»

Malla sjönk gråtande till Emelies bröst.

»Var lugn, jag lovar dra försorg om flickans framtid», viskade Emelie, i det hon tryckte Malla intill sig. »Men

jag har svårt att förlåta, det du inte förr har vänt dig till mig... att du inte låtit mig få deltaga i dina bekymmer... att du inte låtit mig en smula få muntra upp dig...

»Se så, krya nu på dig», tillade hon milt, »jag har redan en idé, huru jag kan arrangera för Selma... det var ju så hon heter? Gott... Jo, jag vill tala med min syster, hon är modist och mycket anlitad samt särdeles omtyckt... hon är färdig att arbeta livet ur sig och kan väl behöva en liten hjälpreda. Nu sedan min mor är död», fortfor Emelie med en suck: »hon dog i avtyning för några år sedan, och fastän hon mycket tog Hannas tid och uppmärksamhet i anspråk... kanske till och med just därför, så tror jag att syster känner ensamheten tryckande ibland. Hanna hör till det slags folk», tillade hon leende, »som trives bäst ju mer det har att syssla och bråka... en elev kommer att ta hennes undervisning i anspråk, detta skall rycka upp henne samt kanske skingra hennes fallenhet för grubblerier... Kanske att lärarinna och elev med tiden skola kunna fästa sig vid varandra... bli kompanjoner och rikt folk, vem vet?»

»Du har lyft en sten från mitt bröst... Under de sista dagarna har jag varit alldeles ifrån mig och ju närmare det led på tiden, att jag själv skulle bege mig åstad, desto oroligare blev jag... Begäret att vända mig till dig blev allt starkare... jag kunde till slut inte motstå det, och jag tackar Gud för att du...»

»Nej, jag blir ond på dig, Malla», avbröt Emelie, »du ser så klen ut och gör orätt att uppröra dig så här... Jag kommer snart till dig igen och då i kvinnoskepnad... jag kommer och hämtar er alla härifrån; tills du blir färdig att resa, kunna ni alla slå er ned hos Hanna, så kan du få en föreställning omhuru din syster kommer att få det... Jag är säker på, att det skall muntra Hanna att höra oss språka om våra gemensamma äventyr i landsorten... Inga invändningar... jag försäkrar att min syster blir förtjust över att få styra och ställa för...»

»Ack ja, Emelie, om det bara går an!... Jag vet inte hur jag nog skall kunna tacka dig!... Kommer du ihåg huru roligt vi hade tillsammans», återtog Malla med detta omslag i sinnesstämning, som hörde till hennes lynne, och nu skrattade hon lika hjärtligt som hon förut fällt tårar av oro och smärta, »kommer du ihåg Rosalinda Blom och hennes triumfer?... Hon har ännu inte dragit sig tillbaka från dem, fastän hon redan länge tillhört det gamla gardet... sin största triumfroll spelade hon likväl nyss, då hon stod brud... i våras gifte hon sig med Hartman...»

»Nej, vad säger du!... Och gubben Malm...»

»Han är densamma som alltid...»

»Nu Malla», återtog Emelie, som från soffan lyft upp den sovande gossen och, innan hon lade honom ifrån sig, kysste hans små kalla händer. »Nu får du inte tänka på att alltför snart ge dig åstad... mitt i vintern, det vore att ta livet av den här lilla varelsen...»

»Om jag far med diligensen och sveper om honom väl...»

»Du måste vänta tills det blir vår... du måste få färg på kinderna, få litet mera hull... du måste bli intagande, så att du kan rivalisera med Rosalinda Hartman...»

»Så högt vågar jag inte tänka...»

»Du måste... utan tillförsikt går det inte att vara konstnär... den är lika behövlig som jorden för plantan», tillade hon muntert. »Självtilliten är den jordmån, vari konsten skjuter nya skott... Med friskt mod måste du infinna dig hos hovsektern och...»

»Om jag inte kommer nu, som det är bestämt, så kanske det inte framdeles finns någon plats för mig...»

»Jag vill skriva till honom», inföll Emelie, »och han har alltid visat sig särdeles tillmötesgående... Avgjort således att du väntar, om inte tills det blir sol och sommardag, så åtminstone tills du får mera solsken i ditt lynne...»

Dörren till förstugan hade öppnats bakom dem och på tröskeln hade stannat en flicka, som i de blåfrusna händerna bar en liten bleckflaska full med mjölk. Det runda barnsliga ansiktet vände sig mot Emelie och hennes klara blå ögon hade ettförläget uttryck, medan det såg ut som om hon icke visste, huru vida hon skulle stiga in

eller träda tillbaka.

»Sätt ifrån dig flaskan och kom in och stäng dörren!» ropade Malla emot henne. »Kära Selma, mamsell Högqvist hjälper oss, jag har nu fått löfte därom!»

»Hjälper oss!» kom som ett eko över flickans läpper. Hon knäppte tillsammans sina händer, och där hon nu stod i den tunna, slitna dräkten och med det mörka håret böljande över hals och axlar, var hon så intagande i sin rörelse och glädje, att Emelie nästan kände sig frestad att omfamna flickan samt att icke begagna sig av den gamla vanliga fyndighet, med vilken Malla förstått giva ett sken av, att den unge, vackre officeren varit ett budskap från Emelie.

»Ett ord», sade hon och vände sig leende från flickan samt förde Malla avsides bort mot dörren. »Håll dig nu i ordning tills i morgon, då jag som sagt ungefärligen vid denna tid hämtar er... För att nödigt kunna rusta ut dig och Selma, får du inte neka att ta emot det här.» Emelie tryckte sin börs i Mallas hand och skyndade ut.

»Gud vare tack, att jag for hit», var det enda hon sade till Blanche om sitt besök.

»Jag är inte heller missbelåten över mitt vistande på utskänkningsstället», svarade han leende. »Det var ett sällskap, som skulle passat en målare att studera... isynnerhet en murare... en ypperlig typ... jag skulle inte alls ha något emot att få träffa honom en gång till...»

De voro var för sig mera fåordiga än under utfärden, och då de skildes åt utanför Pallinska huset, gensköts Blanche av en starkt växt man med brett ansikte och vars tjocka bruna hår föll i en lugg ned under hatten. Det låg något elefantlikt i hans rörelser, då han närmade sig, och medan hans spelande bruna ögon sågo efter den bortskyndande unga militären, sade han med glansen av ett leende under de mörka mustascherna: »Jag avundas dig den plats du nyss hade i den där släden...»

»Den är nu ledig för dig», skrattade Blanche.

»Dumhuvud... jag sade 'nyss'... ingen förklädnad kan dölja gudinnan!»

*

TRETTIOSJÄTTE KAPITLET.

I Emelie Högqvists salonger vimlade gäster och överallt var bländande ljussken och asiatisk prakt.

Det var en av hennes vanliga torsdagsmottagningar och allt vad Stockholm ägde av framstående personligheter, vare sig inom konstens, vetenskapens, litteraturens eller bördens områden, såg man här röra sig om varandra.

Vid sin egen härd, klädd i sammet och spetsar, medveten om ryktbarhet och seger på sin bana, var hon dock alltid av samma okonstlade natur som i de dagar, då hon, ett uthungrat, nästan hemlöst barn hade givit sig ut i världen på sin halvt zigenarlika konstnärsfärd.

Det låg över henne en blandning av poesi, enkelhet och glättighet. Men mitt i denna okonstlade glättighet smög sig dock ofta över henne detta ömma, tankfulla allvar, varmed hon lyssnade till någon olycklig varelses klagan — kanske var det hennes eget hjärta, som i denna stund förde ett språk, vilket icke helt och hållet tolkade en oblandad lycka.

I denna stund, då hon samspråkade med Marie Adler, som, trogen sitt löfte till barndomsvännen, hade kommit på ett kort besök och nu utgöt sin tacksamhet för de många olika förströelser, som på knappt ett dygn kommit henne till del, smög sig över Emelie, då hon lyssnade till henne, detta allvar och hon sade halvhögt, nästan sorgset: »Vad äro världens alla förströelser och lustbarheter mot den stilla lycka, som fallit på din del?... Se dig omkring», viskade hon, »du ser frackar och uniformer, men utom dig högst få unga damer och bedagade matronor... de flesta bland dessa tillhöra teatern liksom jag... vad tror du jag känner och tänker?... Men det är ett uteslutande från familjelivet, över vilket jag inte har rättighet att klaga...»

Hon tryckte Maries arm hårt intill sig och skyndade bort, och nya gäster, som med sitt skämt framkallade nya leenden, togo hennes uppmärksamhet i anspråk.

»Nej, se farbror Vilhelm»Braun umgicks med den kungliga scenens primadonna under den förtroliga benämningen *du*, men Emelie kallade honom däremot *farbror*.» 'Regnbågen' av Ridderstad. , detta var då en överraskning», härvid vände hon sig till den storväxte och mörkhårige ungemannen, som några aftnar förut utanför hennes bostad hade anropat August Blanche, »när man bäst tror farbror vara i Småland...»

»Tro om mig ingenting annat bestämt än att jag inte har någon ro... Jag såg dig emellertid härom aftonen», fortfor han, »inte på scenen, utan just som du här utanför hoppade ur en släde och... du tappade det här...»

»För att övertyga mig om det är mitt, så...» härvid vecklade hon upp det sammanvikta papper Braun lämnade henne och läste

»Flickan klädd till officer.

Stark du står, liksom en här, ännu aldrig övervunnen. Hannibal! statt stilla här! Unge Scipio är funnen. Vita barmen, vad den sväller full av lust till manlig strid! Du ej springer, när det gäller, ty din makt är himmelsvid; har du ej, lik David, slunga, till att fälla jättar ner, har dock Gud gett dig en — tunga, som besegrar ännu fler. Du en stad i eld kan sätta med din blicks *artilleri*. Du har ock *husarer* lätta, uti kindens bryderi; se de jaga! röda, vita, liksom faran vore skämt, och de skälmarna beflita sig att göra fångar jämt. Ack! men i de glada löjen bor dock kärnan av armén. Er för övermakten böjen, bröder! — Jag är sårad re'n. Oemotståndliga hjältinna! Jag förblöder mer och mer; rädda mig! — och låt mig finna livet i ditt högkvarter!»

»Nej, inte ens, om du också skulle förblöda, kära farbror, kan du här finna ditt högkvarter», sade hon skrattande. »Det är emellertid mindre artigt av mig att läsa i angenämt sällskap, och som farbror narrat mig härtill, så... förtjänar det ett straff och minst ett dussin...»

»Prygel!... skona mig!»

»Minst ett dussin östindiska näsdukar blir straffet...»Trots sin kärlek till Engellina, under åren 1840 och 45, svärmade Braun livligt för Emelie Högqvist; hans beundran uppmuntrades likväl icke. I sin dyrkan ägnade han henne flera poem, vari även han suckade, men varje gång han frambar ett sådant offer — belönade gudinnan honom understundom med *snus*, understundom med *snusnäsdukar*. 'Regnbågen' av Ridderstad.

»Huldgudinna!... jag känner mig rörd, att du just gissat min smak... Men vad var det för äventyr som du och Blanche...»

»Det säger jag inte...»

»Jag respekterar din hemlighet... den får jag nog inte dela...»

»På inga villkor!» Hon fladdrade från honom lätt som en vingad och glänsande fjäril samt skyndade bort till en äldre man med snövitt hår och distingerat utseende, som, sedan hon lämnat Marie Adler, hade närmat sig henne, och nu samspråkade de livligt med varandra, då den unga frun icke dolde för honom, att det var Emelie, hon hade att tacka för hela sin välfärd, sin närvarande och framtida lycka.

»Jag vet inte», sade Emelie vänd till den åldrige mannen, »hur jag nog skall kunna tacka baron Brinkman för den artiga uppmärksamheten att i afton hedra mig med ett besök», det låg en rörd tacksamhet i den blick, varmed hon nu såg upp till honom, och ett ridderligt galanteri i det sätt, varmed han, på gammaldags manér, vördnadsfullt förde hennes hand till sina läppar. »Jag har kommit», svarade han förbindligt, »för att utbe mig en gunst. Någon dag i nästa vecka, som jag närmare tillåter mig få bestämma, måste ni lova att komma till mig på en dejeuner... Jag har egentligen gjort mig till en regel att föra det mest indragna levnadssätt, men jag kan inte motstå frestelsen att söka förmå er finna trevnad i vårt umgängesliv... den beundran och hänförelse ni väcker bör inte helt och hållet stanna inom teatersalongen.»

Över Emelies ansikte jagade purpurflammor. Skulle hennes drömda åtrå tillfredsställas?

Hon fann icke ett ord till svar, men hennes tårfulla ögon tolkade hennes känslor, och den rena glädje, som strålade ur hennes ögon, kunde aldrig förglömmas av honom, denne utmärkte och fördomsfrie kännare av snille och smak.»Ur ’Miniatur-Almanach’ 1852. — ’Emelie Högqvist’ av Crusenstolpe.

I anledning av denna inbjudning följde nu snart Emelies farligaste prov, firade hon kanske en av sina stoltaste triumfer.

Det var dagarna efter hennes första uppträdande i Orleanska jungfrun, som denne den rättvisligen ansedde och snillrike skalden f. d. ministern, med den platoniska och entusiastiska hyllning han ägnade konstnärinnan, hade föresatt sig att »lägga hela la haute volée för hennes fötter», den kvinnliga nämligen, den manliga låg där redan.

Till den lysande dejeuner han inbjudit Emelie Högqvist, hade han också inviterat hovets och den högre societetens damer. De kommo — många, kanske de flesta, med en liten skadeglädje över de små förödmjukelser de ämnade bereda henne och de sarkasmer åt vilka hon efteråt skulle ge näring — de lämnade henne övervunna, erövrade, förtjusta. Hon hade som Cesar kommit, blickat och segrat. Från den stunden var hon Sveriges Aspasia eller Ninon de l'Enclos, erkänd och hyllad såsom sådan.'Teaterbilder från fordom' i 'Nu' 1877.

»I politiken överskyler man mången handling av tvetydig och mörk beskaffenhet med den bekanta satsen, att ändamålet helgar medlen», säger om henne, bland annat, en stor författare:Ur 'Miniatur-Almanach' 1852. — 'Emelie Högqvist' av Crusenstolpe. »Varföre skulle denna sats ej mildrande få gälla för en skön, men värnlös kvinnas svagheter, som, kanske just i kraft av dem, avtorkat flera tårar, än rätt ofta den strängaste dygd, lika regelbundet girig om helgden av sitt rykte som av sina kapitaler?»

»Det är endast ett fortsatt offer åt sanningen, då vi tillägga att Emelie Högqvist i mån av sina tillgångar med Aspasias förkärlek omhuldade konsten och konstnärer — med Ninons människokärlek ömmade för likars nöd och sträckte en hjälpsam hand åt lidandet, varhelst hon kunde spåra dess tillvaro.»

Men varken talangens glans eller goda gärningars välsignelser mäktade utplåna intrycket av felsteg dem konvenansen icke beslöjat. Baron Brinkmans avsikt att genom sitt exempels inflytande börda den intagande konstnärinnan för det bildade umgängeslivet hade, huru högt man än satte hennes förtjänster som människa och konstnärinna, dock icke medfört den verkan, som den konstälskande och vördnadsvärde mannen hade åsyftat.Och ändå'Grupper och Personager' av Orvar Odd. i sina förvillelser kunde hon visa världen, att det var förhållandena och icke lystnad eller kall beräkning, som vållat hennes ofärd, och detta visade hon på ett sätt, att ingen torde funnits, man eller kvinna, som under det sista decenniet av hennes liv skulle velat vara den första eller ens den sista att kasta sten på henne.

Men fastän man visste allt detta, visste huru hon hade kämpat för att helga och förädla sina gåvor, var det framfarna med dess förirringar något, som man icke kunde glömma, ehuru just dessa förirringar satte henne i tillfälle att låta det ädla hjärtat föra sin talan.

Baron Brinkmans bemödande att införa Emelie Högqvist i de högre kretsarna strandade mot de sedesammas ömtålighet och förnäma Magdalenors finkänslighet. Huru beundrad hon än var, efterföljdes icke det givna exemplet, vilket visserligen gick henne djupt till sinnes, och, för att döva saknaden, sökte hon i den yppigaste gästvänlighet, den mest förfinade vällevnad ersätta den aktning, som endast kan förlänas av kringgärdade familjeförhållanden.Ur 'Miniatur-Almanach' 1852. — 'Emelie Högqvist' av Crusenstolpe.

*

TRETTIOSJUNDE KAPITLET.

»O, vi föddes jag med varma känslor, när de blott mitt hjärtas lugn förtaga? Varför skall jag brinna för det sköna, när de kalla män'skor det ej fatta? Och vi fick jag sångens höga gåva i en värld, där sångar'n nämns en dåre?»

»Men jag är ändå belåten», tillade Braun, med ett leende: »Ty jag gärna dåre vill benämnas, om det är en dårskap till att älska.» Och ändå'Grupper och Personager' av Orvar Odd. i sina förvillelser kunde hon visa världen, att det var förhållandena och icke lystnad eller kall beräkning, som vållat hennes ofärd, och detta visade hon på ett sätt, att ingen torde funnits, man eller kvinna, som under det sista decenniet av hennes liv skulle velat vara den första eller ens den sista att kasta sten på henne.

Men fastän man visste allt detta, visste huru hon hade kämpat för att helga och förädla sina gåvor, var det framfarna med dess förirringar något, som man icke kunde glömma, ehuru just dessa förirringar satte henne i tillfälle att låta det ädla hjärtat föra sin talan.

Baron Brinkmans bemödande att införa Emelie Högqvist i de högre kretsarna strandade mot de sedesammas ömtålighet och förnäma Magdalenors finkänslighet. Huru beundrad hon än var, efterföljdes icke det givna exemplet, vilket visserligen gick henne djupt till sinnes, och, för att döva saknaden, sökte hon i den yppigaste gästvänlighet, den mest förfinade vällevnad ersätta den aktning, som endast kan förlänas av kringgärdade familjeförhållanden.Ur 'Miniatur-Almanach' 1852. — 'Emelie Högqvist' av Crusenstolpe.

*

TRETTIOSJUNDE KAPITLET.

»O, vi föddes jag med varma känslor, när de blott mitt hjärtas lugn förtaga? Varför skall jag brinna för det sköna, när de kalla män'skor det ej fatta? Och vi fick jag sångens höga gåva i en värld, där sångar'n nämns en dåre?» »Men jag är ändå belåten», tillade Braun, med ett leende: »Ty jag gärna dåre vill benämnas, om det är en dårskap till att älska.»»Föremålet kan vara otacksamt nog», inföll Emelie, där hon vid frukostbordet satt mitt emot den levnadsglade skämtaren, »och gent emot ett otacksamt föremål är det alltid en dårskap.»

»Grymma... se dig i spegeln och du ser där föremålet för min dyrkan!»

»Då kan jag svara, snälla farbror, att din kärlek inte lämnar ringaste tvivel på, att du är en dåre. Icke förty har jag en stor svaghet och beundran för farbrors poetiska utgjutelser...»

»Min sångmö», sade Braun med en suck, i det han förde ett vinglas till sina läppar, »min sångmö är ett stycke toka, som hellre trives i det fria livet på gatorna, än i de stela salongerna... hellre dansar en yrande polska än en bugande menuett...Ur 'Regnbågen' av Ridderstad. Jag var rysligt rädd», fortfor han och fyllde sitt glas, »ja, jag vågade knappast släppa henne ut bland nogräknat folk. Mer än en har också klagat över hennes fria fasoner och i världsvimlet händer det lätt, att hon trampar en och annan på tårna, vilket ju är obehagligt, om man har ömma liktornar...»

»Men flertalet måste ändå inte vara så ömfotat», svarade Emelie, i det hon, som dessert på den starkare anrättningen, sög på en klase druvor. »Man skrattar i allmänhet gärna, om man också blir trampad en smula, då sångmön i sin yrande fart är lätt som en vind... Man behövde verkligen något uppfriskande mitt bland våra 'byroniskt stämda lutor'...»

»Men att låta henne röra sig och 'skratta så fritt och ogenerat i ett vittert och suckande sällskap'... När jag närmare tänker på saken, undrar jag inte alls på, att en och annan frågat: 'vad, kan detta verkligen gå an?'»

»Sedan man återkommit från sin förvåning», inföll Emelie leende, »är man färdig att omfamna den jovialiska sångaren... och således...»

»När slutet är gott är allting gott», avbröt han, »det borde åtminstone så vara... men, Emelie, anse mig som en otacksam varelse, jag förtjänar det. Det bifall jag vunnit har icke lämnat någon tillfredsställelse efter sig. Det har sjudit, pärlat och skummat högt vid de fyllda glasen, men — försvunnit med de tömda. Det har ljudit i de livliga sällskapernas skratt, men döttbort med det sista ekot därav. Jag har vaknat upp till mig själv liksom morgonen efter en alltför glad dag...»Ur 'Regnbågen' av Ridderstad.

»Ett sådant uppvaknande kan jag nog fatta», sade Emelie, i det hon kvävde en suck. »Mitt i bifallet en smula bondånger, när man tänker tillbaka...»

»Men ändå älskar jag sången.» Han hade lutat sig mot stolens ryggstöd och stirrade tankspridd framför sig. »Kärleken är ändå besynnerlig, Emelie», återtog han, »den kan vara envis som synden och låter ibland inte avspisa sig med några moralkakor... man kan till och med älska det som gjort en olycklig, älska till och med det man förbannar... och ingen kärlek är starkare och förfärligare än den...»

Hon vände ansiktet till hälften ifrån honom, händerna lågo maktlösa och orörliga i skötet och en stark rodnad flammade över hennes kinder.

»Vad särskilt sången beträffar», återtog han, »så, oaktat min oförnöjsamhet, har den dock haft det goda med sig att den till en del tröstat mig i livets vedermödor och sorger... Det är med den som en älskarinna...»

»Eller en älskare», viskade Emelie ljudlöst.

»Men om hon trots min dyrkan skulle börja visa sig kallsinnig... om hon inte skulle vara densamma som förr, om hon en vacker dag skulle tröttna på... skulle överge mig... Vad går åt dig, Emelie?» avbröt han sig förskräckt av den plötsliga blekhet, som hade följt purpurglöden, vilken nyss brann på hennes kind, medan en blixt av outsäglig ångest sköt ur hennes ögon. »Hur är det, mår du illa?» tillade han och reste sig till hälften.

»Nej, nej, bliv sittande», hon höjde sin avvärjande hand. »Det är ingenting... jag känner mig endast ofta trött...»

»Men du borde tala med en läkare, Emelie... du har naturligtvis gjort det...»

»Naturligtvis», upprepade hon, »men det finns små åkommor och krämpor, som ingen doktor kan bota... Nå, i alla fall... i sommar skall jag resa till någon bad- eller brunnsort... Vill du inte klinga med mig, farbror», fortfor hon med ett leende, som åter var ljuvt och glatt. »En skål för din sångmö, Vilhelm!»

»Och för trofastheten», tillade han med en dröjande, tankfull blick.De hade rest sig från bordet och gingo in i ett närbeläget kabinett, där Emelie med ett litet oroligt uttryck gick fram till fönstret, i det hon blickade utåt och därpå såg bort till kaminfrisen, där ett urverk, uppburet av de tre gracerna, pickade sin jämna lugna takt.

»Väntar du någon?»

Hon nickade jakande.

»Det är redan långt lidet och det är säkert tid på att jag bryter upp?...»

»Nej, tvärtom», inföll hon livligt, »jag ville just be farbror stanna... jag har glömt nämna, det jag väntar min bror... och du gjorde mig en stor tjänst, Vilhelm, om du ville hjälpa mig att hålla honom sällskap...»

»Inte något hellre än det!...»

»Jean gör mig oupphörliga bekymmer», återtog Emelie efter en liten paus.

»Och vad är det nu? Är det något särskilt?»

»Det är olyckligtvis något ytterst vanligt... Blanche var här ett par minuter förrän farbror kom... Han var utom sig och jag undrar inte därpå... hans länge bebådade lustspel skall ju uppföras för första gången i kväll och generalrepetitionen har måst försiggå utan Jean... och det är på honom styckets framgång till en stor del kommer att bero...»

»Nå, men jag förstår inte... vill då Jean inte utföra den där rollen?... Då jag sist talade med honom, var han emellertid förtjust över den...»

»Men oaktat sin förtjusning har han emellertid inte infunnit sig. Jag vet emellertid någorlunda, var han tagit vägen», fortfor Emelie, i det hon bekvämt lutade sig tillbaka mot ett soffhörn. »Blanche var i dag tidigt på morgonen hos honom för att ta' honom under sin uppsikt, men i hans bostad hade ingen sett till honom sedan i går vid middagstiden... Hela teaterpersonalen kom i rörelse och man sökte honom på de ställen, där han brukar

uppehålla sig, och på en källare har man erhållit upplysning om, att han verkligen varit där, men därifrån blivit avhämtad av två slottskanslibetjänter, som fört honom till gäldstugan... Jag är nu så rädd», hennes händer lekte en smula nervöst med klänningens spetsar, »jag är så rädd, att man inte skall finna honom där!»Ur 'Regnbågen' av Ridderstad.Braun skrattade, »Var lugn, jag tror hans affärer äro sådana, att man verkligon kan hoppas det bästa.»

»Men det är ju förfärligt», återtog Emelie, »vad skall det väl slutligen bli med honom? Jag betalar för honom den ena summan efter den andra, och ändå vet jag sannerligen inte hur många gånger han varit bysatt och jag löst ut honom... Han skördar riktiga triumfer på Nya teatern, men vore det inte för Blanche och hans lustspel, så... tyst, jag tycker mig höra röster i tamburen... ja, det är han!... Jag har bett, att man äntligen skall föra hit honom... snälla farbror, hjälp mig nu att sällskapa med honom... att han äntligen inte må slippa ifrån oss, förrän vi i afton lyckligen och väl fått honom ner till teatern i sin klädloge...»

»För att hålla honom i styr lovar jag till och med dra' blankt om det behövs... Nej, bli inte förskräckt, lilla Emelie», tillade han skämtande, »det är bara militärtermer, som emellanåt komma över mig... en av mina gamla, kära knölpåkar kan göra samma tjänst...»

»Det vore kanske inte oävet, om han fick smaka den» skrattade Emelie.

»Nej, vad ser jag, kära syster», ropade Jean, som i detta ögonblick kom inraglandes. »Du skrattar... du är således i en högst nådig sinnesstämning och jag som fruktade ett mindre behagligt uppträde emellan oss... det är verkligen angenämt att kunna misstaga sig ibland...»

»Herre Gud Jean, skall du då aldrig bli förståndig!»

»Det hoppas jag aldrig bli... förståndigt folk gör livet tråkigt både för sig själv och andra...»

»Och tycker du nu, att du ställt till det trevligt?»

»Åtminstone glatt!» han sjönk ned i ett soffhörn och med ett uttryck av innerlig förnöjelse sträckte han ut benen och nickade mot Emelie.

»Du har bragt Blanche nästan i förtvivlan», sade hon häftigt. »Då han i morgse var i din bostad och hörde...»

»Att fågeln var utflugen», skrattade Jean, »så kunde han ju trösta sig med, att jag var i bur och att på den pinne, där man satt mig, man lätt kunde få mig fatt... Du kan inte tänka dig lilla Emelie, så roligt jag haft i natt... jag skrattade så jag trodde jag skulle bita mig i öronen... jag svär, att det inte i hela världen finns ett så muntert ställe som bysis!...»»Du skulle verkligen ha fått stanna där, om inte...»

»En annan gång behöver du inte hasta... du vet nu hur trevligt jag har där... Ingen ser den andre över axeln», fortfor han alltjämt leende. »Jag skulle nästan kunnat likna det lilla samhället vid en republik, om inte jag varit högsta hönset i korgen... det var för din skull, lilla Emelie, ty alla dessa likställda samhällsmedlemmar voro dödligt förälskade i dig... Den ena tillber dig som Maria Stuart, den andre som Jungfrun av Orleans och den tredje vill dö för Julia och Ofelia. Jag har aldrig varit så genomträngd av din storhet som i natt! Och denna oförlikneliga konstnärinna är min syster... jag grät, då jag hörde ditt lov, jag var betagen av rörelse... och jag ovärdige», här slog han sig för sitt bröst, »jag ovärdige, som har den äran att räkna släktskap med Maria Stuart o. s. v. Och i stället att komma emot mig som en furie, så finner jag här i soffhörnet en förlåtande madonna... det är en godhet, en förlåtande godhet, värdig en av himmelens änglar», här snöt han sig eftertryckligt och torkade sig i ögonen. »Gör med mig vad du vill, Emelie, spärra in mig i kloster, om du har lust!... För att behaga dig vill jag bli den tråkigaste åsna och inte ens vara hälften så intressant som salig Bileams... jag vill...»

»Vad i all världen», Emelie såg helt övergiven ut, »vad skola vi taga oss till med honom!»

»Det går väl över», mumlade Braun.

»Och Blanche, som anser pjäsens öde helt och hållet bero av honom... det är ju omöjligt, att han kan uppträda...»

»Vad befalls!» Jean sprang upp så häftigt, att han höll på att stöta omkull ett litet bord med mosaikskiva, ett litet

konstverk för sig och överlastat med en mängd konstalster i miniatyr, som Emelie fört med sig från sina utrikes resor och som nu om varandra rullade ned på den persiska mattan.

»För all del låt bli», bad hon avvärjande, då brodern ville hjälpa henne att plocka upp dessa bräckliga småsaker, »du har redan krossat den här lilla vasen... tack, snälla farbror... så, nu är det bra igen...»

»Tack för de orden, Emelie!»

»Sätt dig nu snällt, Jean», sade hon med ett tonfall, som om hon talade med ett barn, i det hon sakta drog honom ned på den plats han nyss lämnat. »Jag får väl skriva till Blanche och underrätta honom hur det är», fortfor hon halvhögt,vändande sig till Braun, »pjäsen måste naturligtvis inställas... han kan ju inte tala ett förnuftigt ord, ännu mindre utföra en roll...»

»Han, vilken han? Menar du mig? För Jean Högqvist är ingenting omöjligt!» Han hade rusat upp för andra gången, men utan att stöta till något, i det han fortfor: »Tror du inte att din egen köttsliga bror är så pass begåvad, att han kan uppträda, i händelse sådant faller honom in?... Nu skall du få se på annat... Tror du, att jag som aktör vill sätta en fläck på det stora Högqvistska namnet!»

Och trots att han hela natten suttit uppe och pokulerat och ännu var helt och hållet under rusets inverkan, började han i samma ögonblick utföra Knäcksälls roll på ett så lyckat och äkta komiskt sätt, att Braun högljutt skrattade och Emelie snart hjärtligt instämde.

Skådespelerskans bifall över aktörens mästerligt utförda roll hade för några minuter undanträngt systerns bekymmer över den rucklande brodern.

»Det är bra, Jean», sade hon alltjämt skrattande. »När du endast får sova bort ruset, så kommer det nog att gå...»

»Sova!» utbrast Jean: »vem fan tror du har tid att sova, då jordelivet är så kort! Men du är i alla fall en pärla, Emelie... och det tycker du nog också, bror Vilhelm... din gamle filur, har du lust, så följas vi åt till Opris? Sedan i förgår har jag inte ätit en bit...»

»Ni få snart middag... det är redan serverat», inföll Emelie oroligt.

»Middag», upprepade Jean, som icke syntes angelägen om att dinera tillsammans med sin syster. »Uppriktigt sagt, Emelie lilla, jag är mindre 'på ät' än på dryck... men du Braun är litet av varje... Nå, vad säger du om Opris?»

»Dit följas vi åt en annan gång...»

»Nej, vilket mönster du blivit, kära bror! Ämnar du ge dig ton av att höra till den allvarliga genren av förståndigt folk?» skrattade Jean. »Låt det då gå för en gång... men ge oss lite att dricka... några glas vin av Emelies 'finaste' skulle kanske vara en behaglig omväxling efter de kanske något finkelaktiga bålarna i natt...»

»Vin får du till maten», inföll Emelie och med alltjämt oroliga blickar fortfor hon vänligt: »Jag har gott smörgåsbord, något som du riktigt tycker om: ostron och sillsalat... se så, bjud mig nu artigt armen.....»Sittande i allt lugn vid bordet, blev Jean emellertid för varje anrättning allt tystare på samma gång som hans blick fick något alltmera stirrande och stillastående. Slutligen försjönk han i lika envis stumhet som han nyss varit frispråkig, och då man reste sig från bordet, lät han utan motstånd föra sig till ett avsides rum, där han sjönk tungt ned på en soffa. I samma ögonblick sov han så djupt, att Emelie bekymrad undrade, om ens en domsbasun skulle kunna väcka honom?

»Lite kallt vatten tror jag skulle ha en gynnsam verkan», inföll Braun. »Låt inte det här oroa dig, Emelie... jag har lovat ta' hand om honom och håller mitt löfte... 'när oskulden sover' du vet...»

»Och farbror följer ju honom till teatern?...»

»Lita på mig...»

»För min del har jag haft nog av hans 'Knäcksäll'... Jag hade visst ämnat mig se honom... men jag skulle bli sjuk

av fruktan, att han kunde komma av sig.»

»Gå du in och vila dig, Emelie... här har jag böcker att förströ mig med... bekymra dig inte vidare om oss... när det blir tid, tänker jag nog att Jean är i presentabelt skick.»

Dåsig och halvvaken var han timmen före spektaklets början kanske inte särdeles presentabel, men han var medgörlig och ångerfull.

»Emelie lilla, fast jag är oförbätterlig, så tag inte din hand ifrån mig», viskade han bevekande.

»Då måste du i kväll göra din sak riktigt bra», sade hon med ett halft leende och en djup suck.

Och Jeans uppträdande var förträffligt som alltid. Lustspelet gjorde en stormande lycka.

*

TRETTIOÅTTONDE KAPITLET.

Framnäs har under tidernas lopp undergått mången förändring, men då Emelie Högqvist under flera somrar bebodde Sittande i allt lugn vid bordet, blev Jean emellertid för varje anrättning allt tystare på samma gång som hans blick fick något alltmera stirrande och stillastående. Slutligen försjönk han i lika envis stumhet som han nyss varit frispråkig, och då man reste sig från bordet, lät han utan motstånd föra sig till ett avsides rum, där han sjönk tungt ned på en soffa. I samma ögonblick sov han så djupt, att Emelie bekymrad undrade, om ens en domsbasun skulle kunna väcka honom?

»Lite kallt vatten tror jag skulle ha en gynnsam verkan», inföll Braun. »Låt inte det här oroa dig, Emelie... jag har lovat ta' hand om honom och håller mitt löfte... 'när oskulden sover' du vet...»

»Och farbror följer ju honom till teatern?...»

»Lita på mig...»

»För min del har jag haft nog av hans 'Knäcksäll'... Jag hade visst ämnat mig se honom... men jag skulle bli sjuk

av fruktan, att han kunde komma av sig.»

»Gå du in och vila dig, Emelie... här har jag böcker att förströ mig med... bekymra dig inte vidare om oss... när det blir tid, tänker jag nog att Jean är i presentabelt skick.»

Dåsig och halvvaken var han timmen före spektaklets början kanske inte särdeles presentabel, men han var medgörlig och ångerfull.

»Emelie lilla, fast jag är oförbätterlig, så tag inte din hand ifrån mig», viskade han bevekande.

»Då måste du i kväll göra din sak riktigt bra», sade hon med ett halft leende och en djup suck.

Och Jeans uppträdande var förträffligt som alltid. Lustspelet gjorde en stormande lycka.

*

TRETTIOÅTTONDE KAPITLET.

Framnäs har under tidernas lopp undergått mången förändring, men då Emelie Högqvist under flera somrar beboddeden största paviljongen, var det romantiska i ställets läge särdeles inbjudande.

Här flyttade hon ut tidigt på våren för att därifrån resa till någon brunns- eller badanstalt och återvände sedan dit samt dröjde där så långt ut på hösten som möjligt.

Men denna sommar hade hon icke varit på resor.

»Hur mycket jag än flackar omkring och medicinerar, blir jag ändå inte bättre», sade hon till Marie Adler, medan de båda, i en vitmålad och förgylld båt, icke olik en snäcka, sakta gungade fram på vågen. »Du är ju riktigt duktig till att föra åror...»

»Jag skulle tro det!» skrattade den unga frun. »När Bengt är ute och skjuter änder, är det jag som ror honom...»

»Jag har riktiga samvetskval över, att jag emellanåt rövar dig bort från man och barn...»

»Vad Bengt beträffar, så skadar det inte alls att han emellanåt får längta efter mig», inföll Marie med ett skälmskt leende. »Du kan inte tro så rart det är, när jag kommer tillbaka... att inte se varandra på ett par veckor friskar bara upp kärleken... och barnen äro i gott förvar hos mamma. Hon är duktig nu, och då hon är utan bekymmer, har hon försvarligt lagt på gumhullet... Min äldste, Fritz, är hennes gunstling. Hon vill inte alls höra talas om att han är lik Bengt, utan hon far med händerna över hans runda ansikte och bedyrar, att han drag för drag liknar hennes bortgångne älskling... och Emelie, din guddotter, är naturligtvis dig upp i dagen... hon skulle bara se hennes lilla mopsansikte, nej, det är en likhet, som du nog kommer att undanbe dig... Gud välsigne emellertid min rara flicka!... hon är min käraste... Det är bara mamma och jag, som ha var sin favorit... det är så likt fruntimmer att på det där sättet ge luft åt sin nyckfullhet, säger Bengt, och för att visa, att han är en rättrådig man, avgudar han dem båda och skämmer försvarligt bort dem.»

Emelie lyssnade med glad blick, medan hon kanske frågade sig, om väl konstnärsskapets glans och ävlan kunde ersätta ett fridfullt hems stilla lycka? Om hon frågade sig detta, så gav hon sig med en lätt nickning på huvudet troligtvis ett jakande svar. »Om jag skulle kunna leva om igen», sade hon dröjande, »så skulle jag kanske inte vara fullt så svag och dåraktig som jag varit, men jag skulle välja konstnärsbanan... den är inteidyllisk», tillade hon skrattande, »den är snarare en alpvandring... man söker solen däruppe, som strålar på bergets topp...»

Marie vilade på årorna, i det hon såg bort till Emelie, som med drömmande blickar betraktade de grönskande stränderna, där lövverket ännu stod i sin friskaste fägring och därifrån ett sakta fågelkvitter röjde det glada liv, som byggde bo på trädens gungande grenar. »Ja, var och en har sin smak, jag tycker om idyllen», sade hon, »och den har jag dig att tacka för...»

Det låg en tår i Maries ögon och Emelie besvarade med ett glatt leende den unga fruns tacksamma blick.

»Det är alldeles med oss som med fåglarne därborta», fortfor Marie. »Och vad dig beträffar, så vet jag, att du på din alpvandring har sett solen.»

»Åh ja, någon gång... Men jag», fortfor Emelie, »skulle inte av något, vad det än månde ha varit, kunnat låta locka mig bort från min konstnärsvandring, även om det omkring mig endast varit nattsvart mörker... jag förstår därför inte hur du kan lämna din idyll?»

»Är det en förebråelse för att jag kommit», skrattade Marie. »För att jag är ordhållig och enligt din önskan en och annan gång slår mig lös från hemmet för att förströ mig hos dig...»

»Nej, men jag förundrar mig blott över att du, som så högt älskar ditt hem, har kraft att slita dig lös...»

»Jag erkänner», inföll Marie, »att denna gång var det både si och så med den saken. Emelie har haft kikhosta och var inte riktigt fri därifrån... Mamma ser visserligen ingenting, men hon hör desto bättre, och hon känner till allt så väl hemma, att hon rör sig fullkomligt obehindrat... nå, det oaktat tillstår jag, att jag tvekade litet, innan jag begav mig åstad... ja, jag säger rent ut, kära du, hur det var...»

»Det är rätt», inföll Emelie livligt. »Blanche sa' härom dagen att vänskapen lever av förtroenden och kärleken av självbedrägerier...»

»Angående vänskapen», sade Marie livligt, »så håller jag med honom, men vad kärleken beträffar, så tror jag att ömsesidigt förtroende även är denna känslas rätta livselement; om den vilar på en sådan grund, har den ett lugnt och säkert stöd.»»Kärleken har intet stöd», svarade Emelie skrattande, »den svävar i en ständig oro... Men vi komma alldeles bort från vad du ämnade säga... nå oaktat en viss oro begav du dig ändå hemifrån?»

»Jag tänkte, min lilla flicka blir nog bra... mig förutan... jag tänkte, att du, Emelie, behöver mig kanske bättre...»

»Jag behöver dig alltid... jag skulle ha svårt för att undvara dig beständigt...»

»Och inte särskilt nu?»

Emelie rodnade lätt samt gjorde en nekande rörelse. »Av vad anledning tror du något sådant?»

»Det var något i ditt sista brev, som...»

»Mitt brev?» upprepade Emelie förvånad.

»Dina skrivelser bruka vanligtvis vara fulla av små intressanta nyheter och kvicka infall...»

»Och nu var det totalt renons på sådana... jag var kanske för tillfället dummare än vanligt...»

»Det vet jag inte, men jag vet, att då du skrev, låg det över dig ett visst missmod... jag gav mig ingen ro, innan jag sett om dig.»

»Och hur finner du mig nu?» frågade Emelie med en forskande blick.

Marie besvarade den med ett leende. »Jag finner att din mattblå dräkt har en förtjusande silverskiftning och att du aldrig sett mera hänförande ut än i denna stund.»

»Det är just skönheten jag söker bevara — skönheten och lyckan är detsamma för mig.»

»Kom ihåg, vad du nyss sade om vänskapen... är det något som tynger ditt sinne så...»

»Jag har redan skänkt dig hela mitt förtroende: genom skönheten kvarhåller jag lyckan, när den är borta, försvinner allt... Man är glad för var stund som lätt och angenämt flyger bort», återtog hon efter en liten tystnad, under det hon doppade fingerspetsarna i vattnet och stänkte omkring sig en kaskad av vattendroppar, som gnistrade i solskenet. »Det är lika dåraktigt som att tro det vattnet här innehåller guld. Jag skulle åtminstone vilja kvarhålla var flyende minut för att fördröja det förfärliga i att... i att förlora allt», tillade hon med dämpad röst och skälvande läppar. »Men låt oss tala omnågot annat... detta ämne är för mig likt ett öppet, blödande sår.»

Marie, som fortfarande vilat på årorna, gav den lätta båten ny fart, och medan hon på en gång frågande och oroligt såg bort till Emelie, hade denna redan återhämtat sig från sin sinnesrörelse. På sitt vanliga älskvärda och glättiga sätt började hon med detsamma tala om en del tilltänkta sommarutflykter, om konst och litteratur, om hemliv och hemtrevnad och snart var åter samtalet i full gång och hon skrattade så glatt och obekymrat, som om livets oro och strider aldrig skulle kunna nå henne.

»Ser jag rätt», sade hon, »så är det Hanna, som står därnere på landgången och vinkar mot oss... jag känner igen hennes gröna parasoll... aj, nu tappar hon den i sjön!»

Där svävade den vaggande för vinden allt längre bort från bryggan, men innan den fylldes med vatten, hade den lätta farkosten hunnit fram och Emelie fattat om kryckan.

»Här har du din klenod», sade hon skrattande och hängde parasollen till torkning över en blommande hagtornsbuske, »nu skola vi dricka vårt kaffe härute, där borta vid bordet, under lövträden är en trevlig plats... Jag kommer strax igen, om ni slå er ner så länge... Härute tycker jag om att ha mina små husmoderliga omsorger...» och hon skyndade bort, men ensam under trädens skuggor föll kanske en skugga av mörka tankar över hennes sinne, ty hennes ansikte hade blivit allvarligt och sorgset.

»Jag är egentligen här», sade Hanna, då de efter en stund sutto tillsammans vid de fullastade brickor av förfriskningar, som Emelie låtit bära ut i trädgården, där hon nu presiderade som en ung husmoder ägnar och anstår, »jag är egentligen här för att tala om för dig, att det gamla hus som jag bor i skall rivas...»

»Du talar om detta», inföll Emelie med ett av sina gladaste leenden, »som om du skulle begravas under dess ruiner...»

»Jag hade tänkt», muttrade Hanna, »att jag skulle få vara där jag var och att jag där skulle få både leva och dö...»

»Nå, jag vet intet annat råd, än att du för detta på en gång trevliga och allvarliga ändamål får se dig om efter någon lämplig plats och...»

»Usch, jag förstår inte, att du alltid kan skämta!»

»Tycker du kanske, jag skulle sätta mig och begråta de där gamla mossbelupna murarnas fall?»»För min del har jag åtminstone gråtit», sade Hanna, »och jag erkänner, att då jag blev uppsagd till avflyttning, kom nyheten över mig som ett åskslag.»

Hon teg några sekunder och med en något tankspridd blick, i vilken låg ett visst vemod, stirrade hon bort till en rosenbuske, måhända utan att märka dess knoppar. Reflexen av solstrålarna mellan lövverket ovanför henne for över de regelbundna, något stela anletsdragen, som hade fått ett mera rundat och vekare uttryck än i bekymrens svåraste dagar samt saknade helt och hållet detta förslitna, förhårdnade och plågade utseende, som gjorde att hon nu, mot då, såg nästan ett tiotal år yngre ut. »Jag räknade alltid på», fortfor hon med en suck, »att jag skulle få vara i lugn och fred ...»

»Man bör aldrig göra några framtidsberäkningar, de slå vanligtvis fel», sade lilla fru Adler med en snusförnuftig nick. »För antingen får man det mycket sämre eller mycket bättre än man tänkt sig. För min del kunde jag väl inte drömma om alla de goddagar, som kommit mig till del... och Hanna, som förstår så väl att arrangera», tillade hon med ett älskligt leende, »får kanske efter den nödtvungna flyttningen ett riktigt litet paradis omkring sig...»

»Jag tror Marie nu håller på att bevisa sitt eget påstående», sade Hanna skämtande.

»Hur så?»

»Genom överdriften i att tänka, det jag kan bereda mig ett kommande paradis... men i alla fall, hur det nu än må bli, så kommer jag aldrig att känna mig så hemmastadd som i mina små, låga och, om man så vill, otrevliga rum. Varenda vrå är där som en gammal bekant, ett riktigt sällskap... där har jag haft strider med mig själv om både ett och annat... och alla de tråkigheter, ledsamheter och sorger, som jag där uppleft, stå i vilket ögonblick som helst så levande för mig att...»

»Jo, det var just något att hålla på», skrattade Emelie. »I så fall är du riktigt att gratulera till att man dragit försorg om att rycka dig bort från alla dessa tråkiga hågkomster, som du alldeles för länge ruvat över, liksom de varit en skatt...»

»Och vem säger dig, att de ej för mig varit en skatt?... Jag har nog också där haft glada minnen», fortfor hon efter en liten tystnad. »Men just genom de gamlas bitterhet har jag lärt mig att värdera det goda som tillfallit mig, de ha varit för migett slags lärmästare, som fört mig därhän att tacka Gud för vad jag genom Hans nåd övervunnit och besegrat...»

Hannas ögon hade en ovan glans av tårar, som hon förgäves bemödade sig att tillbakatränga.

»I så fall», sade Emelie rörd, »hoppas jag du kan ta din skatt med dig.»

»Jag hoppas det», inföll Hanna med ett leende, i det hon sökte antaga ett muntert uttryck. »Ja, jag är nästan säker därpå, ty det är inte utan, att jag har en smula draknatur...»

»Och jag håller med Marie, att du nog kommer att bereda dig trevnad... Tänk dig bara en elegant butik på Drottninggatan, med närbelägna boningsrum, bland vilka en rymlig sal är det nödvändigaste i och för dina arbeterskor... Naturligtvis sätter du upp en större fabrik... och medan du sköter fabriken, så tar Selma emot kunderna... i hela världen skall man inte kunna finna en älskligare och mera intagande bodmamsell än hon.»

»Ja, därmed är det inte nog», återtog Hanna, »men hon är den dugligaste och präktigaste flicka, som någonsin trampat i två skor. Den stund du förde henne till mig var en välsignad stund... jag har genom henne liksom levt upp igen! Hon är alldeles som en del av mig själv», fortfor hon livligt, »och jag är så rädd om henne, som vore hon min ögonsten... och vilken smak och vilket omdöme hon har inom vårt fack... Jag kan rådgöra med henne om allt, både om affärer och andra förhållanden; det var just hon, som i dag, då jag kände mig så förtvivlad över

att ha blivit uppsagd, rådde mig att gå till tant Emelie... och ett bättre råd kunde jag aldrig få... sannerligen börjar jag inte se vår flyttning i en helt annan dager!»

»Jag visste nog det», sade Emelie, »jag visste nog att mitt tal om fabriken skulle slå an på dig!»

»Säkert kommer jag med tiden att sysselsätta en hel mängd flickor... jag är inte rädd att få mycket att ombestyra... det är just i min smak...»

»Men du glömmer ju alldeles att dricka en liten 'påtår', detta är också i din smak.»

»Jag erkänner, att jag gärna vill sträva framåt», återtog Hanna, som i allsköns gamman knaprade på en biskvi.

»Du är danad till affärsmänniska, och det är kärt och lugnt för mig att veta, det du kan påräkna en tryggad framtid...det är inte alltid man gör ett gott bruk av sina gåvor... Är det länge sedan du såg Jean?» tillade hon med en suck.

»Jag såg honom senast i går... hem till mig kommer han likvisst inte, för han tycker naturligtvis inte om, att man säger honom sanningen... men jag mötte honom nere vid Skeppsbron och jag får uppriktigt tillstå, att jag var färdig att skämmas ögonen ur mig... Nedkippade skor, en hatt med tusen bucklor och rocken sådan, att en tiggare skulle ha generat att visa sig ute med den vid dagsljus...»

»Det är inte en månad sedan han fick en ny kostym», inföll Emelie, som häftigt satte ifrån sig en skål med konfektyrer, i det hon ivrigt och bestört knäppte ihop sina händer. »Han har naturligtvis som vanligt sålt eller pantsatt den... Det är därför jag inte sett en skymt av honom... och han, som så heligt lovade bot och bättring...»

»Jag tycker du borde veta vad hans löften äro värda...»

»Det är sant, men ändå så...» hon avbröt sig och återtog halvhögt: »Väl att mamma är gömd... hans elände skulle ha plågat henne till döds... detta är då slutet på en så lovande bana!» tillade hon och tryckte näsduken mot sina ögon.

»Med hans uppförande var det väl att förutse... Det var ju ingen reson i att mankera det ena spektaklet efter det andra och därtill sudda ner sig i dåliga sällskaper... och när man inte kunde ha fördrag med honom längre och han slutligen blev avskedad, så rörde detta honom lika lite som att slå vatten på gåsen och han fortfor att leva friskt undan på din bekostnad... utan din barmhärtighet skulle han länge sedan omkommit...»

»Men nu skyr han också denna barmhärtighet... på flera veckor har jag inte hört det ringaste av honom... Jag har låtit fråga efter honom i hans gamla bostad, men därifrån har han flyttat och ingen vet vart han tagit vägen... och att döma efter vad du såg i går, förfaller han mer och mer...»

»Kära Emelie, tag inte så hett vid dig!» bad Hanna och lade sin hand lugnande på hennes arm. »Är du orolig för att du inte sett till honom, så kan du trösta dig med, att nöden snart driver honom till dig igen.»

»I morgon dag skall jag på allvar låta söka efter honom... det är så mycket jag har att tala med honom om. Det skulle ju kunna hända», fortfor hon och stödde huvudet mot handen, »att han under andra förhållanden... långt härifrån... om han såge sig ensam och inte hade någon annan att lita på än sigsjälv, att självbevarelseinstinkten skulle driva honom till arbete, så att han åtminstone hade sin dagliga utkomst.» Hanna höjde lätt sina axlar. »När han inte arbetade, då han hade passande sysselsättning så... nej, nej, bliv inte otålig!... Det kan ju hända... det skadar åtminstone inte att göra ett försök...»

»Som sagt, jag måste tala med honom... min Gud, han är ju ännu så ung!»

Hon såg liksom vädjande upp mot himlen, men i den blick, hon sedan riktade mot systern, låg icke mycken tröst. »Jag vill rådgöra med några vänner, som intressera sig för honom», återtog hon, »det kan omöjligen fortfara på detta sätt, något beslut måste fattas! Men nu ha vi med våra tråkigheter förstämt lilla stackars Marie... se så, se inte så gråtmild ut, kära barn», tillade hon skämtande. »Behagas ett glas vin eller lemonad? En skål för ett gott resultat på våra beslut!»

*

TRETTIONIONDE KAPITLET.

»Jag tycker om lugnet och stillheten här», sade Emelie emellanåt till Marie. Men stillheten, om icke lugnet, avbröts ofta av vänner och beundrare, som skyndade till Framnäs för att vid det fina tebordet, eller starkare, om icke just stärkande drycker, åtföljda av sitt oskiljaktiga soda och selters, fördriva några timmar tillsammans med föremålet för sin tillgivenhet och dyrkan.

Det var ett begränsat och förtroligt sällskapsliv med de högsta kretsarnas förfinade ton och överallt var trevligt prat, lustigt nonsens, godlynta dispyter och melodiskt skratt. I dessa stunder voro Emelies ögon strålande och hennes skönhet tycktes liksom tilltaga.

»Det enda jag är rädd om är mina rosor», sade hon, då hon icke utan en viss stolthet visade sina blomsteranläggningar. »Det heter 'se och inte röra', jag tycker om ögonfröjd.» Och det var en stor utmärkelse, om hon åt någon förärade en doftande rosenknopp. själv, att självbevarelseinstinkten skulle driva honom till arbete, så att han åtminstone hade sin dagliga utkomst.» Hanna höjde lätt sina axlar. »När han inte arbetade, då han hade passande sysselsättning så... nej, nej, bliv inte otålig!... Det kan ju hända... det skadar åtminstone inte att göra ett försök...»

»Som sagt, jag måste tala med honom... min Gud, han är ju ännu så ung!»

Hon såg liksom vädjande upp mot himlen, men i den blick, hon sedan riktade mot systern, låg icke mycken tröst. »Jag vill rådgöra med några vänner, som intressera sig för honom», återtog hon, »det kan omöjligen fortfara på detta sätt, något beslut måste fattas! Men nu ha vi med våra tråkigheter förstämt lilla stackars Marie... se så, se inte så gråtmild ut, kära barn», tillade hon skämtande. »Behagas ett glas vin eller lemonad? En skål för ett gott resultat på våra beslut!»

*

TRETTIONIONDE KAPITLET.

»Jag tycker om lugnet och stillheten här», sade Emelie emellanåt till Marie. Men stillheten, om icke lugnet, avbröts ofta av vänner och beundrare, som skyndade till Framnäs för att vid det fina tebordet, eller starkare, om icke just stärkande drycker, åtföljda av sitt oskiljaktiga soda och selters, fördriva några timmar tillsammans med föremålet för sin tillgivenhet och dyrkan.

Det var ett begränsat och förtroligt sällskapsliv med de högsta kretsarnas förfinade ton och överallt var trevligt prat, lustigt nonsens, godlynta dispyter och melodiskt skratt. I dessa stunder voro Emelies ögon strålande och hennes skönhet tycktes liksom tilltaga.

»Det enda jag är rädd om är mina rosor», sade hon, då hon icke utan en viss stolthet visade sina blomsteranläggningar. »Det heter 'se och inte röra', jag tycker om ögonfröjd.» Och det var en stor utmärkelse, om hon åt någon förärade en doftande rosenknopp.»Trädgården», sade hon till Marie, »har jag låtit inrätta efter en liten mönsterplantering jag såg i min första ungdom... det är hemskt att en sådan redan är passerad, men det är olyckligtvis sant», och då Marie skämtande sade henne att en gudinna har evig ungdom, jävade hennes friska fägring icke detta påstående.

»Jag har för övrigt», fortfor Emelie, »låtit inrätta mig härute ungefärligen så, som jag förut sett hur man kan ordna små, låga rum; trevnaden är inte min uppfinning, den är endast en efterapning... I en liten småstad fanns ett visst gult hus», fortfor hon tankfullt, »där jag för första gången fick idé om hur angenämt ett ordningsfullt och

välbärgat hem kan vara...»

Men huru trevligt hon än hade inomhus, satt hon dock helst nere vid vikens leende stränder, där hon aldrig tycktes tröttna på att betrakta den sollysta, blanka vattenspegeln.

»Jag tycker om dess lugn», sade hon, »det inger mig själv fridfulla känslor. Det är inte utan, att jag börjar få smak för enslighet, inte någon eremitaktig», tillade hon skrattande, »jag menar den enslighet, som ständigt är delad av dig, Marie, och strövisiter av ett eller annat dussin vänner.» Och dessa 'dussin' kommo och gingo och man samspråkade som män och kvinnor göra, då de äro vana vid förtroligt umgänge. I denna atmosfär av blomsterdoft syntes det glada sällskapet få något i sitt lynne av sommarvindens ljuvhet och lätthet. Dagens mer eller mindre viktiga tilldragelser passerade skämtsamt revy, medan Emelie, enligt sin vana i en förtrolig krets, själv trädde till pianot och gav sina gäster till bästa ett litet stycke, föredraget utan allt anspråk, men alltid täckt och behagfullt, under det man slog sig ned i grupper vid småborden, där is, vin och frukter ständigt voro framsatta.

De oroliga, sorgfulla tankar, som emellanåt, isynnerhet i början av denna sommar, hade fördystrat Emelies sinne och vilka hon i förstone, tillsammans med Marie, icke helt och hållet hade kunnat tillbakatränga, antogo snart formen av ett stilla drömmeri. Den lilla anstrykning av mjältsjuka, som låg över denna tankfullhet, försvann likväl allt mer och mer och ett uttryck av den första ungdomens sorglöshet lyste åter ur hennes blick.

»Din närvaro, Marie, har varit bättre för mig än all medicin i världen», sade hon en eftermiddag, då de voro helt och hållet för sig själva. »Det enda, som ännu gör mig en smula orolig och nervös, är att du snart skall lämna mig...»»Nå min vän», lilla fru Adlers bruna ögon lyste av ett skälmaktigt leende. »Vad skulle du då säga om...»

»Om?»

»Om jag fått förlängd permission?... I fall du inte tröttnat på mig, stannar jag ännu en veckas tid...»

»Men är det då riktigt sant, att du vill och kan?» ropade Emelie. »Att du inte gör det med en förtärande längtan i hjärtat?... Att inte Bengt är färdig att hänga sig i förtvivlan över att jag tränger mig mellan barken och trädet?... Att din mor orkar att ha vård om barnen och...»

»En sådan mängd frågor», avbröt Marie skrattande, »frågor som jag kort och gott kan besvara: ja, jag vill och jag kan!... Se här har du Bengts brev... han lovar att trösta sig... det är mamma, som inbillar sig att jag... att du... ack, kära du, hon inbillar sig att min närvaro här har varit dig både till nytta och nöje...»

»Din mamma har alltid varit en krona bland kvinnor», inföll Emelie, i det hon mottog Bengt Adlers brev, som hon hastigt genomögnade. »Ja, du har visst varit för mig till både nytta och nöje... du, en aktad familjemoder, har med dig en fläkt av hem, vilket jag i världsvimlets ytliga förströelser alltid saknat...» Och i det hon med en halv suck vek tillsammans herr Adlers skrivelse, tillade hon leende: »Jag är därtill verkligen glad, att din äkta hälft inte har ett horn i sidan till mig... inte alla brev äro så där behagliga eller föra med sig glada underrättelser.» Hon såg härvid bort till en silverbricka, på vilken lågo en mängd brutna kuvert.

»Kan du tänka dig», tillade hon, »oaktat alla försök att spåra upp Jean, har detta totalt misslyckats. Jag förstår inte, var han har sitt tillhåll... kanske något mer än vanligt ledsamt hänt honom... man kan verkligen frukta det värsta...»

»Men man kan också hoppas det bästa ...»

»Däri har du rätt», sade Emelie med något gladare blick, »olyckligtvis har jag som Hanna säger, rysliga anlag för att måla i svart...»

Hon hade sträckt ut handen, och med ett tankspritt uttryck vred och vände hon på den lilla brickan, så att breven gledo omkring och, fattande ett mellan de fina fingrarna, såg hon leende upp, i det hon frågade: »Tror du på aningar, Marie?»

»Det tror jag visst inte!» Den unga frun skakademed ett tvärsäkert och bestämt uttryck sitt täcka huvud. »Det är

inte modernt att vara skrockfull och jag följer med min tid.»

»Men fast jag också gärna följer med, så är det inte utan att jag har en viss förkänsla av att något obehagligt kommer att ske... Jag kan försäkra att jag på förhand visste vad de där breven skulle innehålla, som underrättade mig om, att allt sökande efter Jean är fruktlöst.»

»Naturligtvis, du har erkänt dina anlag för att måla i svart och när du fruktar allt möjligt...»

»Ja men», Emelie såg en smula tveksam ut. »Det här kuvertet har jag ännu inte brutit... det var mig alldeles som om det skulle ge mig någon obehaglig underrättelse.»

»Bryt det... ingenting skall bättre övertyga dig om ditt misstag...»

»Du må gärna skratta åt mig, men jag erkänner, att jag inte gör det utan en viss hjärtklappning.»

»Du har uppretade nerver, min kära vän... om det lugnar dig, så kasta bort det, eller giv hit, jag skall bränna upp det!»

»Det är nog bara dumheter, kära du... jag börjar själv inse min dårskap.»

»Eller också besegrar nyfikenheten din rädsla!... Se så du, nu gäller det», skrattade Marie.

Det papper Emelie i denna stund förde till sina ögon var tämligen tätt skrivet, och redan vid genomläsningen av de första raderna rodnade hon till och den blossande färgen dröjde på hennes ansikte, även sedan hon långsamt och tankfullt vek det tillsammans.

»Gud vare lov», suckade hon, »det var ändå inte något om Jean!»

»Nå, det är ju väl... men i alla fall fruktar jag, du denna gång hade rätt i din inbillning.»

»Åh nej, det var just ingenting... det var... det var en sjuk, fattig och olycklig person som... som bad om mitt deltagande.»

Emelie hade rest sig upp. Ovilja, harm och förakt växlade i de rörliga anletsdragen, under det hon långsamt gick fram och åter.

Marie höll tillbaka den fråga, som svävade på hennes läppar. Hon såg dock oroligt bort till Emelie, som likväl snart hade övervunnit en hos henne sällspord harm, och då hon nustannade framför Marie, var det med ett undergivet smärtfullt uttryck, hon halvhögt sade: »Man har ibland svårt för att övervinna sig själv...»

Hon hade åter sjunkit ned på den plats hon nyss lämnat och lutande sitt huvud tankfullt mot handen fortfor hon:

»Jag vill inför dig, Marie, varken göra mig bättre eller sämre än jag är... i mina tankar har jag nyss varit så obarmhärtig, att jag känt mig frestad att inte bry mig om... jag menar att handla så som om detta brev aldrig kommit mig tillhanda... varken detta eller framdeles vad som än kunde komma från samma håll.»

»Det var oriktigt och oädelt, jag vet nog det», fortfor hon livligt. »Men hur skulle jag våga hoppas att en gång vinna förlåtelse för min synd, om jag inte själv kunde vara överseende... om jag inte kunde ursäkta och tillgiva... jag, som mer än de flesta, behöver den Allgodes förbarmande...»

Hon talade halvhögt och med skälvande läppar, medan hennes ögon fylldes av tårar: »Ack Marie, det är inte första gången, jag gråter över mig själv!»

De sutto tysta en stund, hand i hand.

»Och vad är det då, som du övervunnit... kan du inte förtro det till mig?»

»Kommer du ihåg den tid vi voro tillsammans hos Selinders?» frågade Emelie. »Du var där inte många månader och var ännu så liten då... den äldsta bland oss var en flicka på en tolv, tretton år... hon hette Lydia...»

»Skulle jag inte komma ihåg henne... hon som ständigt var så avundsjuk på dig och som sökte spela dig alla möjliga spratt... åh, den där elaka ungen, kommer jag nog ihåg!...»

»Det är hon som har skrivit till mig...»

»Och du ville således inte nu veta av henne, för att hon en gång i tiden gömde dina kängor, knuffade dig och drog dig i håret, var hon kom åt?» Det sköt fram ett litet leende ur Maries ögon. »Jag trodde sannerligen inte du var så där långsint...»

»Det där har jag naturligtvis länge sedan glömt... du kan väl förstå att det är något annat.»

Emelie lutade sig tillbaka mot stolens höga ryggstöd och med ett litet matt och ångerfullt uttryck fortfor hon: »Åh nej, det är naturligtvis andra tilldragelser... Ser du, vi träffades här uppe några månader efter det jag lämnat landsortsteatern,och hon kom så vänligt emot mig, att vi snart blevo de bästa vänner i världen. Hon var anställd som dansös och jag som aktris vid Kungl. teatern... men angående våra konstnärliga framgångar kunde vi ungefärligen ta varann i hand. Men oaktat det fiasko jag gjorde, tror jag ändå den gamla avundsjukan låg kvar hos henne...»

»Det var inte din begåvning, Emelie... det var din skönhet hon avundades...»

»Hon hade likväl själv ett mycket täckt och pikant utseende», invände Emelie. »I alla fall, så insåg jag omsider att hennes vänskap inte var mycket värd...»

»Och varigenom insåg du det?» frågade Marie, då Emelie liksom uppgiven av trötthet plötsligen tystnade. »Men om det kanske plågar dig så...»

»Det förgångna plågar mig ofta, men det lättar mitt sinne att nu tala härom», genmälde hon, i det hon efter en kort tystnad återtog: »Innan jag emellertid fått upp mina ögon, voro Lydia och jag dagligen och stundligen tillsammans. Vi voro oskiljaktiga och genom henne gjorde jag många bekantskaper... unga, rika kavaljerer, som efter spektaklets slut tillställde supéer och fester för oss... för oss och en mängd figurantskor och lika obemärkta aktriser som jag. 'Säg mig vem du umgås med och jag skall säga dig vem du är'... detta slog in på mina förhållanden, och jag var själv för övrigt så dåraktig och bortkollrad, så road av dessa utfärder och festtillställningar, att jag tyckte, det jag knappast kunde leva utan dem... men sällskapet var som sagt sådant, att långt innan jag hade skäl att rodna över mig själv, så hade jag skenet emot mig.»

»Men», fortfor Emelie, »för att detta icke blott skulle vara ett tvivelaktigt sken, så ställde Lydia till... jag vet med säkerhet att hon gjorde det... att jag en gång skulle resa från Stallmästaregården tillsammans med en person, vars mellan fyra ögon med en kvinna var en skamfläck för henne... Jag lyckades undfly det utlagda försåtet... det var den gången då din man, Marie, uppträdde som min räddare och försvarare.»

»Det är emellertid inte allenast för detta som jag kände mig så oförsonlig... men då jag småningom drog mig undan henne, så sökte hon på annat sätt oroa mig... Det är hon som till stor del har förstört Jean... som hållit honom kvar hos sig, då han borde uppträda på scenen... som alltifrån första stund, hon såg honom, animerat honom till detta rucklande liv och somlångt innan han kom till landsorten, när han endast var en halvvuxen gosse, förvred huvudet på honom... Jag var därför rädd att få honom hit upp igen... men som hon hade lämnat baletten och man ingenstädes såg till henne, så kände jag mig tämligen lugn... vete himlen, var han åter fick tag i henne, men resultatet har varit hans avskedande från teatern!»

»Ja vet du, Emelie, i ditt ställe skulle jag inte bekymra mig mer om henne, än om någon som aldrig fanns!...» och lilla fru Adler tryckte tillsammans sina läppar på det bestämdaste sätt i världen.

»Det är denna ovilja, jag har övervunnit», Emelies ögon strålade av glädje. »Hon är sjuk, kanske döende och lider nöd... jag vill genast skynda till henne.»

»Detta är mer än vad jag i ditt ställe skulle ha gjort», muttrade Marie. »Men jag följer med dig... var bor den där människan... jag menar», tillade hon en smula förlägen över sig själv. »Jag menar den stackars olyckliga människan?»

»På Ladugårdslandet, mitt emot kyrkan, på Storgatan i en mindre byggnad inne på gården», svarade Emelie, som

genast rustade sig i ordning för promenaden. »Mina gossar ha tågat ut med sin guvernant för att ströva omkring vid Rosendal och komma inte hem förrän vid middagstiden... låt oss skynda innan det kommer några visiter... det är en så klar morgon och vi ha en lång vandring.»

De voro var för sig en smula fåordiga och tankspridda, då de några minuter härefter med lätta steg skyndade framåt.

Stadsgatornas kvalm slog snart emot dem, rörelsen på gatorna hade en sömnaktig prägel, fastän mer än en fick liksom nytt liv för att vända på huvudet och se efter Emelie, vars ljusgrå dräkt flöt omkring henne som ett sommarmoln.

»Här är det», förklarade hon omsider, i det hon stannade framför det i brevet uppgivna huset.

»Tacka mig för att jag eskorterat dig hit», sade Marie, som ryckt upp sig för att tala i munter ton. »Glöm inte, att jag går och patrullerar utanför... au revoir, barmhärtighetssyster!»

Adressen i brevet hade varit tydlig och omständlig. Utan ett ögonblicks tvekan hade Emelie således skyndat upp för tvenne branta trappor, där hon hastigt närmade sig den i förstugan längst bort belägna dörren.I samma ögonblick hon med en knackning gav tillkänna sin närvaro, hördes inifrån ett prasslande ljud, hastiga steg och viskande röster, men det hade nästan blivit en dödstystnad, då dörren öppnades.

Tätt vid den höga tröskeln visade sig nu Lydias mor, vars långa näsa tycktes ha blivit ännu längre och de små blinkande ögonen ännu mera blinkande än på den tiden, då den unga dansösen anförde henne som ett efterföljansvärt exempel för nogräknade mödrar.

»Nej, vad ser jag», sade fru Sellberg med sin gälla och pipiga röst. »Mamsell Högqvist har då verkligen så mycken barmhärtighet att själv söka upp min stackars Lydia», utbrast hon och smälte i tårar. »Ack, det är annorlunda för oss nu mot förr!...»

»Mamma ser att jag inte har misstagit mig på henne», sade Lydia med svag och sakta röst, där hon, svept i en gammal rutig ylleschal, halvklädd vilade på en soffa.

»Men fast jag litade på ditt goda hjärta, visste jag knappast, om jag vågade vända mig till dig. Drag hit en stol, snälla mamma, ack, sitt här i närheten hos mig, Emelie... Jag är så klen... jag orkar knappast tala... och ändå har jag så mycket att säga dig... så mycket att be dig förlåta!»

»Möda dig inte, Lydia... jag vet ungefärligen, vad du vill säga, och att jag inte längre hyser något agg till dig, visar jag bäst genom att ha kommit hit!» inföll Emelie, som ställt sitt parasoll ifrån sig och tog plats på den framskjutna stolen. »Lugna dig för all del!»

»Du har alltid varit god», viskade Lydia, »medan jag...» här började mor och dotter snyfta i kapp med varandra.

»Åh, vi ha varit så hemsökta, så hemsökta», suckade fru Sellberg under en liten paus. »Hela vårt lilla välstånd», här såg hon sig omkring i det låga rummet, vars möbler, som hade en viss förfallen elegans, voro fulla av flottfläckar samt här och där kringströdda klädespersedlar. »Ja, vi hade inte samlat så lite, men genom sjukdom och motgångar av alla slag har det gått som det gått. Det skulle inte vara så svårt, om inte den stackars flickan där vore alldeles förbi... plågad av värk och vånda...»

»Ja, jag kan inte ligga, när det ibland sätter åt», viskade Lydia. »Jag är ibland tvungen att rusa upp och springaomkring... i dag har det varit en svår dag... men nu är det över, på en stund åtminstone...»

»Det är riktiga anfall hon har», suckade fru Sellberg, »och sedan går blodet åt huvudet på henne... se bara så röd och riktigt svullen hon är...»

»Värken är visst svår, men ingenting mot min ångest!» och Lydia såg i taket samt vände ut och in på ögonen.

»Ja, ångest», sade Emelie sakta, »det finns ingenting förfärligare», och hon lutade sig deltagande ned mot Lydia, vars pikanta och ungdomliga utseende blivit förvandlat till något simpelt, vulgärt och för tidigt åldrat. Trots sitt

tilltvingade deltagande drog Emelie sig med en känsla av obehag tillbaka.

»Och ingen framtid hade hon heller vid teatern», återtog fru Sellberg. »Det var ett och detsamma för henne år efter år. Tunnklädd, som man där måste vara, och den ena förkylningen efter den andra, det kan bryta den starkaste hälsa. När hon sedan oupphörligen låg sjuk samt slutligen måste lämna scenen, så var det naturligt att det inte kunde bli något annat än elände, och jag därtill gammal och skröplig...»

»Men vad skulle jag ta mig till utan mamma!»

»Kära barn!» Och de tryckte sig intill varandra, under tecken av den djupaste rörelse.

»Allt vad jag kan göra för att lindra dina lidanden och bekymmer, Lydia, vill jag visst inte undandraga mig», sade Emelie, »se här, tag detta till en början», hon tömde hastigt sin börs i fru Sellbergs hand, under det denna grät nästan högljutt samt utöste en störtsjö av välsignelser, som medförde åt givarinnan känslan av ett kallt bad.

Lydia, som såg detta intryck, gjorde en liten avvärjande rörelse, under det hon kastade en på en gång girig och förstulen blick på moderns hand.

»Ack Emelie», avbröt hon, »jag finner icke många ord, men...»

»Du kan vara övertygad, Lydia», inföll Emelie, »att jag inte skall glömma dig... Jag låter snart höra av mig», fortfor hon med en dunkel, sällsam förnimmelse av att hon icke skulle hålla detta löfte, »men jag måste gå nu... jag har sällskap, som väntar mig här utanför...»

Med en uppmuntrande vänlig hälsning öppnade hon hastigt dörren och skyndade ut. När hon emellertid väl kommit ner för första trappan, erinrade hon sig ha glömt sitt parasolloch vände tillbaka igen, men i samma ögonblick, som hon skulle lägga handen på låset, träffades hennes öra av fru Sellbergs gälla röst.

»Man kan bli sjuk, när man ser henne», skrek hon. »Den damen uppträder alldeles som en furstinna... liksom hon vore en bit bättre än du!»

»Giv hit, nu skall man ha sig en glad dag!... Vi behövde just en sådan mjölkko som hon», jublade Lydia. »Skynda efter konjak, på det här kan man behöva något stärkande!... Vi kunna spela komedi, fast vi inte ä' några primadonnor!»

Och medan man högljutt skrattade bakom henne, flög Emelie som en blixt ned för trapporna, lämnande parasollet som god pris efter sig.

»Vad i Guds namn är det!» ropade Marie, då hon såg Emelies nästan dödsbleka ansikte.

»Ingenting... det är ingenting... endast det gamla vanliga, att man inte kan glömma», stammade hon med bleka läppar och lika andtruten, som om hon sprungit en lång väg. »Inte kan glömma, liksom jag själv...»

»Nej nej, fråga inte», fortfor hon, då Marie bekymrad ville veta vad som tilldragit sig. »Det är inte första gången, då jag menar väl, som man», hon avbröt sig, varpå hon hastigt tillade: »Så mycket kan jag säga dig, att Lydia inte... troligtvis inte var mycket sjukare än både du och jag...»

Hon fattade Marias erbjudna arm på ett tungt, maktlöst sätt, så helt och hållet olika hennes vanligtvis lätta rörelser, att den unga frun med deltagande oro frågade, om hon väl orkade vandra den långa vägen tillbaka igen.

»Lite rörelse skall tvärtom göra mig gott... jag känner mig visst något trött, men vi behöva ju inte marschera åstad som om vi tillhörde något infanteriregemente», tillade hon skämtande, och hon fortfor att språka på ett glättigt och obekymrat sätt, fastän det nästan syntes som om hon knappast orkade släpa sig framåt.

Då de anlände till Framnäs, voro fönstergardinerna som vanligt nedfällda på den sida, som vetter åt strandvägen, och porten stängd. Men just som de hade svängt om husknuten och befunno sig vid den sidan om paviljongen, som ligger mot sjön, stämdes upp höga fröjderop från blomsterplanteringen och fram mot Emelie störtade tvenne mörklockiga gossar, som klängde sig fast vid henne.»Här har jag min tröst», sade hon och slöt barnen hårt intill sig.

»Mamma gråter!» Den äldste fäste sina mörka, undrande ögon på henne.

»Mamma får inte gråta!» inföll den yngste och torkade med sina små, knubbiga händer hennes ögon och kinder, i det han trutade ut med sin rosenröda mun, när som helst beredd att med högljudd gråt stämma in. En benägenhet, som dock vid Emelies plötsliga leende förbyttes till ett glatt skratt.

»Vi voro så hungriga, att vi inte kunde berga oss», berättade den äldste. »Ma bonne hade glömt korgen med vårt bröd...»

»Och så längtade vi så efter mamma», inföll den yngste. »Men mamma var just gången som vi kommo hem igen...»

»Och så väntade och väntade vi... och vi trodde att vi skulle vänta livet ur oss.» Varpå det blev ett pratande, en lek och ett skratt, men ehuru väl Emelie rasade och ömsom kastade boll eller var trädhök, så dröjde blekheten kvar över hennes ansikte.

»Efter regn låter Gud solen skina», sade Emelie, sedan hon om aftonen hade följt barnen till sängs och nu jämte Marie vandrade ner mot stranden, där de togo plats på den lilla grönmålade soffan, som stod utmed landgångsbryggan. »Jag är så glad, att jag beslöt mig för att i sommar låta hämta gossarna från Hamburg... men ferierna äro snart slut.»

»Varför inte alltid behålla dem hos dig?» sade Marie.

»Det är ett offer att lämna dem ifrån mig, jag erkänner det.»

»Men då det verkligen gör dig en sådan glädje att ha dem hos dig och en sådan smärta att lämna dem, så...»

»Marie lilla», Emelie lade sin smala vita hand med en sakta tryckning på hennes arm. »Förstår du då inte», tillade hon nästan tonlöst, »förstår du då inte vad som kräver detta offer?»

Det var just i solnedgången och några rödgula moln gåvo en klar glans åt hennes bleka ansikte, som med ett smärtfullt uttryck vände sig mot Marie. »Jag är inte värd att fostra dem!» fortfor hon, på ett lidelsefullt sätt besvarande sin egen fråga.

»Tro inte», återtog hon efter en tystnad, »att jag ej haft en svår strid med mig själv, innan jag kunde försaka. »Ni», ett uttryck av bitterhet kom hennes läppar att skälva: »Ni somhaft lyckan att utan frestelser vandra en snörrätt väg, som blivit tillbedda, avgudade, älskade och i äktenskap förenade med dem ni älska.... vad ha ni sedan ni vaknat ur edens kärleksdrömmar — sedan ungdomen flytt?...»

»Aktning», tillade hon långsamt.

»Och jag? Marie, jag?»

»Undrar du på varför jag fruktar ålderdomen?» fortfor hon med förnyad lidelsefull häftighet. »Med mitt blod kan jag inte avtvå min fläck... Kärlek är det enda för mig, ty kärleken är blind... Men under dessa sista dagar har jag tänkt», fortfor hon lugnare, »har jag börjat hoppas, att även för mig sedan ungdomen är försvunnen... att kanske också jag kan finna sällhet... skola kanske mina barn inte alltför strängt skärskåda mina fel... åtminstone skola de förstå att min försakelse är kärlek!» Och det låg hopp i den blick, hon fäste vid horisontens rand, men hennes tankar svävade högre än de skiftande molnen.

*

FYRTIONDE KAPITLET.

Efter denna dag blev Emelies lynne lika ombytligt som vinden. Stundom visade hon en matt nedslagenhet, stundom en glättighet, som nästan var feberaktig.

»Hade Lydia sagt eller gjort någonting, som särskilt grämde henne?» undrade Marie. »Eller kanske är det någon

överretning i hennes nerver?»

Den lilla frun hade en aning om, att de krafter, varigenom snillet rör åskådaren, återfalla på snillet självt — en andlig kraft, som småningom försvagar en späd kroppshydda.

Vid sitt förra besök under en vintersäsong hade hon mer än en gång sett Emelie återvända från teatern med ett ansikte blekt som döden och i ögonen ett uttryck av onämnbart lidande, vilket givit åt hennes ansikte något eteriskt, något icke av denna världen, en skönhet till och med större än i hennes stoltaste timmar. haft lyckan att utan frestelser vandra en snörrätt väg, som blivit tillbedda, avgudade, älskade och i äktenskap förenade med dem ni älska.... vad ha ni sedan ni vaknat ur edens kärleksdrömmar — sedan ungdomen flytt?...»

»Aktning», tillade hon långsamt.

»Och jag? Marie, jag?»

»Undrar du på varför jag fruktar ålderdomen?» fortfor hon med förnyad lidelsefull häftighet. »Med mitt blod kan jag inte avtvå min fläck... Kärlek är det enda för mig, ty kärleken är blind... Men under dessa sista dagar har jag tänkt», fortfor hon lugnare, »har jag börjat hoppas, att även för mig sedan ungdomen är försvunnen... att kanske också jag kan finna sällhet... skola kanske mina barn inte alltför strängt skärskåda mina fel... åtminstone skola de förstå att min försakelse är kärlek!» Och det låg hopp i den blick, hon fäste vid horisontens rand, men hennes tankar svävade högre än de skiftande molnen.

*

FYRTIONDE KAPITLET.

Efter denna dag blev Emelies lynne lika ombytligt som vinden. Stundom visade hon en matt nedslagenhet, stundom en glättighet, som nästan var feberaktig.

»Hade Lydia sagt eller gjort någonting, som särskilt grämde henne?» undrade Marie. »Eller kanske är det någon överretning i hennes nerver?»

Den lilla frun hade en aning om, att de krafter, varigenom snillet rör åskådaren, återfalla på snillet självt — en andlig kraft, som småningom försvagar en späd kroppshydda.

Vid sitt förra besök under en vintersäsong hade hon mer än en gång sett Emelie återvända från teatern med ett ansikte blekt som döden och i ögonen ett uttryck av onämnbart lidande, vilket givit åt hennes ansikte något eteriskt, något icke av denna världen, en skönhet till och med större än i hennes stoltaste timmar.»Återgivandet av de där stora rollerna ta allt på krafterna», hade Marie då ofta sagt. Men Emelie hade som svar blott leende skakat sitt huvud och följande morgon vaknat med nya rosor på kinderna och ny livfull glädje.

Nu återigen vilade hon från allt sceniskt arbete, och likväl återvände ej rosorna. Men Marie gjorde icke vidare några frågor, fastän hon mer än en gång var benägen, då hon observerade detta eteriska uttryck, att harmfullt utbrista: »du är alltför överdrivet känslig och ömtålig!» Och sedan kunde hon muttra långa haranger om 'gemena nerver' och 'oförskämt folk', ty det var icke tu tal om att det var efter besöket hos Lydia, som denna nedslagenhet hade inträffat.

Vid Maries ankomst till Framnäs hade dock Emelie redan visat anlag för en viss oro och otålighet, som likväl småningom hade försvunnit. Den lilla välmenande frun föresatte sig därför att ej lämna sin väninna, förrän hennes lynne blev någorlunda lugnt igen. Till följd av denna bestämda föresats skrev hon ett brev till sin herre och man, i vilket hon redogjorde för orsaken till den fördröjda hemresan, och medan hon väntade på välvilligt samtycke, sökte hon på allt sätt skingra Emelies grubblerier. Att så mycket som möjligt föra hennes tankar från vissa ömtåliga ämnen blev Maries uppgift. Aldrig har någon i en mera välmenande avsikt kunnat utveckla en större list än den unga frun, där hon nu med den oskyldigaste min i världen förde samtalet på Emelies

konstnärliga triumfer. Genom sina frågor föranledde hon henne att utveckla åsikter om skaldernas stora skapelser och hennes uppfattning av den framställda karaktären. En intresserad åhörarinna, som hon verkligen var, väckte hon hos Emelie inspirationens eld, vars klara flamma, åtminstone för stunden, kom jordlivets mörka skuggor att försvinna.

Det var dock icke uteslutande i diktens värld, som de båda unga kvinnornas samtal rörde sig. Även en intressant verklighet fick sin beskärda del, och den italienska resa, Emelie föregående år hade företagit, framkallade med en mängd små lustiga episoder en munterhet, som mer än en gång föranledde henne att hämta sin dagbok. För bättre hågkomsts skull bläddrade hon i dessa minnesblad och sedan gjorde hon utförliga och förtjusande skildringar över det hon sett och upplevat.

»Från Rom hade jag svårast för att slita mig», sade hon och beskrev de tusentals förströelser, hon där bevistat, dengamla stadens underbara konstskatter och dess omgivningar, där man i dagar kunde färdas mellan ruiner, borgar och gravar. »I ett av mina album har jag ett murgrönsblad, som jag tagit från Ciceros villa», och nu sökte hon fram dessa album, i vilka hon från varje anmärkningsvärt ställe man passerat gömt en blomma eller något blad, till vilka hon gjort små anteckningar, och bläddrade nästan dagligen igenom dem, och Marie påstod, att hon genom dessa minnen gjorde en särdeles angenäm färd.

»Det gladaste och trevligaste av hela resan var dock den stund då jag i Hamburg återsåg och omfamnade mina barn», sade hon en kvällstund, efter det några av de anseddaste familjerna vid teatern gjort henne besök och nu hade avlägsnat sig. De hade dröjt tämligen länge hos henne för att efter supén med isstycken i gyllene vin, vid fyllda glas, förtroligt glamma om gamla hågkomster, varvid konstnärsparet Deland påmint henne om det sammanträffande de haft med varandra såväl i Köpenhamn som Berlin.

Man hade suttit ute under träden, som vid sjösidan voro fullhängda av kulörta lyktor och under skratt och historier låtit röken från doftande cigarrer jaga bort myggen, som av ljusskenet blivit störda i sin sommarnattsdvala.

»Men en lång resa är besvärlig nog», återtog Emelie, som svept in sig i kappa och schalar för att, efter gästernas avlägsnande, ännu dröja kvar under träden, där lyktskenet föll matt rosenfärgat över hennes ljuva ansikte, på vilket icke längre syntes något spår av lidande. »Jag har verkligen behöft vila upp mig i sommar, ty det finnes stunder, då jag nästan känner mig förbi av trötthet, men nu på några dagar har det varit bra igen...»

»Jäg visste väl det», sade fru Adler förnöjd, ty hon tog en smula åt sig denna gynnsamma vändning.

»Det enda som ännu oroar mig, är att man inte kan få reda på Jean», fortfor Emelie, »jag vet inte vad jag skulle ge till, om jag visste...»

»Syster, käraste syster!» Och Jean Högqvists gängliga, något framåtlutande gestalt trädde fram bakom den trädgrupp, under vilken Emelie satt.

»Jean!» Det låg på en gång överraskning, glädje och smärta i hennes röst.

»Ja», sade han med en suck. »Jag är här, jag har strukit länge omkring din paviljong, men du hade sällskap och jag vågade mig inte fram...»Han sjönk med en åtbörd av trötthet ned på en stol. »Jag vet att du varit så snäll och låtit höra efter mig, men...» han avbröt sig och med en snyftning gömde han ansiktet mot sina händer. »Jag skulle kanske inte kommit nu heller, om jag inte varit alldeles förbi...»

»Ack, Jean, skall det då aldrig bli bättre!... Du, som jag håller så kär», återtog hon på det ljuva och milda sätt, varmed hon talade till dem hon älskade, »du, som ingett mig så stora och berättigade förhoppningar, hur har du väl förverkligat dessa... hur har du besvarat min kärlek... Nej, nej, gå inte!... Det är inte några förebråelser, det är endast deltagande som trängt dessa ord till mina läppar... Sätt dig här bredvid mig... kom närmare... du vill ju ha förtroende till mig...»

»Och du avskyr mig då inte... höljd i lumpor som jag är!... Efter att ha så som jag svikit alla dina förhoppningar», fortfor han högljutt snyftande, »efter att ha så som jag missbrukat din godhet...»

»Jean», avbröt hon på detta halft känsliga och halft glättiga sätt, som var henne eget. »Jag hade nog hellre sett, att du uppvaktat mig klädd i svart frack och vit halsduk än i den där landsvägskostymen», hon drog ett djupt andedrag, kvävande sin egen sinnesrörelse och framför allt angelägen att inte alltför häftigt uppröra brodern, som, med en försupen människas svaghet, skälvde lik en frossjuk, där han satt hopkrupen och eländig. »Det är inte om det förgångna eller vad som kunde ha varit, som jag önskat tala med dig... utan om framtiden, om det kommande.»

»Det finns ingen framtid för mig», sade han bittert, »här... vem skulle väl kunna använda eller ha förtroende till mig?»

»Det är inte heller här... det är långt borta härifrån... Några vänner, som intressera sig för dig, ha tillrått mig att bekosta en resa för dig till Amerika... Där, under nya förhållanden, skall du kanske kunna skapa dig en framtid... Det är mer än en, vilken förolyckats här, som där övervunnit alla svårigheter och...»

»Svårigheten är att övervinna sig själv och du känner min svaghet», inföll han, »men lika gott, var som helst utom här... ja, jag längtar bort... ju längre, ju bättre!» Han stirrade några sekunder med orörlig blick framför sig, därpå livades hans slappa anletsdrag. »Emmy lilla», sade han med det gamla skämtsamma tonfallet. »Jag reser... det skall bli roligt att se sigomkring i världen... Först och främst blir du av med mig, vilket är en välsignad sak... nej, nej, jag tror inte det endast är för detta, du sänder mig bort, utan för att detta skall bli ett medel till min bättring... Du slår emellertid två flugor i en smäll... bättringen är likvisst tvivelaktig, men det säkra är, du skonas från att se mig som en odåga stryka kring gator och gränder.»

»Jag vinner världserfarenhet och blir berest», fortfor han muntert. »Innan jag far, skall jag lära mig att skjuta med pil och båge, så att jag kan dra' ut på jaktpartier med rödskinnen. Vem vet om jag inte som skådespelare kan göra lycka hos dem. Den högre koturnen är nu för mig... jag vill studera blodiga dramer, ty hos indianer är komedien inte modern...»

Han skrattade på detta uppsluppna, sorglösa, smittosamma sätt, varmed han på scenen så ofta narrat åskådarna att instämma, varpå han skälvande sjönk tillsammans igen.

»Jag ger mig av när som helst och när du vill», återtog han, i det han med möda reste sig upp. »Gud vare med dig, Emelie!...»

»Nej, du får inte gå, Jean, inte nu... inte så där... du har nu kommit tillbaka och du får inte lämna mig, innan du kanske lämnar mig för alltid. Ditt rum i Pallinska huset står öppet för dig... där finner du för övrigt vad du behöver i toalettväg... betjäningen väntar dig, allt är ordnat för din bekvämlighet... jag har alltid hoppats, att du skulle återvända!»

Han tryckte hårt hennes hand och tömde på hennes inbjudning ett glas vin, som han tycktes ha svårt för att svälja.

»Tack för all vänlighet», sade han med vek stämma, varpå han vände sig om och skyndade bort. Nattens skuggor dolde snart hans böjda gestalt, men Emelie såg efter honom med klarnad blick.

»Han är ännu så ung», sade hon sakta, »ännu inte tjuguåtta år... det kan ju hända, att han i andra förhållanden skall kunna räddas.På fleras tillrådan sände hans bedrövade syster honom till Nordamerika, där han fördes långt in i landet. Eländig både till kropp och själ lämnade han Sverige. Men återvände efter ett par år och dog kort därefter i Västervik. Blanche, 'En skådespelares äventyr'. I alla fall är bäst att inte lämna något oförsökt, då har man i detta hänseende ingenting att förebrå sig», tillade hon efter en liten tankspridd tystnad.»Jag är så nöjd över att i natt veta, var han är», återtog hon med ett matt leende. »Han och jag... hur oskiljaktiga voro vi inte en gång... han var den förste, som applåderade mig vid mina sceniska försök.» Hon smålog, medan hon torkade en tår ur sina ögon.

»Liksom inte jag också haft den äran att en gång se dig draperad i den gamla turkiska schalen», inföll Marie glättigt. »Jag skulle tro, att jag också hörde till dem som beundrade dig. Men det börjar bli kallt... det blåser från sjön», fortfor hon. »I alla fall är här bra härligt, till och med i becksvarta mörkret... jag har verkligen svårt att slita

mig härifrån... Vad säger du», återtog hon och fattade Emelies arm, »vad säger du, om jag ännu på obestämd tid stannar kvar?... Ja, jag lämnar dig inte förrän Jean är rest... Du kan väl behöva min hjälp, när han skall rustas ut... jag vill visa dig hur praktiskt, jag kan ordna allt... Men jag förbjuder dig alla hängfärdiga miner, Emelie!... Det är ju att tacka Gud för, att han kommer bort!... och sedan... låt oss hoppas det bästa!»

*

FYRTIOFÖRSTA KAPITLET.

Säsongen var åter börjad. Jean, Marie och barnen voro borta, och Emelie hade lämnat sitt kära Framnäs, åter börjat konstnärsbanan samt öppnat sina salonger för de vanliga torsdagsmottagningarna.

Till fru Adlers stora belåtenhet, hade Emelies lynne varit lugnt och glatt, då hon lämnade henne, och de tillfälliga opassligheter, varav hon emellanåt berördes, syntes av ingen betydenhet. De hindrade henne åtminstone icke ifrån att uppträda och hon spelade flera nya roller, dem hon med tilltagande säkerhet uppfattade och med självständighet återgav,Emelie Högqvist. 'Minnesord'. medan i den gamla repertoaren man märkte ett allt mera fulländat återgivande och Geijer skrev om Orleanska Jungfrun: »Det är i sanning en *stor* talang och jag begriper ej hur den till en sådan höjd kunnat »Jag är så nöjd över att i natt veta, var han är», återtog hon med ett matt leende. »Han och jag... hur oskiljaktiga voro vi inte en gång... han var den förste, som applåderade mig vid mina sceniska försök.» Hon smålog, medan hon torkade en tår ur sina ögon.

»Liksom inte jag också haft den äran att en gång se dig draperad i den gamla turkiska schalen», inföll Marie glättigt. »Jag skulle tro, att jag också hörde till dem som beundrade dig. Men det börjar bli kallt... det blåser från sjön», fortfor hon. »I alla fall är här bra härligt, till och med i becksvarta mörkret... jag har verkligen svårt att slita mig härifrån... Vad säger du», återtog hon och fattade Emelies arm, »vad säger du, om jag ännu på obestämd tid stannar kvar?... Ja, jag lämnar dig inte förrän Jean är rest... Du kan väl behöva min hjälp, när han skall rustas ut... jag vill visa dig hur praktiskt, jag kan ordna allt... Men jag förbjuder dig alla hängfärdiga miner, Emelie!... Det är ju att tacka Gud för, att han kommer bort!... och sedan... låt oss hoppas det bästa!»

*

FYRTIOFÖRSTA KAPITLET.

Säsongen var åter börjad. Jean, Marie och barnen voro borta, och Emelie hade lämnat sitt kära Framnäs, åter börjat konstnärsbanan samt öppnat sina salonger för de vanliga torsdagsmottagningarna.

Till fru Adlers stora belåtenhet, hade Emelies lynne varit lugnt och glatt, då hon lämnade henne, och de tillfälliga opassligheter, varav hon emellanåt berördes, syntes av ingen betydenhet. De hindrade henne åtminstone icke ifrån att uppträda och hon spelade flera nya roller, dem hon med tilltagande säkerhet uppfattade och med självständighet återgav,Emelie Högqvist. 'Minnesord'. medan i den gamla repertoaren man märkte ett allt mera fulländat återgivande och Geijer skrev om Orleanska Jungfrun: »Det är i sanning en *stor* talang och jag begriper ej hur den till en sådan höjd kunnatutbildas hos oss. Att hon är ung och vacker är en förmån för *rôlen*, men hennes egendomliga förtjänst är att hon så riktigt och fullkomligt uppfattat den.»Emelie Högqvist. 'Minnesord'.

Och Nicander sjöng:Emelie Högqvist. 'Minnesord'.

Johanna träder ur sin faders hydda, när krigstrumpeten ljuder, skarp och vild. Hon drager ut, att land och konung skydda med hjälm och pansar och Madonnans bild. Hon ordnar striden. Hjältar lagerprydda, för Jungfrun digna. Hon, så skön, så mild, försonar furstar, eldar landets söner; hon för sin kung till Reims och honom kröner.

Den bittra kalken snart Johanna smakar och kval och bojor bli dess segrars lön; men än hon lever... hon sin boja

skakar, och kedjan brister för Johannas bön. Sist räddar hon sin kung. Än segern vakar kring hennes bår; där vilar hon så skön. Det frälsta folket gråter sin Johanna; men himlens änglar sjunga: Hosianna.

Allt detta har *du* gjort — du *är* Johanna; din fana du av Frälsar'ns moder fick. En barnslig oskuld strålar på din panna, och himlens seger blommar i din blick. Ack! ofta under ekens skugga stanna, och kraft och mod ur diktens källa drick! Håll trogen vakt vid ljusets tempelflamma! Bliv mer, bliv större, men ändå densamma!

När re'n kring fosterlandets berg och dalar, ditt friska rykte som en ljungeld går, och då i kojor och i festens salar ditt namn av tusen läppar hyllning får, — hör ock det enkla ord, som skalden talar, fast litet eller intet det förmår. Bland dem, som hylla dig och dig belöna, han vill med sångens liljekrans dig kröna.

Hell, Jungfru! Hell! Gå framåt, skörda ära med konstens vigda fana i din hand! *»Bliv enkel som du är!»*... det är en lära, som ljuder till dig från ett bättre land. Blott *den* kan himlens Oriflamma bära, som löser sig ur stoftets tunga band. Hell, Jungfru, hell! Flyg ut på segerns vingar! Hör! Folket jublar och trumpeten klingar.På detta sätt, för varje roll hon återgav, fann kritiken allt större skäl till lovord och våra utmärktaste skalder tävlade om att sjunga hennes lov. Men medan lagern nu grönskade för henne som skönast, bleknade hälsans rosor mer och mer.

»Jag far till Karlsbad», skrev hon på våren till Marie. »Resan sker inte precis för mitt nöje. Jag kommer att sakna vår sista sommar på Framnäs, men vill Gud och din kärälsklige man, så träffas vi där nästa år igen. Det är nu kroppen och inte själen, som lider. I motsatt fall skulle det ärade fakultetet få vara i fred och du skulle bli den David, som söver Saul till ro.»

På hösten strax efter hemkomsten skrev hon: »Man tycker jag är betydligt friskare. A la bonheur, då är jag det väl också. Men uppriktigt sagt så, om jag hade tid att känna efter mina krämpor, äro de kanske envisa nog. Nej, jag har inte tid! Mitt arbete är en välsignelse! Det kommer mig att glömma allt.»

Och något senare: »Läkarna börja se betänksamma ut, men jag vet nu själv, att jag endast plågas av konstnärsfeber. Jag tycker, att jag, liksom Rosalinda Blom vid Berggrenska teatern i världen, skulle vilja sjudubbla mig för att utföra allt vad som leker mig i hågen. Livet är så kort och konsten oupphinnelig. Det är detta, som tär på mig.»

Detta var det enda, varmed hon någon gång till väninnan berörde sitt befinnande, men alltid på ett muntert sätt, för att sedan övergå till de vanliga små skildringarna för dagen och detta ständigt så lekande och glättigt, att Marie med ett litet leende ögnade igenom hennes brev och icke synnerligen oroade sig över några små krämpor, vid vilka Emelie själv icke tycktes fästa särdeles vikt.

Och det gjorde hon icke heller.

Då hon svävade fram över scenen med sitt långsamma, mjuka, stolta behag, och hennes strålande, allvarliga ögon blickade fram under hårets ljusa vågor, för att vid de tankar hon tolkade skifta i överensstämmelse med hennes ord, då kunde ingen bestrida en jota av den triumf hon vunnit. Men man visste icke att denna triumf vid hemkomsten mången gång kostade henne en vanmakt, eller att hon ofta knappast förmådde resa sigfrån sin soffa, då hon några timmar därefter som en skälmsk tjuserska koketterade, och med sina av kvickhet gnistrande repliker, sagda på detta naturliga och lätta sätt, som gjorde henne så oemotståndlig i Scribska komedierna, kom huset att genljuda av applåder över friskheten i sitt spel.

Ju mer hon emellertid kände den kroppsliga svagheten ta överhand, ju hängivnare älskade hon konsten och hennes ögon hade ett inspirerat uttryck, varje gång man gav henne någon ny uppgift.

»Jag är här för att banna dig», sade fru Frösslind, då hon en förmiddag tittade upp till Emelie. »Man har sagt mig, att när du sist uppträdde som Julia, var du nästan sanslös efter sista akten... det är orätt mot dig själv att...»

»Det var endast en övergående migrän», inföll Emelie, »men för en sådan småsak inställa en teaterrepresentation, hur tycker du något dylikt skulle falla mig in», hon skakade sitt huvud och hennes leende var ljuvt och glatt.

»Åh ja, jag känner nog till, att varken åskådare eller direktionen äro särdeles belåtna över en dylik inställelse och man lyder gärna klockan, när man står under teaterdisciplinen», svarade fru Frösslind muntert. »Man är som en krigare på sin post. Men», tillade hon allvarligare, »men om man beundrar krigaren, i händelse han dör för sin plikt, så tycka åskådarne dock inte om att se en skådespelerska falla i verklig vanmakt på tiljan.»

»Lyckligtvis störde jag dock inte åskådarna... Julia skulle ju dö...»

»Din Romeo höll lik visst på att förlora förståndet, då du, efter ridåns fall, fortfor att ligga blek och orörlig framför honom och...»

»Ja, jag vet, han släpade på mig som om jag varit en säck», skrattade Emelie. »Men jag vet också, att när ridån slutligen måste gå upp igen, så kunde ingen ana vårt lilla intermezzo på scenen.»

»Må så vara, likväl känner jag till, att Julia inte själv hade kraft att hålla den lagerkrans, man kastat för hennes fötter. Romeo tog naturligtvis artigt upp den, men måste hålla den kvar i sin Julias iskalla hand.»

»Jag skall banna honom för att han inte håller tyst med vad som endast borde vara oss emellan... Men hans ömmahandtryckning tog sig i alla fall inte illa ut... den höjde illusionen...»

»Du skrattar... nå, det är gott och väl!... I alla fall bör du inte låta mina ord helt och hållet flyga för vinden... Det är så lång tid sedan jag själv lämnade scenen, så att jag inte kan misstänkas för att vilja övertaga dina partier, då jag nu yrkar på, att du må sköta om dig.»

»Jag förstår nog att uppskatta din välmening», inföll Emelie hjärtligt, »och uppriktigt sagt tänker jag fram till våren ta mig ledighet... men det är lyckligtvis långt dit... Nej, nu skall du se den jacka jag som Aventurine tänker bära i kväll... det är endaat en liten obetydlig roll, men den har gjort mitt sinne så lätt och glatt... jag förmodar det är polkan, som leker mig i hågen.»

»En sådan affär man gör av en liten opasslighet», sade Emelie till sig själv, då fru Frösslind snart härefter avlägsnade sig, men blicken var tankfull, varmed hon såg efter henne. »Det är lyckligtvis en obetydlig roll», tänkte hon vidare, »och fru de Nohan är inte heller något ansträngande parti... det är blott lite ljus och skugga däri och ingen slags passion... Jag tror, att man med sina omsorger håller på att göra mig orolig», fortfor hon, »och... om det så skulle vara?» Hennes ögon höjde sig plötsligen och hon såg liksom frågande upp mot de gråaktiga molnen från vilka stora, tunga snöflingor hade börjat falla. En sekund skakades hennes späda kropp av en lätt rysning. »Alldeles som ett bårtäcke», viskade hon.

Hennes uppträdande denna afton röjde på intet sätt varken hennes egna väckta farhågor eller besannade hennes vänners.

Den hänryckta teaterpubliken hade icke någon aning om att den för sista gången beundrat den snillrika och sköna kvinnans grace — att, då ridån föll, Sveriges största skåderspelerska för alltid lämnat scenen.

Visste hon måhända själv, att hon aldrig mera skulle hänge sig åt denna inspiration, som gjort henne *ett* med det väsende skalden skapat, hade hon en aning om att den korta konstnärsbanan nått sitt slut? Om så var, låg det undergivenhet i den blick, som hon vid avfärden ännu en gång sände Gustafs sångartempel, där hon själv ställd på bryggan mellan tvenne tider inom den sceniska konstens värld: självsvåldets och den moraliska bildningens, fört med sig den förras fel, för att i den senare kämpa sig till seger.Om hon hade en förkänsla av det snara slut, så var det dock med smärta denna känsla trängde sig på henne, ty tårarna strömmade över hennes kinder och hon tryckte händerna hårt mot sitt bröst, medan hennes hjärta slog tunga, dova, oregelbundna slag.

*

FYRTIOANDRA KAPITLET.

Från och med det vinterns första snöhölje täckte jorden till dess vårgrönskan stod i sitt friskaste flor, hade Emelie

varit sängliggande. Det hade varit våldsamma sjukdomsanfall, mot vilka man ansåg sig böra använda lika våldsamma medel. Med en martyrs tålamod led hon plågorna och det undföll henne aldrig en klagan eller ett uttryck av otålighet mot sin omgivning.

Hanna, som nu hade i gång en mycket anlitad modeaffär, men som dock aldrig ansåg sin tid för mycket upptagen, skyndade om aftonen till systern, där hon vid påkommande behov vakade och skötte henne.

»Jag inbillade mig», sade hon ett par gånger till Emelie, »att Selma stod mig lika nära som du, men jag tror nästan att du är nummer ett! Och nu kryar du på dig, skall du se... du har redan över fjorton dagar kunnat ligga påklädd och ändå inte något recidiv... Det går framåt med din bättring, det går framåt med stora steg! Snart kan du stiga upp och promenera ut... åtminstone kan du gå omkring i rummen.»

Och då Emelie för första gången, stödd på hennes arm, vacklande förmådde släpa sig fram några steg, så grät och skrattade Hanna på en gång.

»Du kan inte tänka dig hur många som låtit fråga efter ditt befinnande. Jag har en stor korg full med visitkort», och hon satte korgen på bordet tätt invid Emelies vilstol, ty hon visste att deltagande och medkänsla var systerns livsluft. Det spred sig också en svag aning av en rodnad upp på hennes kinder, då hon läste dessa uttryck av välönskningar från hög Om hon hade en förkänsla av det snara slut, så var det dock med smärta denna känsla trängde sig på henne, ty tårarna strömmade över hennes kinder och hon tryckte händerna hårt mot sitt bröst, medan hennes hjärta slog tunga, dova, oregelbundna slag.

*

FYRTIOANDRA KAPITLET.

Från och med det vinterns första snöhölje täckte jorden till dess vårgrönskan stod i sitt friskaste flor, hade Emelie varit sängliggande. Det hade varit våldsamma sjukdomsanfall, mot vilka man ansåg sig böra använda lika våldsamma medel. Med en martyrs tålamod led hon plågorna och det undföll henne aldrig en klagan eller ett uttryck av otålighet mot sin omgivning.

Hanna, som nu hade i gång en mycket anlitad modeaffär, men som dock aldrig ansåg sin tid för mycket upptagen, skyndade om aftonen till systern, där hon vid påkommande behov vakade och skötte henne.

»Jag inbillade mig», sade hon ett par gånger till Emelie, »att Selma stod mig lika nära som du, men jag tror nästan att du är nummer ett! Och nu kryar du på dig, skall du se... du har redan över fjorton dagar kunnat ligga påklädd och ändå inte något recidiv... Det går framåt med din bättring, det går framåt med stora steg! Snart kan du stiga upp och promenera ut... åtminstone kan du gå omkring i rummen.»

Och då Emelie för första gången, stödd på hennes arm, vacklande förmådde släpa sig fram några steg, så grät och skrattade Hanna på en gång.

»Du kan inte tänka dig hur många som låtit fråga efter ditt befinnande. Jag har en stor korg full med visitkort», och hon satte korgen på bordet tätt invid Emelies vilstol, ty hon visste att deltagande och medkänsla var systerns livsluft. Det spred sig också en svag aning av en rodnad upp på hennes kinder, då hon läste dessa uttryck av välönskningar från högoch låg, från bemärkta och obemärkta personer, däribland mången framstående och förnäm kvinna skyndat att uttala sin sympati och sina förhoppningar om hennes vederfående.

»Det kan ju hända att Gud ännu inte kallar mig», sade Emelie, »men det kan också hända, att min bättring endast är en paus... en vila... på det att sjukdomen skall hämta ny kraft för att...»

»Se så där, ja!» avbröt Hanna. »Du blir frisk och därmed punkt. Men det var inte om sjukdom jag ville tala, utan om något annat. Den där visitkorgen gjorde dig allt mycket nöjd... men jag vet inte om du står ut med mera glädje på en dag?... Det är kanske bäst att endast ge dig små portioner på livets fröjd.»

»Jag har aldrig hört att glädje kan skada...»

»Det kan den visst... du blossar ju som om du hade feber. Och jag som tänkte på ett fint vis bereda dig på... ja, det är bara tre ord, jag vill säga, men du måste lova att låtsa alldeles som om det regnar... precis som då man slår vatten på gåsen. Jo, kära Emelie: Marie är här!... Marie Adler... får hon slippa in?»

Och minuten härefter sutto de båda barndomsvännerna bredvid varandra, hand i hand.

»Om jag inte själv varit sjuk i vinter», sade Marie, »tror du jag skulle låtit avhålla mig från att komma hit. Men jag var rädd att oroa dig och därför så... Ja, du vet inte, att jag varit sjuk allt sedan nyåret, då jag fick en liten flicka... hon är borta nu... Herren gav och Herren tog... men jag bar detta kanske inte i början så undergivet, ty man påstår att det är nödvändigt för min hälsa att jag skall förströ mig genom...»

»Förströelser finner du inte hos mig...»

»Var så god och låt mig tala till punkt», Marie skakade huvudet på sitt tvärsäkra sätt. »För att förströ mig genom resor och ombyte på luft... I händelse du beger dig söder ut, skulle jag gärna ett par månader vilja färdas i ditt sällskap... Bengt är alldeles tokig i att yrka på att bli mig kvitt», tillade hon muntert, »ty doktorn har sagt honom, att detta är enda sättet att i livet få behålla mig kvar.»

»Ja, res med henne, Marie», utbrast Hanna, »då kan jag vara riktigt lugn... Och dessutom får jag tillstå, att jag inte är missbelåten med att min vaktgöring här är överflödig, tyhemma behöver jag efter detta ta nätterna till hjälp för att kunna få alla beställningar färdiga... så snart det lider mot midsommartiden blir folk precis som förryckt...»

»Det lider mot midsommartiden», upprepade Emelie, i det hon kvävde en suck, medan hon inandades doften av en bukett halvvissnade syrener, som Marie, så gott sig göra lät, förvarat under färden från hemmet och nu med ett litet triumferande småleende hade överräckt till henne. »Mamma har själv plockat dem till dig», sade hon.

Emelie lutade sig ned över blommorna. »Alla kärleksbevis äro mig dyrbara», sade hon, »och ditt besök räknar jag först och främst för ett sådant... du har fört med dig lite av sommaren till mig.»

Och verkligen tycktes det som om Maries närvaro hade en livande och stärkande verkan.

Många dagar härefter dröjde det icke innan Emelie, för att före sin utrikes resa, vänja sig vid luften, flyttade ut till Framnäs, där det på en gång var så soligt och skuggrikt, så lugnt, drömlikt, och fullt av vällukt. Under timmar kunde hon där lyssna till fåglarnas kvitter, biens surr samt de ständigt darrande lövens susning, men hon halvlåg helst under träden samt orkade varken göra långa utflykter eller ta emot besök av sina vänner.

»Det kan ju hända, att jag lever upp igen... åtminstone säger man, det man tror, att jag blir starkare när jag vistats någon tid söderut, men jag har svårt att slita mig härifrån.»

Det var en middagsstund, då hon, stödd mot Maries arm, ovanligt nog hade orkat gå några steg framåt strandvägen och, där hon nu stannade mitt i solskenet, för att kasta en saknadens blick bakom sig, hade hon blivit upphunnen av en smärt, högväxt ung man, som i denna stund hade stannat liksom hon.

»Jag ser nog rätt», sade han och närmade sig med hatten i hand. »Det är Emelie... Emelie Högqvist», tillade han livligt. »Ni har inte synnerligen förändrat er sedan vi sågo varandra sist... men jag...»

»Vänta», svarade hon med ett av sina gamla glada tonfall. »Det är mig lika kärt som oförväntat att träffa er, Lars... Lars Feuk. Tror ni jag har sämre minne än ni? Vad förändringen beträffar», tillade hon, »så fastän ni vuxit ifrån den tiden, då ni gärna kastade boll och tyckte om att se pappersdrakar flyga, så fruktar jag, att förändringen är störst å min sida...Ni har blivit präst, Lars», tillade hon med en blick på hans svarta dräkt.

»Och ni en stor prästinna i konstens tempel...»

»Har åtminstone försökt att bli det... men då mitt mål måhända ligger bakom mig, så går ni framtiden till mötes... Och, jag har visst inte glömt er, Larifari», tillade hon med ett av sina ljuva leenden. »Ni författar... ni är poet...

Jag kommer ihåg», tillade hon muntert, »huru ni improviserade den gången vi fallit i sjön...»

»Jag försöker mig ännu med lite rimsmideri», inföll han och besvarade hennes leende.

»I den glada överraskningen att se er», återtog hon, glömmer jag alldeles att presentera för er min barndomsvän: fru Adler... Men nu måste ni följa med mig hem...»

»Jag var verkligen på väg till er... jag hade nog sport, att ni inte tar emot några besök, men jag ville åtminstone, vid er dörr, lämna mitt kort.»

»Har inte min lilla paviljong ett vackert läge», återtog hon, »och vad tycker ni om min blomsteranläggning?... Den är min stolthet... men rosenbuskarna stå endast i knopp; när de blomma, är jag, om Gud vill, långt härifrån... Vad påminner de här rabatterna er om?... Åh, jag har tänkt så mycket på er mors trädgård... det var mig så kärt att söka till att göra en liten efterliknelse...»

»Av förebilden fruktar jag det nu inte finns mycket kvar... hon, som ordnade hemmet är borta...» Han såg med en rörd blick bort till rosenbuskarna... »Det gamla hemmet finns inte mer.»

»Allt vad som är kärt, skövlas... det är så vanligt», sade hon.

De gingo en stund tysta bredvid varandra. Sommarens klara solsken strömmade över dem mellan grenarna. Brunnsvikens blåaktiga vattenspegel krusade sig lätt och vaggade ohörbart mot stranden och i närheten av dem kretsade några småfåglar i sin glada lek att bygga bo. Han följde dem med ögonen, i det han sade:

»Men jag har lyckats finna ett annat hem... mitt eget», tillade han leende. »Jag är gift och familjefar...»

»Så tiderna ändras... Lars, jag har svårt för att glömma det gamla... jag har svårt för att fatta de ändringar som inträffat under den tid, som varit sedan vi sågo varandra sist.»Och nu började båda det gamla vanliga; »kommer ni ihåg?» och »kommer ni ihåg?» som är så oskiljaktigt från personer, vilka icke träffat varandra på åratal, men som en gång levat dagligen tillsammans, och den forna barnsliga förtroligheten dök fram som ett kärt minne.

»Och den här salen», fortfor Emelie, som nu förde sin gäst in i den nätta, anspråkslösa villan, »och smårummen här intill, tycker ni inte här är trevligt ordnat?... Det är inte min förtjänst, det är också endast en efterapning efter vad jag en gång sett. Var ni någonsin på besök hos fru Sivers, så känner ni kanske smått igen det här också», fortfor hon glättigt, medan Marie gick ut för att ställa om förfriskningar. »Det var det första hem jag såg, där man icke saknade medel att göra det trevligt och angenämt omkring sig... där man inte behövde räkna och räkna för att få inkomsterna att gå ihop med utgifterna. Ett eldorado för Malla och mig och där vi två förvildade och utsvultna stackare för första gången på lång tid blevo mättade och omhuldade. Det var fru Sivers, som var en ungdomsvän till er mor, vars rekommendation gjorde att fru Feuk välvilligt tog oss under sina vingars skugga...»

»Här drömmer jag mig ofta», fortfor Emelie efter en liten tystnad, »här drömmer jag mig ofta tillbaka... den första ungdomstiden är mig kär...»

»Nej, jag var aldrig hos fru Sivers», genmälde Lars. »Strax efter det ni, Emelie, hade lämnat Kristianstad, skedde ju så många ledsamma ändringar i hennes förhållanden... Vad... känner ni inte till det där?» avbröt han sig, då hon förskräckt upprepade:

»Ledsamma förändringar?... Nej, jag har aldrig hört något om fru Sivers och hennes familj sedan jag av er mor, Lars, hörde talas om mamsell Hildas förlovningskalas...»

»Det var nog den sista fröjdfulla tilldragelse, som den stackars kamrerskan var med om, ty kort härefter förlorade hon hela sin förmögenhet... hennes son, som var bosatt i Göteborg, disponerade allt, såväl det som tillhörde modern som hans systrar... Misslyckade affärsspekulationer naturligtvis, men vad som värst grämde fru Sivers var nog att sonen inte överlevde sin konkurs... han sköt sig samma dag, han måste inställa sina betalningar...»

Emelies händer hade maktlösa sjunkit ned utmed hennes sidor, medan en tung suck arbetade sig ur hennes bröst. »Ochjag, som inte har vetat något härom», sade hon sakta, »jag som ansåg dem så lyckliga och inte vågade vända mig till dem, för att göra mig påmind, sedan jag själv i världsvimlet förstört alla anspråk på att vara

hågkommen...» Hon viskade nästan ohörbart dessa ord och tillade halvhögt. »Ack nej; det var icke av bristande intresse som jag inte närmade mig dem!»

»Jag tror visst, att ert deltagande skulle varit dem kärt», sade Lars efter en något tveksam tystnad. »Ja, jag är fullt övertygad därom», tillade han livligt. »Jag vet genom min mor att de ständigt tänkte allt möjligt gott om er... Prövningen var emellertid svår för dem... det var inte lätt för min mor att komma hemifrån, men hon hade inte väl sport om deras olycka, förrän hon skyndade till dem och hon hjälpte så gott sig göra lät, att det åtminstone blev någon ordning i villervallan... Huset blev naturligtvis sålt, men hon arrangerade så, att kamrerskan, så länge hon levde, fick bo hyresfritt i ett par rum... Mamma skaffade också från Kristianstad beställningar på vävnader av flickorna, som genom sin arbetsamhet räddades från nöd... Det var likväl egentligen Hilda, som bar den tyngsta bördan, ty Marie var allt för sjuklig att kunna bidraga...»

»Och Hilda, blev hon då gift?»

Han skakade sitt huvud. »Det var inte att tänka på. Hilda hade mor och syster att försörja och han en sjuklig mor...»

»Men det är ju förskräckligt... en hel familjs lycka skövlad!... Ack, jag kan knappast tänka mig detta, Lars!... Jag ser ännu så väl», fortfor hon med tårade ögon, »detta enkla, gammaldags gedigna, flärdlösa hem, där jag för första gången lärde känna allt det angenäma, som kunde finnas i ett familjeliv. Det är mig omöjligt att med ett ord skildra för er detta vänliga förhållande mellan mor och döttrar, men det ingav alla en sådan frid, att för mig, som redan då inte var utan erfarenhet av livets skuggsidor, dessa liksom trängdes i bakgrunden och medan det klarnade allt mer och mer omkring mig, kände jag hela välsignelsen av det goda exemplets makt... Det liksom förädlade mig själv», återtog hon tankfullt. »Lek, kurtis, fåfänga och Gud vet allt vad det var för dårskaper, hade vid denna tid drivit alla allvarliga tankar på flykten... Ack, jag var ju ännu ett sådant barn, knappast femton år, tror jag!... Men alltsedan jag var en aln hög, redan innan jag ens sett ett skådespel, tror jag, att något dylikt likväl lekte mig i hågen, attjag redan då... ja, redan då hade mina drömmar och fantasier, som småningom, efter det jag blivit anställd som elev vid baletten, antogo en bestämdare form.

»Jag kände», fortfor hon, och ögonen glänste, »jag kände att rampskenet, endast rampskenet var det ljus, i vilket jag älskade leva, och jag tyckte, att jag vunnit all världens skatter, då jag, en halvvuxen flicka, hade lyckats få engagemang vid Berggrenska sällskapet!

»Men jag erkänner», tillade hon med en skakning på sitt vackra huvud, »att konstnärsdrömmarne snart nog flögo bort med landsvägsdammet... funderingar över bästa möjliga sättet att kunna livnära sig, trängde undan alla tankar på att studera de enkla roller, jag borde återgiva.

»Det var vid denna tid jag var nog lycklig att komma i fru Sivers hem och bliva medlem av hennes familj. Huru skilde sig inte vår angenäma sammanvaro från det kringflackande, oregelbundna liv, jag nyss hade fört. Lugnet, den stillsamma glättigheten, de allvarliga samtalen kallade liksom tillbaka de förgångna drömmarna... Jag kände, att det inte var nog för mig att uteslutande vara intagande...»

Hon satt med huvudet tillbakalutat mot den höga soffkarmen, hennes händer lågo korsade i hennes sköte och hon hade en känsla liksom om hon gjorde en bikt.

»Huru väl kommer jag inte ihåg en dag... en solig dag liksom denna», återtog hon med en tankfull blick. »Fru Sivers och jag sutto tillsammans i trädgården, där hon började tala med mig om teatern och de svikna illussioner konstnärsbanan ofta medför... och hon erbjöd sig att ta vård om mig, att hos henne få börja ett stilla, obemärkt och arbetsamt liv.»

»Vilken hjärtklappning jag hade», fullföljde hon, »då jag svarade henne, att ehuru jag för inte så långt tillbaka hade börjat finna, att det kvittade mig varken jag ägde begåvning eller ej, blott jag någorlunda kunde draga mig fram... så, sedan jag kommit i hennes hem, där allt var så lugnt, gott och fridfullt, hade jag liksom återförts till det, som jag en gång med en så brinnande längtan hängivit mig åt.»

»Jag hade inte ingivit henne något synnerligt förtroende till min konstnärskallelse», fortfor Emelie med ett leende. »Men det oaktat, med vilken vänlighet uppmuntrade hon mig inte att fortsätta... hur glatt hon sade: 'Ni har gjort ett val, ochingen tvekan får hädanefter grumla er strävan... rakt framåt till målet!'

Under det Emelie talade, hade hennes ansikte växlat av de känslor hon i ord givit luft, och då hon nu tystnade, dröjde ett tankfullt, drömmande leende över hennes mun.

»När jag tänker tillbaka på denna familj», återtog hon med en suck, »denna familj, vars liv jag sett förflyta så utan alla störande inverkningar, så...» hon tystnade, hennes röst var kvävd av tårar. »Det här kom verkligen oväntat över mig, och ändå har det hänt för så länge, länge sedan... det var väl för fru Sivers, Lars, att hon under de svåraste sorgedagarna hade er mor vid sin sida...»

»Till följd av den gamla vänskap, som fanns mellan kamrerskan och min mor», genmälde han, »så har jag nu också sökt upp flickorna... jag träffade dem i går och...»

»Träffade dem i går?» avbröt Emelie livligt.

»Strax efter kamrerskans död flyttade de hit upp... Hilda skrev till min mor, att detta egentligen var för Maries skull, ty här vore så skickliga läkare att tillgå och att de dessutom kanske skulle få bättre utkomst... Min mor var dock mycket mot denna flyttning, ty Hildas gudmor hade testamenterat henne några hundra riksdaler med uttryckligt förbehåll, att dessa penningar skulle sättas in i det hus, som Sivers en gång ägt... troligtvis i den förutsättning, att flickorna med tiden skulle kunna göra små årliga avbetalningar, så att huset en gång helt och hållet åter kunde bli deras... Därtill behövdes inte något stort kapital... ett obetydligt trähus i en småstad har intet högt värde. Men Hilda lät inte inverka på sig i sin föresats... jag har emellertid sport att några avbetalningar inte skett sedan flickorna flyttat från orten... och mitt besök hos dem i går har kommit mig att frukta det de rent av lida nöd ...»

»Nöd!» upprepade Emelie, i det hon sprang upp så lätt och livligt som i sina friskaste dagar...

»Jag fruktar det verkligen, ty Marie erkände, att de på sista åren haft ringa eller ingen förtjänst, och då jag var några minuter ensam med Hilda, bad hon mig så bevekande, eftersom den gamla ägaren till det forna hemmet vore död och huset skulle säljas, att jag måtte föranstalta så, att hon skulle få ut de penningar, som voro insatta för hennes räkning. Nog tror jag detta kan gå för sig... jag har hennes fullmakt att föra hennes talan och...»»Fullmakten är bra att ha», inföll Emelie, »men några penningar får ni inte ta ut, Lars.» Hon hade åter intagit sin plats, hennes ansikte var blekt, och i det hon häftigt knäppte tillsammans sina händer, fortfor hon: »Ni måste köpa igen huset åt henne... ni måste tillåta mig att lämna er medel härtill!... Så allvarlig ni ser ut, Lars... har ni något häremot? Men», tillade hon dröjande, »om en orättfärdig offrar sin skärv för att hjälpa en medmänniska, tror ni, att Han, som förbarmade sig över Magdalena, tror ni, att Han skulle stöta bort hennes hand?»

»Vad är väl jag, att jag skulle döma», sade han sakta och milt. »I den store Försonarens namn tar jag emot er gåva, Emelie... Herren give er sin frid!»

Han öppnade sina händer som till en välsignelse och hon böjde sitt huvud.

*

FYRTIOTREDJE KAPITLET.

Ynglingen och flickan hade en gång lekt tillsammans.

Men det glada kamratskapet var i detta ögonblick glömt av dem båda.

Han var nu en man, en förkunnare av Kristi lära och med en känsla av den frid han bjudit över henne, satt hon tyst bredvid honom.

»Det var i en välsignad stund, som jag återsåg er, Lars», sade hon omsider. »Så lugn och lycklig har jag inte känt

mig på länge... och därtill... ja, jag kan inte nog säga er, hur det gläder mig, att jag efter detta kan få tänka, det kamrerskans båda döttrar äga ett hem, det gamla hemmet, där jag själv en gång varit så lycklig... Det ligger kanske en smula egoism i min glädje», tillade hon med ett leende, »eftersom jag blandar mina egna hågkomster in i det hem, som vi skola söka till att bereda dem... men ni får ensam ordna allt... jag duger inte mycket till nu för tiden.

»Jag skulle så gärna», återtog hon efter en litet tveksam tystnad, »så gärna vilja återse mamsellerna Sivers... om...» »Fullmakten är bra att ha», inföll Emelie, »men några penningar får ni inte ta ut, Lars.» Hon hade åter intagit sin plats, hennes ansikte var blekt, och i det hon häftigt knäppte tillsammans sina händer, fortfor hon: »Ni måste köpa igen huset åt henne... ni måste tillåta mig att lämna er medel härtill!... Så allvarlig ni ser ut, Lars... har ni något häremot? Men», tillade hon dröjande, »om en orättfärdig offrar sin skärv för att hjälpa en medmänniska, tror ni, att Han, som förbarmade sig över Magdalena, tror ni, att Han skulle stöta bort hennes hand?»

»Vad är väl jag, att jag skulle döma», sade han sakta och milt. »I den store Försonarens namn tar jag emot er gåva, Emelie... Herren give er sin frid!»

Han öppnade sina händer som till en välsignelse och hon böjde sitt huvud.

*

FYRTIOTREDJE KAPITLET.

Ynglingen och flickan hade en gång lekt tillsammans.

Men det glada kamratskapet var i detta ögonblick glömt av dem båda.

Han var nu en man, en förkunnare av Kristi lära och med en känsla av den frid han bjudit över henne, satt hon tyst bredvid honom.

»Det var i en välsignad stund, som jag återsåg er, Lars», sade hon omsider. »Så lugn och lycklig har jag inte känt mig på länge... och därtill... ja, jag kan inte nog säga er, hur det gläder mig, att jag efter detta kan få tänka, det kamrerskans båda döttrar äga ett hem, det gamla hemmet, där jag själv en gång varit så lycklig... Det ligger kanske en smula egoism i min glädje», tillade hon med ett leende, »eftersom jag blandar mina egna hågkomster in i det hem, som vi skola söka till att bereda dem... men ni får ensam ordna allt... jag duger inte mycket till nu för tiden.

»Jag skulle så gärna», återtog hon efter en litet tveksam tystnad, »så gärna vilja återse mamsellerna Sivers... om...»»Jag är säker på det skulle vara dem kärt», inföll han livligt. »De bo 67 Regeringsgatan, fyra trappor upp.»

»Fyra trappor», inföll Marie, som nyss hade inträtt och hört de sista orden, »det är då alldeles omöjligt för dig att gå fyra trappor...»

»Ingenting är omöjligt i dag», inföll Emelie glättigt. »Jag låter bära mig!'Minnesord' av Jacob Björklund. »Under sina tidigaste år hade hon av en bildad familj i landsorten rönt mycken godhet. Medan hon låg på sin sista sjukbädd här, i sitt eget hem, fick hon veta att av denna familj nu blott återstode tvenne döttrar, och att dessa i bekymmer levde i Stockholm. Hennes första utfärd, ehuru så svag, att hon måste bäras upp och ned i vagnen, ställdes till de båda värnlösa kvinnornas hem, till vilket hon kom som en tröstande, hjälpande ängel.» Ja, Lars, det är som sagt inte stort bevänt med mig... det har varit tider», fortfor hon, »då jag knappast orkat lyfta mina händer... till och med varit alldeles förlamad... men i dag känner jag mig så stark, att jag tycker det jag kunde bestiga de högsta berg.»

»Man tycker alltid, att man kan mer än vad man förmår», muttrade Marie.

»Var lugn, jag ämnar visst inte göra några ekvilibristiska försök», skrattade Emelie. »Men att sitta i en vagn och sedan låta bära mig, det kan jag väl tåla vid?... Ser ni, Lars, Marie sköter om mig och skämmer bort mig... hon

behandlar mig precis som om jag vore det sköraste äggskal... och därtill har hon övertagit alla husmoderliga omsorger härute.»

»Och nu bjuder jag lite förfriskningar... de äro framsatta nere vid rosenplanteringen... jag inbillar mig att pastor Feuk bäst skall trivas där nere.»

På den gamla favoritplatsen under lövträden, halvlåg snart Emelie i sin vilstol, där hon ännu en gång hängav sig åt nöjet att språka om förgångna tider.

»Jag kan nog förstå», sade hon leende, då Lars efter en stund reste sig upp för att avlägsna sig. »Jag kan nog förstå, att ni har annat att sköta än att sällskapa med mig. Men i morgon förmiddag måste ni lova att komma hit, Lars!... Jag har då varit hos flickorna Sivers, och vi kunna då bättre bestämma vad som bör göras. I eftermiddag, när jag i vagn gör min vanliga promenad, reser jag till dem.»

Och det var med en nästan feberaktig iver, som Emelie motsåg detta besök.På mången god dag, hade det heller icke varit en sådan uppståndelse i den lilla vindskammaren, som i det ögonblick, då Emelie låtit anmäla sitt besök.

Hon var sjuk, hon var lidande, hon var en stor konstnärinna, hon hade varit en gunstling till deras mor — hon kom till dem som en påminnelse om ett kärt förgånget.

Ända ut på trappan mötte de båda systrarne henne, och man tog emot henne så högtidligt som om hon varit en drottning och så ömt som om hon vore en syster.

Det var icke utan, att man grät, men det var glädjetårar, att man darrade en smula, ty ingendera hade någon synnerlig kroppslig styrka. Lidande och sorger hade hemsökt lite var, men den gamla förtroligheten hade återkommit, på den syntes tiden och omständigheterna icke hava gjort något avbräck.

»Jag förstår inte, att ni lämnade er hemort», sade Emelie, så snart man hämtat sig efter den första sinnesrörelsen och ett ordentligt samtal någorlunda kommit i gång.

»Ja, man avrådde oss överallt, men ändå så... Hilda har i visst fall varit litet dåraktig fastän i många fall ingen kan vara förståndigare än hon.»

»Snälla Marie», inföll Hilda med ett på en gång bedjande och oroligt uttryck.

»Inte gör det något, om jag talar om det för Emelie», menade Marie. »Hon känner nog till hur mycket du tyckte om Linder.»

En svag rodnad gjorde Hildas ansikte behagligt och nästan ungdomligt. »Det är inte värt att tala om den snö som föll i fjol...»

»Jag tänkte bara, att som Emelie så väl kände till allt, hon också...»

»Nå ja, eftersom du sagt a, får jag kanske säga b», inföll Hilda, i det hon kvävde en suck och sökte till att tala muntert och obesvärat. »Det där gamla tycket för Linder hängde i sig, jag nekar inte till det, och fastän förlovningen blev bruten...»

»Det var du, som icke ville höra talas om något giftermål, och...»

»Kära Marie», avbröt Hilda otåligt. »Nej, jag erkänner», tillade hon glättigt, »att jag inte hade smak för en livstidslång förlovning... Men fastän jag sänt hans ring tillbaka, var det mig plågsamt att tänka, det han på något sätt skulle anse sig bunden vid mig...»»Det måtte han ändå ha gjort», skrattade Marie, och denna hennes förutsättning syntes i det hela icke misshaga Hilda, ty hon småskrattade också, fastän hon skakade på huvudet.

»Han har således inte bundit sig på annat håll?» sade Emelie.

»Han har kanske smak för ungkarlslivet», inföll Hilda muntert.

»Om jag minnes rätt», återtog Emelie, »så hade han en gammal sjuklig mor att försörja?»

»Men hon är död nu, medan jag...» Marie avbröt sig med en suck, i det hon fortfor: »De hade var sin hållhake... han, sin mor, och Hilda hade mig... Ack, Emelie, ni vet inte hur tungt livet ibland varit för mig, då jag tänkte på, att jag var en av de orsaker, som hindrade...»

»Jag vill inte höra ett ord vidare», avbröt Hilda på ett bestämt och avgörande sätt. »Det är bara dumheter och jag vet inte hur vi ha kommit till att språka härom... För övrigt var det inte uteslutande i och för mina skrupler, som jag önskade flytta hit, men jag tänkte att Marie...»

»Och har jag inte också blivit betydligt friskare», inföll hon. »Men ni kan inte föreställa er, Emelie, vilka försakelser Hilda underkastat sig för att skaffa mig nödig vård. Mig har hon alltid bjudit det bästa, medan hon själv nöjt sig med litet eller intet...»

»Det är väl inte något att tala om», sade Hilda avvärjande.

»För kvinnor är det inte lätt att draga sig fram», anmärkte Emelie intresserad.

»Nej, det vet Gud!... Och så den stackars flickan hängt i och arbetat... kära Hilda», avbröt hon sig, »du gör sådana miner emot mig, precist som om jag förrådde, att du gjort något brott!... En människa behöver väl någongång tala ut vad den tänker och här kommer nästan aldrig någon hit, som känner till oss och som man kan anförtro sig åt», tillade hon med tårar i ögonen, »och jag tror inte att Emelie tycker sämre om oss för att hon får veta hur snäll och uppoffrande du alltid varit mot mig... Men nu, när jag själv är så kry, att jag mycket väl kunde hjälpa till... tänk vilken otur jag har!... nu är det nästan alldeles omöjligt för oss att få något arbete, varken med spånad eller vävnad, vilket egentligen varit vår sysselsättning... det är så många tusen om en och samma brödbit...»»Ja ja, det var nog en dumhet, att vi flyttade hit upp, det är inte utan att jag smått ångrar det», erkände Hilda. »Det var ett förhastande, men det är ju så vanligt att ungdom och vishet inte följas åt, om man än har aldrig så goda råd att tillgå. Hemma gick det rätt bra att slå oss ut... gamla vänner och bekanta intresserade sig för våra strävanden... mest grämer det mig att ha dragit Marie med i en mängd tråkigheter och bekymmer.»

»Nå, vad det beträffar, så går det väl an att hos gamla vänner och bekanta åter slå upp sina bopålar», sade Emelie med ett av sina forna sorglösa småleenden.

»En flyttning skulle vara alldeles omöjlig», och båda systrarna skakade sina huvuden.

»Men jag tycker om att göra upp framtidsplaner», menade Emelie. »Hör på... ni komma tillbaka... ni vända åter till det gamla hemmet. Nej, avbryt mig inte!» fortfor hon, då de båda systrarna protesterade mot denna möjlighet. »Antag att ni återkomma... att det gamla, kära hemmet åter öppnar sig för er. Naturligtvis», tillade hon skrattande, »naturligtvis måste ni vara i bättre omständigheter, än då ni i bekymmer lämnade det. Skada», tillade hon och gav Hilda en skalkaktig blick, »skada att jag måste resa söderut... eljest kunde jag kanske snart nog ha hopp om att få vara med på ett visst bröllop.»

»Ja, gyckla gärna med oss, Emelie, vi förtjäna det... vi två gamla tokor, som ha pratat så här bredvid mun...»

»Du gammal, det vet jag visst!» inföll Marie. »Du ser ibland inte ut som tjugufem... se bara på henne, Emelie!»

»Jag tror Marie blivit alldeles förryckt», skrattade Hilda.

»Det är Emelies skull», svarade systern, »med henne ha alla flydda hågkomster dykt upp igen... men gamla tider kunna ändå inte komma tillbaka.»

»Vem vet, om inte precist lika, så ändå kanske något ditåt», genmälde Emelie. »Och om också inte något bröllop skulle bli firat, så kunna åtminstone de dagliga inkomsterna något förbättras... förutsatt att mina framtidsdrömmar en gång låta förverkliga sig.»

»Ja, om man kan förutsätta det omöjliga», sade systrarna med ett litet smärtfullt leende.

Emelie förde nu samtalet till andra ämnen, nöjd i sinnetöver att veta, det hennes åtrå att hjälpa icke skulle röna något motstånd.

De stridiga sinnesrörelser, åt vilka hon denna dag hängivit sig och den viljekraft, som under besöket hos de båda systrarna hållit henne upprätt med en därpå följande sömnlös natt, hade återverkat på hennes kroppskrafter, så att hon utmattad icke förmådde resa sig från soffan, då Lars Feuk, enligt sitt löfte, infann sig hos henne.

»Jag kan inte nog tacka er, Lars, för den glädje, ni har berett mig... ty jag tror att flickorna Sivers rätt gärna bli husägarinnor igen», sade hon leende.

»Nå, kom ni då överens med dem härom», frågade han, i det han tog plats i hennes närhet...

»Åh nej, ingenting är avgjort... jag framkastade endast på skämt något ditåt... vi hade så mycket annat att språka om...

»Ja», fortfor hon glatt, »det är inte nog med, att vi få köpa ett hus... jag tror nästan, att vi också få tänka på att ordna en hemgift... Jag inbillar mig, att det inte kommer att dröja länge, innan Hilda Sivers står brud... vad säger ni därom, Lars?»

»För min del», svarade han med samma glada tonfall, »är det inte mycket, jag kan bidraga med, för att göra livet angenämt för någondera av dem. Jag vill därför med nöje ta' till handboken och läsa vigselformuläret över Hilda och hennes utkorade.»

»Då är det ändå ni som bringar henne den högsta sällheten... men häntyd inte för henne på dessa mina förutsättningar... och inte heller får ni säga något om husköpet, förrän affären är avgjord... Skulle jag redan vara rest innan uppgörelse är skedd, vill jag ställa medel till ert förfogande.»

»Och jag lovar i ert och flickornas intresse att söka till att bli en skicklig affärsman.»

»Och så skriver ni mig ju till, att jag får veta om våra arrangemanger äro i deras tycke... jag tror det nog, men det oaktat, erkänner jag, att det särdeles skulle roa mig att få veta det där gamla vanliga: 'Vad sa' hon', och, 'vad sa' hon'... med få ord litet småskvaller, det tycker jag är så uppfriskande ibland.»Hon såg skrattande bort till honom, medan nästan i samma ögonblick ett allvarligt uttryck smög sig över hennes själfulla drag.

»Det var mig på en gång kärt och smärtsamt», fortfor hon med en suck, »att få en inblick i deras stilla försakande liv. Kärt, ty jag hade inte förlorat deras förtroende, och smärtsamt, ty en del jämförelser trängde sig ovillkorligen på mig.»

»Omsorgen för dagliga behov», återtog hon efter en paus, »har nästan uteslutande vilat på Hilda och för att vara detta skydd för mor och syster, avsade hon sig allt hopp om egen lycka...»

»Huru olikt mig själv... olikt i allt!... Min värnlöshet är inte någon ursäkt.»

Hon sökte föra näsduken till sina ögon, men händerna sjönko maktlösa ned. »Inte alltid när jag gråter», viskade hon, »har jag förmåga att själv torka bort mina tårar.»

»Nå, är jag då inte din högra hand?» sade Marie på en gång glättigt och ömt, i det hon lutade sig ned över Emelie samt förde näsduken lätt över hennes ansikte. »Ja, jag visste, att du i går skulle överanstränga dig.»

»Utan någon ansträngning å min sida, så hittar nog sjukdomen till mig ändå... Vad gårdagen beträffar, så har jag inte på länge, länge känt en sådan tillfredsställelse som då... Det förefaller mig nästan som om jag med den gjorde upp min räkenskap med världen. Måtte den Högste förlåta, att jag så illa förvaltat mitt pund!»

»Den högste, som ser våra fel», inföll Marie livligt, »har också sett din tysta livsgärning, har sett den hjälpsamhet du övat åt lidandet varhelst du kunnat spåra dess tillvaro... har sett de tårar du avtorkat, de nödställda du bisprungit... Liksom Hilda Sivers, skulle min lott varit försakelse, om inte du räddande trätt emellan... det är uteslutande dig, jag har att tacka för min lycka!... Vad skulle jag», fortfor hon med av rörelse darrande läppar, »vad skulle jag och många flera med mig varit, om inte ditt goda hjärta talat för oss... det finnes knappast någon dag som gått förbi utan att du sökt verka något gott och sökt främja vad som kunde lända till välfärd...»

Under det Marie talade hade Lars Feuks blickar alltmera klarnat. »Vid edra ord», sade han, vänd till Marie,

»tränger sig på mig hågkomsten av Österlandets ljuva saga om den fallne ängeln, som med den ena sköna gåvan efter den andrakom till paradisets port, för att åter få vända tillbaka till sitt ljusa hem.»

Emelie hade vänt till honom sitt ansikte. Väl var det något avmagrat och ringarna kring ögonen djupare än någonsin tillförene, men glansen, den himmelsblå glansen i dem, tycktes varken lidande eller själsstrider förmå släcka. »Och nu», frågade hon sakta, »tror ni att paradisets port en gång skall öppna sig?»

»Jag tror, att Gud är kärleken», sade den unge prästen, vars bleka ansikte hade ett inspirerat uttryck.

*

Under högsommarens vackraste dagar hade Emelie Högqvist lämnat fäderneslandet.

Rosenplanteringen vid Framnäs rodnade som skönast och fjärilarna lekte som gladast kring daggstänkta blommor, då Emelie för sista gången insöp dess friska doft.

Till södern, för att vinna hälsa, hade hon skyndat, följd av sina vänners förhoppningar om ett vederfående och ett hjärtligt: välkommen åter!

Sedan hon begagnat baden i Ems, som syntes särdeles väl bekomma henne, skyndade hon till Lausanne för att där genomgå den så kallade vindruvskuren. Hon uthärdade den likväl endast i tolv dagar, varefter hon på läkares tillrådan ämnade tillbringa vintern i Milano.

Resan dit var emellertid långsam och besvärlig. Svårt väder och dåliga nattkvarter i bergen förvärrade hennes lidande. Vid ankomsten till Turin, trodde hon sig dock äga nog krafter för att följande dagen bese staden, men i stället insjuknade hon häftigt.

Turins förnämsta läkare lämnade henne all den vård, som, enligt italienska läkares åsikter, anses gagnande, och han genomvakade nätter vid patientens säng samt, vid lugnare mellanstunder, tillbragte han där timmar för att med roande samtal uppliva hennes sjunkande mod.

Under de våldsammaste sjukdomsanfall undföll henne nu som dittills aldrig någon klagan eller ett uttryck av otålighet, fastän det onda alltmera tilltog.

Med tanken på sin snara förvandling motsåg hon döden med lugn. Medvetandet övergav henne aldrig. I samtal omhennes barn, bön och läsning i psalmboken, tillbragte hon de stunder sjukdomen lämnade henne i ro, och då hon slutligen, förlamad till varje led, icke längre förmådde vända bladen i boken sysselsatte tysta böner hennes sinne.Emelie Högqvist. 'Minnesord'.

»Vilken förunderlig lättnad i mitt bröst», sade hon plötsligen en decemberdag, då plågorna varit svårare än vanligt. »Kanske jag får någon ro.»

»Marie», fortfor hon efter en tystnad, »sätt dig här intill mig... lyft upp mitt huvud, låt mig vila mot din arm.» Och seende mot fönstret, därifrån några lätta snöflingor syntes flyga omkring, tillade hon glättigt: »Så vinterlikt också här... det är som en hälsning hemifrån.»

»Dina vänner tänka på dig», sade Marie, som med ångest såg hennes ansikte växla mellan purpurflammor och en dödlig blekhet.

»Och mina barn... månne de skola komma ihåg mig?...»

»Säkert, säkert!»

Ett leende gled över hennes ansikte.

»Gud är kärleken!» viskade hon, i det hennes ögon för alltid slötos.

Nyheten om hennes bortgång, redan med fruktan motsedd av hennes vänner, som länge saknat underrättelser från henne, väckte en sorg som allmänheten delade.

Talare och skalder höjde hennes lov. På den Minnesfest, som skedde i Gillet över Tegnér, Wickenberg och

Emelie Högqvist, voro skådespelerskans initialer inneflätade med Skaldens och Konstnärens; där på en transparang under hennes bild nedskrev Skådespelets genius hennes namn i Minnets tempel.

Döden försonar.

»Lägg då ej stoft på hennes vita vingar...»

Ingen ärestod höjer sig över hennes grav. Men under pilträdet vid den grönskande kullen skall främlingen stanna för att säga dig: »Här vilar en konstnärinna ifrån norden.»

»Se! minnets ängel vid din grav skall vaka, och troget viska vad du en gång var. Ty, hur än tidens stormar jorden skaka, ett *ärat namn* står likväl evigt kvar. Och om ditt *stoft* ock bor i södra jorden, din *ära* bor dock evigt kvar i norden!»

*